1

تاريخ مختصر براى جلوس سلطان احمد خان ثالث لشفيق المرحوم

محمد عارف

ما فى هذا المجلد

شوال المكرمك اون دردنجى جمعه ايرتسى كيجه ساعت اوچه اون دقيقه قاله رده بر مخدومم دنيايه كلدى
١٢٨٩

الفتى بالفقه الشمم

رسالهٔ مناظره

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على خير خليفة
محمد وعلى آله وصحبه اجمعين ولقد جناب انجاب فضلنا
مطلع الانوارندن بارقه فروز ترجيه وتأويل اولدرق
ثريا مثال مجمع الشمل لمعان ايدن شراره اشرى كريبان
مكلل زه شرفدن دامن لعلين طراز غربه دارنجه فلك سطح
بسيط غبرادن سقف محيط خضرايه ارنجه فتيله اساس
نظم كاناتى نيران نشئت ايله مصباح المصباح فروزان
ايدوب نخل عصاى موحدين رحته بالغ اولدقجه قطب
دائره دوران كاه كنكره بالاخانه هوايه تعليق سجاده كرامت
ايدوب جسته معجز برائم جو جناح ادعا ايله حاجه نفسى طائر
قدسى كبى بام عرشه اوجورمغين شعله طيلسان صوفى فهيم
كشالق هوالرده درفش استيلا درفش كاوياني اعتلا لازم
بولدى وكاه كنكره نارة القادر بورياى عبادت ايدوب
مهد زمانه جو آتش تفنيده تورقنونى دامنترنى الات

اوفور مكين دانه سبحه ذاكر كشور سوز لغش كره بند تعنك
بلاى ناكهانه كندى اولدى نظم

ز مكر سبحه شماران خدا نكهدارد	كه صد هزار تنك رشته كمند آنكى

نثر وغوث صاحب تصرف زمان نظم زنار زنديق درتفسير
جوادر تدبير منازل مدنى برله ناظم مناظم جامع د ياد بانكشا
اعتزاز اولمغين حلاج اسير مرزامن جو انفعال ماسواه
كمند خاقان بند رسمى عملدن اشلدى ووقت وقت بسيط
سابره خودآرا ايده بسط قاليچه زنكارنك مثل الدينشاه
خوان حل وعقد حبال امور وداستانسراى فتق ورتق
مصالح جمهور اولوب مويد من طرف الرحمن جو
لواى آدتمايلى علم زر منجوق عيوقه برابر ايمكين
عصاى آهنين ركيز بيران بكرده زلقده رماح
جوشن شكاف تيرى طعنه باشلدى قطعه

اولمه هركز امين مكرندن	تيغ باطن دهمى صوفيكك
شيخ دبرى كوروب عصا ايجره	سيخ اوركيد رعصا ايچره

نثر وزمزمه ساز مجلس وجد وسماع اولان ناى وقدوم
طرفندن دمبدم معركه آرالق ترانه سينه كوس كوناى
كنايه دم اورمغين مرشد صاحب نفس زمانه بهرام
كورى جكدم دكوجك علديرى رجسيده فتور وجود كنه
سلم وزورى كچمك ايله هر ساعى معابر ومسالك سرجه

تصور ایدرع من وكرز وميدان افراسياب • چو
مرتع نشین مسند الا بنده‌دار اولوب درواز قافیه
گرز آصدی وحالت انداز درون مردان خدا
اولان نغمه سرایان خوش اداانك ده ساقی نامه‌شاهی
وخسروی ایله ساعت بساعت محله نقل شورانگیز
کوزکلین درویش سالك بلکه هرگدای کوچه گرد ملك
نكار سلافة الصهبای حب جاه ایله عشرتخانه اندروندع
من وجام وساقی وبزم فراسیاب • چو رنه حالات شروع قدم ایدکی بیت

آشفتهٔ سماع ربابیشه گان منو	سرگشته اندهه کلو هیچو کبساب

نثر حاصلی شرکت مصاید صیادکسای زهاد ردای تقوی
قناع غزانیق برقع ورع بورونس جاتلیق تندیل جوامع
صوامع غارت مندیل صوامع دفاع حسارت منبر مساجد
انبار خاجد آثار معابد مناراوابد زبان مرتاض لبان لقفا
لسان ادیب حسام قضب شمشیر خطیب تیغ اما کوستی مسایل
زات نکوس جوارشکر لشکر جرار دادار داور داور داداراولدی

بیت عربی

زمان رأینا فیه کل العجائب	واصبحت الاذناب فوق الذوائب

نثر فی اسپنچ جهان خدا خانه جدا مالك فنا جاموس قوی
القرنین اسکندر فیلقوسی وکاوسالار طوسی حکیم فردوسی

کوزکلی

ورکلی
سیده وشین اولوب عالم پرشنغه آیین جدید اولدی نظم

بس عالم را نمیدانم چه کار افتاده است	این قدر دانم که درهم رفته کار عالمی

نثر یعنی هر کسر پرلوزعی مقامنه براعه دعی وکلا حسل
المعنی مرتبه سنه رجا جن جعیتی تحریك قادمه تعرض ایتمکونیجه

بیت عربی

بیض الوجوه کریمة احسابهم	شم الانوف من الطراز الاول

نثر کوهسارحلم وشامخ الصدر قل اجبنت اولاتاج فخار
بلند پرواز آرایش بازوی سلاطین سزا ایکن جهتی اعتقاد بر الفر
همسفال کیان زبال اولوب ممثل بازیچه دروستادنجه عربی
سود الوجوه لئیمة انسابهم فطس الانوف من الطراز الاخر
نثر تمیلی سنده اکوزده خسیست اولان وتمار مقارات
فی الماء ایکن بنیر آهنگ قطار کلنگ وتمعین دعوای ریاسته
انف فی السماء اولدی بیت عربی

حت الریاسة داود لاهوا ال	وقلما تجد الراضین بالقسم

نثر حاصلی مرغزار روزگار ده هر دیك دمن طاوس صانع
ودجاجه هر خرمن نسر واقع وغراب عواف بنغای اشراف
وذباب اجیاف عنقای قاف وکلاغ سر سری مقلد خرام
کبك دری ونعامه شت پری اوج بنداد ودکش کبوتری
اولمغله بعینه کشف ثمره اکلیل شرف ودریکتای
نجف غدر غدیر ده آلوده کف اولدی بیت

حب شغین اولدی شقوق بدل • جای حقوق اولدی عقوق بدل

ذلك تقدير العزيز العليم **قطعه**

لقد رمت من الزمان بسهم	قدم النذل والكريم تاخر
مات من عاش بالفضل جوعا	وحظي من يقود ام تبخبخ

بو مقاله سیمیا کاران صلاحیت زیرکیم خفاء جالدقلری طبل فسونلرع یک لحظه بی حیا به و باقی همه حضور • دیرک رقصان اولان طائفهٔ مسلوبة الشعورك **ع** طشت درافتاد زبالای بام • اولدقلری ایهام ایدرب سازنده ارغنون این سازه • ازبرم چنین برآرد آغاز **نثر** صحن زمرد فام خطیرهٔ روزکار نقشبندان الوبه ارنکارنک شقاق ابدن متقضیات زمانه دنا هنجار ایله چرخه اقبال عمارخراب ارضه دندرکه فیفای بهنا و رغفلتده سرکردان تیه زینت دلمنبر سام دلان امتی جاده شریعت مستقیمه دلالت صورتنده بعضها فوق بعض • علم افراز استقلال رای رقاج ساکت تفتیه کحیل مدعی منقولک ساده اتسویلات نفسانیه سی العاد معماریله چابکدست مخترعات ناموجدی ایله مانند ارم ذات تاسیس وترصیفه تمهید قواعده شروع قلدقلری صرح هامانی الطرح اجتهادلرینک سرابای جدرانی متمایل خیطانی مضمحل اطلاعی معدوم اضلاعی موهوم **ا هدم من دارالى الدرداء** • رخاکدان مجیقرا یکن سد نه دیلیز لمسجد اسس على التقوى زتینه کورین رقعه سیجه وسواك وریش وفش وحمله

حوقه لیشمین وسرادل منقش **بیت** • • •

برسس از ین خانه صیاد زخار وخس بنه
این زمان حوقه لیشمین وکلاه نمکست

نثر مصدا فجه شرفه رانسینه آفاقتی دالرکمالدار مقفنو تمای عوارفنه بحون لعاب اذکار واورادایله عنکبوت لاابل زیرکی تنسیر ایتدکلری شبکیه دنا کاه بکبرك وقایة لحفظ علة وتمهید لانکیه تار حمده وطناب موثوق هرکنکرهٔ طاق ناموس ارینه مربوط ویر منظره رواق استوارینه شد وه ومنوط قیلمد قیه جابجا ارنیه اولان رخنه خلل تارروبود تمویهات ایله متواری اولوب آب وتابدن حمال صفوا رخساره ساحه دیکی زمانه دولتین قلم صنعت کفك لطفی قرب تزویره بردروبامنیه ترصا آب صورت جعده خیاله دیر وناشنیده خاطره کلمز تصور اولنماز برحرز منقشلره خواسته خیال بازی نعاس وضعف فتیله روغندان مزدکی منعکس اولمنش صور اضعاف واحلام مخائل وحالات سنوات حماتی ایله مرسوم مجلای متخیله فلمنش خیالات تمویه اوباد بنیان کل بخه تماثیل بحجه الباکل نکاشته ایلدیله هر کسسته نقش رنکارنك قصرشیرین نعیمن وهر سنکپارهٔ درشتی نمونه بیجابی کارخانهٔ قصر ارژنك اولدی ومداخل ومخارجنه معوج الاضلاع ومعکوس الدعائم طرح وابداع ایتدکلری حجرات ومقاماتی ادعا بجه دلکش ودالیجه قال وقیل ایله تشبیب وهزرکش نمارق زنکارنك زوایق برله تزیین وتوثیب ایدوب مخارق

بم خورنقی مجمعه‌ء روزکاردن حك ایتدیر بیت

برین گونه قصر معلا قباب ٭ ندیدست چشم زمانه بخواب

نثر زینه‌ء حال مماثل دار القضیافه‌ء استیمانی اولان نخجگاه

خاقانیه چونکه ایمش ٭ وحشر لسلیمان جنوده من الجن والانس

مصدوقنجه محاط حیطهٔ قیاس اولمز نیجه ایلان ددو دام

ودیو وپری وحیوانات بحری وبرّی وهندو بربری وسائر

مواشی مردم سیمای قبطی دللریله راغبلر اولان مرابیلرك بكمی

نفیر فروان ایله كارزرکرده خرکون وکیمین رقص سرودن

اوله مطموره عذعدن آغشته نجاك وخون نیجه‌لر جدودم عمای

انقیادون خروج ایدوب کنترار وقاحت ولوح آتمیز ایله

دولاغ زرین كلاب دشت شقاوت شدبازوی مقصودت ایکن

اولملك كاو نعام ٭ نباح اعوا ایله سمت حلیه‌ء هوا ایه جذب ایدرلر

بالاخره فنای سوختات فتنه اولان جراکاه خاطر خواهلر بیادوغی

برقاج کون خلیع العذار کزوب میانه‌لر اولان حرکه وحشت

مرهم استیناس ایله النام الفت قبول ایدر کندن کره رده ابط

قطار جمعیت واسطة العقد اولان جوهرهٔ غرض برجو منکت

زیب بناکوش ادعانی اولمغیچون چرب زبانان جرزه ٭ كلموا الناس

علی قدر عقولهم ٭ تا بجا‌ء سنده بر برترتیب ساز ولیمه کلام

بیمزه اولوب هرکسك حوصلهٔ استعداد وادراکنه مناسب

فضالهٔ خوانچه‌ء اهدیان تملوحینی موبدار تفصیله کتاب سفره‌ء اجتهاد

نهاده قلندی حضار مجلس جمعیتك رقبه ومبانی هانری ربقه‌ء اغا

۱۲

مراسم کرفتاری اولان بر نیجه اصحاب صنوف ودستار که شمّه

بالغرض فضیلت انسانیه مجلس تهانی ده تعارض ده با هنکام جدل معانی

سید بلبل الکلام ایله طرح مناقشهٔ رد وقبول ایدوب عنان

تمام قبول ایتمکه منعصور در ٭ بیت ٭

در سخن کفتن خطا جاهلان پیدا شود ٭ نیست عیبی در نشستن جامه کوتاه را

نثر اول روز بازار نوشین ومحشر ایدرا نقروش نقره وادزن

وسوداکران صابون وروغن برلوك نقال وبقال مواجه سنده

كالای مباحث حوصله کداز حکمه ودیبای مسائل وخدعه انداز

كلامیه یی اندازی سوق الفاظ نادر برابر ایلکج وعج ادلوب

ترکیب ٭ مصراع ٭ هرکسی بند دآیین دکر جستار را ٭

فواسیخه هر بری قامت اجتهادنه کوره بر حرفه کسوه نادیده

کیوب تمکین داعما شالیه اولو الارباح شد نطاق اصرار

ایدنزلی اوبان طویل المسال خلیق القسبال کبکه شفه چرثقیل

مصدوقه حمالة الحطب اولان نیجه بایع التبن ولعنه ترتیم

شعر

ولم یکن فی الکلام لم لم	وفی الکسابکم کم لا اسلم
وفی الاخبار عن من انت روی	تجد فی کل واد الف عالم

نثر بحث سندنه غافلر در قیان خطب سنج کسسته حوالی میزان

قوانین علوم عقلیات حالیات وقنطار فهم ودانش نکنه جکاله

قسطاس مساوات قیاس ایتمکله کیمی رجحانت تعدیل ارکانه

عجز وقصورا ایله حکم برله عدم صحت جمعیه وکیمی حائز سکه قبول

اولمین نقد نا سره نکر کاسه‌دن نامرد نقش رواج اولمش کوکردن محذرات ضمایردن خلع حلیه خطبه‌یه ضعف قواعد فروع واصول برله تزییف اساس ابداع تنه قبول ایتمسکده مجتهد کاشی وامام صاحب جوانی اولدی فافهم **بیت**

کنبد مسجد نمرازکه فاضلتر بود ‌ کر بگانه کسی کوس فضیلت میزد

نثر حاصلی جام زر نیم‌خام خورشید جاربین نرمکاه زمرد سینه رفاج کره ده رایتدی بوغرا دارغ کاسه قلب قال ایله سرکرده نشوع سکوده اوله موجب مذکور ارای زیاد رأی ایتدیلر نسبه انقاد قنیلی زجاجه استصرت ایمن جکت شراره‌لی تحصیل ایدرزیدین اولرت شاهده روشنایی ایرج مدیرنا که **مصراع**

تمنای هرکس بچیزی بود **نثر** نوا سنجه هر شخصک بافنه اکارگاه اغراض نفسانیه‌سی اولاه کربیس سودای خام اول روز بازار نقدی محالده حکمت دلال قیل وقال ایله نرایده اولوب لعاب کرم ابریشم صیاد فلری تار بسر دون تنه بوسیله بزاق دیو عنکبوتی اولدیغی ظاهر اولمغله جمله رشته‌کی بازاره جیقوب **نظم**

غزلت کلم غزلا رقیقا ولم اجد	لنساجی غزلی نکتة مغزلی

نثر نرا نسیله هر کس حدی سنج جمازه ابدی سبا اولمغله شتر خرام عزم ایتدی یعنی مربوط مرسله غرضلری اولان رابطه نزد ده کوشته مغراض رجحانه فصیل ویرمکله نیز جمعیتری افکار پریشان نزی کبی متفرقه اولمغه یوز طوتدی ناکاه مدار کارگاه نسیر دنیکه صالح البنیه کبی بر شخص خسیس میانه ده متمثل اولوب

مطویله دروه تمیدت متمونله ربوده ومکنون اولان نقره‌ها مغشوش نکر کاسه‌ی اول ساغلاه کوجه مفاسده کنجینه باد آور پرویزی کبی بذل ونثار ایتمکله کسب مرتبه جعفری ایتمک ایکون حل معاقد همیانکه دهان ایدوب ایندی یا معطی الفقور بنم کبی کار آزموده اجتهاد اصحاب فرمیم نامزدسکه ترجیح اولان ابریشمی زرین کامل العیار بودرکه ابتدا صورت ظاهرده ذل طاهر شریعته نسبت ایدر اهل کتاب اولماب لرت تفهیم نفسانیه‌دن قمیص مزجاه آب منی نبرای صوری ایله شست وشو قمش اقدام اسباب معتقدمانده نذر بعده بوامرخطیر دخی خاطرخواه اوزره صورت ختام بولنجه دکین رابطه‌سی دکوشمش کنکشی بلزوی رد وقبول ایله کسسته ومقراض تعریض ید کمش ولازکلک تهدید بیکانه وخویش ایله کسسته اولمامغله جل المتین اتفاقه عن صمیم القلب نابداده خلف وشرط اولماکر ایله تشدید مناطق وفاق دخی الزم لوازمانده ذرتا هر شخصک معلومی اولملق کرکدر که سالک اولدیغی ثنیه‌ده باتامل امنیه‌ده باواصل منیه اولمدیغچه کمیت نکتی قهقری التیر ورخصت جولانه ویرلر بعض بسردن کوب بولده جاه وبرلمیجه جانانه ایرلر **بیت**

دادیم نشه زکنج مقصود نشان ‌ کر ما نرسیدیم تو شاید برسی

نثر جرالتزام مالایلزم طرقیسیله تقدیم اسباب مرام باز جابرنشنه نطاق اهتمام برله ابو المصالح جمهور اولمغه متکفل اولدی مطلع چند بابی مقطع خشنه یوردکورنه **بیت**

باطل زر و باطل جهانست گفته ایم	در گوش خواجگان افسانه راعوو

نثر مقتضاسنجه کشاف نسیلا دانشده الوزه کشف اولاپشیره
کشف گفتاری اول جوکله خوش عملکت بیرایه باکوش استحسانی
اولمغله راغوزدن **نظم**

سوز سنکدر سخن بولونه رک	بزه اما که رنموز کرک

نثر اصبت فی هذا الرای یا ابا المصالح کلیا کخیه طاس شش
جانه مستولی اولاه ظنین ولوله نیجه مدت سامعه کاشانی منصب
ادراک صدادن معزول ابتدی پس درحال اول ستور منثال
مرانع اساطیر نورای نحیف اورنج متساوية الاقدام قیام ونهیه
اسباب کارزار خداوندکار تسمیم ساعده اهتمام ایدب **مثنوی**

لوای شقاوت برافراختند	یاکینه سازی سیه ساختند
کرفته بیران زهر سنبر	عصیانی زنش عصا خود تیز
زکید وکفه زکسنده تر	بکرد آمده لشکر کینه ور

همه جنکجو وهمه زرنکار همه یای بیلکش سرل کلاه

نثر هر صنف بر پوسیده لوای مرقدی درفش کاویانی کبی
افراشته و بر پوشیده مرقع مشهدی هر سرا برده اصحاب
وحش بر داشته قلوب و قاظر کبی برکت جان بهلوانه
صندلی نشست وخطبای ذوی الاحتشام امرا واصحاب
السیوف والاعلام مرتبه پس احراز ایدوب المه جماعت
در قفا طلیعه سپاه بهرام انتقام مقابله قیام ابتدی ونوزنا
دلکش نفس تهییج شجاعت لشکر ایچون جوب سنج اولمغه

افراز وبلبستان محلی اولاه خانه براندازعیاران کردکشان
فرخن اندازرتبه سید سرافراز قلوب زنانجه جوامع وکنائس
صوامع حط حسنه وزحال زوال وثقل خدمتی ایکون امتیاز
اولندی واوالم عفل ادتسام جهالتدر حاوی فتح فعلی اولان
جب ازاری فطنت بیمغه یه نامرد ودسام مبتز حاسدن حاضر قسط
اولی اولان قمار بازلر ثمه سیره بیدقلمی مناسب کورلدی وزاویه
کزینان خانقاه ارشاد واولاه اصحاب تاج ودسکه دن صاحب الطبل
والعلم اولوزم مرده مرد دلانی ایله قلبکاه جایکاه وتعیین اولنوب **بیت**

فلک بکجک فلکدرست تابد ازاه حوض بازی این بیرل امثال کی

نثر منطوقه سی بروج رلدی ان هذا الشی یراد **قطعه عربیه**

یمیا بقوم کالبهایم لم یعو	اراذل قوم فی صفات اکابر
ولوشا وری حصهم بشلثه	قرون واذناب وشق حوافر

بومقاله لغیبی اول خیالبازان خیمه تزویر وتلبیسک وجها
من الوجوه سرزده خاطر ابلیس اولمش اولان بسا ابداع ایدکلری
بعض صور عجیبه بی بیان ایدر **بیت**

صاحب سخن فسانه پرداز	زین قصه چنین خبر دهد باز

نثر اول بهره لعنات فی العقد لک بحث افزوز غرفه تحقیق
اولاه شاهد مردم فریب مخرفات عجیبه لرندن بری بوایدیکه
هنکام شهرآیین ونکاحنده جمال آرا ولدلری هیکل خرعیل
تکمیدنی مراءی عیون سامعین اولان ظاهر پرستانه جلی وجلل
عفت ودیانت ایله صورت امانتده اراءت ایچون هر کره

علی التوالی ایکلدیکچه برغیب منقدم مفقودات فهرستی بری
منقدم ذکری تالی اولوب هر برکیشی بنفسه اولاد نجیل اسباب
او بختی نیک فرقه لازم غیر مفارق نکاتب کبی نقصدن
آرتیوب ایکیسنه ایکیسی منابر و محلات شهری کزرلر ایدی خاکیزی
غربال بکر و احبال ایله بیشیرر اولان ابو الحسن همیان وجوددن
مسکین و با خود مسجد مفقود والمکثرین شلو نقدانه صالح بیجه
سمت سمت رهکذرده متعاقلانه القا و عرف لحاظ جعفرن ایله
رفیقی اولان ابن عنبه به ایما ایدوب کچردی درحال او لدخی
بولدم بولمق طریقی ایله فالدیروب صاحب المفقود کلکه شابه
تابنده عذارجه لکنت مجلای ظهورده رونمود اولدی جوکلرفتنه زاد
بناع ایدرک برزمان کزدروب میداندن حاظر اولاد ازل
و از ازاله اشاعه اقامده دن صکره کوزدوب لالای لوای شقاوت
التولیه اوکجه ایدردی تاکه اول اثناده اکر بعض مهم ضروری ایله
بیرون حیطه سور شور بولنمش اهل شرور وارلیه الک دخی
منقود معلومی اولمق ایچون وازرایات مفسدت طرازده ایکی اوچ
بادهی زیاده طولدی نفسنی بر برد قلبا زعلی چهره کلوب
وجه محرر اوزره اطرافه معرکده ترک والقا ایندکی هر دیسه
حقیقتده مفقودی اولمق ادعاسیله علی رؤس الاشهاد نشانه
لقیطه ومعهودی بر بر تعداد این رکب ارازل استرداده
اظهار شیطنت قدقدح امیر اصحاب مکاید اولاد دغمیص معاندیه
عیون نامه اعمه حال اعوان وسمه اهل حیلدن پاک کوزنرمک

ایچون شی اطبق صاحب دفع وتسلیم اولنمزدن اول میانه جمهوره
اکراثه جالس اولوب علی ملاء الناس تفقد مفقود ایدن عیار معدود
نطع تعذیل وتوبیخ جانم وسیف مدخل توبیخ وتادیب فنون
فنون صارم وقاصم ایدوب متناصحانه بر یوزدن ترجیه وجهه
عتاب ایدردیکه یا ایها المؤمن ارشدک الله العزیز
المهیمن نیچون هزار کذبدن دعو قحبین ایله جائز رهین
تملک وتصرف اولان عروض دعوانک مسند وثیقه
قفل وتقیید اورمق ایله خواسته باشنه اهتمام تام کوستروب
وشهره دک معاذ الله تعالی اکر مظلوم فقرانک اخماک ایله
منواری خس وخاشاک اولوب بولنمش اولیدی ظاهر اوچ
جمعیت شیرازه بند تالیف اولان برنج گرامی نشانه انشابه
طعن ولعن ایدوب سن اکر وجمعیت ولمسدی بیم شمیم
ضایع اولمزدی چو وزر عظیمه دن زلیه مفقودکی اکتتام تهمت
بین الانام شنیع ایله کرفتار اولمامز امر مقرر ایدی ایمدی بو دفعه
معنوسن اما بوندن صکره خزانه خانه عطیه بهیه الهیه دن
رشات وکتب تنوب وحمد احفظ ونفسیک اولا تلبید وظرب
وکلید وظرایف هر نیلیه برخوشیه حفظ ایلیاینه بر لقمه
نوالسن بردخی ایتمه چو نیجه ادعای ابله فریب ایله اظهار سحر
آفرینک ایده رک نام سلیمه کذا لی صحیفه روزکاردن محو ایتدی
کذلک براعه براعه صحت ایله نکاشته صحیفه اسامعه الفهیم
اولان اعجوبه ناشنیده دن بریسیده بو ایدیکه زایت افراز

ارتحال اولدقاری کوندن عراین قوملرز برلسلیم سیخم اسریله
وجه براسب معلاکمی وتبرا معهود اوزره برادکش زنبه
خفیه تسلیم ایدوب اکی کون راحله دن بیرون مکلفه
ارتقا ایدنحبوبی تعلیم وتأکید ایتدی وتمام داخل طوطیه بوب د
اولان خومنزبان شناخت اعتیادی اول درنس راهوارشاده
وناجیدار اولمق اوزره قلبفه ایندکدن صکره اوجنجی کو
معزوب جام منکوسری اولان منزل بوشنده طناب جوکا
منتعد جستکا هنزکه رابطه مکاید ومصاندر بلادسیده بروبیلوا
مربوط کوستردکین طحده توبه استادی کبی ارده ارینه افترایه
امانت ایله توسن چابکر ومباهاتی عرصه مبالغه ده رهوار وزکز
ایله لنک اتمنر ایدی بو دخی استراق سمع ایله نعاتی وتماشای
احوال ایده جاسوس سرایرده سرائر تقریر ایله کالنقش فی الحجر ثبت
صحیفه تحقیق قلمش برابر جاده فرسیدرک ارباب رق وعقده
رافتوکمز بو مقداز زحمتی بعض اعتاب کریهته الشم عصارسیله
خلط ایدوب لبریز قاروره تنبیه اولاده بلبله فؤادی کبی
صنوبری الشکل برقاروره یه املا ایدکدن صکره آغزینه موم
سرخله قلب وسمع وبصری کبی اوج یردن ختم زن اولوب
اوستنی الوان ابریشم برین رنک ایله بافته برغشاوه کهنه
ایله مغطی ومیانه رباط خومنساشده الشکیمه ده واقع
جامع شریفک فراشی بیجه وعد ووعید ایله اطماع واضلال
ایدوب آرایش طاقچه محراب تعلیقی اولان سائر اوبرهلر

درلسنی اویحه ایتدی و درکش دسبیک عدم کتمانی اوکردن
کالی دسکاه تیغ برهان • فقد خاب من دسیها • اولمعقده
مضمون ثابت حه اولمسی مؤید عواطف ایمان اولشبیه خیال اطمینان
ایدوب بر یردن درواخ وثوق برکندی بعده جمعیتکاه بروا قع
شجره قوانکه هر شاخنده برنشانکه صدا ایلیه صورت مدعا ایتمکده
نمونه نمای درخت فراق اولمشیدی بالالسنه صعود ونصیغی پر ایده
زاغانه آغاز نغق ایدوب ایتدی یا عباد الله رنگکم انشرلکا ••
الرؤیا الصالحة الصادقة جزؤ من ستة واربعین جزأ
من النبوة • حدیث صحت نصابی بریب وبین • وما ینطق
عن الهوی • لجه رحمت موجه سنده سیراب زلال • ان هی الا
وحی یوحی • اولاده مروارید کلام جناب ختمیت متعاصد ندر
علیه افضل الصلوة واکمل السلام زنهار لباس شعار تقوی دنارم
دنس تصنع وریا ایله آلوده قیاس اتمکز تحقیق سوزمدرکه ایام
عنفوان طفولیتدن هنکام خوان کهولته ایرنجه هر کیجه بعد صلوة
العشا فرق رکعت افلا نمازی اداده صکره عهده التزام
سلوکمه رابته امتحنه اولاده جریده اوراد واذکاری برختم کلام
مجید ایله مسک الختام قیلوب خاصه مجاهده بایزیدیه به مقصور بر جار زنده
عدیم الوصل در بوشب دخی معتاد مألوفم اوزره ادای فرائض
وسنن ونوافل برله قوافل دعای سریع الاجابتی ساحه عرش حجابه
سوق ایدوب استغراق سجدات متوالیه ایله عالم وجدده بی وجود
وبلاتعین سیر ایتدکده ناکهان جلباب خواب منظره کاشانه ناسوته

اولان چشم ظاهر بینه غشاوه کش حجاب صوری اولوب
ناگاه نافز نزهتگاه وگلستان لاهوتی اولاه روزنۀ خلوتخانۀ
جان نسیم فتاح ایله مکشوف وانسان العین بصیرتك نقطۀ
سواد مضغۀ صنوبریدن عبارتدر حظیرۀ جناندن تماشای حسن
وبهای بنفشه مویان «لم یطمثهن انس قبلهم ولا جان»
ایله مشغوف اولمشیدی کوردکه محاسن بیضا ضیاسی کوشۀ
ردای خضراسیه مساوی ونباشیر صبح صادق اولاه حسن
ذکا ذکاسی شعشعۀ نیر اعظمی منابی بنسلر کمش بربر رودخانۀ
حسننده نوردن برجوبه کونه عصای درخشانی «سبوح
قدوس ربنا ورب الملائکة والروح» تسبیحی ایله
لب جبان زمشیده متمثل ونمایان اولدی ونکاه فرد وعمق
بتأیید الله القوی المتین بونیه تنوبنده بوکه کوندر شواهی
اولان مؤمنینه هادی سبیل اولکه بولری بر رافتك عقدر ایله
بغلودر واول رفیه برشیشه ایچره تعبیه واشته بو جامع شریفك
محراب محاذیسنده اویکه درجوز بنانی ایله اشارت ایتدیکچه
طرفه صرف لحاظه جعون ایتدم غنیله جامع شریفی وقنادیل
معلق اول شیشۀ کتیبی آشکاره کوروب بیدار اولدم تا معشر
المسلمین تکلستانك عالم معنایه جیدۀ تحیت شهودم اولاه باکوره
خارقه لی وضع طبیعی اعلان ایدوب ومجلس جاقله تبلیغ خوشمنم
حاشا ثم حاشا دعوای ولایت واظهار کرامت اوله ع

بیلیکش اهل فاقه عالمیکنه

ایکی سررشتۀ المشنت مرتبکر و عقدۀ تعویق اولان عقده سحری
نمایای بدایت ایله حل ایتمکه رؤیا ایله مأمورم بر ورده حجی براز
الهام اولاه مجذوبم تارك انجام منامك رخسار دلارامندن
رفع قناع ایله انفتاح عقده نا بهموار اولدیغك وجهی وار در
مجبورم ازیر نفسی طولما لیدر انما الاخوان کلام نصیحت نصابی
کوش جان ایله اذعان ایدیکز توقف محلی دکلدر نظم

بوکه ابهامده خطر وار در | عقلکز ایردیکی بر وار در

نثر توبا بر نکته اوهام ایله نکر بز کلام زنهار بزار زنهار نظم
کفتن بسیار نه از نغزی است • ولکه اطیل زبی مغزی است
نثر منظوقه محلی اولمنون بسب سوزك سزاك منفعتی کدر ع

بهر جمعیت دلها بت برنکاما

نثر ترجمه لا تحتی ولا ایبا تر قدا حضر یو ورب ایله بر مرتبه
شزاده باشی تکرر وقریب اولدیکه عالم [illegible] الثوب یانه یازدی
جامه وعمامه متفقۀ الکل نقدر جوامع وصوامع وار ایسه
تحفه تیشیر ساق عزیمت ایتدیلر بو خلالده جامع معهودك
کناسی اولاه تلمیذ خناس ازبر ایتدیکی سبق وسواس موجه
نامسه تکرار ایتمك ایچون بالای درخت مسبوق الذکره
صاعد اولوب صفیر [illegible] ایله فریاد باشلدی که امت محمد
اشبو عزیز صاحب رؤیای صادقه نظم

خفر معجز نفس [illegible] | ایله شبهۀ غوث اعظمدر

نثر متفق الله [illegible] وایاکم ببرکة انفاسه القدسیة والقوسی

واقعه مطابق و کلام جواهر نظامی مقتضای وقت و حاله موافق
حصاری غواص مناطقه ساحل انداز عالم شهود اولدیغی گوهر
خارقه و شاخ گلقند کرامت برشیجهٔ نخل مآب کیمیا بدر
زیرا ایکی سنه مقدم برشخص مشکل و موقر حقیر برتقصیره برآدیزه
محروملی ایچم دفع و تسلیم و اکثر احیانده نشق عصای موعدینی
سنزم امرنا علایم برجامع شریف جماعتندن ظهور ایدوب
کلمشدر نعوذ بالله طاقی محرابنه بو زنه اویخته ایله جوق تعلیم ایتمش
بندخر سیار ضمنی برینه گوتورمشیدم بو مرد صاحب کشفک
وصف ایتدیکی شیشهٔ حالا طاق محرابده آویخته در **مثنوی**
نه عجب گر کشف شد اندیشه اش • شیخ چون شیر است دلها بیشه اش
بود پیش شیخ هر اندیشهٔ • چون چراغ اندرون شیشهٔ
نثر و بو بندهٔ تقصیر آلیه ناصیهٔ حاله عارض اولان خجلت سیمالرک آیینه
عفو و صفح ایله انجلاسی استدعا ایدرم بو تقصیده تبرک اچون
ایدیکه هر تکرار دران بادیهٔ خذلانده بر آلای خاک صواب
صوب جامع شریفه برابری آرد جکه شتاب کوسترد بلر
و در حال بولوب کوتروب جمع مواجهه سنده تحریق غطا ایله
قمع خام و قلع دسام فلقدقدن درون شیشه دن منصاعد
اولان بخار متعفنه مجاور رشحه تغییر کیفیت ایدرسه هوا برده اشکال
رعاف شم العرانین کائنات اولدی دقتا که مختل دماغلر
زکام بنی و فساد اول رایحه اکرچه استنشاق ایتدیلر لکن دوش
کره غطهٔ تصدیقه گشاد ویروب اول قاروره بی

قلب عاشق کبی و کحمد شنر ثقی اوزره طلب سبو و عقد بوشده
سند غم اولدی حجره برزه مصافی ایدرک اظهار سرور قیلدیلر

لبس اول قارورهٔ کسرت فی الاسلام

نثر خاک نیزی غربال فسون فتنه انگیز ایله اطراف خیطهٔ روزگاره
نعبیه ایتدکوی رشته نفاق و شقاق شریان هیولای زمین
و زمان کبی چار باغ صور کائناته جاری و ساری اولوب صنعهٔ
دفتهٔ حرص شعبی اولان نسیج رنگ آمیز مخترعات نابود نمودار
اوزرام ایله دیبای زرین تار تبریزی مثال برگونه نقش بسته
تازه طرز المجوب اولدیکه سترهٔ کلاه فعلی اولمغه مناسب
بازار سنش ایکن بمثار سندرکاه مفاسد اولحیله یهود سرادق
محراب ملکوت جه صاندی رهینهٔ کنعفه ز تجلی قفنجه جوزانی
کبر اللدام تموهات برداخت النسیج تدبیر کارخانهٔ عالم ایله
شروانی زرد و زعجمی کسم اولوب طرازکه دارنه ربوزد
تکوایهٔ حقیقت اولدیکه فرنج زوایهٔ کیلکی بابایه پوشنده
قلمغه صالح بردر مصرف غمز ایکن بر جوربت کرم کبر عالم زبان تنگ

نظم

خاشا که خلق کار برای خدا کنند	تعظیم مصحف ازلی مهر و طلا کنند
این جامه حریر که محضر معه است	پوشند اگر بدیر یا و اقتدا کنند

چون اژدها کلید در گنج گوهرند • وز بهر نیم حبه جدل با خدا کنند
بو مقالهٔ خوش آینده اد افکار اضطرار در هر دله نما اولاجق
خبر کلکه کنده وار پیش آهنک قطار یعنی وطنی اولمق ایچون

براکی حیوان بی اذعان اولوب جواهر نیچ دریای معانی اولدیغنی بیان ایدر

بیت

مرصع سازد بهیم معانی ۰ چنین کرد ایستخرج هر فسانی

نثر نقل ایدرکه تفصیل قبایح احمال خامسة المظهر مصاب والام سرابر اولاه مناعب جانکاه بدندرکه جمله اشقاو تمرد مطلق الغوایم بیجه که بهمت ارنة شیمه ذمیمه لری مربوط شکیمه شقاقدر بوشورش نهایت نفاقده آنلر دخی باشنیز اجلاکله باغلو در نهیمه سینه جند الله خواد ۰ هر فغادن بر صداوبر صداون بر طرفه اولیله قاطبة ۰ انا وجدنا اباءنا علی امة مسلکنه سالک اولوب اکرچه مطیة اتباعنی ۰ وانا علی آثارهم مقتدون ۰ وادیلرینه سوق ایتمشلر ایدی لکن الکلرینی کرک بارلندن بعض غلغلهای سلوب ایجابی ازی بر بیله آب دروزیر کاه اجرای سپاه شورت ایدوب دیدیلرکه حالا لازمه حزم واحتیاط ایله مقتضای جمعیت مردانکی بودرکه سررشته حل وعقد اموری امر خوجه ده تقدم ایدن مدعی منقولرکه بدم تعشرندن جسنبر دلیرانه ایله نزع ایده معول نیله کافه اجمهور اولدم تطبیق جلادته مرف ایام اهتمام ایدن ورزناکه بو خطب عظیمه اول نه ضعیفه بره سبقت ایتمک عارذرینه معنون لک حادلوب وامن آخر الزمانه دک هر بر بمزه وسیله شهرت وظهور اولوب بر مساعی موفوره وجوه کنوزمکله سکه لی مرمر فازوب

نقش نکین ایامده تحصیل نام ونشان قلاوز والا اول بر ستوانلر بندین زرکابه جوبین تیری مروحه ۰ زرکشی تمکین ۰ سبری غربال مغفر کمال ۰ زاک مراکب زبال ۰ اولان کتاب ازدال که اغلب ببا زرلری کوه دلال معقولسی دلاک وعلا بوکلنی رزلوه سوقه در اشتر زاغم اوف اعلاء الله مردان نبرد آیین قلعه کشایه هر حمام کلیل المشرق

قطعه عربیه

انا ابن من دانت الرقاب له	ما بین مخزومها وهاشمها
یأتیه بالرغم وهی صاغرة	یأخذ من مالها ومن دمها

نثر نضا بدیه کارزما ودیر قوال لشیر المحاط قطعه عربیه

انا ابن الذی لا تحرک الدهر قدره	وان نزلت یوما فسوف تعود
تری الناس فی جا علی ضوء ناره	فمنهم قیام حولها ومنهم قعود

نثر او ابدیله زرفر مه بیرا اولدرق مالکت الرقاب لحبوب بالقدر ون شماره اسر معطا وعت حسن خوش تصرفاری قلنمغله دمبدم روی لمیریزه حوالا تیغ طبیعه امرونهی بحسب الاقتضا کلغنه مسامع قبول بهوای تقوالرینی اشکفته اولمغله دف وقت زیب دستاران نکبنی ایده لربس مغفور سطل بر بردن وسیر مردف خنا کردن نه وجه فرق اولنور اول بو تشبیع اولدیغی اسلحه خون آشام بو معقول خون کرفته اردن اماطه تغلب ایتمیچک آلات فنقاد واوات حجامدن نه جهتله امتیاز اولنور مکتب عرفان اولان صدر دکان یاراه صفاده تعاطی رحی مباهات ایله تو شیع دوکش جلادت

قلاع نعم گرزگران وکمان مجره عنوان بوکون خبا وجود معارض
كالعهن المنفوش کوستر میمك بردخی قونس مجنس جلاجدن
نجه ترجیح صالح اولور شمدکرو هلال افق مغافر تمز اولادن
ورزنه باروت زرنکوب ایله اول جزایری تفنکلر یاری قهوه
دکشنده قلیون تفناکو وقضب دخان تریاکی اوچ سبز نیمچه
کریان شجاعتمز اولان کیسه فشنکلر والجنده کی کروهه سیرته
ارباب نشوه زمنده موسیقار مجلس فروزنع ومهره حقه بازان
دین جوز اولمدن غیری دخی لیت برار ایمدی هر بریمز
زرنشا بمبار زرین السقف بلند پرواز الحن فاخته وش
بذیرای طوق ذکا زاغ وزغن اولمدن اولمکت ارج وحطه

اعلاه واعلی دکلمیدر النار ولا العار **بیت**

برزیر تیغ هلاکم زبار در درقاست • که بارتست دهان گنیم پسر باری

نثر برخی بزدخی بی نوعمز دن کندو مره برکار فرما اتحاذ جنکله
جم ودارایه سابر نعرابی تنك وناراتمکده آمردن ظلم گیروبن

بیت

سرابا عشقم اما کار فرمای بسلکم • که برزا وجهون منکسازم کوه صحراز
دیه رك اول قده عنده بربرینه دامنزلی استغوا ایله برتزد
تهییج نوائر حمیت جاهلیه ایدیلرکه ادنی شرارسی نمونهای
نار نمرود اولوب اول حرارته کانون درونلرین استیعاب
ایدن لوائح طاقتکداز ذیمهر بری مسلوب الاختیار سالکارلری
وکلاب سلاقی کبی اطراف واکنافی **بیت**

فن

17

فی بحامی آرزو دارم هلاکو خانی بیستن • که جهود وشرقی سرحد مغرب کسستنیت
نثر طریقه سلاحت وجوم سرحد مبالغه قدم نعدی الرغابت
برقاح قانیف خایف دولالیه یعنیل ویمنع لانحلاد ولاکرما یحتیمی
آرایش جو اهرلیم اولان یسا کل الجاویف عجیبه التمایل
یکی شخص مهیب الشکل معزول العقل بولدیرکه هیولای
اذهانری قبول صورت تمیز ایدن حام وعنکب معقد
الفانری بکینه تشخیص جمال بیک وچهره بیدن آدراج
نوبلکه هربری اقتناص شوارد قصایا ایله سبك پوینه قال
امورباحه المستعودیم تحت سحاب غرمت دفن خفره کا
ایندکی نقوه مغشوش فکرخامی هنکام استحضارده تلال جبال
ادراکنی نمود اولان حزن ملادت ولالتی ایله ارامعقده نقد
وقت حجی وصخره الصماء بیستون مشکلاته کریوه کین انرینه
اولوب دستبازی تیشه تعبیر ایله صورت وردکی نقش
شیرین تدبیر هیولاء شکل بیره زن فرهادکش خطاء تصویر
ایمکله سنک برغنا طفرسی سلام کانقش الوجی ایدی هزار فنون
زنده بازنده او قو مغله آرزوکستاب تسخیرده سرکشت زرگشته
کبی تنانع ایدوب موی رو بربینه نوبه باتش سنتایش
ونمایش اولارق جره عنبوسرینه وجه مرطوفی ایام بهار
جوانی وش کلکونه افروز کامرانی وزینت بویرینه خالاق غازه
سداهنه ایله غایش وافزایش ویررك آب وتاب صورت
حقانیت سیولات وغرابه مدانی قیلدیلر دقر اضطعلیه قلنسوه

علف وقسم کروب کهان بوستان سرای دولت ودم ...
سرافراز وفیض وبسط طاووس اسنادکمت وقدرت
زله سوزمنات فنت اولادی وارالندو ولزنو آرایش ...
مقصوره سنسادوانت محمدن عبودیت لنفی ایلغصب
ایدکلری برطبل سخت مخفی کمثل العوانق العلی ...
ان شفاعتهن لترتجی • دیدیسیه ... نغمای ...
کبی تغذیب سامعه اعدا ایتمده دقیقه نا ... قویدیلر اول
یادکارلر دخی قلاده مفتول اقالید مقالید فرمانفرمایی
بالهنک وبال عنق مستعد الخلفرنده • فی جیدها
حبل من مسد • کوروب دمبدم سوراخ بوق دماغلرینه
القای هوای دادوستد ولندوغن حس ایتلرنه حلقوم
مجبولرین جنبوم عجل سامری کبی ناقور صهیب الصدای ارغنون
خوارق واشباه عجزه ولمرة ... دردونوزدان تمشده
رهیاب اولوب بل دربی جر ... اسفل السافلین ...
تحت الارض ایدوب رکت استراق سمع ایتدیکی سریره اکثر ودقیقه
غمزه ورمزله سالخ الیمین بالیسری اولدوغنک درک قیلدقلرنده
ناقوسلر قلبلرین کاسه شاد وروان کذب اولادی
رواج عرانف کبی منهیل العلایم رزواهق ... بیت
بفکرینی هرکز نمی اقتد معذوری • اکرچه صورت متواضع اراد ...
نثر وهر بریکن پایکاه تفرعن وتمرد منه حائز رتبه عتو
یامانی اولادی کاهن جوان وبحک وبخنکان کمال بقا ...

افراز

افراز حفظا جانع مصطفوین اولان افراز ابوجهل به تقلید کوستروب
کوزلرینه رانت کهل رنج اهل اسلام واعزه مؤمنین کرامک
قلاوز توتمی کردن عزینه طوق وتازیانه تهدید کوناکون ایله
سنج حقدن عدوله اکراه ایده رک زیرلوا عتو غوالزارینه سوق ...

بیت

از کل شاد مانی سرلنده غافلست	ازره این بخل هر کش خنده دندان نمانست

نثر انکه نعمت عزز الوجود کرزاید مغتنم مائده فاضل عزلت اولیق
سعادتنه نائل اولدیلر جانبنی سنج ساعدتلری اولدیقجه ع

بوبند بلت آمد ازجون ...

نثر شنیده سید حمد وشکر سعادت فراقن لازمه دعوت زندکانی
بلدیلر اما انکه نعمات کوناکون ایله نقش کتابه سدید سربر وکی
فی قلوبهم مرض ایدی ایتد تناول لقمه لم وسخت ایله استلاکا
ابتالده داخل سفره فزادهم الله مرضا • اولوب قالدیلر هنکام
معاشرتده رؤیت بهانمرده تعذیب ابره ایتدکچه ع سرمایه سعادت
روی ترانددن عزایش قانون کرتقی تسلیمده دساز زیر وبم ساز ...

قطعه عربیه

یا معرفا بوصال عیش ناعم	ستعد عنه طائفا اوکارها
ان الحوادث ترتج الاسادحین	تحیانها والطیر عن اوکارها

بو مقالاتی ... منعقبان میانه‌ده ... الفریابی
رایحه سنی استشمام ایتملرینه مجمره کردان اهتمام اولدرق تجربه
مضافات ایدکلرن بیان ایدر بیت

سازنوا ساز این فسانه	زین نغمه چنین کند ترانه

نثر چونکه فرقهٔ خوطلبان گسسته مهار اتحادیش آهنگ دیوانه
ایدوب بربرینه ربط مدار یکرنکی ایدوب منزلتهٔ انقطاعه رسانیده شقاق
سازی بقار مسلوبة الاختیار مبالغت کوسترملریله بیت جوش
سطوت جهانگیرانه لرینه درای زوال دولت تیموریانی آویخته
کتابهٔ نسیان ایندی پس دیباجه بندان مبادی و مقاصد
قیل و قال یعنی مصنفان رسالهٔ خیال محال خط زلال عزیمتده
بوگونه غفلت غیر مأمولی مشاهده ایدیجک مرغولهٔ سکینه لرینه
موی زنکی پیچ و تاب اضطراب طاری اولمغین هر بر بیک
بهون خاطره سی بر کرین خاطرهٔ خطرناکده اقتام افزود اندیشه
اولوب قالدی اما اغلبی حضرات هرباحوکت عوام مناط مناسب
برتو مهرنبار رتبه دیم کشای شوق و غرام اولوب کندولردن
روگردان اولدیلر توبهتی اولمغین معاجل حزم و احتیاطه ذاهب اولوب

نظم

ازگوی شان ساز سغز موج سراب است	همراهی این تشنه لبان تا بسراب است

نثر هوام عوام اعتماد مطلق سدادن لعابت بعید در خصوصا
ممازجات نحوس ایله برج معوج الطلوع کشفندن طالع اولان
کواکبی فحمة العشای دیجور مشکلاتن نجم هدی اتخاذ ایدن وجوه
شرنفک تیره شمع زائیه جمع اولنق کوزکوره شعلهٔ جهنم روبه
وشغال ایله قفار بواده ازمقادم غول ضاله کیدو ورطهٔ هلاکه

ع بجی بوراه خاطر بارانه بقلز

فحل نهنگه در اولاسی همان مدالس فستیح عزیمته وضع قدم حزم ایتمکله

ع طبل برشتن زن من مرد میدان نیستم

نظم طریقی طوتوب حصن حصین سلامته رخطوة اول ازمکدر

در آن مقام که شاهی بهر گدا بخشند . چه دولتست که ما را همان نمی‌بخشند

نثر خاطره سیله بعض مرتبه جبان نباتری متزلزل اولمشیدی
قرینه حال بر داء عضال دخی ظهور ایدرشد که عاقل مغرور
بیشتنبان سایهٔ جدار دارالندوه شمشیر شیر اولوب

ع بیدانست ازین ساحه خواهد برخاست

اول مضغهٔ افیون و معلقهٔ برشش رشته و کوپال برینه الندوب
نیا کو همپاکجه باروت مثال بلنده قضیب دخان تفنک
آتش فشان مانندی شرر پاشیده مروحهٔ حلکاری سیر ایدنکی
کمی بر روی کشیده عصا دکف عینک رالف بیت

تماشای کهن سال ازجوان سنجیده تر باشد
ترازوی نکه سنجیت عینک چشم پیرا را

نثر پیران دورین سنجیده نظران بربرینه مروحه جنباند
استنکاف اولارق بقیه یاران صفا ع

بوشیدن چشمت زدشمن سیرها

نثر احتمالات سائره دن قطع نظر بوکجه حشرشانک التلاع اطراف
بوبه محیط ایکن رسیدان مأمون الغائله یمکت و توقف بر وضعیت

ع ل

الناس فی غفلة عما یراد بهم	کأنهم غنم فی دار جزار

یعنی

بیت

دربزم فلک نشاط ما جیست • رقص بره ودکان قصاب

مفهومنه مصدق برمعنادر بله عاقله الور برالبشن دکل ع

شمشیر چوب را چه کار زارجست

دیه رک هر بری تمنا کریزه ولوج ایله تال حاله دوردن نکران
اولمغی تصمیم ایدیلر اما صورت مختارده مجبوریت بشری به عارف
اولاه کمکلین ع عنان کار در دست قضانه • معصد فتحه سرشنت
افعال نیک وبد عبادی رهین قبضه تصرف ع ادست خالق
بلوب همت مقام تسلیم ورضاده بولمشلردر بیت

زمنجنیق فلک سنگ فتنه میبارد • من ابلهانه گریزم در آبگینه حصار

نثر برلرنده قطب مرکز دائره ثبات وقرار اولوب طوردیلر

ع نقطه آسوده زسرکشتگی پرکارست نثر

ای کاشکه انلر دخی نعمت عزیز الوجود اختفادن چاشنکیر اولوب
الی یوم القیام حلو المذاق فوز مباهات اوله ایدیلر فرح
انتخاب الکروب معقدته بحیش اولمق اوزره طال قلیچ اعداده

بیت

بروشنان ملا کنوبیه بردکش • بسی قدان صنوبر خرام خوش رفتار

نثر که اصلا یمان کون کورمامش کوشه ذلاذل وصالارینه اولوکه
دکلین حسرت اراذل ابرمتش پرورده جلباب نازنیم ونازک
دلشوخ ماهرویان جارده ساله مثنوی

هر بری رستم صف جنکاوران • غمزه قلیچ کندو قوجه پهلوان

کلک فلکی عاشقه مهمان اولور • باره اره صاریلیجق جان اولور

نثر عوج ومتوول فارسی کمان وخدنک وعصابه اکو لنک ادرین
طراز پیراق جنک ایدوب آتام بکیر ودار اولدیلر بیت

طوررمی قوغور رستم او چشم قربان زوره
قتی یاهیی قورسش یاوک مژکان الی کوش

نثر آرد لرجه الایش لذایذ شهوات بد فرجامدن صابون تجرد ایله
شوییده جان تعلق اولان سوخته دلات صفا نیات اول خسروان
شیرین لبانی مضمار جلا دنده بوکونه قربانیه اطوارله تماشا ایدکلر
شدت تهییج مردینکزه اعصاب وعروق نهایت سبعتر ینه
رعشه تعطیل اریشوب ساق الست قوتمده تا ابکنی ساقط وملغا
طوره قالدی بیت

درکف عشقیم عاجز ورنه درمیدان رزم
شیر مردانز ایا نمکرکان جبهه مسیحایرم ما

نثر لؤلؤ پاشش قطرات رقت خیز تحیر اوله رق بر برینی حطیره
انجمنکاهده خیابان خضرای دمن اولان اوتاد رکیز الاطرافدن
زربن قلع وبزرک حلقه رباکی تحمیل درشش مظاهرت
ایدوب قفادارلق معاشده قیام کوسترده دیلر رباعی

درعزتم ازصبا که چون کلی کند • گستاخ رود ببوی آن زیباهند
آن سیرو دومن ازقفا میکویم • کر بان کریبان ولیکت کنت معه

نثر بس غلط رفته انجمن کوردیلر که دفعه روزکار شیقته الطراوت ع

کردن ملافی استم خوالش میکند

نثر خواسته دلرفتگان شیوهٔ نامحارزه خاطر ربا اوله رق جرائم
لدکشتگان استعفا کونه وضع دلوب ایدوب اشبو نگارلغه باشلوب
ایشی اندن کیدی اهمال ایدرسه ع

این کار بتدبیر نباید راست

جملهسی بریره جمع اولوب ارای زنادمشورت برله اتحاد
قیلوب روغندان مصافات تنظیم ساعد اهتمام ایتدیلر
ایچلرندن نیجه جانلریله کارساز میانه‌ده مروحه جنبان رفع
اشکال اوله رق شهد اتحادی خبر وتعمیم تو تشش اولمغله الوم اولوب
دمدمه توقف ایدن ذباب تنوئیتی طرد ورد ایله بنیاد جمعیته
بی وجه ظهور ایدن رخنه وخللی بو اسلوب حکیم ایله استحکام
بعدالیوم کانب مراتب ومعارج یعنی مستوفی اخراج خارج ع

آن نحوکه سر دردفتر از نصف چهار است

حسن العمل اولمق ناصیهٔ حالی کبی تسوید ایتدیگی دفتر مدارج سعی
المعارج ٭ کل حزب بما لدیهم فرحون ٭ امضاسیله مسکی ختم
قیلوب امر امورجاده بونلر اقتباس شوارد اجتهادده مستقل
الرأی اولملریله هرکس مراسم مقتضای رتبه سنه رعایت ولوازم
تمشیت مصالحی عن صمیم القلب ساعی اوله اما بشرط آنکه
اگرچه بو امور جمهور شیرازهٔ تألیف اولان رشتهٔ محابه
الغرضده رعقدهٔ مشکل ظهور ایدرسه اختلالی امرنده بینه
جملهنک احسن مصافات ومساوات اوزره ثنایای رأی
ومشورتی بیله بولنه و بو قاعده یکرنگی ویکجهتی دائما مرعی بلکه مبانهٔ

بوارده

بوارده اتحاد ابدی الدهور فانوس خیال وجوده شمع ظهورینی
خلف مجهولاری اراسنده دخی مصون الانقلاع اولمغله بوقانون
طامطراقی قیامت وقوعنه دک جاری اوله پس بونکله روزنه
جملهسی مصحف وتیغ ونمک ایله منطقهٔ پیوند پیمان اولوب
محول الاحوال جانبندن ترک ایتدیلر هیهات هیهات غل

الایام مالکت جاهلا ‖ ونایکت بالانیا من لم تزود ج

بو مقاله بگمکین ادا غلیان صفرا ایله محرور المزاج اولاندار الانا
درونده اخلاط ردیه‌دن حاصل اولان فضلاتنی یوزدن دفع اتدکلری مبلغ ایدر

بیت

حکیم سخندان رسطو نهاد ‖ بدین گونه فرخ فال دستان گشاد

نثر طبیب طبایع شناس روزگار مبتلای داء الاسد اولان جهانی
استفراغ کلی ایله تنقیه‌ده مقتضیات زمانه‌دن ناشی ع

در ضرورت هست هر مردار پاک

مدلیله اسهالی تجویز ایتمشیدی پس سدهٔ سنیهٔ دهنجه سدهٔ
عفونیه پیدا ودواخل عروقده تولد ایدن صفرای فاسد دخی سائر
اخلاط ردیه‌یی محرک اولمغین دفع قوار طبیعی ایله عالم زحزکاذ مبتلا اولدی

بیت

هلاک ایدک بودرد زحزکاذبدن ٭ حکیم دافعه سورسه ایله اتمه تدبیر

نثر بعد در فائده اگرچه خروج ایدن فضلاتدن علت خفقان
فرمنه زوالی مشاهده اولندی لکن مزاج کائنات بر مرتبه فاسد
اولدیکه هرکس استشفای حکمت ازلیه‌دن طبیعت استعدادنه

موافق تعیین اولنان راتبهٔ قسمت ایله حفظ صحت انتعاشه
مترامی اولمبوب قانون قناعتدن بیرون معجون آرزودی
کوکلمن ایله نیجه درلو خیال محال منتقاضی اولوب طریق عندالله
اعتدال کوستردیر مثلا ازجملهٔ متحن کان حاشیهٔ جدیده یعنی متکلمان
خودکفت شنیده اول نفی اقانیم ثلثه ایله بالاجماع تصحیح مسئلهٔ
راضیلر ایکن وکرهٔ تعدد قدمای سلکنجه برله تغییر ثبات ایدوب
فساد عقاید جاهلانه ساعی اولدیلر **مصراع**

قاضی تو در بن مسئله فتوی چه دهی

نثر اتفاقیاتدن بو حاله مقارن مقدما مقتبس مدعا جسن
ایله عرض اولنه جدید ما نزاع سهولتله جذب اولنمش اجتماعنه
وجود ویرلمه امضا کردهٔ محض رای اولوب کوبندر دکری
قاصدلری دخی کبرویه عودت ولکن حاصل اولدقلری جمل جلیل
وصایا مغایر خواهلری اولمغین مربع نشینان بالاخانهٔ تعقب
ولا ترکنوا الی الذین ظلموا • سندیله متبع مقدمه تبلیغ ایدوب
مجرد سر شیرین مذاق شهد رشوت اولمش سر جوش منهل العذب
عنایتدن کاسه لبریز احسان ایله شاداب زلال مرام اولدقلری
ترنیج ایتمکله شمامهٔ ظرافت جکنش لسانی اولاده سفیر خوش
تقریر کوردیکی واقعه‌لی تعبیره ناطقه سنج مکنت اداره قیلوب
بیقوله خمولده وهدت وحدت نشین اولدی **بیت**

در شهر سبب خلوت اکر خلوت کورست • بسیار به از صحبت ابنای زمانست
جرا شمار انجمن یزند بستکی • یوسف تن قلب درین شهر کرانست

18

نثر اما اول ضلالهٔ نیه‌ٔ سداد اولان فتنهٔ منواهیه سمت
رشاد ارشاد ایچون تحریک قادمهٔ اهتمام برله اماله‌ٔ لجام
اقدام ایدن اکی برید خجسته نوید که برکه تمیمهٔ کریبان رسالتی
تذکره‌لمن اتقی • توشیعیه موشح توقیع وعد سریع الانجاز
ایدی ماصدق حالی لیسجننه حتی حین • مصدوقه‌سی اوزره
آخرکه کره کلمک زبان فارس کحل بیان منزجنبه کش
اندازدن دغدغه انداز ایدی رکاب کمیت قهقری السیرنه
بیکث حالا ایله وضع قدم ایدوب • من نجا برأسه فقد
بدر قسیده کرونه کریزه کوجلو رباب اوله‌مادی **بیت**

پرسش باطلان جان حرف حق کو	
نضرر شد هلاک ان حق کفتن اکنین	

نثر کرجه طومار رسل ورسائل بو یوردن طی ایتدیلر لکن صنعایتنه
ورود ایدن حرفیک سفیرلرین درخت اکریبان توسیله ایلان
نافی المسلک غرایاکه ناکجهیه شذای دلکشی داعی لکلی ابشار
بربا ایدی پیچیدهٔ لفافهٔ کتمان طمطمقه افسرده دماغان تعصب بعض
مرتبه علیهٔ فوز شوق ارایات ایتمکله بر ره شکاف رعاف شتم
معاضدت ولق رایحه‌سی استشمام اولندی لاجرم بو واهیه‌لی
دفع ایچون احتیاطا ایرتسی واعظ مزکتش طیلسان ضمیر کرسی
سبز پوشش زبرجدین ساق پیهوده آیات سوزنی توری تعبیر
انجمن آرا اولدقده تشتیت مصلحته جل همتله تصرف کل صاحبلر
عقد مجلس جمعیت ایدوب عقدهٔ دغدغه برادن بر سکد

خاطرلری اولاد معنای جگرخای خرد فرسایی ازاله ایله آرمیده
وساوده اطمینان اولمق ایچون نقد دموع سرمایهٔ چشم
وحدیث شجون رأس المال دکانچهٔ دهانی حرفروشانه ترنجر
کرانجانی خضاب کرجلس رویی رنکیندرلری عغوشا قطره
ایدی انتخاب ایدوب دم کرم اندازله اتشدان ازجارده
زم اولمق احتمالی وبردکاری اهنین دللری ارتاث مقناطیس
فسونکار زهرقوت انجذاب ایچون اتفاق آرا ایله برکرسی
صدفکاری یه جیقوب اطلاسیم اوارخلعتی بوندا حاطه اولدیر بیت
اعطا زحرت خلعتی این راکرده باک • دنداشخود سفید بمسواک محکند
نثر قو استجی الایش باسوادن آب وضوی تنزایله شوییده دکن
اولمدن تعبیر قامی بنذیرت آب وتاب طلا قشر تجکلله شهد وشیر
ایدرک بوکونه دیباجهٔ خطبهٔ تقریر اولدیکه یا معشر الناس
همیشه برامیی پرستش اول طرح انداز قنطرهٔ صراط مستقیم اولا
حضرت پروردکار • مالک یوم الدین • درکاهنده فرقهٔ
سجدات حمد وشکر اولسونکه بزلر تنکنای سجن وجوده
غل ذل جهالت مبتلاسی برطوقت اسیر نفس مستمند ایکن اول
مبعوث بالسیف والامهسالار انبیا علیه افضل الصلوة
واکمل التحیایا جانبنک سنت سنیه سی راهبر دین وکتاب
فصل الخطاب ایله عملی هادی طریق هدایت قرین ایدوب
شقهٔ رایت حالمزی الیوم • قد افلح المؤمنون • دیباسی زیباسی
معلّم ومزین درقهٔ احتشا دمزی جاء یدخلون فی دین الله

افواجا • ترقیع سعادت نشانی ایله موشح ومعنون ایلدی
ایلدی بزلره دخی لایق واحری اولان کتاب وسنته اتباع
واجماع ائمته اقتدا ایدوب فی سبیل الله تعالی رفع لوای جنک وغا
ایدوب کبار صحابه اثرنه کتمکدر یعنی مجاهد فی سبیل الله ایتمکله
هر بریمز کسب فضائل غزات فائز السعادات ایتمکدر مثنوی

چون نبی السیف بوده است آن رسول	امت او صفدرانند وفحول
منفعت در دین با جنک وشکوه	مصلحت در دین عیسی غار وکوه

نثر یا معشر الغزات بودن مبینده منفعت جلا دتله برکت مرادندن
اولسون رهبانیة فی الدین • کوشهٔ کاشانه دهجار بالش نشین
خشتی اولوب رواق قصره مقصور اولان نظارهٔ چشم جادوفریب
نسوانه مخصوص بر شیوهٔ نوپسندر نظم

اولمه زن کبی مقیم خانه	مرد ایسک سنده قریبانه

نثر یا معشر المجاهدین رهنهٔ بشبان وکلا لکلده نکهبان کبی
هرزه پویان بیابان این وآن اولمده تحصیل • کالذی
استهوته الشیاطین فی الارض • مصدوقه سی اولمه ر
ملاحظه ایله زنهار سرچشمهٔ خاطرکزی شوائب اوهام خوف
وخشیتله مکدر ایتمیوب فلککزی قوی طوتک عنقریب انبلاج
صبح عنایت صمدانی برله • انکم بسلطان مبین • مطلع
الانوارندن اوسنه برقونو کرن طوغوب ظلمات تردد
بالکلیه آجیلور اول زمان کوررسز • فایّ الفریقین احق بالامن
انوار ساطعة الآثاری نیجه سیجیلور رجال الالهک حقی بزلمده

ان جند نا لهم الغالبون. غلبه مزده‌سی اشتباه بو قدر سند خود معلوم شمد نکرو کتابی اولان مشکلاتمزی نغمی نافذ القول که سیف مسلول بی قولدن عبارتدر آندن استغنا ولفظه فیصل بولسون السیف انطق انباء من الکتب دیه لم خطابه استغفر الله اکر حاضر اکر غائب داخل خطهٔ معاهدت اولان دین قرداشلری دبول بولداشی غزنا بهار فرجلرک نجقلری نکسکین سنه لری برکین نعره لری سهمکین اولسون قلبا وقالبا شد نطاق مغا هرت ایدن مجاهدین قاعدین ربات الحجال آمال الذین قریبا بروفق دلخواه لری ذرا آغوش استحصال بولسون آمین جز فاتحه کلامی ختم خامه ارشد روش

سبکباران تنورآنند اکر حرف کمعنی
بقربا دآورد اندک نتسی بستانی را

نثر وقفیه اول سلسله جنبان جنون وشیحون وسوخته کانه نار کانون فنون فاطبهٔ لطیف وخیال سنن ایتمش اصحاب جنیه‌دلون نهبهٔ الاسباب کارزار ایله مجنون وار صحرا اولمغه نزع سراویل آرام وقرار ایدیلر مصراع

الا حیث القت رحلها ام قشعم

بو مقالهٔ اعجوبه نما اول بادیه پیمایان بادیهٔ اعونی هنکام عرض لشکرده قاعدهٔ سوقیات اوزره ترتیب لالی محالمه رسوا اولانلرک افصاح وبیان ایدر بیت

حکیم سخن از طوسی هنر	بدین گونه ترتیب کردان حشر

ربات الحجال بره آرو نعمه بونیه اوله لمن ٥

٧

عرصهٔ روایندهٔ صف آرای غرائب آثار اولان فاتحان الحجیل اخبار تحقیقی اوزره جوکه اول محفل آرایان معنی‌نه وصد هزار دعوی دهور ماضیه‌ده پسندیدهٔ هوام عوام اولان نجه بدیع مضحکات نظام امور انام ایچون موضوع قوانین ویرین اولمش رعایه‌ده اتمامنده مبالغه‌لری لازمهٔ دقت بلمشلر ایدی بهارین هنکام عرض لشکرده دخی طریقت پیروبیش قدوهٔ رفات مستلزم صلاح ملک وملت‌دیر لاجرم هر جوفت عملی بر اتحیم بولیلر جوکه لیلک کبی جرابندا بر مصحف شریفی زیبا شرافده برکرده فطیم دست بربالای دست راحیل اتعظیم ایله تقدیم واقراننی پرتو مهر رخساری روزنهٔ دبستانی مشرق کسیج بهاران ایدن لاله عذاران وکمتب عرفان فقب سکرله مشق مقالهٔ ناز ونیاز ایدن ساده رخان سیپایهٔ مرتفع علا فلرین حمائل واررساعد راستدن آلوب کلیج آیینه اسینه اولان فوی یمینه نشبیب وکوشهٔ دستار مطلا لرین طرف یساکوش سنبلپوشه صالوب بهار اوزو طلعت ناظر فریب المیش هر بری صورت رقت انکیز ایله مصراع

	عسکر اسلامه امداد ایله یا مولی مدد	

زند سیونر اسنج آیین اوله رق ولوله انداز قبهٔ سپهر برین اولدیلر قفالرنده جیفوایان طریقت متصوفه‌دن بیت

	قطبا کله دیغم هر کز غفلته دوشکیدر کیم دائره دن خارج ایدر ایندیکی نعل	

عری همه منعلنده
٥

نثر منطوقه سی سعت کاشغولرین برفاح منزا بدورع
اخلال صوفیلری نامیده اولان سوفیلرله بیت

خصم اگر بر دست تیغ خونش دارد اتکا	اعتماد تیغ بر دست دعا داریم ما

نثر زمره سیه سیمه دست اندیشه لری اولان عقود ماسوا
سنابه شره و آرابه تعداد ایدرک پای کوبان دست
افشان های و هویه شورش فلک زمین و زمان اولوب
ابنیه خرابه زلزله هراسانی و انجمن ثریابه دغدغه پریشانی ویروب
هرام زاهدان اف دم از هواز ظلم • ندانستم باین تیغ این قوم اصحاب
نثر بعد الاخبار قضابه قضابی اخبار ایدن تیره روزان برگشته
بختان که عنوان جریده حالاری قلم واقعه نویس چرخ اتحامیه منقت اید

قطعه عربی

قد لبثنا فی عصرنا بقضاة	یظلمون الانام ظلما عما
یاکلون التراث اکلا لما	ویحبون المال حبا جما

نثر منطوقه سی ایدن • تعطیها لکم عما تستهم • زمره مرقومه به
ردیف مطیه ترتیب قلندی کذلک ارباب حرفدن بر [illegible]
ابو البشر که حرانت و زراعتدر اصحابی سائر اصنافه تقدیم
اولنوب تا شیر صباح الخیر حیث نیسندن تیر نهمه فروز
صفراء فاقع لونها تسر الناظرین شعشعه سی مثلا لی تحجیل
العینین ایکی قور غزال مثال که هر بری فاندلری اولاه
زوائدلرندن اولان [illegible] براعت استهلال ایدی

حلق مزرکش و بر منقش ایله شوهر که بانوی سرا کبی بزه نوب
شاخلریله اوتاغ لرتعلیق ایتمکله شاه ایرانه و کردن کوشه
پاره وکوشواره کبی کاوفریدون زمانه ده مذروب آرد
لباس زر آغیندن رشحه یادر نشیم بیت

امید کلام بمعنی چون شان اولوب	عالمده نیک و بد کشی بب الدکین بحر

نثر زاده نسیله حیب وراسته که منعقل اوله برق کف وزار
کروه رواقر تحم دمرمه اکوب بجدی وراسته و حلقا [illegible] کرده
کاومیش متین اوزره برقاعده برخ آسیای سریع الدوران
انشا ایدوب ع آسیاب دولتی برخ ده اولسه دونرر ••
نکته بسن تلمیح ایدرک بجدی خبازان کثیر الرماد کبیه
کذلک کردنه اکرچه ل نمون اوزره احداث ایتدکلری
تنور تغبیده در وندن فروزان اولان زبانه [illegible] زبان حال ایله بیت

بستان ز خلق خام و ده پخته در عوض	سر گرم و خوش معامله که چون تنور باش

نثر مفهومنی افصاح و فقهاءلی جبان الکلب طویل النجاد کثیر الجوهر
ساطور فولادی بیت

شیرین و چوب میطلبند تیغ حادثات	جوشن ز لاغریست تن گوسفند را

نثر مضمونی ایضاح ایدرک کندی حالاه قوی الاقتدار [illegible]
لند ها یانه اطوار ایله هر بری نمونه ء حمل سیاتی کوه البرز

مشکین فتیل شمع شبستان صباحت ولاله موی سنبلبوی
سرحاحت افسرین ربع استرة المالسکون ایدکی برز حسن
نقاب کدازی چراغ مهر عالمتاب کبی فروزان واطرافنده عشاق سرکرکبی

بیت

دلارامی سرین بستر اشد	زمین از عکس او بس لاله کون شد
زلی باکی جنان بسیر ایدباکی	سرم بیر مرد باکی برز خون شد

نثر چون غزلخوان اوله رق کندی بو نغمه تابع دلاکا بالوزنا ترسینه

بیت

لا تعجبوا من بلی غلالته	قد زر ازراره علی القمر نثر

یعنی اندام یاسمن فاملری قمیصان ترسوده ایله کوبان فانوس
مشتمع ایچره فروزان شمع کافور بلکه نیاب بزله ایله هربری
درلانه کزل برکنج موفور ایدی سینه نابناکلری نافه
کنزه وطرف سراوبلری ازکعب تانغمه بن کشیده
خنده امشنزی نشیمله ربوده دلبرینه

بیت

کرچه حمام ایچره خورشید صبحت باز ایدیک	
سیرتن ولاکه خلوتن نشئه ذوق وار	

نثر نکته سنجی اشعار ادرکت رعنا رعنا طاوسانه خرامه عمر کچی
کبی کذران ایدی موی تابان بازکون رفتارلرنکه کردن تا دیده موبری

بیت

نازم بجوان که بهنکام وصالش ۰ چون اسب جو ون باز بکفل می آید
نثر نکته حالت بخشاسنی مشعر بیرداز کون اطوار کبی عکسنده ارقال

چمنده بر نغمه کالبدنقلی دارش بیانه تحمیل ایدوب بیت

بهرهٔ خواجه ز اسباب تجمل عجب	
عرق زنارکران قسمت حمال بود	

نثر دیه‌رک جداول شکل جبین زندن اساله آب عرق
ساحه کذرکاهی کل آکین ایتدی ناعشر دابا اولی بونه
اماوقت کلکه زبان رجوان طرزی ... نمونه‌سنه
عشاق برکفکیر سوراخ نما بلسنده ابریشم قوطه معلقا رکت
روانه خسروانه اجلاس ایدوب اوکنده سیمین سینی وبلغو
جبینی برله آراسته بر مائده شاهانه بیرامنده کرد اکردکرسی
چشمانه سفرهٔ وصالی

نظم

جوان کله بزمن که دل سراچه اوست	
تمام لذت عالم میان باچه اوست	

نثر نشیده میسد بر جوشش وخروشش عقبنده ع

یک نشنید بجای کباب ل

معقصاسنجه طائفه کند بیزان بیت

مپرس از نکهت سنجوور از سر مهر او	
که کس نکشود ونکشاید بحکمت این معما را	

نثر نفسنده میسد طرا فقفوش اولدی سرزانلی کذلک
برکی وده آلکیه ایچره بر بت آئینه طلعت بلورین ساعدی
شنبه هر بری مثال آرایش وساده غنچ ودلال ابتنا کلمنده
بر طفل مه عذار زهره جبینی دخی مشتری نقاشنه قائم ایدوب

ایکی

دلفکارلره غیر معهود باشقه بر یوزدن عشوه‌لر صاتمغه
قنادان شیرینکارک عنقای قاف حلاوت اولدی ذباب
طبلهٔ لعل شکرفشانی اولان جوانان حلوا التبسمی شیشخند جان
بسند ایله جیب و دامان روزگاری پرشهد و قند ایدرک
جلوه فروشی ویرامنده آشفته دللری بیت

تمام عرصهٔ محشر مگس فرو گیرد • اگر چنین بغبابت شکر فروش آیی

نثر نغمه‌سن طنین جوش ایله دمساز ناله و انین ایدوب مگس
وار خروش کوستردی حبا طالک یاسمنبویان بنفشه خطالی
هربری اندام شیوهٔ خاطر فریبی قدر قامتی چو رنگ جشم
جیراندن حلقه در بالای حسن و بها اولوب کذر کیده
در رو به صف بسته اولان صدپاره دللر رباعی

ای رشته‌سی تو کامرانی کردی | بالعل لبش عیش نهانی کردی
اندر کف دجوا شدی کوته عمر | چون غنچه آب زندگانی کردی

نثر زار نسبی عرض خواهش وسیله‌سی ایچون دلق و خرقه و قباد
کسوه در جاکجاک دست شغف اولمغله جیب و کریبان فوردن
تاکافه دوزان قالیچه فروشان که حرف سائره مبتشیره نظم

بتن بوی کند کلهای لقور بهار را • بیا ببدار ساز دخترکی نقش قالی را

نثر مطلعک مضمون دلنشینه مصداق پری چهرکان فرشته
زیب دفتریله شهرهٔ دیار رطالفه لطافت شعار در انرک
دخی هرتازه نهال دلاراسی منتظر قدغنیة الانتظار اولو الآخر کشتر سه
رداء تهمت حسن و بها ایچون سرو طول خرام آرام ربکنه

نزاره نفعی [illegible]

نازان

23

نازان نازان رخصت اهتزاز ویروب اول یوم العطال
آخر بکاه قیامته مثال ایدی نظم

ویه بودن اول فتوفانت عقل فوریر
رفته در قیامته روبرو قوبر

نثر صوف یغلقجیان و طاقیه جیان و سائر ارباب بزستانک
سقاحله معروف بر کروه انبوه شغف یروبیدر هرتازه خط
نمکین سیمای زیبنده قیاسی اول روز بهر کس مشتاقانه کج کردن
همنسار کاکل نقعانسنبل بطرف بناکوش دستمال مخطط رودن
عربان طرزیکان شیوهٔ معشوقهٔ عاشق پسند ایله مستانه لونداته
رفتار ایدرک بهجت افروز غرفه اچشم تماشاییان اولمقده بیت

هربری صورت جرادر و زغن حنک
اوت دیر ملاحت که کچ باشندن

نثر سنک درکهٔ بالاخانهٔ عشمه وسیر ایدوب روز اولا اشنفته [illegible]

بیت

جنبش غمزه دکل جلوهٔ رفتار دکل
لرزش کارکه هر دو جهان انجی بو

نثر زرنه سیله بر برنه هر بری رتبی استصحاب کونه کوستروب نظم

اولدی اشکم کلشن آرای هوس جوز کبی
آقدی کوکلر رهنا عشوهٔ سبیل کبی

نثر دیه رک ازواج مسلوبة الانبها جوقدن اشکر ایله خلع حلهٔ
ازدواج ایچون کشف قناع نشوز ایدی الحاصل هر اصنافک

ویتره مرقومه اوزره کالای روی دکانچهٔ معانی یعنی بر کش انتان
کارگاه کارخانهٔ انتعاشی اولان شاگردلکمزی نگارنامه‌مز عیدلردر

مثنوی

بیوردک زوجهٔ درک اعانی	دکانچهٔ رسمل دکان
عاشقک نقد عمر بکشبی	رزم وزنار که سوله لی حلبی

نثر هر بری بیشهٔ مخصوصهٔ سنی شعر اطوار عجیبه ایله زیر علم پرورش
قدم لرنده خرمن هنر ایدوب اشکال غریبه ایله ساحهٔ گذرگاهی
صحایف جویدهٔ اقلیدس ومجسطی یه تمزدیر بوجهیله
درامسنده اول ایکی هرزه گرد روزگارک برکه وسیاحی
تنقیم ترجانبده رقاد حوض انجمی ایله رصدخانهٔ افاده‌سی شخص
معطلسم اولمش بر هیکل کثیف وبی شعور ایدی طغرای منشور شعار بیت

کلوب اول دلبر سرکش قلمی الندە قالمز
صاوله ارکوکل بولنسدن که قلیند دربو

نثر عنوانیه مطرز ایدوب توشیع کتابه ابواب شرح حاله
دیکرکه رجاره حلیه حالنده اولان خوبچه جوابم یعرف المجرمون
بسیماهم • بیهوده ایله اسم شهرت بولمش بر ظریف منفور ایدی
صدای کره نای اقتدارن مثنوی

منم آن سپهدار لشکر سیاه	جهان پهلوان و یل کینه خواه
چو من بکشم اندر میان بلان	بمیدان جنگ کارست زال زمان
بر دیم اکر سام در خواب دید	بترسید و لرزید و جانش برید

نثر دمدمه سینه سیر آهنک ایلوب مهرهٔ بطالس انداز سوزگاه

کائنات

کائنات اولدی بیت

وللقیامة اشراط وقد ظهرت	بعض العلامات والباقی علی الاثر

فحواسنجه قطعه

قالدی نعمتک طلوعی مغربدن	ساری بر براینده جمع ظهور
یعنی دجال ایله بنی اصفر	دابة الارض ولشکر یاجوج

بو مقالهٔ اول ازرغ کتاب نگارجه خداوندک اثنای هرزه
گردنده تألیف ایتدکلری صحیفهٔ سخیفه‌ل شنیده برلیمت
صلاحه دعا اولان اولو القتال بو وجهه رد وصد ایتدکلرینی بیان ایدر

بیت

صدری سنح جمارهٔ ابن رحیل • جبین محل آراسته زین فاوقیل
نثر جونکه اول • سماعون للکذب • کریه سی وتخته‌ای اوراق ادغال
واکالون للسحت • نمیمه سی دوخته اکیان اشتهارک اولا
کتاب اربعه رکاب مقاله کذشته در طی کرده ساعی قلم
مکوب اشتباه ارک وادی غریب ونهج عجیب اوزره زوال ایله
خروج اولوب فنای عرصهٔ الرابع واقع ساحهٔ لطیفه‌ده
ظل معدلت ظل اللهی الامانه • بلدة الامین • المحفوف دارة
جدال • ربع رحمت فیضاننده شیخ معصرات امن وامان
ایله سرسبز و ریان بورج سنبل پیرایشته ارجمن تنویه حمل
ثقیل تدبیر سقیلری ایچون برقاج کون ضرب خیمهٔ نزول برله
تفتبخش سینهٔ زمین اولدیلر ازدحام فحج تمیغدن طریق
عبرطرق کلوب اردی تیره رودلرین تعقیق دکلون ایدلن

وتیره مطرزه اسلوب معنیسنده
تعریف عنیف معنیسنده

نفوس ضایعه وحشرات شایعه دن اول زمستانده نشیده
کنجانیشری متضمن عسرت وبهجهٔ زکانله معاضدتری کده یک
اطراف ممالکده دخی تورث شغاب رضین انمکه وجوهله
مستدعی جلادت اولدیغندن غیری فنون وفسانهٔ بیه
صدسال طوردقلری بر عزیمتوان قیل وقال اولسه لر یری زمان
آمال متحمل دائرهٔ دعوت اولمسی خیال محال اولدیغی دخی بر
یقین ایله مرتسم صحیفهٔ بالاری اولمغین فیما بعد دخی مشکل
فتحی استدعا اریک دروازهٔ حضرلنه قدمنهادهٔ وصول اولدقجه
خلع نعلین آرام ایتمامک اوزره کنفه روز بپای نعمت
اوج ب ساقی واحد اوزره قیام کوستردیلر **بیت**

بتدبیر خون ریختن ساختند	بهم تیغ ورایت برافراختند
همه ساز کینه شد آراسته	چه از خواسته وزچه ناخواسته

نثر چونکه اول لشکر بغی وشقاق سرکرانلری عراق وقاحتنده دست
بدست نفاق اولمغله شد نطاق اتفاق ایتدیلر اهل عیال
ومال ومنالاری رهینه وقایهٔ امان اولمق ایچون بر طائفه
صعالکه بهینک ضمان کفالتنه ودیعه قلمق اهم والزم اولمغین
قطع دابرلری تأیید نظام عالمی مستلزم اصحاب جرایم وآثامه
بدکلو سیجون ومحبوس حیاتریندن ناموس زانی وقاتل لصوص
اوکختنی دکاری کریزه متواری منجلاب خبث وخذلان کشتی
وارلیه نجدا فرهم سیلابین نحله وپاسداری شهرایله نبات
ونسوان وصبیانلری باننده محافظه می الیقوملریله حبذا حالی

ناموس

ناموس حکمت وملت وناشر رایات عفت ودیانت اولدیلر
ان هذا لشیٔ عجاب روز دیکرکه کوتوال صبح نقیعهٔ خدیوجار
اورنک خورشیدایچون غلاة نجومی قلعهٔ فلکی زنک استماده
دامار ایتدی بونلر دخی مهم سازی اسباب حرکت عدیم
البرکتری ایله تقدیم مقدمات نهضت ایدوب **بیت**

از رباط تن چو بکذشتی دکر معمور نیست
زاد راهی برنمیداری ازین منزل چرا

نثر مقتضاسنجه زاد وذخایر راه وسایر لوازمات سیاه منزل
بمنزل مرفوع ومجور تدارک وتحصیل ایچون بین الظهران الانام
مهان ومحکم اولان طائفهٔ قبطیان مستهامدن بداصل سراط
وفرآط برنسل یاجوج الفعاله محاطی ساللان مبرم جایکه لکن
بریچه عونه ایله بکرونج راه ایلمزیه رو براه ایدو کندولر دخی صدای
کوناهای رحیلی **بیت**

با های وهوی ولاف کنم طی راه عشق
باشد که هول در دل رهزن درآورم

ترانهسنه وساز البیوب نشو ونمای عنایت ربانی برله روضه
خلد برین کبی نعم فراوانی هردم بهار اکلها دائم اولان کلستان
دار العیش جانانی دامت محروسة الی انقراض الزمان
فی وقایة الصمدانی که همیشه حرکت ضعفاینسبت اکورنج
اشجار مرفوعه سی قطوفها دانیة ونوباوهٔ اغصان مطوعه
اومرفوعة ولا ممنوعة ازهار واثمارینی دیندان تعرض

برله یر اضاعنه مور شال کمربسته حرص وآز اولوب کندیلر
نزدیه که تمشی ایدکلری بقاع وصیاصیده محصول مزرعهء
امن واطمینان • فاصبح هشیما تذروه الریاح • تغبیر
ایضاح وخیام وخرکاهلرینه غضبه تب زدکان وشش
آکه دار اولان کرکوهامونک دموع روودی بیت عربی

صبت علی مصائب لو انها	صبت علی الایام صرن لیالیا

نثر کجه سن الصباح ایرردی تاکه رهنمونی تحریر اول قافله ل
توفیقی مانندلجهء هدایت رب مجید کنارهء بحر سفید دن دخی
تبعید ایله دامن دشت وصحرالی طوتب تجدید عهد هرزه کردی
ایده جک منزله ایرشدردی یعنی هنگامهء کرم اولوب
التقاط نقوء افکار ایده جک محل تیشدردی پس درخال
مخیم شقاوت نوامرخرم واقع بر دلکش فضای چمن پیرا
بسط کلیم پایان مشورت ایدوب • ویل یومئذ للمکذبین •
فلمرونده محکمه آرا اولان متقاضیلر رباعی

مستقبل عالم نه ز ماضی شد	عاقل نکرانی جهان راضی شد
کوساله اکر خطبه کرد چه عجب	چون کاو فقیه کشت وخر قاضی شد

نثر جا در عدل وسدادده جهت تمرد وعناده علل واعوجاج کوستروب

بیت عربی

ولیس من الله بمستنکر	ان یجمع العالم فی واحد

مقدمه سن احتیاج ایله تسویهء امور ملک وملتده عجز ونصوره
ترتب ایدن معانی متضمن تالیفنه سعی ایدکلری حلیهء صحتدن

عاقل

عاقل بالاجماع باطل اولان تحت لحاجی صحیفهء روی حالارینی تسوید
کرام کاتبین ایله روزنامهء اشیاتهء اولات جویخ اعمالرینی
هذا کتاب ینطق بالحق • دیه رک تشنیده ایتمکه مماثل
یوم تبلی السرائر • اولان روز دلسوزده اول صحیفهء سخیفهء وتیغا
ساطع البرهان وباهر النفوذ ایشدیلر رباعی

ای کرده بجهل نام خود را قاضی	خلاق جهان نیست بحکمت راضی
آتش بارد همانا دم وآن ساعت	شهر که دران شهر تو باشی قاضی

نثر بام داد که خسرو زرتدین خیام خورشید قصد قلمرو مغرب
زمین ایله علم زرین کوکی درواندن اوجاق لعلین نطاق خاوردن
اوزاشته قیلدی اول شرذمهء بشرذمه دخی دار الخلافه والماذه
وزعمی علی طریق فرض محال تصور ایتدکلری زد وبرد ودار
کیر حمیت الامان اسلامیانده رتبهء تصدیقه یتورمکه شدت
ائتلاف اودیشیر کخلاف اولوب مراجیم خودر برابیر
تیموردهر غور وعیان کینه وبکشنه برهلاکوخان بلکه عالم
عمرزاده برصاحبقران کیتی ستان اولمغله ودیعهء جناح حفظ
حفظهء ملک وقت اولان اسباب نظام اهلی زیهن وعیق
عمارت اندوزلق مراسمنی ابدا وذریعهء رفاه عجزهء رعیت اولان
اثاث ثروت خانه امنیت عالمی غرق وحرقده کنزرسوزلق
لوازمنی ابداع واجرا ایتمکه برزده دامان طغیان اولدیلر بو نکله
بیله اول فئهء متغلبه کاه طریق نفس الامرده عنا کیرمرطهء عزیمتری
اولان خزینهء کنج علوم عالیهء لی نرسن حریده بیه بارکون نقل

مغلطه اوروب انکار نص ایله شرعه مخالف سویلمه یز بیسن
تفسیر والعادیات وصف صافنات الجیاد بسندن
نجم رزق الحرکات فواندر و فضل الله المجاهدین
علی القاعدین نص مبین فضائل مجاهدینی مبین آیات
بیناتدر مسبوق المثل دکلدر کلامی لسان نمره آلنز صفین
وقعه سنه سوزکز حذر ایله کبار اصحابه اسناد بغی ایله رفضه
تقویت ویرمه بو خصوصده مرادک مسلک اهل سنت والجماعتی
سلبه لا تجتمع امتی علی الضلالة حدیث صحیح منکر ا
اولمک ربق الطاعه بی‌معنی ایدرسن هیچ اوله‌جق استیمید
مسئله معلوممک دکلی غلبه وکثرت فنقی جانبده اولدیغی خود
کبار علی طرف منازع مشهوددر بعید اکن عدم جوازله نیجه صورت
ابراز ایده بیلورسن کتابی اولان سلوکردن صکرا نیچون دیسنده
سد راه ممانعت قیلورسن اشته فتوی اشته حجت مثلو کلمات
نادر برابر ایله لکدکوب تابک الحق سفسطه ابی بلدکرین
سویله دیر کاه آیینه خانهٔ بیان واقعده وجه حسن اوزره ایراد
کلام دری النظام ایله مرغوله ادعا رینه شانه زن تونس اولان
مرسله طراز تعریفی صفین صقین بینله یا صدک قیامیه
قندیل آسدک بیره دخل ایده‌وب کیسه‌یه ترکردک بلکه تکیه‌یه
خوک وصرفی یه غوک کنیسه‌یه نذور وشمامه نظور کوتوردک
بک خطا ایدوب وباله کیردک سن بیلیر سن اما بو سوزدن
اماله کوبک موذنه کوستبک دیمک حیف استغفر الله

جنت ورجعت بوندن رجوع ایله بروجهی لسانه الله حرب
محاضرات باطله ایراد ایلکیدن مسلمان ایده‌وب کمند کلرین ابدیلر

باطل حقیقت باطل وبیهوده دروغی
مشکل بودکه صورت حقند ظهور ایده

بو مقاله دخی خیر اولوعنده امسلوبه کیجی ترتیبه ساعی اولدقلری
معتقدات معاندیه حواطر خواه اعدای ملت میضا اولدی وجله
نیجه بحث اولدقلری حالا دیشت افزا یاننده در بیت

اگر محال جهانیان نه قضاست
بهر نقش برآرد زمانه ونبود
کسی زچون وچرا دم همی نیارد زد

چو اجاری احوال بر خلاف رضاست
یکی چنانکه در آیینه تصور ماست
که نقشبند حوادث وراء چون وچراست

نثر عشرتخانه عالمده رفاح کون تعاطی رحیق وشکانی ایله
شیرین کام اولنلری البته ازدرام نکد وآلام ایله دشمنکام
ایتمک ساقی دوربینک دیرینه قدیمه سیدر بیت

هر جام غمی کز کف ایام کشیدیم
کفتا سبک آشام که جامی دکر آید

نثر اما بو اثناده مشارکت اوداع ایله خمخانه روزکاره طاس طاس
تجرع اولان زهر ابه ستم وعنادن مذاق جان ریزه تحصیل
مرارت ایتمشدرکه سرچشمه شهد وشیر لذائذ اولان لعل نوشین
کلرخانه ولدان مخلدون باکواب واباریق لبریزدن
دمبارده اضافه کوثر وتسنیم شکر خند ایدوب الی میقات
یوم معلوم زلال بوسه ایله شست وشوقیلر الحق

کسب ادراک حلاوت مستعد اوله بیلور **قطعه**

جام سخن تمغه دار قم اوده کلوکم	کوشش اولسه زهر ابی انگبیندر نم
بر باکه نقش عم احبابه سبیل نوز	ر باکه تا کور فلکه حکم کجاب

نثر بو ایکی نیران دوزخ نشانکه قدحهٔ قضا و قدردن برجسته اولان شرارهٔ عالمسوز ایله عالم افروز اولمشدر بر پارهٔ موقده التی تطلع علی الافئدة در بو کارشاسته تسلیم و رضا اولمدن غیری نه تدبیر کار کردر **بیت**

تقدیر قطع رشتهٔ تدبیر میکند	تدبیر ساده لوح چه تأثیر میکند

نثر سیما حصن حصین فوز و نجاح قیاس اولنان تدبیرک بر کلهٔ بنیان اساسکن قوارع صاعقهٔ تأثیر تقدیره تا آور اولمق نتیجه‌سی

بیت عربی

سبقت تقادیر الاله وحکمها	فارح فؤادک من لعل ومن لو

نثر پس مرد متوکل قوی دل هر حالده امورینی مشیته تفویض ایدوب تخیلهٔ لو و لعل ایله سلوک جادهٔ رضادن سر مو انحراف کوسترمیوب معا ورطهٔ منازعه‌یه دوشورمز اما حیثیت الحکمه نه القاطعه قواتیر و امر و اراده رضایه لب طب مالی اولان صهبای حقایق آبای متحد المعنی زعم ایتمکله تنزلی امتیازدن بی بهره اولوب مهیج جوزهٔ زنادقه و مرطهٔ عقیده بی طریق مستقیم مذاهب جبریه‌دن ترسیخ فرسخ تبعید ایدوب موحش جبر کلیه کرفتار ضلالت فالمعنی بشنه سعالی و وساوسی دشوار زیرا حلی و جلی اراده ایله صورت دلفریب

قواتیر و امر و اراده‌یه حق

سعالی

رضا چهره نمای مجلای مجلی شهود اولان قواعد تابنده عذار امر کابیجه نهی محفه مقارن و ارادهٔ رضایه میان بولندیغی کک کلامیه هیچ اولاً قاطعه المخبر من دشمندر **بیت**

مر بالخیر و الشر الفسیح	ولکن لیس یرضی بالمحال

نثر تالی دخی بو معنایه دالدر اگرچه مضمون رضای اطاعت اقتضا جونهٔ پریشان اوراق اعتراضاته شیرازهٔ تألیف اولان رشتهٔ پیچاپیچ لو و لعل کورشته متواضع ترک و تسلیمه رشته رنکنه انقطاع ویرب صحیفهٔ منقش براعهٔ براعة سکو المنخنقش پذیر اطاعت اولمقدن عبارتدر اما انما الطاعة فی المعروف فحوای سعادت احتواسی موانسجه امضای اراده مسلک الختام اولمسی امر معروفده منوط در سنبادهٔ حد استعور دکلدر لاجرم مؤمن فرق الاعتقاد اولاً امر معروفده اهل معروفه اتباع و بقدر الطاقة البشریة شروطنا حدن اتقا و بر تهواسا حه بذل اجتهاد ایله صرف سویدا قیلور بعده تأثیر و تیسیرینی حضرت محول الاحوالدن استدعا ایدر بو صورتده بنال آمالی هدف اصابتدن تخلف ایدرسه هیچ آیینه والاجر بقدر المشقة دن بی بهره اولموب انما الاعمال بالنیات ایله مجازات اولمسی متیقنه والتشابهدر و بالله التوفیق و علیه التکلان **بیت**

غرضم حال پریشانمی عرض ایتمکدر
نکتهٔ زلفنه دوشوب دل یوزارزانیدر

نثر رجعنا الی ما نحن فیه چونکه اول طوفان قیامت شورمنهی الخفاء

قضادن مانند سیل العرم دفعهٔ موجزن ظهور اولوب
ساحهٔ غبرایی مفعم الشرور ایتدی **مصراع**

بادبان برده استوری طوفان نشود

نثر مصداقنجه جرافهٔ طراح اولنان رقوم رصیف البنیاد
رأی سداد بخشنده سریع الانقلاع و شش سداولمیوب
برهةً من الزمان اوجی برمحلده واقع جشمه ساره اوردکه **مثنوی**

اوشیدی دل پرده نزهت فزا	نخجهٔ باك صاری صالقی با
نجهٔ وبولی رشك سپهر اثیر	اولدی جراغی ززمهر منیر

نثر اندن دخی فیه اقرا سباب فتنه تکرار تجدید عهد بیداد برله
احاطهٔ رسم دیرین غدر سیاوشی ایدنلر بعیرهادم زاویهٔ بابا اوغلان

نظم

حسته بر ربیبی نیم جان • نخجه یه قربان ایدی گویاجهان

نثر فقط کلبهٔ وجود دایرهٔ تعمیر کاشانهٔ روحانیت بابای نخجیق
اوروب حضر جمعق بدرقهٔ طریق اتخاذ ایمکله کندیلر
نکته یابی پرکار ذا به مرکز قبول اولمق اوزره وضع نقطهٔ
منزل ایدجکلری قطر دائرهٔ دار القرار کوروب مسافه اولان
جوعی وجیاکنك دخی شقا، جوف دقیقهٔ قدلی سنخ ظلمتحیم
وخوکا هریله مدرس اولدقده طاسبازی سپهر درنکی دن
زرحوقه بزنك بیدرنکدن برشعبدهٔ مستنکر اظهار ایتدیکی
تماشاسی مرآت عالمنمای عقول انکار حیرت ویرمك
دکل نقل جیب ودامان خلعت روحانیی سرپنجهٔ اذم اللذات

چاك چاك ایتدر رستاخ عنبرین تار کلك طراح دفتر سطور قلیلی
منوال رقم جاذ طول الذیل تفصیله طراز اولمغه احاطهٔ تحمل ایدر
قماش المعنی اولنقش غریب بوجه وجیز اوزره زرکریبان
اجمال قلندیکه خفاش منش کاسه سیاه اندن بربلوك تیره باطنان
جشم روشن روز جیر نکون شب یه مانند دیو دمع
کاه نقصان بسته اولدقده نیر عالم فروز سعادتدن استکاف ایله
سمت ظلام شقاوته تحریك شهبال تمکت کوری انجه ایرای زاد
رای تیمثر ایدی اما اول شب ظلمار عموما علی العمیا شعلهٔ جحیم
جغد وبومی شمع بزم آرا اصطناع کبی استکشاف بعین الغین
رخصت طیران ویوقالب مشاقده عنقانشان اولدیلر **نظم**

باران بروز حادثه یار جهان شوند • چون یاد این زمانه همه مهربان شوند
جوشند جون مکس بلیم کاه شهد • جون تلخی رسد همه عنقانشان شوند

نثر بو واقعهٔ فجیعه وحادثهٔ فضیحه صدور ایدرکه سلطان سعت
اقلیم زرین دیهیم آفتاب شبستان عنبرین تتق حرم غروبه شتاب
کوسترمش ایدی صاحبقران نوتسخیر جهان که صبح بابر البرانیدن
کنایتدر صدر افقده جم کبی مربع نشین پایکاه استقلال و نخجیه
اول روبه صفتان قبفای خذلان رؤد ونقودی ترك ایدوب
امضای عزم ساحل اولدقلری ساحل فاسده مهمته اقامت
اسباب اختلال ایله تقویت ویرکه تقدیم مقدمات کارزار استقلال کوستردیلر

مثنوی

بلکه شقاوت تخم تند شب	همه کین در سینه نفرین طلب

یکی گفت فردا که میدان اسب | جهانم بگردار آذرگشسب
بیک چوبه تیر آدم ز پوست | اگر چشم دشمن اگر چشم دوست
من آن پهلوانم که در روز جنگ | ببندم کمند چنگ آهو پلنگ
دگر گفت حرفی ز نام حباب | که باد آرد و شود همچو آب
بگزرکان کردگان بشکنم | درخت کدو را ز بیخ بر کنم
مرا تیغ تیز است از آهن گران | نه خر چنگ زنده رها نم ز چنگ

نثر: بر زمینی قسطال ستنبک بحیل بیغی طغیا نمزدن ساپره عنبرا کوه باد اشتدت به الریح. فاشیه کش صرصر شقاق اولان تیره غبار فتنه و نفاق گریبان زربفت بطانه استرقدن دامن نارنجی رنگ دیبای مغربه وارنجه فضای جهان سرای جهانی استیعاب ایدوب بر مرتبه کثافت بخش شش جهات کائنات اولدیکه شمع بزم آرای کاشانه عالم که منکات جهان افروز نیر اعظم متواری سحاب حتی توارت بالحجاب. اولوب روز روشن لیله ظلماءدن ورودی خلقان چهره عروس امیدن دوزن النمدن فالدی

نظم

مباد غافل درین راه دیر • رونا سر خویش تن راگیر

نثر: دیه رک کندی باشنی فکرنه دوشمکله پدر فرزند رضا جویندن مادر دختر حمیده خویندن بیزار اولوب گویا قور رحل منزل سوداگران فنای شهرستان فنایه تنبیه قیام روز بازاره یوم لا ینفع مال ولا بنون. فلمغله سامعه ذرات کائناته ولوله دهشت صالدی بیت عربی

لبس البلية في ايامنا عجب | والسلامة فيها اعجب العجب

حقا که اول یوم عصیبة البلوادر که جای سلامت محل تعجب دعوای دیانت محض تعصب بلکه اسباب تعصب اولوب نفحت نزای عالمده عنقای امن وامانه جایگاه رفاه و حمال وفای ابنای زمان وصحن گلشن سرای جهان خرقده همای اوج اطمینانه جلوه گاه صفا همرنگ نقطه لعل گوهرخان اولوب زمین وزمان بو حاله گرفتار اولدی قطعه

بر بره فتنه مقرر اولمش | واقع اولمش آنی رای سلطان
گسترده شرفی دیو عفریت | وبها نطلع قرن الشیطان

نثر: ایام انتراقرانات نحوسیله بیت الشرف اجلالنک جانب شرقیسندن سر زده مطلع ظهور اولمش بر نجم گیسودار فتنه قیامت نشور ایدی که اول بارقه آثاری پرتو انداز ادبار اولدیغی سواد معمورده تک طاق رویین نطاق دولت خانه سی زنجانه بزم اولمغه تحصیل استعداد وانجلا اولانجه حاجب شتابنده لمعان ایدن رشیدی اولدیغی خونکرک امتداد زمان تسلطی منتجاج بو منه دن عبارت ایدی طنین جانخراش ایله دغدغه انداز اولدقلری بزم دلنشیندن همای جاه و جلال اوج گریزه پروانه بال افشان اولوب لسان حال ایله کون ومکان وزمین وآسمان بیت

طفل میگرید چو راه خانه را گم میکند
چون نگریم من که صاحبخانه را گم کرده‌ام

نثر: زبانه سیل قطره بهمش دروع رقت انگیز اولوب فریاد ایدر دیکی رباعی

از دوربت ای نازه گل باغ مراد
گریان چو پیاله ام در کف مست

چون غنچه اچیده خنده ام زیاد
نالان چو سبوی خالیم در ره باد

نثر چونکه اول کربلا به صفتان بر برین مانند بزبرو زم ساز
ابراولارق هجوم کستر دیلر تیغ کوهسار اصرار دن نه کونه
رسوایلکلر اقتحام ممبور بولار اوله جعفری خود معلوم ایدی تمام
بند رکاه کیاکسنده نقاد موزون دار العیار حقایق اولان
اهل رای واصحاب فراست • فانظروا کیف کان عاقبة
المکذبین • آیینه معجز نماسنده دیده عبرت بین بصیرت
اید آل صورت حالرینی که هبادی خذلان استیصالدر
تماشا ایتمک ایچون ورای سرا پرده ازنواده مردم چشم اولمامتبار
کبی تنهانشین سرادق یقین اولدی

بیت

ما حیلة الرامی اذا التقت العدا
فاراد ان یرمی فانقطع الوتر

نثر وقتاکه اول شغال روشان اجمه ضلال بیشه بیر
شیر دن عو صبی دلیر دن خالی بولدیلر اولا الممطراق بجلدیرب
سنگک دماغ ایله آب وتاب سطوت ودبدبه ایچون ایچوندن
بندکیکی رایت افراز بغی وفساد اولان گشتیدن برنجی
نابهنگام شفقه لوای منکوسی مطوی کورلش تهمتیه قلاده
کردن استعدادلری اوله حق ثعبان صمصام حمد وانه
طعمه حلقوم طغیان ایدوب برینه جبین سیهکاریکه وسمه
ابروان شقاوت عنوانی ایدی ادیکچین لی علم افراز افرازلری

قلقاف مبالغه به ازمشنه ایمک غربیه
گرد افتاده وبا دنجان بر آمد

مصراع

نثر حر تیغ اسیله کوروب ترخان مضطرب شقاوت اینده بیبوده

قطعه

ان النقیبة اذ غوی او طاعه
مثل السفینة اذ هوت فی لجة

قوم غووا اوضاع وضبعا
تغرق ویغرق کل ما فیها معا

نثر کشتی طوفان زده سنک ناخدایان خذا ناترس لری کرتیبن
کنزه دن روسا حدرت وای قرب ومطالبه دستیاری
ستمکار بجهت جیدارله • لم یخلق مثلها فی البلاد • صورت مزبر
حدوث اولان بنیان مرصوص العمادی که فی الحقیقه داهیه دهما
جلوه گاه خاطر خواهلرینه کال مضایقه وبرشیدی لاجرم ازاله سی ایله
توسیع دایره مقصود آمال فحش بالمرة وجوهله زینه وجوب
ارشیدی بنا برین طرز غریبه سنی ترفیع صورتنده قلع وقمعنه
فتوی داده رخصت وجواز اولیله اول بروزمر سوز دهشت
اندوزکه نمونه تمای کربلا بر کریه بلا ایدی تماشای گنبد خضرای
کردن اولان قبه و فرقدان فرسک • عالیها سافلها
ایتدیلر لکن غلغلای سیب یحیای بغاة بوتحلا اکتفا ایتمیوب
ساق دماغ استطاله سنه دخی قلاب استیصال ایله
ربط کمند خذلان وبعد اشق وتر کمند رسوزی شناعت ایله
مجروکردان مظاهر تری اولان کافر نعمتان سمتان طغیان
معاضدتیله کشان کشان کوه البرز شابه سینده کی اساس
کردن ساسی • فانخسفنا خاکه یکسان ایتدیلر سبحان

سبحانه من لا یسئل عما یفعل نظم

کی را برآری وشاهی دهی ● دگر را بدریا بماهی دهی

نثر دوار دومه رصیف الاصلدن متولد اولمش طفل جلالت

دخی انقیادی امرینی محکام نزائع حکم نافذ القول مشیره

احاله برله باحرة نزاعه فیصل ویردیلر بیت

خط تقدیر در زوجیت مالد ارازا

کی خون فاسد آهن ربای نیشترست

نثر آکه اول شایب دخیمة العواقب ایچه کعفادر فی ثمود

ایکی شخص جادکه ربیک زبازد براعة براعه اولدیغی

وجه او زره مطلع جوانجه اشتقاد نشانی اولان ابروان

هی عنوانی سواد الوجه فی الدارین ایدوکنه براعة استهلال

دکوریکنه لقب ابه الافتخاری عظمای ملت روسدن

برشخوس برکشته بختک دیباجه منشور اشتهاری اولا

نام بدفامنه منطبقت برله کافر باشره اولدیغنه دلیل ایدی

رما هما الله با الشطط بنی دعدوان فرعونیه برهان باهر

اولان طغیان ما نیلرین کندی رای کاسداریله شرع

شریفه تطبیق زعمیله نیچه مفتی به مسائل تحریف ایدر دکلر کی

ما عدا اول یوم عصیده عیاذا بالله تعالی استباحه خمرایچون

استفتا کونه مشایخ اسلامدن حائز رتبه النعمانی اولان

ادلو النهایه بالمواجهه روانه کشای منعارفه دهان استهزا

اولوب نعمان زبانرین ها ها لفت ن همز با ایتدیلر

ومن قبل کانوا یعملون السیئات ● قرینه وغوطه خور کرداب

عریض الغفر نا تمر اولان قوم غلیظ الجوانبه سکک جمله

سابقه کوستردکلری حاوی بلکه ● الا المودة فی القربا

جبل المتینه کوشه ومکین بعضا ایله انقطاع ایرشدرمکله

کتاب برید اهل بیت حقنده تصدی به تادب ایتدکلری

اهانه اجترا ایله کلرینی محاکی اوضاع فضیحه وافعال شنیعه

جسارت ایدرلر اکرچه بعض رواة اغومش اذعای وقوعه

جلدیکی نشانه بنده عذارا اخبار دیدر ولکن دامن عصمت

تفصیلی بل علل المغفره وجملا برلکین نشق معانی که اطراف

سرادق جوانبی غشاوه الغانه ایله مستور ومطرز رخیه اعجاز

اول مقوله صورت مکروه شمائلک جلوه کرا ولمسی روا کورلوب

مطروح طاقچه اصمی ذالغا قیلدی جونکه کنده

الذین حبطت اعمالهم فی الدنیا والآخرة ● حکمانه خوش

مآزی جمع مالا وعدده ● وادی حزینه سوق ایدوب

جاروب انتهاب ایله دروکشتی تمام رفت وروب ایتدکلو

کورنورده خلال دندان اغاره اولمغین صالحی برکیاه خشک

فالمغونیت خانه عالمی سوزش سماخت کرام عصره وجندردیلر

نظم

زبیداد و پیهان جبیری که بود	کرفتند وبردند وخوردند زود
بمغز نه زریفت ونه کشمش بماند	نه صدیان خوقه بدرویش ماند
شد از دست ایشان کار جهان	چو دستار بر فرق مستکران

نثر پس جوهری برایندهٔ حور مقصورات فی الخیام
اولان مناصب عالیات که مکلل وتیرهٔ حجال بولنینده
رجالدن غیری حل عقدهٔ نطاق ساسن اتمیش زمین
عروسان مطرحة الحرکات ایدی بالجمله سنی واستراقه
کرشتهٔ اتفاق اولوب تماس حوار فروش ارتنا البده
موی کشیده منع دربن خلیع العصاب مکشوف الترائب
زیور بازار بغی ایتمکله ال برایتدیلر بنا برین کب استغنا فرینی نقدینه
کامل العیار کفا لندن تهی مایه اولان فرومایه لر درهم بانجه نقاره
درهم نام الوزن عاقبت اندیشیدن خالی اولان نیچه ناموم
حرم نیابت سبابه لر اغوش تصرفه آلمق داعیه سیله متساوی
الاقدام بنجه زخام گوستردی اول نازنینان جان پسندک
باکورهٔ بستان تنعم اولان ترنج بستان سیب غبغب دلستانلری
دستخوش مصافقهٔ بیع وشرا ایدرک ابادی تطاول ادانی
احکام بسط وادیدن خارج وهر کسک قطوف گلستان
تمتعدن آرایش دست امالی قلنان شمامهٔ معنبرتن برو
برو بوبر قیلمغه دست ربالای دست عقدم کشای
الکیلیس بجارح اولمغله بیت

ومعتقد ان الرياسة في الكبر	فاصبح ممقوتا وهو لا يدري
يجر ذيول العجب طالب رفعة	الا فاعجبوا من طالب الرفع بالجر

نثر مفهومی سفهٔ کاشفه سی نیجه خودرای خویشتن پسند سیاهی
قوم عاقده وعاقة الربط اولان اصحاب شقاقک رقبهٔ

اسامیلری بر بر بر ربط سلسلهٔ تذکار اولنسه حرف ام ونشام
واو عمرو کبی خارج طوق تلفظ ایکن ناگاه حاق بساط استحقاقده
زاد فی الشطرنج بغله طریقه سیله جلوه ساز ودرهم ناقص العیار
ذاتلری واقف بخشش طبقه وحداة وسندقه اولمق بوزندن
ممتاز تحفهٔ امتیاز اولوب رضیع سر انگشت آمال اولان نجل
امید اهالی بالجمله مر المذاق فطام وکهوارهٔ سودای اوانیده
ملفوف قماط قصور اولان طفل خاطرهٔ کامرانی بوکونه وارنه
کران خشیر روزکارله غنودهٔ حلب اغتنام اولدی قطعه

فغان ز گردش گیتی وجوخ کجرفتار	که بر مراد دل کینهدان خر گردد
کسی که درخور شایست از خود منکنی	شود گدا و ز افلاس در بدر گردد
کسی که لایق پالان خر بود اورا	دهد قبای زر وصاحب کمر گردد
چه خوش حکایت کفته ابن یمین	مقطعی که برابر آب زر گردد
کریم زاده چو مفلس شود بدو بیوند	درخت گل چو تهی گشت بارور گردد
لئیم زاده چو منعم شود از و بگریز	که مستراح چو پر گشت گنده تر گردد

نثر حاصلی بو ایام شورش وشقاقده مشارکت اوداء سیدین
واحبای شفیق ایله چکلن احمال قاصمة الظهر متاعب شداید
نقل بندر کاه تفصیل اولنسه الی انقراض الایام شتران
گردکش شهور واعوام سپهر دگر سربار قلمق متسلك الاحتمال درنهایة الایام

قطعه

از جنبش قلم که کلید معاتبت	گنجینهای حسن وبیان باز میکنم
هر چند این حکایهٔ خواهند قصه است	اطنابرا گذاشته ایجاز میکنم

فی نسخة كقطرة الماء بالنسبة الى الدأما بالنفس مشاهد اولنان
احوال عجیبه‌دن رشنبده نمایت وجازت الفاظله زبانزد
قلم معجز دم قلمقمه اكتفا ایدوب مفتاح دخمه تفصیل حال
حبل متین قیلمسیله تعلیق كلید دروازه اجمال نقدی
مشتی نمونه خرواریت بومقاله زخنده ادا اولنمه
یعنی وطنی عرصهٔ موقفانده تازیانهٔ فاخرج منها ایله مصنی محلی
ونالی مستلی به مسابقت كوستررك طی ساحة
وجود ایندكلری معنای فرح افزالی اشعار ایدر بیت

طرازندهٔ این خجسته رقم • چنین راند در نقل قصه قلم

نثر اول كون كه واقعه نویس حیرانخانه • توتی الملك من
تشاء • قلم ابداع ایله كتابهٔ ایوان دار الملك جهانه
اورثنا قوما اخرین • نقش مثبت نكارینی یازدی ونكات
كاف كن • وتنزع الملك ممن تشاء • تبثهٔ انزاعلیه
جدران زمین وزمانه • ویستخلف ربی قوما غیركم •
رسم عبرت انتشارینی قازدی اول مردعه النفاق وتمرد
بالبغی والشقاق عنوان تألیفده علی وتیرة الایجاز زبانزد
براعهٔ براعه طراز اولدیغی نهج اوزره هی بقعهٔ شمرنة
بملاح یعنی بلدهٔ حلیهٔ زهد وصلاحدن • وتعاونوا علی البر
والتقوی مسندن كلید تأسیس ایله قفل كشای دروازهٔ
تدلیس ایدوب ظاهر حالده حامی السنة والفرض خیفهٔ
جلوه كر منصهٔ اتقا اما عالم تأل قیل وقالده • انی جاعل

فی الارض

فی الارض خلیفة • واودیریه سوق مطیهٔ اذعانه ایدوب

در خلقه این زهد فروشان نخوان باب
یكمسلمی كه خیرازه زنار نداره

نثر آخر الامر مزارق زرق ایله صید اولنان تابه بیدای
جهالت وعوك ناس سیمای نشناس بیرك دیه تربیه
القای تلقیمه تأسیس ایتمكله باشلرین چوب خواه ناخواه
مرسلهٔ انقیاد تنكیك برله ربط قطار ضبط ایتمزلیه توسیع
دائرهٔ جمعیت ایدوب طریقهٔ تزهد وتورع ایله [illegible]
زروع كوه خوجه عروج ومنزل در نشین كاوبانی اولان
اعلام واتمام ورایات جحتزین • وكان حقا علینا نصر
المؤمنین • شقه دیباسیله مطرز ایتمكله موازی سقف
سماء ذات البروج ایتدیلر نظم

آوازین زاهدان از رقص [illegible]	كه ندارند دین ودانش وهوش
رقص همچو ان میان بستند	[illegible] همچو سفره حلقه كوش
از پی صید دربیس زانو	منتظر صید چوكربه خاموش

نثر حاصلی جستان عالمی بران بسیره بسراج منیر مشایعین
انكاره ایله وما علمتم من الجوارح مكلبین • نور ساطعندن
اقتباس لوامع استدلاله ارای زناد اصول وفروع وشرایط
بوجنس نفسانیه برله فتیلهٔ روغندان دروغه فروغ ویر[illegible]
انواع فنون واحتیاله شروع كوستروب كیدركه وادی
اخذ الله میثاق النبیین حبل المتین دست نصحتیه پوست

توجیه تحریف ایله سیماک ایدن هر بر مکلبک قلادهٔ
عهود ومیثاقدن منکب اولمغله دنبالهٔ زامله تحریزده پویه
اولان هر سک ازجی بیبره بندم چو نامنهم کلبهم
تعلیم اصحاب الکهف والرقیم صاحب خواب خرگوش
انسلاخ ایله فولهٔ خار تیر آخر • باسط ذراعیه بالوصید
اولدی یعنی • فاما الذین فی قلوبهم زیغ فیتبعون ما تشابه
منه ابتغاء الفتنة • مصداقنجه بیدای ناپیدای متشابهات
خلیجه پای تاویل ایله قطع منازل عرفان زعمنده شب
تیره الغاشی دیجور جهالتده گم کرده راه محکمات اولان
روبه منشان بی بصیرتک شعلهٔ باصره دروغ فروغی شعلهٔ
نجم هدایت فروغ اتخاذ ایتمکله فیفای ضلالته دوشن
بنجه جو آب ذوالقرنین کندولری رهنمون خضر الوحش
اسکندر ذو القرنین صاحب فر ادوهم الله
ظلماتنده عین الحیوات اعتقادن بعید اولدی
ان الشیطان لما یئس من عبادة الاصنام ابتدع طرائقا
بلکی تعلق بالمحال انه حق المشابهة باکی سیما اول روز
دهشت اندوزکه نمونهٔ نمای یوم یفر المرء من اخیه وامه
وابیه خیمه زنان استیلا اولدقی تیه تحیر تشبیهده اصحاب
شمال ویمین متمازج اولمغله نقش وآیین نطاق قرینه
ملکت کلی حاصل اولوب نغرهٔ گره نای کیانیدن
داعیلردن کنایتدر • ابتعوا احدکم سبیل الرشاد

خوابیده پای

نظم هدایت مفاده مضرب بی اصول توجیه ایله دمساز وصور
دعوای ابوالمسیلمه لری که ناقورا کاذب مسیلمه کردن عبارتدر
انا جعلناک خلیفة فی الارض • تغبیرین ترانهٔ انا قول
تاویل ایله هم آواز ایتمکله ناقوس دیرینه قبابی • ذلک
فضل الله یؤتیه من یشاء • آفت سبله برطنین رعب
وهراس ایتدیلر علی الخصوص تغور صداء خوخوجولرن سنور
ولوج جای مغادرلرینک تعدی هفت مرحله یه قریب مسافه
تقدیر اولنمغین هر داعی نا اذون بلکه هر امعا ادعی جون خلاو
وعلاوه کندی کندینک شهنامه خوان هفت خوانی اولمدن کهنه
افسانهٔ هفتن ورویین تنی استماع ایلا احجام کالحارث بن
حمام ایتمکله مسند رادی صاحبقرانی وسریر کیتی ستانینه جانشین
نیرم وسام اولوب آنکیز طوقیلر آلدیلر ویردیلر دعوای پردکی
کمی کشور قیصر وبلغاردن باج وکمی سرکسری وجاساردن تاج
آلدین اولدیلر

نظم

کی کفت کیرم ز قیصر خراج — دکر کفت لی نی زجابر تاج
کی کفت شاه جوان بخت را — من آوردم اکنون بر تخت را
دکر کفت کرمن نکردم غرور — کی دیک طوسی برآید بجوش
کی کفت کرمن ورزدمی — سر خسرو افسر بندمی
نشانده بتخت قیصر منم — طرازندهٔ تاج اسکندر منم
دکر کفت بیژن بن کرکم — دل سینها کینه انباشتم
درفش نیم اشته کاوکر — فریدون کی ایدان تاج دزر

دین نعت خوان تحقیق منم	بناه دلبران شیر افکنم
شد زتیغ من حلقهای زره	جوار شانه در زلف بالکره
در کف کرنبد موبدان	نوشته غذای بدست بلا
بخنیده از جای بر جانشان	سوی نعت خوار انکیز دار
دون فنوی برخوان شکر بجای	برآمد در نکاه در مکت دلی
القصه برخوای	مصراع

ترنع زو الا اذ اقبل تم

کارکاه کاشانه طرح منوال ظهور اولان تار وبود عیث والم نتاج چابکدست ایام ولیالی صنعه سیله صورت پذیر تباهی اولمغه قریب اولوب هرکس جزا بما کانوا یکسبون نوروز تیغ بلای اعمالرینه اذاذ اکتابری مقداری قطع کسای مجازات ایدجکلری زمان یقین کلشیدی که بر روز زودت اندوز ساربان رباح عاصف سوطه صواعق قاصف ایله قائد قطار مطر وتکرک ابر و ب درای شتران کروه کوهان سحاب صدای هائل فیه ظلمات ورعد وبرق ایله علس رویین جو الوانی پرطنین ارتعاب انجمیده بوفردخی دمدمه بمغث جوشن کا ودم رحیلی نظم

برف بلا یا غمده دن اوستونده	ولجدی نجه در اولی بوزه
ولمزی بعلیدن راه زن	بر ریز جارغه ورسنک خوزن
کلدیکز میمنی طوتوب کیده لم	یعنی زرشن خانهٔ نوم الاشه لم

نثر زنده سنه سیر آهنک انجمنکا کوزده بر کون مانند چابکیا

قولو الادبار سالکدراه ادبار اولوب کتدیلر

حنکها

بندکری برکه بندکری بوستان بهشت نشانه دن کنایه در فنا زینت فزاسنه برک خزان روش دوکوب ضرب خیمهٔ نزول ایتدیلر اما همان اولکون اساس سریع الاندراس اتفاق واتحاد کلی طاری اولوب نفاق بازار معاملری منقضی اولمغه طوتدی سبب ظاهری دخی بو الدیکه تماشای نوجهرده نظم

زیرلاس وازلاس برک وبنار نمود چندین بسال از بیار

نثر نونسخه زیرلوای بعض النوازعه تجمیع ایدن اجناس مختلفه الحقائقدن برنوع خرکله بک بای کنت تماشاتری عقال محافظت عیال بلدایله مقید طلمغله انره قائدین بونلره مجاهدین نامی ویرشیکه زمرهٔ قاعدین اوراقیه بر تیه شقاق اولان سرتیه عاقی فاقبل بعضهم علی بعض یتساءلون استقبال ایدوب حال ماضی ای فحص وسؤال طریقیله استکشاف خبایای ضمیرلریه قرعه انداز استدلال اولدیلر بیلدیلرکه لوحهٔ سینه لرینه نقطهٔ قصوای سویدا الزن نقش بسته اولان اشکال خاطره مدتی الاحقاف کونده برفضای دلکشی مضرب خیام متکلل طنابات تمکیله مرغزار جانی لیل ونهار کشت وکذار بکه بداوته بهانه ایچون کردن مصافحه و مصالحه لری سلسلهٔ مواعده ومعاهده برله داخل طوق استیمادن اولان طوایف حول ایله طرح منافشه ومکافحه ایدوب تجدید رسم جنک وپیکار ایتمکدر لاجرم بو داعیه نارضیه مرغوله وفاقلرینه وجوه ایله شانه زن تشتت وتفرق

المعنا بادی اولدی • والله لا یهدی القوم الفاسقین •
اما دخول شهردن اشباع ایله سودای بلاد دورن مجانبت [illegible]

مصرع

بالسه جان ایکنده حصر [illegible]

نثر معقوله لزندن ایدی زعلایجه اندیشه عاقبت بینی قلوب
دیدیلرکه بحالة هنوز شنقرای سبز وسلوکمز مطلق الفوائم
زانیفن صبحکرا ارض تبدالواسعه اولمغله زلزله طلاع
اوستی باغ ایکن کرمی خوشناک سوقیله داخل تنکنای
سورغنان اختیارمز مربوط رباط اقامت اولوب حضری
سفره ترجیح ایتمک کالباحث بظلفه وحتف انفه
کندو المزله هلاکمزه سعی ایتمکدر

نظم

چو طالع جهان کردی آرد بپیش • نشاید زدن کنده بر پای خویش

نثر علی الخصوص هر حالده انلرک شحمة الاذن اولمغازی
مرواریدی رای صوابدیدمز ایله مشنف اولمق مقتضای شرط
عهدیمز ایکن بو امرده کندولره لازمه اتباع ایله مکلف
اولدیغمز ایکی حالدن خالی دکلدر یا بودرکه بو تحه روزکار
هوای تنکار وسیر مرغزاره آشیانندن تحریک قوادم
استغنا ایدوب شاهباز هماپروازی ادالی بغفره قبل وقال
ایله بازوی دعوتمز اجابت ایدیورز قولرمزه قونمزدق
نعمتنکرو بزم ایچون برلیش قالمدی الا متاع زینت
دنیا اولان صحبت زن وفرزند ایله تمتع وکامروا اولمق

واعیانی درشوب چارسوی حالارمن تماشن روی دکانچه مقالاتی
متاع کسنمی عهدویمانی خیال وصال عیالی نقدیچه فروخت
ایتمش اولدار باخود رشته رواعد ایاب وذهاب ایله رح
نسیمه مساعی ده مصور اولان چنین داعی که هنوز نقش
ر آب بر مضغة غیر متبین العروق والاعصابدر شاید قضاده
کت سقط اولمق احتمالی اولور ایسه اوزریمزه اتمق
ایله لباس حالمزی آلوده دم عذر ایدوب ایکی الیمزی قانه
اتمکدر کلا التقدیرین بزی مطارح اهل وعیالیمزه سوق
ایدن کندولره حکمنکاری اغراض

بیت

هرکند بصنع صانع باک • اعجوبه طراز صفحه خاک نثر

دکلدر الا خاکستری مکرو آل ایله تعبیه ایدکلری شبکه اختیار در دوز

نظم

چو چشمار اکه خوردار نه سیر • که از دام بیچه درافتی بزیر

بر عطرساک صلابة اندیشه اولدقلری غالیه مرسل مشامی
زن زیبا وغانیه کلری صلقا ایله تحصیل زکام اتلادن
محتمل دماغلی استشمام ایدکلرینی براغوب دن بوکونه
عطسه زیر جوابی اولدیلرکه بو وقته دکین ملاحظه و
ایفای عهود سابقه منزلة مجلای مرافقتده رجوعه
صورشتی مخالفت اولمامزه بر ایدی اما شمدی بزکه نشان
رجال مشاقی کرپان عقت عاشق کبی برحلاده داماد رضوان اولمغه
ساعی اولوب جمله مزک خومن جمعیت خاطرینه آتش انداز

دغدغهٔ پریشانی ولدیگرغ بو میدر شرط عهدیکرنکی
اختیار بولوب ایله صیف وشتا هر زمان گوردکمز مهجور اولمن
الی متی علی الخصوص بو سفردن عون خدا ایله مقتضی المرام
معاودت میسر اولدقده بنده چمد کرک ماند عقود سبحه
سرمز موافقتهٔ مربوط رشتهٔ یکجهتی اولمغله پرلوپ یرلو عزم
قرار ایدوب برکار وار دائرهٔ نقطهٔ بایکدار اولمغله
بارای اقتدار الهیه ایادئ امدادیه گرفتار اولان حضورک
استکمالینی بکا کورن امر سهل الحصول سنهٔ آتیه اول بهارینه
موقوف وهر نه مراد سوق نحب عزیمت اولنورسه بینه
هنکام شتاده عنان کمیت اقامت بو شتاده دلارا به معروف
قلنمق شروطی مقدمهٔ اتفاق آرا ایله تألیف اولندی و تبقیه منافع
درج و رعایت ایلدکجه نقدینهٔ دین و دنیا خرج اولمنش
رمضا ایکن نیچون خلاف مأمول بو دعیهٔ ناقبول الرساعی اولدیغز
وتجه مساعی ایل هباءً منثورا ایتمک دیلرسز کلیکز بر معتقدانکز
خلف وشرط خام زبرجد فام غاب وغللزغ فلق غلمه
غنائم ایله اغتنام هنکام صبغه قالسون شمدیلک کافات
شتادن کن وکانون وکس ناعم ایله آفتاب ازون هرکس
تنعم ایتسون وقتاکه سلطان جهانگیر بهار قصد تسخیر
شهرستان گلزار ایله اوتاغ زمردگون طوق طنابان منجنیق
گلستانی استوار و مهد احکام غصون ایله اعلام نو خار
طولی نصب ایتدکده دانش سبزه‌دن تخت نامه نمودار اولدقده

اولالم سنو بکون بو قلعم ایله درنک و درود شتی لالهستان
اولسون زنگار رنگ ایتمکله ساحهٔ فسیحهٔ الارجای جهان درون
امدایه تنک ایتمکله الزهر در الیوم بوسنو کزده رزدن سبزه ابلغ
ایدروق «الو من اتبع من الغاوین» دیمکله بن کوشلریه حوالهٔ
منت اجوبهٔ درشت ایدوب قدم الظهر طوفهٔ نارجیلرین شکست
ایتدیلر حاصلی مضمار مناقشه‌ده وشلو اودات کلام اعمالی ایله
زاکی کون غنغنه‌لری متمادی اولوب ارادهٔ نیچه جمله
خطا گلدی غایت عیاران کار آزموده‌دن مصراع

موافق ساز یار با موافق

ولیغو نیچه چوب زبان اول سرکشان تنک شراب طغیانه
دارودی ادای شیرین بر له صهبای خوشگوار جواب شراب
ایتمکله طرفینه بیعوب متعید صفاد انقیاد شهرهٔ قوندیلر
«فانظر کیف کان عاقبة الظالمین» برقاچ کون مرور
ایتدکن صفحه گرد دن مجموعهٔ درنک اوراق لیل و نهار
یعنی سپهر نا بقرار جوانم کذشته درزانجاری استعفاکه
اولا مجلس افروز چمن ظهور قیلدیغی نقش خاطر خواه
اولدیکه نمهٔ تاج آرای خورشید صحبت باکوش مهرویان
صف بر لمعان وتمه سباج جدران سنبل‌دسته وخط
نقش مویان کبی «فروح وریحان» دروان دلکشاسندن
نظم
درون گلزار دلکشته بقان

صورت خلد برین باغ مفصل یابد

	سبرت انجمن از خلد بیند خجل	

معهودمی معاینه نیلوفر ومنظره مینای دلآراسنده زلف نگاری تماشا فیلوان

نظم

	جهان کهنه روانکت نقوش عمرانی نظر اوننه دکلی دلیل ویرانی	

نثر قو اسنجه معمور یکیده کوزه خوابه اولدیغی بلور زنج مسکوده
اوصاف مالاعین رأت ولااذن سمعت سمجیسیله دلاره
دلستان بوستان سرایی دلستانک اطراف جیعانی واصناف
اغصانی آتشباکیر آماجی اولان زاغ منقاری چه بد نمایشدن
برطائفه که اول باغ بهشت آرابنک کاه اشجار بهجت نمایشندن
اجتناب وفاکهة مما یتخیرون وگاه مرغ زار نزهت
فزاسندن اغتذا ولحم طیر مما یشتهون ایتمکله ریاض
زنخ کاننده کامران اولوب فلککلک سبز غبه سنک دیبرلر
اییجه سیماسنی باخبره ممالکت کبی هما بونغا مراده مخالف
هوایله بر جیان اولان بوسیرزنان تیره فکرنک اوکار
افکارینه آتشزنان دمار اولملریله بربری آرایش بازوی
سلاطنه سر اشهباز زرد دمه ذن جرن هیرن بمرا اولدیکی

رب قوم رتعوا فی نعمة زمنا	والعیش ریان مغدق
سکت الدهر طویلا عنهم	ثم ابکاهم دما حین نطق

نثر قرینه حال دهلیز درونی باغچه بر زاغ باغی بر بوم
طاغی ایله فارغ باب مقارعه اولمدن ناشی سنبن کشرده

روکارن سبزه لرن خواری خاکستر کتمان اولان جمرات
فتنه علوافروز اولیجه کلی داخل حریم گلزار اخذنان محلب
استیلا عنتری وجوهیله قاهر المعتدین آجیه خانه اختیالده
ونمنا نمت روی تدبیر استحکام ایندیلرکه عجوز انتهازی
غالیه وغماز بربوریبی زنانک منشک دریچه بالاخانه
مهجورلرن دلارینه بابک شوقی خاطر براایله کشف قلع کتوی
ویرنک بوبن موعد عزولی نژادی کبی ازالت واول بوا
برسانی نمام صیاصی برله افتاده غیاب ایجب اغوا ایتمکه
دمت کربا کر سنجه انتقام مستعد تراخی ایدرلر بیت

	چون شود دشمن ملایم احتیاط از کف منه زیرا در زیر ماند آب زیرکاه را	

نثر اتفاقا خدنک تدبیر کشعت سبب اخر کذشت
ایله هدف تاثیره مصادفه ایتدی یعنی دل کرن جوال برلیله
ظلما در طلب روزی بهانه سیله نابهنکام مدجاج خروس خروش
ایدوب جوم گلشنسرای دار التجیده معاشرت صفه صفابی
یوفس طنین سامعه خراشله تکدیر ایندیلر بیت

بر هیش زحق چو آگاه نیست	زعوغای خلقش بحق راه نیست
ازان رو بحال نیا ورده اند	که اول قدم ره غلط کرده اند

نثر بر ترسی سپهبد زرین اسکف آفتاب فاذا صباح سندی
جوانجی پسسن حشر نوبتا بستاب فاصبحوا فی دیارهم
جاثمین علامتی نمودار ایتدی ورشان روشان هوای طغیان

تا بهنكام صعقات ونيك ليله خورشيد ازلدن دجاوه منشا ع

كه كلسن برصباح بيوغ ايدجو لاكونشت

نثر سجع ايلمغه تمهيد سر آغاز ايدوب دستلردن الالتيش

نهمت اعزادن غائبة من قوب بربرى ايتديلر بوغالرى منشظم

دكلشترغ جبت تفضيل منقبتى يعرف المجرمون بسيماهم

پرداسندن زنم ايتديكى خلف نعم باعوركه هرنه وكيل جهور

ربلوم ومذحور ايدى خليج مرج البحرين يلتقيان بنزرف برجعتره

دكنا خطير دستى واقع سنكيدكه زبرجد نكار اخورشى

نظير دخى نوبه ساز عطاردى دولتى على عزيقبه بر فاج كوه

متوليه چاربالش نشين اوزرنك ردو قبول اولوب اول

اعوبة آغوللى بربر كوزدن كوروركه انكلرين نيجه كرسى زرك

وصلنه امتداد زمانه نسبت كرفتار منقار مطلع المغزلرى

اولان نعمه عقار وارجنكلرن نوض اولمغه لانه

اتلرين اوچوردى وحشه نودمسن برلرين دخى پرورش

پذيركف استحصال اولمغه خوانى ملكه قابليت علاوه

قوادم ليقيق اولمشلرينى سركرفته دست استخدام ايدوب

بابسنك قفاى ادبارلرينه سكنه زن دوباش اولمغه

رهبروان بوادى خذلانه يولداش ايتدى اما اذعان ايتدكه

بو اجتهاد نابسداى اسباب سريع الانعزاكس جهاد

صولت وسطونك كليسنه تضعضع وتزلزله بادى

بلكه وجوه ايوشيع جمعه پروانه وسلسله امرشيرازه له

آنلرا

اولكلرك دخى يكيوكى تسنغت قلوبنه مورثى اوله نظم

كرسبازبادسنج ايلديلمش ... روى پيچيده لكن سرزنش

مصلى ملك بلطف وعتاب ... در همه حالكم سياست خطاب

سوى كه پيچيد برنان كيت ... اثرلرى اسبزه جراحه كيب

نثر بالالحوه اولان نابحروكنك بو وجه اوزره كشاكش بازو عددى

ايله رابطه نظاميه انقطاع ارتشيلردن نيجه مصر كارشناس

بندركاه دعوى ووفاق شمار بازاريه نقلى اولان بعض كوهر نمای

شير فروش ايله مرسله طراز شاركت اولوب خوفرين عنود عزا

اول مجالسكولوكك عوارش حيكاه بوشنه نويرزدن بيرايه

كردن اولمش ايديكه شكله الآن بوجود مجنده ذنك سردار

سرفرازى دو وجود مفقودك خالدار كارساز نسين اكرجه

اولمه ادبار نامشعورى قلنا اهبطوا بعضكم لبعض عدو

لعطيه سيله فرق تخويتشعار لردن خاطر فخورى غلطان خاك

نفور ايدوب تادب اقتحام كجشتكاه او بيانكرك الآخرواسكه

دارالقدمه مبترزادن شيران مريع الغابلدان الويه سروران

رستم جنابك ظلال اليجاسنه نيجه روباه نباه پناه كتور مشلردى

شويكه هربرى يوسنى ايله دوزن دكسه دو مدر بكه

شراريه زاد خديعه به رفتنه شعله درتنكر آيله ع

لاعزنا جمع نفير الغفه

بيت

بقصد فروغ صدق مدل كرسه خام

شعاع چشم روبه چوشش ابد شمیع مرا زدن

نثر ایلدی طرایقه حزم و احتیاط ایله لازمدر دوست عاقبت اندیشی بودرکه نوبت دوستلرنی یادگار ساده‌گی بعض الیدین کورسیدن سن انوی سراغ راحله قارضین ایتمکله سردارلکده ایله اولسن

بیت

من انچه شرط صداقت بود بتو گفتم
تو خواه از سخنم پند گیر و خواه ملال

نثر زلفنی رسسن ماشطه کاری بلوغ و بیضی ایله چهره پرداز اولدقری کلک نیرکی که رعنا مشربان بوالهوس قرب زمانه گبی موی روی منقاش کلمات دوزبانی برله زولیدن و جلدن خشینی صابون وزن فسون دباغ اللذ جنس ادیم نیوین ایکی

مصراع

پر شیدن قبایسته صباح برزده دامان

نثر بزمگاه خیر خواهسین ترانه امزاجکیری برله رقصان ایدرک آغوش هوشنه با تورب اولانچه حس دادر لکن آلدی مغلوبه مجزون ایتدیلر اول بی شعور دخی بو وجه اوزره مترنم منظا هر انتهازاولان صورت معلقی حقیقتده آرام دل و جان بر محبوب دلدار نواز صاحب هزار شوق و غرام ایله جام خوابنده طالب و طریق مواصلت جو دلالت ایندکلری سمته بی محابی ذوق ایچره اولب نه دیدیلر ایشیدی اگری کوستردکلر کرنک طوغریسی بکلر

بیت

41

زنسیم ترسی بکجه ای عمر ابلی ✦ کین ره که تو میروی بترکستانست

نثر وقتا که اول حب من تا نفس الماء اولان حزدوبابی بو نفد گروه اضلالده معتقد اعتطا کوردیلر درحال آب جادوی فرنق نعل بازگون اورمغله داروب کده‌وی زنستان وجودلری اولان سرهوا اندوه ورین هوادار لطف ظلم بلا کردانیده حباب وش کف امواج غدایه دستخوش ایدن غداوبره دخی برکونه اظفار غضبهت و اغتیال ایله تحدیش سامعه تشویش ایتدیلرکه فی الحقیقت بونا هذا سزارین هر بری بو خیل جراد عدادک قارن دقبادی بلکه بو جبل شامخ الاوتاد و غاضیادک کهف الامان جای استنادی ایکن مقتضای حمیت مروانکی بوسبه درکه تقاضای مزعجات بلیات برله قوه حمایتکرده التجا ایتمکله زنفس مستریح اولنلر سنکیانی اعزالی حیث شنبت برله معطوف اولارق مضیق هول و هلاکده مانند عنتر مدفوق اولدلر اگرچه ایکی آرام ده بو صفحه عواصف استیصال ایله ثمد ملک سرگردان ایکن خسان بی بن و ریشه در اما کیدرک نظش طیش روزگار ایله سزاکی دوایچ رصیف الاصوله دفت رسالت اوراسی محل انزلدیشیدر

ع

نمانده بهری زنور ستراک درخورست

علی الخصوص بو بابده رباط تحقیق تردد ایدن لاحیله اسرار نامعقولنک جرس جرسی ساعت بساعت قیقانا لحانه و ضمناً طنین زوادر وکر بکنت افصاحنه دا نمره زبان زبان واردر

بیت

لسان حالی گرای نفس محمل لیلی | زبان قال دهان درداده کورشدر

نظم

آه اندر زمانه محرم نیست	هیچ کس را زحال من غم نیست
قصهٔ غصه که من دارم	با که گویم که هیچ همدم نیست

نثر دمدمه‌لری ایله سفینهٔ اندیشه این گرداب تشویشده
در شروب هر رنگ بوصل شوق و توجه اولان دل تمسیده
زاویهٔ عزیمتده روگردان معاضدت گورندی بو خلالده
اول در معمور دامنگیر دارم اولور خس و خاره آتشزن
بوار اولدم زعمیله گشت گلستان • بل الجوانی عتو و نفور •
ایمده سادل الثوب غرور اولدی عربیه

لمن ابناء المعوز رغوی	من المال الموفر والاثاث
سمعنی غیر محمود زندا	ویجلو بعل عرسك بالتراث

نثر خافت هوس نفسانیه نار دیکانی دماغنه وکونه فتنه انداز
وسواس شیطانیه اولدیکه ضالة کف یمین سلیمان اولان
نگین دولت خدادادی مانند صخره الکنود فی قعر البهره نوروزکار
رفاج گونلری فرمانم جاری اولور اولور رسم دخی عمر ذکل
خاطره سیله مصطفهٔ اندیشه‌ده زیب بازو ولیمهٔ اماجرمنه
اولدی بهبهات این الثریا من ید المتناول خافت کازن
درونده غلیان ایدن دیگ سودای خامدن خوان سالار
دار الضیافه • جزاء بما کانوا یعملون • تعیین ایندیگی راتبه
قسمت • وخاب کل جبار عنید • والمغفره بلوم ومدحور
وجزایر بحر سفیدك زنو اعصاب وعروقی وجمیع کنارهٔ مزارلکده

مستزاد عربیه

یا خاطب الدنیا الدنیة • انها شرك الردا • ودار الاکدار •
دار متی ما اضحکت • فی یومها ابکت غدا • بعدلها من دار •

نثر اردنجه رایگی گون بچمدن منشور دربرگک هدادلیل وبنهار
نگین نام ادبار ارتسامی آل تمغای جگرنکا گه جبینی اولان تیر روحی
ترقیع برات ثبات ثبانته ع احمد بارینه را باز همان حال شد نثر
هدادیله خط بطلان چکلوب بیغولهٔ خمولده مصراع

	این از فلک است و از کس نیست	

نثر منظوقه منی درد زبان ایتمکله سبحه گردان حسرت اولدی

ع	چون شود معزول غافل سبحه گردان میشود	نثر

بعد لیلای خورشید جمال آفتاب چشم مجانیندن احتجاب
متواری جلباب حجاب اولدیغی روزها که ارباب ده
امانت قندیل قیل وقال ایله نقد وقتلی تمامه اولان مدلل
متقولک مسئلهٔ مشکله عالك فی هذا المعنی بیت معقول
ایله جواب اردنجه اول اعیب من بغلة بال دلاله اولان
امام نا تمامک دخی سرایه اسرگذشتی مصراع

شافعی برآمد و گشتند

نثر هدادی ایله نقش کتابه محراب نصاب اولدیگی عربیه

	یا طالب الدنیا غنی الیها انصابه	
	ما یستفیق غرامها بها وفرط صبابه	
	ولو درالکفاه عمایر وصبابه	

نثر حاصلی اول کتاب ابرهه رکابه غمام قهر سیجانی
ایما کوزنرا ندر کلم الموت ❁ تشبیهه قدح زناد صوت
انمک امارتی بر بر ظاهر اولدی یعنی تایید باری اولمغله
نسیم عدل سلطانی خارزب سنبله سنه ❁ فاخرج منها ❁
ادهمیجن گلزار برده کارنی رفت ورو به آغاز ایدوب
خلیده دامن ایام اولان خار و خاشاک لی سرو بنک
کیمینه عرق خانه قاهره ده ❁ امصیرک نمن نصیرک
تنخیله تمیر قراتی اشارت وکیمینه ترسانه عامره
وخزاین سازه ده ❁ امتعنک لا قبائک تصرنحیله مضیق
زندانی زیارت ایتدیروب زمان یسیرده اول گروه انبوهک
کیمی برده الخذ طوا السلاک المتوقین وکیمی بحرده ❁ وکان من المغرقین
اولمغله مضمی اولدیر ❁ فقطع دابر القوم الذین ظلموا ❁

والحمد لله رب العالمین ❁

اسأل الله العون لمن بین انشا الکون ادهم جابک
قدم قلم که رهنورد شعر دانشا و سبکتاز مسالک عالم
حقیقت و معنادر بو روضه بهار گشت وگذار و غصوندن ورایح
مقالاتندن اجتنای معانی ابداد و استنشاق هوای ریاحین
الفاظ بدایع نگار ایدرک افتتاحدن انجامه و ابتدادن ختامه
ایرشدی حقا که هر برقصر قصور خورنقمای رصیص البنیا متین
الاساس و هر بر مصرع بیت دلکش ادای معجز بیانی عدیم
الاندراس اولوب هر رکن رکین تعبیرندن وضع اولنان

ربیع معانی وحدیقه ا
گلشن بدیع بیانی بلبل اونها

قواعد امثال اعجاز قوایم قصور جنت مثال رصیف الاطلال و هر کتابه
طاق دلارا سنده تعبیه قیلنان کنایه و الغاز نقش شمسه
جنت وایوان خلد برین ماند حکمت آثال محصص بر شهرستان
بیهمتا در که اسواق سطوری ناشنیده کالای مضامین
ایله مالامال و هر برسخن بین الجوری نادیده جواهر معانیله
مملو بر دکان بیمثال در ❁ لم یخلق مثلها فی البلاد
معنای شریفی مزیت قدربانی سنه
شامل شاید عدلدر فللّه الحمد
ذی اللطفی تم الکتاب بعون الله
الرحا ختم سکی یحی نیله
مختوم قلمش میسر
اولدی

[illegible]

و الحمد لله رب العالمين

[illegible]

بسم الله الرحمن الرحيم

يقول عبد الفقير اليه محمد بن احمد بن الحاج مصطفى تجاوز الله
عنه اللهم انا نحمدك على ما خلقتنا من سبع في السبعين
وانعمتنا عينين ولسانا وشفتين وهديناه النجدين
ونعوذ بك من شرة الاصغرين ونستجيرك من جميع العدا
من الثقلين ونرجو من فضلك ان لا تلحق بالاخسرين الذين
ضل سعيهم في الحيوة الدنيا وهم يحسبون انهم يحسنون
صنعا اولئك كالانعام بل هم اضل سبيلا اللهم
انت خلقتني ورزقتني ولم اكن شيئا الى قد استشعرت
بعيوب نفسي في حلة الذنوب واستقبحت بذنوب اللعوب وتنزهت
بمرعى العيوب وقد كنت بت الليالي خلف خناسي واصبحت
نجي وسواسي وارتكبت المعصية ناسيا وعيدك فاغفر
فاول ناس اول الناس اني ظلمت نفسي بالمعاصي الك انت
المالك النواصي فمددت اليك راحة نفسي يد المسئلة

بالاستكانة والمسكنة فان غفرت لي فلا ينقص من بحار غفرانك
الا ينقص قطرة وان عذبتني فلا يزيد من سلطانك ذرة
وان لم تغفر لي وترحمني بفضلك بل تؤاخذني بعدلك لكونن
من الخاسرين ربنا اغفر لي ولوالدي وللمؤمنين يوم يقوم الحساب
ربنا لا تزغ قلوبنا بعد اذ هديتنا وهب لنا من لدنك رحمة
انك انت الوهاب اللهم صل وسلم على عبدك الذي
اسرى به ليلا من المسجد الحرام الى المسجد الاقصى ثم دنى
فتدلى فكان قاب قوسين او ادنى سيدنا وسندنا ونبينا
وشفيعنا محمد خاتم الانبياء والمرسلين والشفيع المشفع في
يوم الدين وعلى ازواجه امهات المؤمنين وذريته واهل بيته
وصحبه اجمعين وبعد بو حقير بيكوزادن بشيخ سنه سی اولمغله
محمیهٔ قسطنطنیه ده رفع لوای انشقاق عصا ایله خروج ایدن
[illegible] نغمات بغمات محروسهٔ دار النصر والعلمیة جانبنه
[illegible] ایله پرجناح اشتهار اولدقلرینی متضمن وجلی وخفی [illegible]
ومعنوی [illegible] صحیفهٔ احوال [illegible] اعمال الذی
الفتنة نائمة لعن الله من ايقظها مدلولینه ممضی قلنوب [illegible]
سنجابی [illegible] عاکفهٔ المعابدین محمد شفیق سقاه الله من رحیق
عفوه بکاسات [illegible] مغزل قلم بدایع نکار [illegible]
نار ولعاب [illegible] سؤال جد وهزل ولغز تعمیه واحجیه
[illegible] وشتی الوان [illegible] من الف
من كلمتين ونظم بيتا او بيتين فقد استهدف لرماة الشفتين

نوسنچ نادرة و نادرة دوسا محکت ارزا و انزاد و غضارلری
نجابتله نشاته اولدیغی رسالۀ مختصره‌سی که فی الحقیقه نهالستان
رنگینی گبی گلشن بلاغت و بیچ‌دره آگلش زحس باغی دکلدر
گل خودروی خاطر شیدر اما اینه فی الجمله دامن گلهسار ربیع
بیانده تازه شکفته اولمش برشکوفۀ رنگین اولمغین بایانه
اتمز زیب شیشۀ چشم امعان قیلمغه شایان بر لاله تصحیح
الالوانلر سنۀ اثنی و عشرین و مائت والف شعبان المعظمک
اواسطنده برقدیم البضاعه نک کشتی طوفان زدۀ تیمی
عواصف طوائح روزگار ایله مدلول جزیره‌سی در ساسنه
دوشوب چند روز آنده القای مراسی برله حل شراع سیر
وسفر اولنمق لازم گلدی

نظم

محن الزمان کثیرة لا تنقضی	وسرورها یأتیک کالاعیاد
ملک الاکارم فاسترق رقابهم	وتراه رقا فی ید الاوغاد

وخلالن عید شریفه دک کمنی مقتضی بعض عوائق دخی اولوب
ایمدن ناشی حسرتی جبرة الغرب اواللیل الی والیتیم
یوم العید مقوله‌سنده ناچار تور بالبسط اقامت اولندیکی

نظم

ولقد وقعت من الهموم بموقف	منها ثلاث شدائد جمعن لی
ماان وصلت الی زمان آخر	الا بکیت علی الزمان الاول
وتأسف علی ماضی الزمان وکفرة	فیما عسی یأتی من المستقبل

اکا بو ایام ناصیه‌نک لیالی نابغه‌سنده وجه حسب حالم

بیت

شد آه کج نهانی دلش راهبر	بدامن آکشیدن شد بروی بسر

زلیس صبح نشاطم شام غم ودوده شد سیاه حبارکاه و روز بختم شد شب هجران

نظم

مفهومی اولمشدی نهال عمری ازالۀ وحشیه اوله‌حق
نباتات افکار فصحای سلف اولان رنگین بحال معاینه‌دن
خرقه الادهم رجوع حویم علاقه امحکان اولمغین صرورتی
اول اهل اجب العوس استعارات رنگین پرورده‌سی وبازو
وداراث عبارات دلنشین زینت کرده‌سی عائشه غرره
تمدار نوشتخندی اغیاردن خالی اولدیغم کیجه لره آغوش
مطالعه‌یه آلمغله دفع وحشت ایدردم اما بر شب اول اجمله جان
بسندک مشیمه مطالعه‌سنده ابادی قوای افکارله مملو
قماط خاطره بوصورتی برتجلی دلنوب القای کمان استلاد

وتر تحیم اولدیکه اول قنینه از پیرده جمالک رخساره دلارای

ماشطه کاری نکاس احرار فروش براعه برلعه بر لعاب
اولدیغی حاوی هر هفت بدیع وبیانی دلداده کان غوال معانی
تحت بابا عن الوقت کشف قناع معضلات ایدوب ارائت
ایدیم یعنی بعض مرتبه مشکلاتی حل شرح یوزندن بنده‌کی
ر رساله تحریر قیلمغه اول دلارام نازک اندامی ام الولد
افکار اتخاذ ایدیم کندکه بو داعیه مجلای ضمیر مرحع
صورت بسته عزیمت اولمغین ماه صیام ختم زن افواه ایام
اولدیغی ایام لیالیسنده طوطی لسان الفت اولان قلم
در زبان شکرستان ترکی الحانده نغمه سنج اولمغه رخصت

اداسنه كلام ديرلدى اما رساله بر قومه نك بالكليه حاوى
اولديغى لغز ومعما واغلوطه واحجيه وسائر لغات عربيه نك
حل وكشف وشرح وبياننه زمان مساعد اولمغله وقت آخره
تعليق اولنوب شمديلك مرتبا ايچنده مندرج اولان
امثال عرب وعجمك موردلرينى وبعده محلنده ضرب اولنديغى
شعر نقل واسنادلريله شرح وبيان وبعض ابياتك
دخى متضمن اولديغى حكاياتى ومناسبتلو كتب ادبيه دن
مطالعه سى دائر نيجه نوادرانى تكلف مختيانه دن ساده زبان
روز تركى تعبير ايله ترجمه ودرج قلنمق اوزره شروع اولندى
يا من لا رب غيره ولا اله سواه وفقنا فى القول والفعل لما يحبه ويرضاه
اللهم يسر تحريرى واشرح صدرى واحلل عقدة من لسانى يفقهوا قولى

ذكر ما فى الديباجة من ذلك فمن ذلك

قوله شرع اشرى اى كثير اللمعان واكثر الجريان ابو الفضل
احمد بن محمد الميدانى امثالنده اشرى الشر صغاره تركيبى
ابو ابراد ايدوب تفسيرنده اى لجه والقاه من قولهم شرى
البرق اذا كثر لمعانه وشرى الفرس اذا لج فى جريانه كما
تصريح ايتديكى امثال عربدن مأخوذدر ومورد مثلى دخى
فاضل مذكور بو مفهوم ذكر ايدركه بر كون بر صياد بر بقاله
بيع ايچون بر ظرف عسل عرض ايدوب عسلدن بر قطره
زمينه چكيده ودرحال اوزرينه بر زنبور بسط جناح اشتياق
ايلمكله بقالك بر ورشيشه وفضاله دكانچه سى بر ابن العرس

وار ايدى كه لسان تركيده كلنجك ديدكلرى جانوردر درعقب
كمينكاهندن هجوم ايدوب زنبوره مد ذراع اختلاس ايدر صياد
دخى كلب معلم شيرانه حمله ايله ابن العرسى جكر شكاف ناب افتراس
ايدوب بقال دخى كلبك صيادى بر عصاى مغز فرسا ايله
ضرب وجود صيادكندكك بن كوش بقاله حواله ايدكى شت
درشت ايله اخذ ثار كلب مزد ايدنجك بقالك جيره وجيرانى
جمع اولوب صيادى هلاك وصيادك قبيله وعشيرتنه
بو خبر بالغ اولدقده تجمع ايدوب ايكى قبيله نك شيرانه جوه
جرثومه لرى كزكك انواعى ايله منقطع اولنجه دكين مقاتله
اوزره ابتدا محاربه لرى بر قطره نا چيز عسل اولوب بركه
سنك دمايه مؤدى اولمغين بين العرب اشرى الشر صغاره
يرمثل اولمشدر فلنعم قيل

بيت عربيه

الحرب اول ما تكون فتية	تسعى بزينتها لكل جهول
حتى اذا اشتعلت وشب ضرامها	ولت عجوزا غير ذات حليل
شمطاء ينكر لونها وتغيرت	مكروهة للشم والتقبيل

قوله شق عصاى موحدين بو دخى امثال عربدندر يعنى بر كسنه نك
ترك جماعت ايله ربقه اطاعت مطاعدن خروج ايلسه عرب
اول كمسنه حقنده شق فلان العصا ديرلر زيرا فى الاصل لفظ
عصا اجتماع وائتلاف ايچون مستعمل اولوب انشقاق
بعد اجتماعى غير قابل افتراق ايچون اطلاق اولنور قال
ابو عبيده العصا يضرب مثلا للاجتماع والانشقاق فيها يضرب مثلا

لا افتراق الذي لا اجتماع بعده واتمام ناصر المطرزي
عودمن صاحبي غيلدن نقل ايدوب تحرير ايدركه قال الخليل العصا
جماعة الاسلام فمن خالفهم شق عصاهم يعني عصا جماعت
اسلامدر شق عصا ايدن جماعت اسلامه مخالفت ايدن كمسنه در
واتمام موفي لبيبه ابو عبيده دن نقل ايدوب تحرير ايتمشدركه قال
ابو عبيده معناه فرق جماعتهم لان الاصل في العصا الاجتماع
والائتلاف وذلك لانها لا تدعى عصا حتى يكون جميعا فاذا
انشقت لم تدع عصا يعني معناي شق عصا بر قومك جماعتلرينى
تفريق اولدى ديمكدر زيرا اصلنده عصا اجتماع وائتلافدر
انشقاقي ثبوت واختلافدر تاكه اتحاد وائتلاف برله جماعتلرى
بولنمين قومه عصا اطلاق اولنمز اختلاف وافتراقى حالنده دخي
عصا ديمز اما صاحب المغني اولان شيخ محب الدين ابو البقا معناي شق
عصا وشق عصا ايتمك بر زمان اتفاق اولمغه ديمشدركه
يقال شق عصا القوم اذا فرق جماعتهم بمخالفته لهم والاصل
ان العصا يتقوى بها الانسان فكني بالعصا عن القوة واجتماع
الامر يعني بر قومك ايچلرندن برينك مخالفتى ايله جماعتلرى
تفرق اولمغه ديرلر اصلنده انسان عصا ايله كسب قوت
ايتمدن ناشي بر قومك بر امرده اجتماعلرى حسبيله حاصل اولان
قوتدن عصا ايله كنايت اولنور عن ابي العباس الشريشي ومعنى
شقوا عصاه اي ازالوه واخرجوه والعرب تقول شق فلان
العصا اذا ترك الطاعة وخرج مباينا يعني بر قوم ايچلرندن

بري چيقوب واليلرينه ايتمكله ديرلر زيرا عرب فجي ترجمه سنده ترك طاعت برله
خروج ايدوب مباينت ايلسه شق فلان العصا ديرلر نته كه
قرآن مبين ده شق والقد نظم كريمى مباينت ايله تفسير اولنمشدر
حاصلي شق عصا ترك اطاعت مطاع برله مباينت
ومخالفتدن كنايه اولور قال الشماخ تصدع شعب الحي
وانشقت العصا كذلك النوى بين الخليط شعوب قوله
درفش كاوياني درفش كلمه سي فارسيدر عربيه ده فتا
تركيده وكوندر ديدكلرى اغاجدركه آندن نيزه وسنان وريح
ايدرلر كاوياني ديمك كاوه يه منسوب درفش ديمكدر
زيراكه كاوه نام بر آهنكر ضحاكك مارلرينك سر نخوت شعارلرى
كوفته ايتمك ... دمار ايتمك ايچون فريدونى طلب برله
خروج ايلدكده مباشرنده اولان ادم پاره لي قناه منيجه سنى
يعني كورك جلدينى اغاجه تعليق ايدوب رايت اتحاد واتفاق
داد خواهي برله علم ... ضحاك ماري اولان زيركستان
ورعيتدن بجدول قيس ... اجتماع واحتشاد ايتمكله چيقوب
فريدوني دولت ... بدون رونق دلخواه استيصال ضحاك
ويه جاله پادشاه اولدقده تبركا وتيمنا اول ادم پاره سنى
انواع جواهرله ترصيع ويه دست مؤيد كاوه القاوبان
ايتمكله كاوه نك نسلى قرنا بعد قرن سپهدار ايران اولمق
اوزره شاني ترفيع قيلدوغى فردوسي طوسينك شهنامه
افسانه سنده مذكوردر كثرت استعمالدن لوا وعلمه درفش ديرلر

رشته تعلق وتمشیت نیزه یه دخی درفش اطلاق اولنور
ذکر اولنان درفش کاویانی بعد فریدون عسکره کلان ملوک
ایران تبرکا بربری اوزرینه برکوهر آویخته ایدرلر ایدی امیرالمؤمنین
عمر فاروق رضی الله عنه حضرتلرینک زمان خلافتلرنده سعد بن
ابی وقاص کسری عجم اولان یزدجرد ابن شهریارک استیصاله
غزات موحدین ایله مبعوث قلندقده شاه مقهورک منبر
وسپهداری اولان رستمک واسطة العقد کریبان حیاتی
اولان عقده رشته سی مقطوع ناخن شباة سیف صارم
سعد رضی الله عنه ایله منحل ویزدجرد ابن شهریارک دخی
رجای وجودی برتحسباب خوارق وقف سیلاب اجل
اولدقده خزینه یزدجردیدن نصیب غزاة موحدین
اولان غنائم ایله معا درفش کاویانک اوزرنده اولان
جواهر ولآلی بخشش مجاهدین اسلام اولمق اوزره منقولدر
والله اعلم بالصواب قوله شیر جواری تدبیر منازل ومدنی
برله جواری جاریه کلمه سنک جمعیدر سفینه معناسنه دی
بحار وانهارده جریانندن ناشی صفت غالبه اولمغله موصوف
ذکر اولنمغه نوبت برقدر سنه که نقل قرآنیده وله الجوار
المنشآت واردر اولمشدر اما تدبیر منازل ومدنی قولیله
مراد اعیان موجوداتک فی نفس الامر ثبوت وتحقق اولدیغی
وجه اوزره بقدر الطاقة البشریه علمدر که اکا حکمت دیرلر
ایکی قسمه منقسمدر یعنی علم حکمتک اکتسابنده نظر

واستدلالنک مدخلی واریسه اکا حکمت نظری دیرلر واکر
افعال واختیار بشریه نک مدخلی واریسه اکا حکمت عملی
دیرلر پس حکمت نظریه نک دخی اکر تصور ووجودی ذهنده
وخارجده ماده دن مستغنی ایسه عقول ونفوس مجرده
کبی که حکمت الهی والهیات وفلسفه اولی دیرلر اکر تصور
ووجودی ذهنده ماده دن مستغنی اولوب خارجده ماده یه
محتاج ایسه عدد وسائر اعراض کبی که حکمت ریاضی وریاضیات
دیرلر اکر تصور ووجودی ذهنده وخارجده ماده دن مستغنی
دکل ایسه حیوان وبسایط عنصریه وسائر مرکبات کبی اکا
طبیعیات وفلسفه سفلی دیرلر وکذلک حکمت عملیه نک دخی
اکتسابنده افعال واختیار بشریه یا اکر کندی نفسنک صلاح
معاش ومعادینه تعلق ایدرسه اکا علم اخلاق وعلم تهذیب
دیرلر اکر منزلده بروجه مشارکت برجماعتک صلاح
معاش ومعادینه تعلق ایدرسه والد ومولود ومالک مملوک
کبی که تدبیر منزل وعلم منزل دیرلر اکر قریه وبرشهر ویاخود
براقلیم خلقنک صلاح معاش ومعادینه تعلق ایدرسه
ملوک وسائر حکام ایله رعیت مثللو اکا علم مدینه وعلم سیاست
دیرلر قوله عذر از جنبه وقهر وجلادتک تسلیم توری سلم وتور
وایرج فریدونک اوغللری اولوب فریدون ضحاکی هلاک
ایتدکده عسکره سلطنت ربع مسکون ایله استقلال بولدقده
بیوک اوغلی سلمی اقلیم روس وبلغار خان واورتانجه

قوله

قوله

اوغلی تورنی چین وختا وترکستانه خاقان ایدوب
کوچک اوغلی ایرجی ایرانه ولی عهد اتخاذ ایتمشیدی سلم
وتور ایرجه حسد ایدوب بابالری اوزرینه جرلنکر جرار
ایله ایرجی دخی تحصیل رضای پدر ایچون خلاف مرضای
برادرانه ناگزیر اولدیغی استعفا کونه صلابت وسنگلکیله
معسکر سلم وتوره الغار ایتدی اکرچه اول ملاقیده اعتذار
ایرج قلب سلیمه نقش پذیر قبول اولدی لکن شوره زمین
سینه توره ریشه دوانه اولان تخم حقد وحسد
شمر وغدر وکینه اولمشیدی سلک تماشنده پدر زورت
بابر بیر برراقلم نعیده طرد وابعاد وکوچک برادرینی
اوزرلرینه تفضیل ایدوب کندو یرینه شهنشاه ایران
ایتمکه ربع مسکونی بلکه بزلره قوماتقوما ایتدیکن کورمسکه
ایرج نه مرتبه کبر ونخوت وغرور حاصل ایتمشکه بار وبنگاه
ورخت وخرگاه وامرا وسپاهن براغوب بر قاچ نفر
نوکر ایله حضوریمزه کلدی بو وضعی بزلری کلیتله آدم حسابنه
قومیوب استحقار اندیکدر شعله آتشین سوزلر ایله سلمک دماغنده
دمیمغنه فتیل انداز افساد اولدیغی بعده ایرج معذور جراننی
برادرانی غدارنه کلدکده اشارت سلم ایله قتل اولنوب نعشنی
بابالری فریدونه ارسال وعاقبت سلم ایله توردخی ایرجک معذورانی
نبیره سی منوچهر الندن هلاک خاکسار اولنجه دک مدت مدیده
حوب بتوش وقتال شدید اولمشیدی اوزره شاهنامه فردوسی

حکایتلرندندر **قوله** غرانیق صحاح جوهریده غرنیق ضم غین وفتح
نون ایله صو قوشلرندن بویلو اوزون بر قوش اولوب
بعضی رجال انکله وصف اولنه مفردی کسر غین وفتح نون ایله
غرنیق وغرنوق در اما غرنوق ضمه ایله وغرانق مفرد اولوب
شاب النعیم یعنی یومشق تازه کنج کوزل دلبر معناسنه جمعی غرانیق
وغرانق وغرانقه کلورجه مسطوردر الغرنیق بضم الغین وفتح
النون من طیر الماء طویل العنق واذا وصف بها الرجال
فواحدهم غرنیق وغرنوق بکسر الغین وفتح النون فیهما وغرنوق
بالضم وغرانق وهو الشاب الناعم والجمع الغرانیق والغرانق
والغرانقه **قوله** جاثلیق جاثلیق مقتدای نصاری اولان قسیس
معناسنه در معتبردر زیراکه بتون لغات عربیه ده لفظا وجمعا
حرف جیم ایله جو نقاف جمع اولمش کلمه جدا بولنمادر
کذا فی الصحاح والقاموس وغیرهما من اللغات **قوله** هر نحریر وهر نحریر
معناسنه براسمعادعی وهر حلاحل المعنی مرتبه سنه برجاهل خنجی
اما نحریر جمیع اشیاده اعلم ومتقن وزکی وماهر وظن صادق
ایله حقایق اموره واقف دیمکدر زیراکه نحر رنحر دندر
ذبح معناسنه ذابح ذبیحه سنک ورونتن اولان اعصابن
وعروق معاسنی نه کونه بیلورسه هر امورک دقایقنی نحر
بیلور دیمکدن کنایه در **عن المطرزی** النحریر العالم المتقن
من تحریر الامور علما اذا اتقنها کما یقال قتلها وعن جریر
انا نحرت الشیء نحرا **وعن ابی العباس** نحرر ای ماهرا

بالاشیا وکانه لادراکه وفهمه بالاشیا بحرها بلطنة الصافی

ومن المغنی النحریر الزکی ماهر الاعلم وفحل العالم بحقائق الامور

اما لوذعی زکی الفطن وعالم بالامور اولوب زاییده

خطا ایتمز کمسنه یه دیرلر وکذلک المغنی فطنده مصیب اولان و دانا

ایکن ضرب اولنور مثلاردر کما صرح به الفضل المیدانی انه المعنی

ومثله لوذعی یضرب للرجل المصیب بظنونه وفی المغنی الالمعیة صدق

الظن وقیل الزکاء المفرط اما امعه بکسر الهمزة والمیم المشددة

زاینده قاصر وامورینده عاجز اولمغله هر کوردیکی کمسنه یه

ضعف زایندن تابع اولوب سن نه دیرسن بن دخی اویله دیرم دیو اظهار ایدن

کسه یه دیرلر فاتل الرای مشتوع الفؤاد کمسنه لره دیرلر

عن الجوهری یقال رجل امع وامعة ایضا للذی یکون لضعف

رایه مع کل احد ومنه قول ابن مسعود لا یکون احدکم امعة اما

دعی فی الاصل حسب ونسب اولیوب خلق بن خلق

ایکن نفسنی کرام رجالدن برینه نسبت ایله اعتزا ایدن

مجهول الانساب اولنلره اطلاق اولنور عن الجوهری الدعوة

الی الطعام بالفتح یقال کنا فی دعوة فلان ومدعاة فلان

وهو مصدر یریدون الدعاء الی الطعام والدعوة بالکسر ادعا

فی النسب یقال فلان دعی بین الدعوة والدعوی فی النسب

هذا اکثر الکلام العرب الا عدی الرباب فانهم یفتحون الدال

فی النسب ویکسرونها فی الطعام ودعی اولا دیرینه نسبلنمش

بی خویش وتبار اولنلره دیرلر نته که قرآن مبین ده

وجعل ادعیاءکم ابناءکم واقع اولمشدر اما فی زمانه جاهل فقیرلر

بیت

هر عضو تو دارد ز پدر کوفته خواری	
نام تو فلان ابن فلان که نهاده	

ملک زاس المال مباهات آبا واجدادی مضی حالده ولمال اولکن زندیها

وعادو زاس المال نعمت الله ناکم	

نظم

فلست ستلی ما دمت حیا	وعلی زید بتسلیم الامیر
اتذکر اذ لی فک جلد شاد	واذ نعلاک من جلد البعیر
فسبحان الذی اعطاک ملکا	وعلمک العقود علی السریر

اما حلاحل بضم الحاء الاول وکسر الثانیة حلم ووقار وثبات

صاحبی سید رکین ورزین العقل کمسنه یه اطلاق اولنور

عن الغوری حلاحل من الحلول لان القلق وقلة الثبات فی محل

واحد لیس من عادات السادات یعنی غوریدن منقولدرکه

حلاحل لوندرزیرا محل واحده قلق واضطراب وقلت

ثبات برله خفت ایتمک عادات ساداتدن دکلدر

وقیل السید الذی یحل به الناس کثیرا یعنی اول سیددرکه

ناسک اکا چوق تردد ایدرلر وعن ابی البقا الحکیم الرزین العقل

حاصلی ترکیجه سی اوصلو عقللو هر برده خفت ایتمز براغربشلو

دولتلی دردیمکدر معناسنه اما جلاجل جمعدر مفردی جلجلدر

علی وزن زلزل لسان ترکیده چگچوق دیدکلری

جرس صفیر معناسنه مؤلف رساله لا احلق بجلجل من مستق
شلندن اخذ ایدوب کاذ نکس ارلسنده رزیل
ومذموم وعیوب کثیره ایله شهره عالم تو ذیل وملزم ارذلاد
کنایه ایتمکدن فهم اولنور زیراکه بن بو غازده جلجلوق طاقدرم
دیمک نفسمی برام جسیس ارتکاب ایله شهره جهان ایدوب
بین الانام ملوم ومذموم اولم دیمکدن عبارتدر نته که منتخب
میدانیده مثل مذکور ای لا اشتهره ولا احاطر بها بین القوم
جو تفسیر اولنمشدر اما جعجعه صیحه وآواز ودکرمان صداسی وجرس
ومکان ضیق معنالرینه مستعملدر منشئ رساله بونی دخی جعجعه
ولا اری طحنا مثلندن اخذ ایتمک فهم اولنور عن المغنی
جعجعت به ای صحت به من جعجع اذا صاح به ومنه قولهم جعجعه
ولا اری طحنا ای جلبة من غیر فائدة وهو صوت الرحی
وجعجعت ای حبسته والجعجاع المکان الضیق اما منتخب میدانیده
مثل مذکور یضرب لمن یعد ولا یفی یعنی وعد ایدوب
وفا ایتمیلر حقنده ضرب اولنور دیو مسطوردر حاصلی بو مقاله ده
جمع کلمه سنک یا نسبت یا اضافتی حسبیله ترکیبه ملایم
خلاصه مفهوم بو فهم اولنور که بر عجزه کاشانه کانات
اولان ایام فتراتمزده زندانزده ومحبوده وسایر کارزر
کیزده مسجون ومحبوس ومختفی ندکلو اصحاب جرایم ومآثم
وارایسه بکذا فریم چیقاریلوب ظهوره کلوب اوقولل
ودخی مبتکار وعهدارکه ... ترکیده دکرمنی صاتمش

جیقلغی

جیقلغی وزغانه طلقش ددکلری بکنش والوزان واراذل ایکن
مشتقین ومدروزین هر بری بر رتبه عالیه لی احراز ایله
کسب امتیاز ایتدکلرندن کنایتدر والله اعلم بالصواب نظم

ولو انصف الدهر فی حکمه   لما ملکت حکم اهل النقیصه

قوله نظم

بیض الوجوه کریمه احسابهم   شم الانوف من الطراز الاول

بیت مرقوم حسان بن ثابت رضی الله عنه حضرتلرینک ایام جاهلیتده
اولاد جفنه دن شام فلسطینه سلطنت ایدن ملوک بنی غسانک
اخری جبلة بن ایهم حقنده اولان قصیده سندندر ودر حکایت
غریبه لی حاوی اولوب اکرچه تفصیلی حیطه ما نحن فیه دن بیرون
اما اجمالی اوزره نقلی نیجه فائده لی جامع اولمغین ایراد
اولندی شعبی دن مرویدر که مشار الیه جبله امیر المؤمنین عمر
فاروق رضی الله عنه حضرتلرینک زمان خلافتلرنده اسلامه
راغب اولمغله بش یوز مقداری خواصی مقبلریله مدینه منوره یه
واروب حضور فاروقده شرف اسلام ایله مشرف اولمشیدی
ودخول موسمده ادای مناسک حج ایچون عمر رضی الله عنه
ایله معاً طواف بیت الله الحرام ادا ایدر ایکن عزیمت اولوب
اثناء ازدحامده طوافدن بعضا تکلف فزاره قبیله سندن بر بدوی
جبله نک طرف ازارینه قدم تقدیم ایله باصوب برنیه ایتمکین
جبله غضبه کلوب بر سیلی عرابی چشم المنفزاری یه چشم ایندی
فزاری دخی پیشگاه عدالت پناه عمره ... زاری ایدوب

جبله اوزرینه استعدا ایدیجک عمر رضی الله عنه جبله یه
مادعاک الی ان لطمت اخاک دیو خطاب ایتدی جبله یا امیر المؤمنین
انارم باصوب متنزع ایلدی اکر بیت الله عتیقک حرمتی اولمسه
ایکی دین جنازه جبینی اولان سرادق نوری نشر ایلر ایدم دیدی
عمر رضی الله عنه یا جبله چونکه سن مقر و معترف اولدک غیری
بینه یه حاجت قالمدی یا ارضای خصم ایت و یا خود انقیاد
قود ایدوب اوزرنی ساکه رسول الله سیف اورسون دیدی
جبله یا امیر المؤمنین او سوقه ناسندن بر یاکه لطمه زن اولدی
عارنه عوض ملوکانه تحمل ایتمز خصوصا بن امید ایدردم که شرف
اسلام ایله مشرف اولدیغمده جاهلیتده کی عزتمدن زیاده
عزت بولام چونکه مأمولک خلافی ظهور ایتدی ایمدی بن
نصرانیه رجوع ایده یم دیدی عمر رضی الله عنه مقتضای اسلام بو در که
اکر نصرانیته رجوع ایتمک اولورسک بیک سندن سرک جوکندی طعمه
شمشیر ایدرم دیدی بو خلالده جبله نک اتباع و اعوانی
دواردنک دخی جیل و جرجیرالی تحشد و تجمع ایدوب
جنک تکوه ده بر فتنه عظیمه وقوعه قریب اولدی
اما جبله یا امیر المؤمنین باکه صباحه دکن مهل ویر صباح یا ارضای
خصم و یا رضای قود ایله حضوره کلورم دیدی عمر رضی الله عنه
ذلک الیک دیو صباحه مهلت ویردی اما کیجه ایله جبله
اتباع و اشیاعیله خیوب زین و قسطنطنیه یه واروب
تنصر ایتدی اول اثناده قسطنطنیه ده قیصر اولان هرقل جبله نک

قدومنی استعظام ایدوب رغما علی الاسلام ملوکانه اکرام ایتدی
ونک اوزرینه نیجه ایام مرور ایتدکدن صکره عمر رضی الله عنه هر
هرقلی دعوت اسلام ایله وقد سفیر ایدوب عمر طرف قیصردن
معالی ایله حجاب والمغین عودت وحضور فاروقیده شرف
شمول اکتساب سعادت ایتدکده عمر رضی الله عنه احوال رومدن فقط
سفیری استنطاق ایدیجک سفیر یا امیر المؤمنین چونکه قیصردن مصلحتی
برله حجاب اولدم عود و انصرافه استئذان ایتدکمده قیصر
ایتدی ابنای اعمامکزدن بر کریم النفس یعنی جبله دیمکه راغب
اولوب دیارمزه کلمشدر آنکله ملاقات ایتدکمی بن ایتدیم
لا ایتمدم پس قیصر ایتدی وار اول انکله ملاقی اول وبعده
عودت ایت ایتدی بناء علی ذلک جبله نک اولدیغی سرایه
واردم کوردمکه بر سرای رفیع البنیان منیع القباب قپوسنده
بیقیاس بواب وحجاب دو رویه صف بسته اولوب
طورمشلر ورب الکعبه یا امیر المؤمنین جبله نک قپوسنده
کوردیکم حشمت وجمعیتی بالذات قیصرک قپوسنده کورمدم
وقتاکه مأذون اولوب ایچرویه دخول و بین یدی جبله یه مثول
ایتدم کوردمکه قواریردن مصنوع بر سریر زرین قوایم اوزره اوتورمش
زیب و زینت ملوکانه و فر و حشمت پادشاهانه ایله اوتورمش
بنی کوریجک منشوش اولوب مرحبا اهلا وسهلا دیو اکرام
اوتوردیغی سریر اوزره تکلیف ایتدی بن استعفا ایدوب
رسول الله صلی الله علیه وسلم مکان منهیسنده جلوسدن

نزلی نهی ایتمشدر دیدم جبرئیل نعم صلی الله علیه وسلم ولکن نق
قلبک من الدنس ولا تبالی علی ما تغدیت جونکه رسول علیه
السلام ایله جواب ویردی وامر ایدوب بکر حتی کرسی
کتوروب قعود ایتدم بعده موائد ذهب ایله صحاف فضه ایجره
طعام کلوب اوزایه وضع اولندی بن اکلدن کف ید ایدوب
تکلیف ایلدکن اوانی ذهب وفضه دن اکل وشرب رسول الله
صلی الله علیه وسلم نهی ایتمشدر دیدم جبرئیل نعم صلی الله
علیه وسلم ولکن نق قلبک من الدنس وکل ما احببت
دیوبنه تصلیه رسول الله ایله جواب ویردی دیکا صحاف
خلنج وزجاج ایله طعام کتوردوب کندوسی التون وکمش
سینی وطبقدن بن اغاج وزجاج صحنی وچنقدن اکل
ایلدک امر طعام تمام اولوب سفره قالقدقده نصکره اون نفر
خادم انواع جواهر ایله مرصع اون عدد کرسی زرین کتوروب
یمین وشمالنه وضع ایتدیلر آردنجه اون حسنا جاری کلوب
هر بری بر کرسی اوزره اوتوردی بعده رخسار تابناکی
شمس ضحی دن اضحی بر جاریه غرا باشنده مرصع تاج
اوزرنده حجم حمامه بر طائر صاغ الندا بر التون جام
ایچی مسک عنبر مفتوت ایله مملو صول النده بر کمش جام
درونی ما ورد ایله طولو مقابله اجیله یه کلدکده باشنده اولا
مرغ صفیر ایتدی مرغ در حال لبریز کلاب اولان جام سیمینه
اینوب پر وبالنی کلاب ایله تر ایدوب بعده مسک وعنبر اولان

جام زرینه کیروب ریشی جنا حلرینی تمام معنبر ایتدکدنصکره
طیران ایدوب تاج جیله اوزره موضوع اولان صلیب
مجوهره قونوب بال وپرنده طاوق اولان ماء ورد ایله مسک
وعنبر منفض اولنجه دک ترزف ایله رک جبله نک اوزرینه
رش ونثر ایتدی جبله شدت سرورندن پیراهن حیات
مستعاری اولان درلیسه صیغز اولوب خنده کنان
یمینده اوتوران جواری یه بالله اضحکیننا دیو خطاب
ایدوب انردخی عودلرین الارینه آلوب بو ابیات
ایله تغنی یه آغاز ایتدیلر

نظم

لله در عصابة نادمتهم … یوما بجلق فی الزمان الاول
یسقون من ورد البریص علیهم … بردی تصفق بالرحیق السلسل
اولاد جفنة حول قبر ابیهم … قبر ابن ماریة الکریم المفضل
بیض الوجوه کریمة احسابهم … شم الانوف من الطراز الاول
یغشون حتی ما تهر کلابهم … لا یسئلون عن السواد المقبل

تمام مرتبه خندان وفرحناک اولوب بکا ایتدی بو ابیات
قائلی کیمدر بیلورمیسن بن ایتدم یوق بلم جبله رسول الله
صلی الله علیه وسلمک شاعری حسان بن ثابتدر دیدی
بعده صول یانده اوتوران جواری یه بالله ابکیننا
دیو خطاب ایلدی انردخی عودلرین الارینه آلوب بو ابیات ایله تغنی آغاز ایتدیلر

نظم

لمن الدار اقفرت بمعان … بین اعلی الیرموک فالصمان

وكنت متى لا ال جهدا في الذي | تحللا لي ونائبات الزمان
فداري في بنائك وبر مكتبا | عندي ذي التاج مجلسي ومكاني
ودون الفصيح فالولا يد غلمن | سراعا مكلة المرجان
تمكانا اهم وقد تحتهم | اليوم حلوا لحاج بهلوان

اول قدر بكا ايتدي كه كوزلرينك ياشي صقالنه سيلان
ايلدي وبكا التفات ايدوب بو ابيات حسا كندر ديدي
وكندو صي كريه كنان بو ابياتي انشاد ايلدي نظم

تنصرت الاشراف من عار لطمة | وما كان فيها لو صبرت لها ضرر
تكنفني فيها لجاج ونخوة | وبعت لها العين الصحيحة بالعور
فياليت امي لم تلدني وليتني | رجعت الى الامر الذي قال لي عمر
ويا ليتني ارعى المخاض بقفرة | وكنت اسيرا في ربيعة او مضر
ويا ليت لي بالشام ادنى معيشة | اجالس قومي ذاهب السمع والبصر

بعده احوال حساندن بكا سؤال ايلدي بن دخي علي ما هو الواقع
اليوم حياتده در انجق ضعف هرم وسن شيخوخيتدن نابينا
قلت ذات بد ايله عمي به مبتلا اولدي ديدوكمده بر زمان
تأمل ايلدكدن صكره خزينه دارينه امر ايدوب
بش يوز دينار ايله بر قطيفه وبش ثوب قماش روميه احضار
وكندو دوشنده اولان قباي دخي چقاروب
اكره علاوه ايدوب حسانه ايصال وسلامي تبليغ ايله ديو
امانت ايلدي اما يا امير المؤمنين جبلة نك بو حالي مشاهده
ورسول الله صلى الله عليه وسلمك اسم شريفني ياد اولدقجه

تصليه وتسليم ايلدوكني ملاحظه ايدوب هنوز محبت اسلام
قلبنده جايكير در ديو انشاد ايلدوكي ابيات سوء فعلنه
نادم اولدوغنه برهان يزر حيا جسارت حاصل ايدوب
اسلامه رجعته طمع دوشوب ويكك يا جبله سن فضيلت
اسلامي بيلمش واكلامش ايكن عجبا نه ترکله به قبولندن امتناع
ايدرسن نيجه كمسنه ارتداد ايدوب بعضي مرتد اولوب
وجزء مسلميه سيف عدوان حواله ايتمشلر ايكن بعده ينه اسلامه
رجعت واسلاملري قبول اولنوب حالا مدينه منورهده
هر بري مسلم برا قدم ديدوكمده تبسم ايدرك يا اخ العرب
تمدكرو اسلام بكا نهايت بعيد در مكر بو ايكي شرطله كه بريسي
عمر كريمه سني بكا تزويج ايليجكي كيبي ودخي كندوده امر خلافت
دخي بكا منتقل اولمق اوزره سن ضامن ومتعهد اولورسك
اسلامه رجعت ايدرم والا فلا ديدي يا امير المؤمنين تزويجه
ضامن اولدم امر خلافته اجترا ايده مدم چر ختم كلام ايتدي
عمر رضي الله عنه امر خلافته دخي ضامن اولمق كركدي ايدك
ديو اظهار تأسف ايلدي بعده حسانه دعوت ايچون
آدم ارسال اولنوب نه ايچون دعوت اولندوغني بلمز ايكن
مجلس عمره دخول ايتدكده اني لاجد ريح آل جفنة يعني
آل جفنه نك قوقسني استشمام ايدرم ديدي عمر رضي الله
عنه هنوز جبلة بن ايهم نك يانندن كلان آدم مجلسده
حاضر در ديدكده حسان رضي الله عنه هات يا ابن اخي ما بعث

الی عکف یعنی ای برادر زاده‌م سنکله بکا مبعوث اولان
شئ ویر دیدی سفیر سنک ندن معلومک اولدی بنم
سکا هدیه اولدیغی که ویر دیرسن چونکه حسان رضی الله عنه
جبله غصبه رجال کرام در جاهلیتده بن آل جفنه مدح ایتمشیدم
اودخی بمین وعهد ایتمش ایدی که بنی جلیلدن هر کیمه مالی اولورسه
ناکه هدیه برشی ارسال ایلیه ایفای عهدده ثابت در البته
سنکله دخی بر هدیه کوندرمشدر آندن درم دیدی پس
سفیر هدیه جبلهٔ حسانه تسلیم وحسان رضی الله عنه مجلس
عمردن بوابیاتی انشاد ایدرک منصرف اولدی نظم

ان ابن جفنه من بقیه معشر	لم یعدهم اباؤهم باللوم
ولم ینسی بالشام اذ هو ربها	کلا ولا متنصرا بالروم
یعطی الجزیل ولا یراه عنده	الا کبعض عطیة المذموم

اما عمر رضی الله عنه تقریر سفیر ایله متأثر اولوب جبله‌نک
اسلامه رجعتنک امیدیله سفیره موری امر خلافته دخی ضمان
ایدوب تکرار قسطنطنیه‌یه مبعوث ایتدی لکن سفیر قسطنطنیه‌یه
دخول ایلدیکی کون خلق جبله‌نک جنازه‌سندن فوج فوج
منصرف اولورلر ایدی سفیر بو حالی کوروب ان الشقا
غلبت علیه دیه‌رک مدینهٔ منوره‌یه رجعت ایتدی والله اعلم
بحقیقة الامور و بو جبله بن ایهمک قصه‌سی ابی احمد عسکرینک
زواجر اسمیله مسمی کتابنده مفصلدر والیوم ارنؤد
دیدکلری طائفه جبله‌نک اتباع واشیاعنک ذریتی

اولی

56

قوله

اولمق اوزره موضوع العلم عند الله تعالی قوله ممثل بازوروشنا
امثال سائره‌دن بر شئ نفیس قدر وقیمتی علم ایله برنادان خسیس
الینه کیرمکله ضایع وتلف اولدی دیه‌جک محلده ظرفای عجم
بازی وروشنایی دیرلر لسان ترکیده چفتچی الینه دوشمش طغان
مثلیدر وقصه‌سی دخی مشهوردر که ملوکدن بریک بر معقول
طغانی قوب بر روستاییک الینه کردکده اول جناحلرین تعدیه
مخلب ومنقارین نقص وقطع ایدر فنانرین نیچون کسدک دیو
سؤال اولندقده اکر مسمیم اوچوب قچاردی دیمش مخلب

قوله

ومنقارین نیچون برمش ایدک دیدکده طاوجقلرمی ایجوب
ییدی دمکله بازوروشنائی وبازی وروستایی دیو مثل اولنمشدر قوله
انشث فی الماء انکن انف فی السماء اولدی بو دخی امثال
عربیه‌دندر حمید ابنك الاصل ترکیب مثل انف فی السماء است
فی الماء اولوب تعریف متکبر الصغیر الشان ده مستطوردر وکذلک
اوجمله حو زینک ذوق بیحی مقامه سنک تعبیرینده بعض
هذا المثل لمن یتکبر مقالا ولیضع فعالا قوله مصرحدر یعنی سوزی بیوک
کندی کوچک دیو جنس متکبر صغیر الشان حقنده ضرب
اولنان مثلدر پس ترکیبی آدی بیوک کوی ترک مثلی
غالبا بوندن مأخوذدر و مثل مرقوم رأس فی السماء واست فی الماء
ترکیبی ایله دخی مستعملدر قوله عنقای قاف جمیع کتب ادبیه
وامثال عربیه‌ده عنقای قاف ایله موصوف ومذکور اولوب
عنقا معرب چه مصرح ومسطوردر معنی نادر الوجود اولمغله

اركتاب ايتكدن مرادي عجايب لسان تركيله شهرتنه بنا ايدر
بوخسه برغيري قصديمي واردر اما شعر بوكه اصل تركيبي
خلقت به عنقا مغرب . اولوب لحن عرب بوحشيك الطلاقيله
زوالندن حكايت ايدوب بالاكدن خبر ويرمك مراد
ايله لا ايكن حقيقته خلقت بيلي بكو عنقا مغرب ديرلر
قال الكميت

نظم

لحاسن من دين ودنيا كانها
بها خلقت بالانس عنقا مغرب

ودخي زمخشرينك وجودنه اميد اولنوب مأيوس اولسه لر
ايكن حقيقته ضرب اولنور نته كه امثال ميدانيده يضرب
لما يئس منه حتى يتعذر اولنوب ويت بو استشهاد اولنمشدر

نظم

ذوامات بن عبد الله اهل مكانه فقد خلقت بكو د عنقا مغرب
اما عنقا مغرب ايله صفتلنديغي بنمدن بعدي ايچوندر
وصفتي تانيث قلنديغي اركلكه ودیشيلكه اسم واقع اولديغي
دابه وحيه مثللو دير فاضل موسى اليه امثالنده ايراد ايدوب
ديمشدر وانما وصف بهذا الطائر بالمغرب لبعده من الناس
ولم يؤنث صفته لان العنقا اسم يقع على الذكر والانثى
كالدابة والحية اما بعض روايتك عنقا مغرب ذاتنده
نه قوش اولوب ووجه تسميه سي نه اولديغي كلبي وابن عباسدن
اسناد ايله ايتدكلري روايتلرينك خلاصه مفهومي بودركه

علي دن

علي دن نقل ايدرلر موطن اصحاب الرس اراضيدن دمخ نام
بر كوه انواع الوانله طوتن بوزي اسان بوزي كبي هر حيواندن
كندوده بر علامت وار بر طائر عظيم الجثه كاه بيكاه كوروب
طويل العنق اولديغندن عنقا وجبل مذكوره وحوش وطيوري
اقتناص ايدوب نوب ايتديكندن مغرب صفتي ايله موصوف
قلنمش ايدي كما قيل فسميت العنقا العنقا المغرب لانها
تغرب كلما اخذته اما حوالي جبلده جوجغ ويرنه فالمغرب
بالكلية صيد واكل ايتديكدنصكره صبيان دخي اختطافه باشلدي
پس اصحاب الرس نبي لرينه عنقا دن اشتكا ايتديلر دخي
اللهم خذها واقطع نسلها وسلط عليها آفة ديو دعا
ايتمكله بر صاعقه اصابت ايدوب بالكليه نسلي ايله هلاك اولدي
اما ابن عباسدن نقل ايدرلر عنقا ديدكلري حضرت موسى
عليه السلام زماننده وفضائل بني اسرائيلدن معدود بر حيوان ايدي
اندده بر علامت اولمق اوزره مخلوق احسن الطيور اركلكلو
وديشيلو ايكي طائر عجيبه ايدي حوالي بيت المقدسده وارلر
وحوش وطيوري صيد واكل ايدوب بني اسرائيل ايله انس
ايتمشلردي وفات موسى عليه السلامدن صكره ارض نجده
بلاد قيس ابن غيلانه انتقال ايدوب وحوش وطيوريني
افنا ايتمش وكيدرك اطفالي دخي اختلاس ايتمكه باشلدي
اشتكا ايتديلر دخي دعا ايدوب اصابت صاعقه ايله
هلاك ونسلي منقرض اولدي ديو روايت ايدرلر العلم

عند الله تعالى ودخی مثلی سبقت ایتمش نادر ونا شنیده
بر امر عجیب وشیء غریب وقوعنده عرب اعجب من [illegible]
دیدکلری کبی اغرب من العنقا دخی دیرلر مثلا [illegible]

بیت

بنامی کرده اند از من قناعت خلق چون عنقا	نمی جویند نشانم را کسی از بس که مشهورم

[illegible] بو اسمی السنه ناسده مذکور ومشهور اولوب مسمی سی
نه اولدیغی معلوم شیء ایچون یعنی الیوم موائد موهومة الفوائد
کرامده تصور اولنان رغیف [illegible] وعطا [illegible]
کورنمش یوق اوصافی افواه اناسده مذکور [illegible]
سوملنور دنیلجك یره ضرب اولنان امثالدندر قال الشاعر

وما خبروا الا كعنقاء مغرب	تصور في بسط الملوك وفي مثلي
يحدث عنها الناس من غير رؤية	ترى صورة ما ان تمر ولا تحلي

قال الجاحظ الامم كلها تضرب المثل العنقاء في الشيء الذي
يسمع ولا يرى وقال الخليل لم يبق في ايدي الناس
من صفتها غير اسمها خلاصه مفهوم عنقا زبان فارسیده
سیمرغ دیدکلری طائردن عبارتدر حدیث خرافه اخبار
[illegible] شلو [illegible] غریبه وافسانه عجیبه لر ایله
ناسده مذکوردر خصوصا شاهنامه فردوسیده زال ورستم
واسفندیار افسانه لرنده اما حقیقتده عنقا مغرب
وکبریت احمر وبیض الانوق مانند صدیق صدوق

اسماء بلا اجسام كالحارث بن همام مقوله‌سی گلمشدر نظم

تغربت اسأل من فداري	من الناس هل من صديق صدوق
فقالوا عزيزان لم يوجدا	صديق صدوق وبيض الانوق

بعض ابیات المقالات الاولى

قوله

قوله زیر گلیم خفاده چالدقلری طبل فنون دقوله
طشت در افتاد ز بالای بام * ایکیسی دخی امثال [illegible]
مثل اولمغه اصل ترکیبی طبل در گلیم زد * اولمق اوزره منقولدر
اخفاسی ظهوری مقتضی گزلنمك ایشی گزلو ایشلمك اثر
دیمك محلده ضرب اولنور نته که کمال اسمعیلك نعت
رسول علیه السلام ده اولان بو بیتندن ظاهردر بیت

صید وصدات مشرق ومغرب فرو گرفت
دست نبوت تو چو زد طبل در گلیم

مثل مرقوم طبل پنهان زد ترکیبی ایله دخی مستعمل اولدیغی سلمانك
بو بیتندن معلومدر بیت

عشقم از روی حیا پرده تقوی بر داشت
طبل پنهان چه زنم طشت من از بام افتاد

وطشت از بام افتاد مثلی دخی برکسنه خلقدن گزلو ایشلدوکی
ایشی فاش اولوب رسوای عام اولمغه ظرفای اعجام
طشت فلان کس از بام افتاد دیرلر نته که سلمانك ذکر
اولنان بیتندن واوحد الدین اصفهانینك بو بیتندن ظاهردر بیت

دی ز خلق راز دل خود نهفتمی	اکنون نمی توانکه ز بام اوفتاد طشت

قوله بك لطف لي حيالي وبالي انده حضور • مصرع مذكور دخي امثال
محمدندر كتب الاقتضا ركزه خليع العذار اولمغي ازكاب ايدوب
بزم درج كي اختيار ايتمكه مطلب ومقصدكي اكثر تعليع
فرح وفخر تعيش ايت ديمكدن كنايه در غالبا • مجيا ممنع ازن
مفهومندن مستنبطدر قوله مدعي منقولك منقول قالي ايندن
نقل اولوب غيرك كلامي كنده وكلامي اولمق اوزره ادعا ايدن
منتحل وكاذب ومدعي ومفتري يه ديرلر عن المغني المنقول المنتحل
الكاذب وقيل المنقول الافتراء والادعاء والتكذيب وكذلك
كنده وكلامي دخي غيره اسناد ايتمك نقول اقسامندندر مثلا
ملوك ووزرا وسائر امرى كاتبلرينه مقصدلريني تقرير وتعيين
ايدوب مفهومسده بركاغد تحرير ايت ديو امر ايلدكلرنده كاتب
مقتضاى مقامه كوره تقريردن زياده بعض زيادات وتزيين
وتزيين الفاظ وتحسين كلام ايچون محل مناسب نيجه فقرات الحاق
ايدوب صحيفه مرقوم اولان كلام بالجمله ختم وامضا
اولمق اوزره نقول بلكه ختم وامضا وصح وطغرايه مأمور
اولنلر دخي بوكلامك جملهسي اميرمز اولان اميركدر ديو ادعا
ايدرلر كما قال ابو العباس الشريشي • ان الملك يلقي للكاتب
مقصده فيحسن الكاتب الالفاظ ويرتب الفقر فيريد في كتابه
الفاظا على ما حدله بالضرورة فتلك الزيادات ضرب
من المنقول والنقول ان تقول على الرجل ما لم يقل قوله
مانند ارم ذات العماد • ارم السنه انامده جنت ديو بنياد

قوله

خليع العذار ويجيا وبيجا معناسنه در
ه

قوله

قوله

سند

سنداو اولمق اوزره مذكور مشهور اولوب رصانت ابنيه اولمغله
اليوم برنا كمك استحكامنده مبالغه قصد اولنشدر ادي عاديو
بني شداد ارم بر بلده يه نسبت ايدرلر اما كتب معتبره ده
بعضيلري اسكندريه مصردر وبعضيلر دمشق شام اولمق اوزره
نقل ايتمشلردر وبعضيلر ارم عادك انا سيدر آيت كريمه ذات
العماد صاحبي ارم تقديرنده ديمشلر وبعضيلر ارم عادك اسميدر
وبعضيلر باباسيدر وبعضيلر جدي در ارم بن سام بن نوح
عليه السلامدر كندي اسمي عاد باباسي اسمي عوص اولمق اوزره
روايت ايتمشلردر نقل عن بعض الشروح ارم قيل مدينة عاد التي
قيل انها جنة وضرب بها المثل لاحكامها وقيل ارم اسم عاد
والتقدير الاية ارم صاحب ذات العماد وقيل الاسكندرية وقيل
دمشق وقيل ام عاد وقيل ابو عاد وقيل جد عاد وهو عاد بن
عوص ابن ارم بن سام بن نوح عليه السلام قوله صرح هامان
الطرح • هامان فراعنه مصردن حضرت موسى صلوات الله
على نبينا وعليه الصلوة والسلام زماننده اولان فرعون مصر
اولان وليد بن مصعبك وزيريدر • صرح كه • خالق الكون
والمكان اولان رب العالمين ديو لاجل المناقشه فرعونك
امريله هامان طرح قواعد طغيان ايتدوكي بناي رصيف الاركان
اولوب بو قول يا هامان ابن لي صرحا آيت كريمه سندن تضمين
والدني نمايانلدر قوله اليوم من دار ابي الدرداء اصحاب رسول الله
عليه الصلوة والسلامدن ابو درداء رضي الله عنه كمال رتبه

59

زمانه عدم رغبتندن ناشی اختیار فقر و فنا ایدوب مساکن
اولدیغی سعادتخانه‌نک سقف موهبی رواق زرین منیج
لاجوردی رنک آسمان وسباج حیطان مظنونی سنبل و سنبل
مزرعه کهکشاندن اولوب درون زنابد مخدع پاکی جب
همزرنک نعلین بحلیدم یا بجث کل زمین مرانقش بوریا لیست
الایشندن عاری و پاک و بیرون مصطبه دلاراسی کذلک

کلبه پر شنده لا ز احتیاج زر نیست
خانه آینه را ز جوهر خود بوریاست

اثاث دارینی ایله مزین و باغناک شمسه ایوان آسمانی منزله
ان اوهن البیوت لبیت العنکبوت مضمون سعادت
مقرون مرسوم و سکونت لی دور و پراز بر دار یا بهره الاثر
اولمغله اندراس ابنیه‌ده مبالغه قصد اولنان محلده ضرب اولنان
امثالدن اولمشدر قوله قلم مو نکاف فانی قریب مانی
ایزد و اهرمن دیو نور و ظلمتی علی ما هو علیه مرئی اولدیغی کبی
تصویر ایدوب معجزه سی اولتی اوزره اقلیم پارسده ادعای نبوت
برله آیین مجوسی منحوسه تقویت ویرن پر فنی نقاش سحر
آفرینک معبد راخوان سخن کنک معلوم سیدر پس شهنامه
فردوسی ایله آشنا اولنلره مستغنی عن البیاندر قوله خورنق
خورنق نعمان بن مری القیسک ظهر کوفه ده سنمار نام معمار
رومی یه اکاسره عجمدن بهرام کور ایچون بنا ایتدردیکی قصر اولدیغی
اوزره منقولدر ترجمه شیخ نظامیده بعض بیکرهء خورنق

افق نه اولدیغی یاران سخنشناسانک معلوملری اولمغله بیانه
حاجت یوقدر شاهنامه فردوسی یی تتبع ایدنلره تفصیلی
حاصل تحصیل زمعتادر قوله تختکاه خاقانی پیشکاه همدوش
مرادسرای عدالت دستکاه شهنشاهی پیشکاه همدوش و دفع
جبه خانه عامره اولدیغی معلوم و اقتباس آیت کریمه ایله
مقصد ایدیجه خانه‌ده تجمع و تحشد ایدن تجمعه الاحباب
اجناس ناس ایدوکی ظاهر و آشکاردر قوله نطح قروش
و زلکک ماخذی امثال عربدن عند النطاح یغلب الکبش الاجم
مثلی اولمق فهم اولنور زیرا که مثل مرقوم تکثیر آلات و ادوات
ایله اعداد عدده و عتاده و زنیسیر انصار و اعوان و احتشاد
اجناده حث و تحریض ایچون ضرب اولنور عن المیدانی
الکبش الاجم وهو الذی لا قرن له یضرب فی الحث علی
اعداد الالة و الاستکثار من الانصار و الاصحاب قوله
نباح اغوا ایله سمت عابه هو الزینه بو قول بین العرب متداول
اولان نباح مستنبح قولندن مستنبطدر زیرا که عربدن
فحن ترجمه غلام لیلنده کمکرهر راه اولوب نه طرفه کیده‌جکن
بلمکلکی جا غروب استنباح ایدر یعنی کوپک صداسی
طلب ایدر اکر بولندیغی محل قریب احیای عربدن نزول
ایتمش برجی وار ایسه انلرک دخی کلابی نباح ایتمکله
اول کسنه صدای کلابه متوجه اولوب عمرانه واصل اولور
کثرت و قوعندن ناشی عرب هر ضیف طارقه یعنی کیجه ایله

ی وقت اکسرن کلان هر مسافره مستنبح دیرلر قال الاخطل بیت
قوم اذا استنبح الاضیاف کلبهم فقالوا لامهم بولی علی النار
حماسه‌لی تتبع ایدنلرک باب الاضیافنده اولان ابیاتدن
مستنبح معلوملریدر رحلیه قونشده ره بر یرشده بعض ایچون
اعداد اولنمش ابره و آت قوشوسی و یارشی ایده جک
میدانه دخی دیرلر مقالهٔ اخیره شرحنده ان شا الله تعالی
ذکر اولنور اما بو قولک خلاصهٔ مفهومی اجناس مختلفه‌دن
تجمع و تجنید ایدن کروه کالانعام ظلام لیلهٔ بغی و طغیانده
اضل سبیل اولملریله کویا مستنبح اولمشلر ایدی مدعی منقوللر
کلاب اخوارك مناحی کورنش ایلدکلرنده مضمار مغتیرده
بربرلرینه مسابقت برله هوا الرینه متابعت ایدوب ابره ملحق
اولدیلر دیمک اوله والله اعلم بالصواب قوله چینی مویدار
عرفای عجم دیرکلمنش چاتمن فغفوری بو چینی مویدار دیرلر
نته که صاحبنك و شوکتنك بو بیتلردن ظاهر و نمایاندر بیت
قهرمان عشق هر جا مجلس آرایی کند کاسه مودار چیندار و سر فغفور را
اترك سیکدار درینهٔ غم در دل ناز ك خورد مار سیاه موی چینی خاك چینی را
قوله مباحث حوصله کذار حکمیه بو قولدن غالبا مراد کتب حکمیه
فلاسفه‌نك افراد انسان ماهیت نوعیه‌ده باجمعه مشترك
اولوب حقیقته وجودی سی مساوی دراغچی تشخصده بربرلردن
تفضیل برله مابه الامتیاز نسبی و اضافی بعض عوارض معقوله‌سی
لیس ملوکك آحاد رعیت بلکه انبیا علیهم السلام ایله سائر

قوله

قوله

[illegible]

امت انسان اولدقاری حیثیت ایله احدهما آخره تفضیل اولنماز
النبی بشر و البشر انسان فالنبی انسان قولرینه دار مبحث اولق
ترك العلم عشق قوله مسائل دغدغه اندازکلامیه بو قول ایله
کتب کلامیه‌ده نصب و بیعت امام بحثنده اولان اقوال خوارجی
ایهام ایتدیکی اولوا النهایه ظاهردر قوله صفت کاشفه‌سی ترکی
حمالة الحطب امثال میدانیده اصل ترکیب مثل اخسر من حمالة الحطب
اولوب حمالة الحطب ایله سورهٔ تبت یدی ابی لهب‌ده مذکور
اولان معاویه‌نك عمه‌سی ابوسفیان بن حربك قرقنداشی
ابولهبك زوجه‌سی ام جمیل دیدکلری ملعونه‌در رسول الله
صلی الله علیه وسلم ایله مشرکین قریش بیننده ساعیه و واشیه
اولمغله حمالة الحطب لقب قیلنمشدر زیرا نمیمه‌یه حطب تسمیه
اولندوغی حطب ایله آتش نیجه علو افروز اولور نمیمه ایله
نار عداوت و بغضا دخی اوکونه فروزان اولدوغندندر
قال قتاده و مجاهد کانت تمشی بالنمیمة بین الناس فتلقی بینهم
العداوة و تهیج نارها کما توقد بالحطب و تسمی النمیمة حطبا
عن المطرزی و انما قالوا النمیمة حطبا لان العداوة بها تهیج و توقد
کما توقد النار بالحطب و عن المیدانی النمیمة ارثة العداوة
الارثة و الارث اسم لما تورث به النار ای النمیمة و قود
نار العداوة و بعضیلر رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك
رهکذرلرینه ملعونه امرقومه اکثر اوقات حسك و خاشاك کتوروب
القا ایتمکی التزام ایتدیکیچون حمالة الحطب لقب قیلنمشدر دیو روایت

قوله

ایتمشلردر **قوله** غزلت بهم غزلا رفیقا ولم اجد بو بیت غزلیاتک اولمغله وزن مسموعدر اکن حقیر جوق کوردیکم نسخه‌لرده بیت مرقومی یکلش تحریر اولنمش بولدم محمد منشی رساله‌سی سهویتدن حفظه

بیت

شعری زخ استنت بالعلم والادب	خبث یدی کاتب لولاه ما خربت
تستظهر العیب تغییر ام العتب	اروا من تحرفی الافساد نسخته

فی نسخته یعنی مولانا فضولی بغدادینک **بیت**

قلم ارسون الی ول کاتب بدتحریرک
کم فساد رقمی سوزمزی شور ایلر
گاه بر حرف سقوطیله ایدر نازکی زار
گاه بر نقطه قصوریله گوزی کور ایلر
مقوله‌سی نسخه‌لرک قلم طغیانیدر و عوادی ایکیدن جاقی دیکدر لاجل التصحیح ایراد اولندی و بیت مرقومک اولکی دخی بو اولمق اوزره مسموعدر

وصیرت الی علیا اکرم منزل	ترکت هوی سعدی ولبنی بمعزل
لابها التی عن رویدک فانزل	ونادتنی الاطلال اهلا ومرحبا
تقول نشاجا فکسرت مغزلی	غزلت بهم غزلا رفیقا ولم اجد

قوله

قوله حدی سنج جانم ایدی سبا ایدی سبا وایادی سبا امثال عربیه‌دندر مفسرین کرام ومحدثین ذوی الاحترامک معلوملریدر ولکن قد ذهب الی الاذکار وجعل صیقلا للافکار فی نسخته مجرد تذکار ایچون ترجمان قلمه رخصت ادا ویریلدی کلام امثال میدانی ومفصل جارالله زمخشری وبعض کتب ادبیه وامثال عربیه‌ده اصل ترکیب شل ذهبوا ایدی سبا

وتفرقوا

وتفرقوا ایدی سبا وایادی سبا اولوب قالی فلا وسعدی گرب شلو ایدیلر اولان یالکز سکون ایلدر بردخی من بعد الاجتماع اولنیجق وجه ایله متفرق اولان قومک مبالغه ایله تشتت تمثیلنده ضرب اولنور مثل اولدیغندن بجمله علمای متبحرین عندنا اتفاق اولوب ای تفرقوا تفرقا لا اجتماع بعده یضرب للمبالغة فی التشتت دیو تمثیل ایتمشلردر افتراق آر ایله جمع اولندی کلمه ایدی بومحلده نعمت معناسنه اولوب وسبا دخی نه اولدیغنده لغویلر بعضیلر مثل بر قومدر اولان ایدی نعمت معناسنه جمع یدرو ایادی جمع الجمعدر سبا ایسه ذات اشجار وبساتین یمن ممالکنده سبا دیمکله معروف صنعایه اوچ مرحله قریب بر دیگرکو مدینه‌دردیمشلر قال الزجاج مدینة سبا تعرف بمآرب علی ثلاث لیال من صنعا ارسال سیل العرم علیه خوابه کرک اهالیسی متفرق اولمشدر وتقدیرجه معنای تفرقوا ایدی سبا نعم اهل سبا کبی متفرق اولدیلر دیمک اولور وبعضیلر بومحلده جمع ید اولان ایدی وایادی نفوس واشخاص معناسنه‌در زیرا لفظ متفرق اشخاص واجسامده مستعملدر نکاورد فی النص لا تدخلوا من باب واحد وادخلوا من ابواب متفرقة ولفظ افتراق ایسه اختلاف آرا واهوا ده استعمال اولنور نته‌که درة الغواصده مصرح اولوب تفرق امتی علی کذا وکذا فرقة حدیث شریفی ایله استشهاد اولنمشدر وتقدیرجه معنای تفرقوا ایدی سبا اهل سبا نفوسی متفرق اولدیغی اوزره متفرق

اولدیلر دیمک اولور وبعضیلر دخی بو محاوره ده طریق ومسلک
معناسنه دردیلر حتی عرب تفرقوا ایدی البحر ای طریقه ودخی
من صادرا وواد ایدی سبا دیرلر قال وبرة بن قسوة بن
والسبح القوم ایادی سبا بهنا وبهنا مالهم من نظام بو تقدیرجه
معناسی دینموا ایدی سبا اهل سبانک طریقنه ذاهب اولوب
مسلکلرینه سالک اولمغله هر بری علی حدة بر طریق طوتوب
متفرق اولدیلر دیمک اولور اما مورد مثلده صحته قریب
اولان روایتک خلاصه مفهومی بودر که سبا دیدکلری
سبا دخی دینور ابو القبائل یمن سبا بن یشجب بن یعرب بن
قحطان اولوب مدینه سنه مارب دیرلر ایدی اون نفر اولادندن
التیسی که ازد وکنده ومذحج واشعرون وانمار
وبجیله در آنلردن تیامن ودرت نفر که عامله وغسان
ولخم وجذام ایدی بونلردن تشام اولمشیدی سیل العرم
ونلک اوزرینه ارسال اولندی حدیث ابو الفضل احمد بن محمد
المیدانی بالاسناد عن فروة بن مسیک قال اتیت رسول الله
صلی الله علیه وسلم فقلت یا رسول الله اخبرنی عن سبا رجل
هو ام امرأة فقال هو رجل من العرب ولد عشرة تیامن منهم
ستة وتشام منهم اربعة فاما الذین تیامنوا فالازد وکنده
ومذحج والاشعرون وانمار منهم بجیلة واما الذین تشاموا
فعاملة وغسان ولخم وجذام وهم الذین ارسل
علیهم سیل العرم اما مدینه مارب که کلام قدیمده لقد کان

لسبا فی مسکنهم آیة جنتان عن یمین وشمال کلوا
من رزق ربکم واشکروا له بلدة طیبة ورب غفور
نظم کریمی ایله مذکور حسن وخصب بلادیسیدن بر شهر مشهور
اولوب اما تاریخ اولان سدکه زمان بداءتمانده اطراف
جبالدن سیلاب ونزول ایدن میاه وسیول حبس ایچون
احجار جدیدالیا بین الجبلین رصیف وتشیید اولنمش بر سد
اولوب وقت حاجتده مزروعاتلرینی اسقا واروایه بعضها
ذن بعض نیجه مخارق ومقدار معلومدن زیاده سیل کلمکده دافع
اولدقچه اطراف عرضه ودریایه صرف واسکاب ایچون منافذ
دخی ترتیب اولنمش بر دوم عجیب وسکر غریب ایدی سد
مزبوری بعضیلر بلقیس بنا ایتدی وبعضیلر لقمان بن العاد
یاپدی دیو نقل ایتمشلردر اما ابو العباس شریشی ملک
حمیر بنا ایتمک اوزره حریری شرحنده ایراد ایدوب
اعشی نک بو ابیاتیله استشهاد ایدر نظم

رخام بنته لهم حمیر	اذا جاء ماؤهم لم یرم
فاروی الزروع واعنابها	علی سعة ماؤهم اذ قسم
فعاشوا بذلک فی غبطة	فجارت بهم جارف منهزم

وقتاکه اهل سبا رسوللرینی تکذیب ایدوب عیش خوشدن اولدیلر
حق سبحانه وتعالی جرذ دیرلر بر فاره که لسان ترکیده کوسنک
دیدکلری دویه در مسلط ایدوب سدی تا دیبی بر نقب ایتمکه
باشلدیلر اما اول وقت اولاد سبادن عمرو بن عامر که کاهن

کبر و تمردندن ناشی بر دخی اعاده یه قوت اعادیه سدّ زلبنی کنت
الملوك ايچون هر كيجه كوندز كيدوكى خاركشانى پاره لنوب مرق ایتمکله
مزيقيا لقب ويلمشيدى بركون طريفه نام بر زن كاهنه سنك
اهتماميله مدينه مأرب خراب اوله جغى قريب اولدى ديو مزيقيايه
خبر ويردى مزيقيا وما آيه ذلك . يعنى بوكا علامت ندر ديدكده
كاهنه ايتدى بن بوكون سدّك دیبنده بر جرذ كوردم اكی
الارجله زمینی حفر و آنلر ایله تقلیب صخر ایدر . فلابه اقترب الامر
ديدى بو اثناده مزيقيا دخى بركون اطرافنده فارى بر جرذ
كوردكه اللى نفر رجال تقليب ايتمكه قادر اوله مديغى بر صخره عظیمی چوكان
صاقنی ایله كوى كبى غلطان ايتدى مزيقيا متحير اولوب كاهنه نك تصديقى

نظم

ابصرت مرا لى جرّ بسحق	من جرذ تفحل خمر زاحم

لمخالب وانياب تقلم

ديه رك خانه سنه كلوب نقل وجلايه نيتده نطاق عزيمت
ايتدى اما املاك واشياسنى بيع ايتمكه بهانه ايچون اوغلنه
ديديكه بن صباح بر طعام ترتيب ايدوب وجوه اعيان اهل مأربى
دعوت ايتسم كرك سن اكا مواجهه نامنده هر نه امر ايدرسم
سن قبح رد ايله ردّ ايدوب باكه مخالفت كوستر بلكه يوزيمه
اورمق دخى بابا سنك توصيه وتنبيه ايتديكى اوزره وضع
وحركت ايدكده مزيقيا وا ذلّاه بو كبى اوشاق ايله بنم
مخالفلرله محاق اوله ايدى صبيانى بريه اولان محلده

بن ممكن دكلدر اقامت ايتم ديو ايمان غلاظ يمين ايدوب
املاك واشياسنى فروخت ايتمكه شروع ايتدى . اهل مأرب
نوبه كيجان بربرلرينه ديرلر ايديكه . اغتنموا من غضبة عمرو واشتروا
منه قبل ان يرضى . يعنى عمرونك غضبندن اغتنام ايدك اوغلى
ايله رضالشمدن اول رايكان برشى الكوزكز حاصلى بريدانه
مزيقيا باكجه مالنى بيع ودوقبيله رحلت ايدوب ارض عكه يه
منتهى وآنده اقامت قصد ايدكلرنده جوارنده حى اصحاب ايدرب
غساندن طرفه يه شكايت ايدرلر زيرا مدينه مأربده حى تيمدون
ايله ايدى طريفه دخى سزلرك اشتكا ايتديكى حال بكا دخى
عارض اولدى وهو موقن حيث كاهنه امر قومك توصيف
وتوزيع ايله هربرى بر ولايتى اختيار ايدوب اطراف بلاده
متفرق اولديلر روايت اولنور مزيقيا املاك واشياسنى بالكليه
بيع ونقد ايتدكدنصكره قومنه قريبا انهدام سدّ ايله مدينه
مأربى سيل تخريب ايده جكنى بسميع بر مشهود اولديغنى
اوزره افهام ايلدى پس قومى بانيجه ابن لم پس بزلره نه امر
ايدرسن ديدكلرنده يا بنى غسان مزيقيا وياخود كاهنه طريفه
بن سزلره اطراف بلادى بر بر وصف وتعداد ايدييم كيم
سزلر اختيار ايدرسكز ديوب ايتدى سزلردن اول كيمسه كه
اهل بعيد وجمل شريد صاحبى اوله قصر عمان مشيده ملحق اولسون
پس اولاد ازد دن فرقه عمانه التحاق ايتدى و دخى ايتدى
سزلردن اول كيمسه كه ازمات دهره صبرلى ذا جلد وقسرتلو اوله

اكا بطن بره ارکن پس خواهرارکی اخبار ابتدی ودخی بعدی
سنزاردن اول کمسنه که دخی رسبات ومحلد مطلعات اراج
ایدن برتب ذات النحیل ملحق اولسون پس اوس خزرج مدینه منوره
ارتحال ایتدی ودخی ایتدی سزاردن اول کمسنه که خمر وخمیر ولر
تأمیر وطبخ بیاد جور مراد ابن ارض شامده بصره وغیره
ملحق اولسون پس غسانلدن اولاد جفنه شامده استوطن ایتدی
ودخی ایتدی سزاردن اول کمسنه که ثیاب رقاق وخیل عتاق
وکنوز ارزاق مراد ابن ارض عراقه ملحق اولسون پس جد
جد جذیمة الابرش مالک بن فهم الازدی عراقه ارتحال ایتدی
اما مالک بن الیمان تخلف ایدوب حتی سیل العرم ارسالنده
نجات بولمدی بحاله نزول اعده ماینده ونیجه محاربه وقوعی ایله
اخراج اولنوب تخوم شامدن جبال سراته نزول ایمکه اوزره
مرویدر بو برینک قصه سی اخبار عربی تتبع ایدنلرک معلومیدر
ودخی که ذکر اولنان قبائل عرب اطراف بلاده متفرق اولوب
الی انقراض الدوران بر دخی اجتماعلری متصور اولمامغله مبالغه
تشتت محلده ضرب اولنان مثلدن اولمشلردر والله اعلم
بحقیقة الامور ◦ اما سیل العرم که متعرض کرام ◦ فارسلنا علیهم
سیل العرم ◦ نظم کریمنک تفسیرنده عرام رائک کسریله سکونیله
کمال وکثرت ودخی وعظمتدن دفعی مضبوط اولیان
ماء جاری وباران شدید ودخی ایل سبانک طائفه جیحانی
منزلی وغایت بعید یردن کلان سیل ومجارینه اولنور

تحریرا تمشر من بعض التفاسیر ◦ العرم بکسر الراء وسکونها الماء
الجاری الکثیر الذی لا یضبط دفعه لعظمه او المطر الشدید
او کانت میاههم یخرج من جبل وکان السیل یأتیهم من بعید
ودخی عرم عرمه کلمه سنک جمعی اولوب صو بلی چویدن حبس
ایچون ترصیف اولنان سده بند معناسنه ◦ وطاقت کوزلرز
پس عظیم معناسنه عن المیدانی العرم جمع عرمة وهو السکر الذی
یحبس الماء ◦ وقال ابن الاعرابی ◦ العرم السیل الذی لا یطاق
وبعضلر عرم سبا وادیسنک اسمیدر دیمشلر کما قال قتاده ومقاتل
العرم اسم وادی سبا قوله خرکله خوش علف ◦ امثال عجمیه دندر
حلال وحرام ◦ وطاهر ونجس دیمیوب هر نه بولورسه اکل
ایدر دیه چک محلده مستعملدر نته که خواجه حافظک بو بیتنده تضمین

بیت

واعظ شهر ایبین که	نیو لیفه شبه میخورد
بار دنش درازباد	این حیوان خوش علف

قوله ازلام عقل ازشام جاهلیتدن حاوی قدح معلی ازلان
منشی رسالهمک بو قولنده زیاده سیله مبالغه اولدیغی سبحان
مشربان اذکیه اعمالی یه خفی دکلدر زیرا که جاهلیتده مستعمل
اولان ازلام جمع زلم اوچ قداحدر قدح اولکده امرنی ربی
ثانیده نهانی ربی مکتوب ومرسوم اولوب قدح ثالث که
غفل یعنی لا شی علیه اولوب مبهم نجی رکسنه بر امره شروع
متردد اولسه تفأل کرنه ضرب قداح ازلام ایدردی اکر امرنی ربی

جیقوب اول غیمت ایتدیکی ایتی ایشردی اکر هنالی برنجی
جیقوب ترک ایرلردی عقل جیقوب تکرار ضرب اعاده
ایدردی مولانا ولیسی سیرنده ازلامی بر خوشچه یازمشدر
اما دخی زیاده تفصیلی ابو العباس سریشی تحریر ایتمشدر اما
قدح معلی سهام میسرک یدنجی سهمیدر که حظ و نصیبی جمیع
السهمدن ازید حظ و نصیبلری اوزرلرینه مرسوم اولان
خطوط و علامات مقداریدر باقی اوچ قداح که بلا انصبادر
انلره غفل دیرلر جمع اغفل کحمر جمع احمر بونلرده حظ و علامات
اولمیوب حظ و نصیبلری یوقدر اما قدح اولکه فذ دیرلر
یعنی فرد بر نصیبی واردر قدح ثانی یه توام دیرلر ایکی نصیبی
واردر قدح ثالثه رقیب دیرلر اوچ نصیبی واردر قدح رابعه
حلس بفتح الحاء وکسر اللام وقیل بکسر الحاء وسکون اللام
درت نصیبی واردر قدح خامسه نافس دیرلر بش نصیبی واردر
قدح سادسه مسبل التی نصیبی واردر قدح سابعه معلی
یدی نصیبی واردر باقی خطوط و علامات مرسوم اولمیوب
بلا خطوط و انصبا اولان غفل دیدکلری اوچ قداحک برینه
سکزنجی قدحه منیح دیرلر طقوزنجی یه سفیح اونجی وغد
دیرلر کذا فی الصحاح زمان جاهلیتده اهل یسار وجود
اولان سروات قبائل عرب اکثر اوقات بر یره کلدکلرنده
نسیئه ایله بر جزور اشترا و نحر ایدوب عند الجمهور بعدد
قداح میسره کوره اون جزو ایدرلر ایدی اما عند الاصمعی

جزو واقداحه کوره یکرمی سکز جزو ایدرلر ایدی زیرا خطوط
اقداح جمع اولنسه یکرمی سکز اولور بعد التجزی بر قطعه لحم با عظم
باقی قالورسه اونی یه زنیم دیرلر کما قال الشاعر نظم

وکنت کعظم الزنیم لم یدر جازر	علی ای بدأی مقسم اللحم یجعل

بعده قداح عشره یی جمع و ربابه تسمیه ایتدکلری خریطه یه یعنی
طوربه یه وضع و بر رجل عدل وامینک یدینه دفع و تسلیم
ایدرلر ایدی و اول رجل امینه دخی رقیب تسمیه اولنور کما قال الشاعر نظم

لها خلف اذنابها ازمل	مکان الرقیب من الیاسر

و اول امین دخی هر بر قدحی اصحاب میسردن بر کسنه نک
اسمنه بر بر اخراج ایدردی کیمک اسمنه ذوات الانصبا
اولان قداح سبعه دن جیقوب اول کسنه اول قدحده مرسوم
اولان حظ و نصیبی جزوردن اخذ ایدردی بلا انصبا اولان قداح
ثلثه غفلدن جیقوب برشی آلمیوب ثمن جزور ایله تغریم
اولنوردی اما اول امرده قدح معلی ثانیده رقیب جیقوب
صاحب معلی جزوردن سبعه اعشاری و صاحب رقیب ثلثه
اعشارینی اخذ ایدوب باقی برشی قالمغله باقیلرینک بالعدد
اولنلر محروم ولکن ثمن جزور ایله تغریم اولنمازلر ایدی وکذلک
ابتدا معلی و ثانیده نافس جیقوب صاحب معلی سبعه اعشارینی
آلوب قدح نافسک حقی الفیدر تمامیله آلمیوب موجود
بولنان ثلثه اعشاری اخذ ایدردی بو تقدیرجه اصحابک
اوچ قسم اولور بر قسمی نصیبلرینه فائز و غانم و بر قسمی نصیبلرندن

محروم ولکن غیر غارم و بر قسمی هم محروم وهم غارم اما قسم
ثالثه جوز یکرمی سکزه قسمت اولندقده اصحاب میسر ایکی قسم
اولور بری غانم وبری غارم وبیلزم دخی عادت برایه که غانم
اولنلر اغنیا مدخی فقرایه بذل وانفاق ایدوب کندولر شی اکل
ایمزلر ایدی و بونکله مفاخرت ومباهات ایلیوب میسره داخل
اولمین اصحاب ثروت وغناییه قدح وذم ایچون اولکسنه
برم دیرلر ایدی علی وزن وبرم یعنی لئیم وعدیم المروة والکرم
معناسنه یقال فلان برم مافیه کرم جزء ازلام مذموم وملوم دیمک
عن المطرزی البرم البخیل وهو الذی الاصل لایدخل مع القوم
فی المیسر یقال فلان برم مافیه کرم وکذا فی حاشیة زاده علی

قاضی البیضاوی **قوله** بعضها فی المقالة الثانیة

خزعبیل علی وزن قذعمل شول باطل نسنه که خلق ایکسنک
بطلاننه خنده زن اولورلر مثلا طاسباز وشعبده باز ارک
اظهار ایتدکلری ابازیسی کبی ودخی خلقی کلدرب اکلندرمک
بعض مضحکات باطله وظرافت قصدی ایله سویلنان مضحک
افسانه واحادیث کاذبه وانساننک خوابده کوردیکی اضغاث
واحلام شبیلو بعض خیالات باطلیه دخی دیرلر عن الجوهری
الخزعبیل الاباطیل الخزعبة ما ضحکت به القوم یقال هات بعض خزعبلا
وعن الغوری الخزعبیل الاحادیث المستظرفة وعن المغنی
الخزعبلات بضم الحاء وکسر الباء وفتحها الاباطیل جمع خزعبیل
وهو ما یضحک منه الناس لبطلانه وقیل الخزعبلات الاباطیل

ووزکا

وهو ضرب للاناث فی نوع من الخیال **قوله** دعیمیص مصغر
دعموص ودعیمیص بضم الدال وفتح العین اعلام رجالدن
اولوب امثال عربدندر فلان بوایشک رجلی ویوامرک
عملی درردیه جک محلده عرب دعیمیص هذا الامر دیرلر
وشول ایسه بجد تمها ابو الفضل المیدانی الشاالمثل اصل ترکیب
مثل والامر دعیمیص الرجل در مسطور اولوب او رجل کان
دلیلا حاذقا یضرب به المثل فیقال دعیمیص هذا الامر ای عالم
به خبیر اولمشدر یعنی دعیمیص دیدکلری ابنای سبیله دلیل
اولوب رهبرلک ده وقلاغوزلقده کمال مهارت برله عصرینک
یکانه سی دیدیکدن برکسنه حقنده دعیمیص هذا الامر دیو مثل
ترکیبی فلان کمسنه بوایشک اری ومتعلقنک علی فقیهی در
دیدکلری کلام بوندن ماخوذ اولمق محتملدر **قوله** آغزینه قلب
وسمع وبصری کبی ایوج یردن ختم زن بو قول نظم کریمه
ختم الله علی قلوبهم وعلی سمعهم وعلی ابصارهم
غشاوة آیت کریمه سندن اقتباس اولندیغی آشکار
ومراد ایتدیکی دخی نظم سبق معانیه معنا ان کمک ابن یح
اولنلرک معلومیدر **قوله** لاعلیّ ولالیا ای لاعلی من الضرر
والشر ولالیا من النفع والخیر یعنی بکا باینده نه دفع
ضرر وشر ونه جلب نفع وفایده وخیر متصوردر همان سلامت
ایسترم دیمک معناسنه لسان ترکیده بکا نه کرر هیچ دیدکری
کلام بوندن ماخوذ اولمق فهم اولنور **قوله** ضیعة دده

حرص اشعبی اولان اشعب حرص ایله موصوف اولیوب طمع
ایله موصوف ایکن منتنی نادره ادا بو مقاله‌ده و کذلک اشعبی
مقالده‌ده رقاد حرص اشعبی ایله رصدخانه، اقبال شخص مطلسم
اولنش قولینه تغییر منشی زنکاب بهر حال ترکینه خفیه ضمنده
اولمق کرک اما ذکر اولنان اشعب بن جبیر در که غایتده
طماع اولوب طمعی بین العرب مثل اولمشدر میدانینک
امثال عربیه‌ده اطمع من اشعب دیو مسطوردر و بو اشعب
طماع صاحب اسناد و نوادر و صنعت غناده دخی استاد
و ماهر بر ظریف و مزاح و معنی کمینه اولوب مزاح و لطایفه
دائر نوادرات غریبه‌سی قتی چوقدر • فی المیدانی انه هو رجل
من المدینة یقال له اشعب الطماع وهو جبیر • مولی عثمان
بن زبیر وکان رجلا مغنیا مزاحا ظریفا صاحب اسناد
و نوادر جمله‌ء طمعندن منقولدر که برکون اطفال حدیث
اشعبک اوزرینه مسلط اولوب زیاده سیله اتعاب
ایدرلر اشعب سنکیار اذا الرذن علی، خلاصه سبیل
ایچون فلان کمسنه‌نک خانه‌سنده بوکون تخلیص نفس
ایتدکلری مسکره کنده و کنده ویه ایمز خوشش بو سوزی بن محرز
صبیان اشغال ایتمکله اوزرلرندن دفع ایتمک ایچون اختراع
ایدوب سویلدم اما بلکه واقع اولوب بر ولیمهٔ عظیمه ترتیب
اولنمش اوله البته واروب باقمدقجه اولماز دیو صبیانک
ازینه شوب وارد قوم برشی بولمیوب صبیان ازه ارزوش

تو بولمازلیه اوکمیدن زیاده اتعاب وادکسنه مسلط اولدیلر
عن المطرزی • اشعب هو رجل من اهل المدینة یقال له اشعب
الطماع اجتمع یوما علیه من غلمان المدینة یعابثونه وکان
مزاحا ظریفا فآذوه فقال لهم ان فی دار بنی فلان عرسا
فانطلقوا الیها فلما مضوا قال فی نفسه لعل الذی قلته حق فمضی فی اثرهم
فلم یجد شیئا وظفر به الغلمان هناک فآذوه • ودخی طمعک
نه مرتبه بالغدر سؤال اولندقده هرکسه که حارسی قول ویرر
ایچون الینی جیب و گریبانه ادخال ایدر اولکمسنه بکا برشی
اعطا ایدر ظن ایدرم وهر قچن آدم برجانبه ینشار اولدقلرین
کورسم البته اول بیت مالندن بکا برشی و بیت المنذر
تقدیر ایدرم و هر نه دمکه مدینه‌ده بر عورت زفاف اولنه
بلکه بکلوب عروسی بکا کتوررلر دیو خانه‌ می سپلوب سپورردم
دیرایمش و منقولدر که برکون بر طباقجی طبق یاپارکن اشعب
یاندن کچوب طباقجی یه دیرکه انشو یاپدیغک طباقدر بر
استرم بر طوق دخی زیاده اولوب وسیع اولسون طباقجی
طباقجی اکر الحق مراد ایدرسک اویله یاپایم دیدکده اشعب
یوق یوق الم ولکن الامر ایچنه برشی قویوب بکا اهدا ایدرلرسه
چوقجه شی السون دیمک استرم دیمش کذا فی المطرزی
والمیدانی وغیرهما ودخی منقولدر که سندن اطمع وارمیدر
کوردکمی دینلدکده بلی بر قیونم وارایدی برکون سطح بامه چیقوب
کوس قزجی کوردکده اوتمق طلبنه اول حرف صحرا ایوب

بادن اشاغی دوشوب بوینی انشدە قالدی دیرلمش ولمع
بابنده شاة اشعب دخی امثال عربدندر عن المغنی وقیل له
هل رایت اطمع منک فقال نعم کان لی شاة صعدت
یوما الی السطح فرأت قوس قزح فظنته حبلا فالقت نفسها
نحوه فوقعت من السطح فاندقت عنقها وفی امثالهم شاة
اشعب کذا فی المعارف وغیرها اشعبک جملە متعلق حکایه
عجیبه سی قنی چوقدر انجق بو محلده بو قدرله اکتفا اولنوب
بنه طمعی متضمن بعض مزاح ولطایفه دائر اخبارندن دخی
ایراد اولنسدی حید ابندن جاحظدن نقل ایله مسطوردر که اشعب
ایام مهدیده بغداده واروب صاحب اسناد اولوب اصحاب
حدیث اشعبه ملاقات ایلدکلرنده بزه بر حدیث روایت
ایت دیدیلر اشعب دخی سالم بن عبد الله که بکا فی الله بغض ایدر
اشبو حدیثی اندن اخذ ایتدم خصلتان لا یجتمعان فی مؤمن
دیوب سکوت ایلدی اصحاب حدیث اول ایکی خصلت ندر
ذکر ایله دیدکلرنده اشعب اول خصلتک برینی سالم اونتمش
ایدی برینی دخی بن اونتدم نه سویلەیەیم دیدی اصحاب حدیث
عافاک الله بر غیری حدیث روایت ایله دیدیلر اشعب
بنم بیره زنگیمزدن اولان ظلمه نام عورتدن اشتدم دیر ایدی که
بن متوفیه اولدیغمده بنی اوچ کره آتشه یقوب خاکسترینی
بر صره ایچره جمع ایدیکز و عاشق و معشوقه مبتلا اولان [illegible]
کولمدن بخشیده قیلکز زیرا که لا محاله انلر بر بیره کلوب جمع

الماسی واردر دخی حاتمات که جمع حاتمه در یعنی یوزکلری
سنک ایدن خاتونه دیرلر زنجولری ختن ایلدکلرنده جرجینه
بنم رمادمدن اکسوزلر زیراکه رکون اول قزلرک ششخیر الاذانی
جریکه لری عاشق اولدقلری نرد بانک لآلی حلاوت لهجه سیله
شنف اولسی مقرردر عن المیدانی. قال الجاحظ لما قدم
اشعب الطامع من مدینة الی بغداد فی ایام المهدی تلقاه اصحاب
لانه کان ذا اسناد فقالوا له حدثنا فقال حدثوا حدثنی سالم
بن عبد الله وکان یبغضنی فی الله قال خصلتان لا یجتمعان
فی مؤمن وسکت فقالوا اذکرهما فقال نسی سالم احدهما
ونسیت انا الاخری فقالوا حدثنا بحدیث عافاک الله
غیره فقال حدثوا سمعت ظلمة وکانت من عجائزنا
تقول اذا انا مت فاحرقونی ثم اذا انا فحم اجمعوا رمادی فی صرة
واذروا به کتب الاحباب فانهم یجتمعون لا محالة وانزوابه
المحانات لتذرون منه علی اجراح الصبیات فانهن یهیجن
بالزنا عشق اما مذکوره ظلمه نسوان بهیجدیدن اوتوز
ایام شبابت وطراوتندن فاجره لعبده آیینه ناصیه حالنده نظم

مجید لطف ایوردیس احسن منها منظرا الجبیس

صورت مستکری نمایان اولدقده قوادة یعنی واسطه لک ایدر
برفاجره عورت اولدیغی قیادنه دخی آب وتوانی قالمیوب ع

عجوز ساقها مثل القدیم

قوجه اشجو ساق قیادت انسانندن نابت منی ساقط اولمغله

نظم

رنجی با صدره سیدر بی ملک	کیم حکمن بیله فور کشن بجک

نالی با صدق حالی اولدقچه برابر کنجی اتحاد وفعل دیلی کبی کوزت اکا بکرلر ابدی مذکوره بوندن سکانه ذوق خاص اولوردی سؤال اولندقچه انشای نظر قلدقچه اولان صدق سیدی متلذذ ومرتاح اولوردم دیرامش اسباب علاوه ده خالد وفق فیادنه ما بیره بر زن فاجره اولمغین بین العرب اوزه من غلمة حرمثل اولمشدر عن الميداني ازود من غلمة هي امرأة من هذيل فكانت فاجرة في شبابها حتى عجزت ثم قادت حتى قعدت ثم اخذت تيسا فكانت تطرقه الناس فسئلت عن ذلك فقالت ارتاح الى نبيبه قوله

رایت الكنغا زن جلبی فلتان زن جلب كنايت محمدندر فحبه عوزه دیمکدر عربیه‌ده زوج القحبه معناسنه که اليوم حاله اولاد عرب كلا حبه قلب جذب اولانغه بنا قلب زوج ایده جور القحبه دیرلر نته که زن جلب حکیم شفائینك مثنوی من هجوینه اولان بو بیتنده ظاهردر

بیت

در دولت نرکشت کلم داد زر نیابد	بسر جوکله زنکلم زن جلبی نیا
وکذلك ما درجلب قحبه آنه لو دیمکدر عربیه ابن القاعلة دن الشلکه معنا	

بیت

همرلیست پسر و پدر ندیم	مادر جلبست و کن ور ریم

بعضها فی المقالة الثالثة

زن جلبی از قحبه و محبوبه زن بیچی حرف بیچی مرد بیچی زخم

قوله گر گرك باران دیده امثال محمدندر روزگارك گرم وسردنی کورب امور دیده صاحب تجربه کمسنه دردیمك محلده ضرب اولنور نته که نصیری دیمشدر بیت

روز باران بس که درکوی مغان گردیده ام	
در طلب عشقبازی گرگ باران دیده ام	

قوله آب در زیر کاه بودخی امثال محمدندر ترکیده دخی صمان التندن صو یورندی دیرلر یعنی ال التندن کزلوجه ایشی کوردی دیه جك محلده ضرب اولنور فردوسی

زکفت سیاوشش بجنبیده شاه	نه اکه بد از آب در زیرکاه

قوله کره دلال ظرفای عجم اوغلان بوز ونکه اطلاق ایدرلر بعض امثال عجم رساله لرنده مسطور اولوب امیدیك بر قطعه سیله وبعض ابیاتیله استشهاد اولنمشدر قطعه

گفت حافظ فلان ما هیچه	همه درویش رسم بغوالی
کره دلال وکنگی صد بار	بهتر از شاعری و ملالی

قطعه مذکوره اولان لفظ بغو مفتوح الواو ولفظ ما هیچه نسخه معناسنه در دیو بعض رساله لرده مسطوردر اما میرکره وبعض نسخه ده بغوا دیار عجمده تو تماچه دیرلر ما هیچه زرقسم ارشته درکه ال ایله بیارلر حین تناولده قاشقده صوریوب اکل ایدوبنك صقالنه واوستنه دوکلوب نسخه ویه المنغه فلان ما هیچه دینلمکله اشنوکه اولدی دیمکدن کنایتدر تحریر اولنمشدر ولکن لفظ بغوا مطلق آتش معناسنه اولوب

نقطهٔ مذکوره‌ده یار نسبتیله اضافتی و متقدمیننده بر زوکر
رسم ترکیبی یکنک دلالتی ایله هر جا آتش انجا بش معقولکر سندیم
لسان ترکیده اکدی و قوزغون غریبه‌ده داغ و طفیل
دیه کلامی کسنه‌لردن کنایت اولمق مقتضای مقامه
اوفق فهم اولنور اما دلکش عورت یوزو کنه دیرلر
نت که بو قطعه‌دن ظاهر و نمایاندر. **قطعه**

عجب دیدمکه این خواجه سرایان ٭ همه کم هیچ و بالاتر نشینند
سیه دلکش سپیدش کوه دلان ٭ ازان روحانیان در بر نشینند

در بر نشین مطلقا قواده دیرلر اسزسه عورت اسیرسه
اوغلان اولسون بو محله مناسب قدمای دلکشاندن نوبت
زن بیت اللطف بو علم و ثانی و غیرت و حمیت صاحبی
دور نشینک آفاق افسانه‌سی سازیراغه ترکانی ترانسیله
سیر آهنک دهل عربانه قیلنورکه ٭ شیخ مؤید الدین مغولی
نزهة الاحباب و معاشرة الاصحاب نام کتابنده ظرفای
کتابک بوندن نقل ایدرکه ٭ مدینة السلام بغدادده غیور دیمکله
مشهور بر مغنی وار ایدی ٭ بر کون بعد العصر خانه‌سنه قریب
محله کچنده‌یه اتفاقی ملاقات ایتدم بنی کاشانه‌سنه
تکلیف برله تکلیف ایتمکین ٭ بن دخی ضروری موافقت
کوستروب منزلنه دخول ایتدم کوردم ٭ بر بیت لطیف
و دلکشا و آلت و اساسی بالجمله نظیف و فرح فزا حقا
ایلدم اما اثنای دخولمده یوقدن بر ینک دروان‌سنده

آویخته بر طبل کورب بعض جوارینک آلت ملاهیسندن اولمق
احتمالک و برمکله سؤالی تمیوب ٭ و کوردم غیور خدامه و ایرک
سز اکیه بکر و بامداده دابه محذوفی کتوره‌که تسکین ایدیکر دو علما
دفع ایدوب تنها قالدقدن صکره انواع اطعمهٔ نفیسه دکوکیاکون
نقل و فواکه ورکاررنک اشربه و نبیذ ایله بر بزم شاهانه آراسته
و ترتیب ایدی وقتاکه بر قاچ کاسه آداب ایله نشوه‌دار
اولدق کوردمکه هر برینک الندهٔ بر کونه سازی بر زنان
حسنا و ممتاز بر نیچه جواری زهره جبین کلوب طرب
افزا اولدیلر اما بو نسالرک بعض خدام نمونه نمای گرز زرنشان
و سمام بر عمود زرین یعنی بو سر دسته‌کران و سنکینی غیورک
یانینه وضع ایلدیلر بونی کوردکده توحش ایدوب کندو کندو
جواری حسنا صاحب خانه‌یه غیورا سمیه سحنا قورقم نشوه
نبیذ ایله ضدن بر صدور ایدوب بو مطرقهٔ مغز فرسانک
طراقه‌سی باشمده جانمیه خفیف خدام و دائمی کوندرمک
کرک ایدیم تفکر ایلکن صاحب خانه بکا ایدی ای برادر
بن بر مرد صاحب غیرت اولمغله یا که غیور تسمیه اولندیغی
مسموع و معلومدر بنم خانه‌مده غیری انس دکل فقط
انشو غوانینک غنالرینی استماع ایدوب عشرت
ایتمکه نیجه کسنه‌لر تردد ایدرلر معلومکدر اما ایچلرندن بعضی
لی اولدیغی کورورکه جاریه‌نک بر ینک یوزینه کویا شهوت
ایله بقوب تبسم ایدر حالبوکه دخی عورتلر اولوب ناقصة العقل

بیت اللطف بعضی نسخه‌ده

اولمق حسبیله انکت بوزینه باقوب غمزه کنان خنده زنان اولور

اما او زمان بنم باشمه قیامت قوپوب کندو کندومه قهمدن

قالقدیم اشبو عمو دکران ضرب ایله بر بره کلّه کوب

تادیب اولمغه جدارین بیلدن کم تاکه بر دخی مجلسده بو کونه

سوءادبه جسارت ایتمسونلر دیرم لکن طبیعت اصلیمده مخمّر

اولان کمال حلم وتأنی مانع اولوب بلکه بر آدم زیاده جه

نشوه یاب اولوب جاریه نک آغازه سی کندوده تأثیر

ایتمدن ناشی بوزینه باقوب نوشخند سرور ایدر وکذلک

جاریه دخی بنم اجرا ایتدیکم نغمات بوسه وکت دکیسندی

اولدی دوبهشونش اولوب بوزینه کولر حال بویله اولنجق

بن حقیقت ایدوب بو دستانک اظهار ایتمش اولورم خاطره

ایله تطییب نفس ایدوب اکرچه صورتا امساک ایدرم

اما غیورم غیرتمک مقتضاسنجه تقدیم بونلر سرکجه نه سوز

سویلشورلر دیو مکالمه لرینی خفیة اصغایه چشم کوش دقت

اولورم دیدی بن ایتدم بارک الله غیرت ایله انجق اولور

ومقتضاسی حلم وتأنی اوزره حرکت دخی بویله کرکدر اما

معامله لرینک نتیجه سی نه یه منجر اولور غیور ایتدی کیدرک

نشوه شراب ایله کستاخلقلری ترقی بولور حتی اول مهمان

فضول یرندن قیام ایدوب جاریه ایله زانو بزانو قعود

دکوزیمه قرشو در آغوش صورتنده سرکوشه آغاز

ایدر اول وقت بنم عنان اختیارم الدن کیدر زیرا که غیوم

غیورلقدن کندو کندیمه دیرمکه بلا ابتدا بر ایکت بوزینه تقوب

وحضا حکاری حازک اولدن مینارن معارف لری اولمقدن مانع

اوله اما تحمدی کوز کورم معانقه لرنک اصلاریکی بو قدر توجیه

قبول ایتمز توقعه محل قالمدی همان قالقدیم ایکیسنه دخی اشبو

عمو دالیه کریشه یم دیرحسن ساعدجت ایدرم اما ینه جبلّی الان

حلم وتأنی ممانعت ایدوب بلکه بو آدم بو جاریه نک آواز

وآغازه سنی استحسان ایتمکله مراد ایتدکی ابیاتدن برینی ویاخود

رصودکی تغنی وترنم ایتمکلکک قولاغنه تفهیم ایچون انجرد معانقه

محل ایتمکله سو ظن ایتمه نک معناسی بو قدر دیو عاقبت

اندیشلک ایدوب بنه کف نفس ایدرم لکن کیدرک

اول مهمان بدمست الدینی جاریه نک قبضه سو قوب برنج لبنان

لطافت اولان پستانینی دستکوش نوازش ایتمکه باشلر وتنه

وتعلقی توتمیعی بلکه بابنی الفخذین فی مکماسنی دخی التفاته

اجالة دست تعرض ایدر اول زمان بنم کوزیمی قان بوریوب

کندو کندومه دیرمکه ارتق بابنده رشتی قالمدی همان عمودی

قاپوب باشلرینی بر ضرب ایله خرد ایتمدن غیری چاره

یوقدر زیرا غیورم اما ینه حلم وتأنی غالب اسوز قتللری موجب

بر فعللری وقوع بولمدی نیچون قاتلرینه کیروب وبال صاحبی

اولیه یم بو اوائل کار در البته ومعامله نک اواخری نجه

دخی واردر تقدیم دخی نه ایشلر ایکن کوریم دیبی

دخی مجلسده ال الیه ویروب متقاویة الاقدام قیام

بندجی عمودی قاپوب ار دا نجه ایرشکم اقدام ایدرم اما
عمودی کوررسن نه قدر سنکین وکراندر بندن قالدیروب
تعالینه دوشنجه زمان کجر ایرشمکه قادر اولمم آنی مسابقت
ایدوب اشبو اوطه نکت ایچروسنه دخول وقپوسی
متین وستحکم اولمغله ارقه دن اغلاق ایدرلر بن طشره ده
قالورم اما اکر بعض ناشایسته حرکت ایله صدای نکیر شنیع وجهار
ایله حکت اولورسه قد قامت القیامه کنند وکنند ومی هلاک
ایتمم مقرردر زیرا که بکا غیور دیرلر نته که معلومکدر والذی
را در بونی دخی علم الیقین بیلورمکه برغیری نعلاری برقدر
الخ اونک ظرف شراب زیاده جه نشوه یاب اولمغله
خواب غلبه ایدوب جاریه جعفیه برمقدار نوم بوله
استغفا قیه ایچون بکا برمکان خالی کوستر دیمکله جاریه دخی
اول اوطه تنها اولمغین یاتوروب ادیومکه کوترمشدر غیری
بکا براعتصام قالماز الا اشبو قپو اوزرینه آدم قویوب اولان
طبلی بالضرورة کردن غیرتمه تعلیق ایدوب شدت
ضرب ایله ضرب ایدرک عاقبت صدای طبلدن اولوقت
قاچوب طشره یه چیقارریم دیو نیجه هلاکت اولوردوم دیو
جامه ناموس حمیت مرد غیور اولدیغی حکایت ایمش

نظم

عمل علی نغدی بسیوفکم	ودس فیها من اللذات عوذ
طار طنبور وطبل طاوس طلا	وطفق وطبل بیج وطنباز

قوله دلاک وخلاق دلک وخلق حقیقی ومجازی معنالره
استعمال اولندوغنی علمای کرام لازال شموس علمهم الی انقراض
الایام حضرتلرینک قران مبینده اقم الصلوة لدلوک
الشمس آیتی ایله مخلقین رؤسکم آیتنک تفسیرلرنده
معلوملریدر انلر ایچون دکلمکن دلاکه عفف تفسیر اولمق تعمیله
حلاقی جسم ایله حلاق بازشرقی دافرسنده کوردم
اول مقوله نازکش کاتبلری تفضیح ایچون ایراد اولندی اصل
لغتده دلک بالفتح اومق وزائل اولمق معناسنه اولوب
دلاکه دلاک تسمیه اولندیغی حمام من خلقی اوشدروب بدن
انساندن ازاله وسخ ایتدیکی ایچوندر یقال منه دلکت الشیء
بیدی ودلوک بالفتح شول نسنه که انکله دلک ایدرلر
مایدلک به معناسنه یعنی عن الاغتسال کیجی جسدلی اوشدر
شی یقال یدلک الرجل ای دلکت جسده عند الاغتسال ودلوک
بالضم دخل بابندن مصدر اولوب شمس زوالدن کیجک ودخی
غروبه قریب اولمق معناسنه قال الحریری اذا لمحت عند دلوک
براح براح بالفتح خدام شللو کسر اوزرینه مبنی اولوب شمس ایچی
علمدر اما دلوک اومق وزائل اولمق معناسنه دلک فعلنک
مصدری اولدیغی تقدیرجه شمسه ناظر اولنلرک کوزلری خیره اولوب
خیره سنی ازاله ایچون دلکه ایتمدن ناشی اسناد مجازی اوزره
کویا شمس دلکه اولمش اولور وکذلک نکاح الید معناسنه
اولان فعل قبیح دخی تدلیک وفا علنه دالک ودلاک

دیرلر نته که ابن ابی الازهردن منقولدر که بر کون بر دعة
الموسوس سر تکر بیان اولمش ر مجلده تخضخض ایدردی
کوردم لکدکوب تشنیع اولوب زجر ایندوکمن ایلش
دیدوکمده کورمزمیسن شو قرشوده دورانی دیو متقالیه سنده
رنکان غالبده منقطعه رجاریه جمیله کوستروب بن اونی
نفسمه دعوت ایلدم اجابت ایلمدی پس بن اکا اجابت
ایلدم دیدی فتحکت انسمه دیرکن منصرف اولدیغمده سنک
زعم العکر بن قضای حجت ایلدم دیوب بو ابیاتی انشاد ایلدی نظم

انکرت ما عاینت من کف دالکت	وهل ینکر التدلیک فی قول مالک
لقد امن الدلاک من ان تنالهم	حدود الزنا فی واضحات المسالک
وانی قد اسکنت غربة غلمتی	لجس العیون والثدی الفوالک

واول فعل مذمومه تدلیک دینلدوکی کبی جلد عمیره و خضخضه
واستمنا واعمار دخی دینور و خضخضه رجاله مخصوص اولدیغی
کبی الطاف وتلطف دخی نسوانه مخصوصدر حتی او مقوله
عورته سحاقه دیرلر نته که مولانا عطائی خمسه سنده
بو بیتله ایراد ایلمشدر بیت

سحقه رمز ایدوب وبنک اکثرین
بر زنق آیتدی اونده خترک

وکنایات فارسیده طبق زن دیرلر نته که خاقانی جنابنک کوشه‌سنده ظاهر ایدر
اهل بغدادیان زنان بینیم … طبقات طبق زنان بینیم
عن ابی العباس سریثی جلد عمیرة یقال لهذا الفعل الخضخضة

التدلیک والاستمنا والاعمار والالطاف للنسا مثل
الخضخضة للرجال یقال منه الطفت المراة ۰ انشد البدیع

یا سیدی نحن فی زمان	ابدلنا الله منه خیره
فکل ذی خسة وذل	مطع بالطیبات ایره
وکل ذی فطنة وکیس	یجلد فی جینه عمیره

وایضا قال ابو نواس

والحنبلی اباح جلد عمیرة	فی خلوة عند اهتیاج غرام
واباح مالک الفقاع مطففا	فی بطن جاریة وظهر غلام

اما امام مالک وحنبلی یه بو قول محض افترادر زیرا که
عامهٔ علمای مذاهب اربعه تحریم استمناده بو آیت
کریمه یی حجت ایتدکلری فقهای کرامک معلوملریدر قوله تعالی
والذین هم لفروجهم حافظون الا علی ازواجهم او ما
ملکت ایمانهم فانهم غیر ملومین ۰ اما خضخضه یه رخصت
واباحت زعم ایدنلر ابن دینار وابن عباسدن روایت
ایدوب دیرلر که انه سئل عن الخضخضة فقال نکاح الامة
خیر منها وهی خیر من الزنا ۰ ودخی قنیه‌ده بو قول جاحظدن
ایشتمک اوزره بعضیلر نقل ایتمشدر ۰ الخضخضة علی مذهب
امام احمد بن حنبل جائزة لمن استولت علیه الشهوة
حتی خاف علی نفسه اتیان الفواحش ۰ اما تحریم خضخضه اولان
حدیث مشهورکه انس بن مالک رضی الله عنه جنابنه
اسناد ایله روایت اولنمشدر انه قال سبعة لا ینظر الله

اليهم يوم القيامة ولا يزكيهم ولا يجمعهم مع العالمين ويدخلهم
مع الداخلين الا ان يتوبوا فمن تاب تاب الله عليه الناكح
والفاعل والمفعول به ومدمن الخمر والضارب ابويه حتى
يستغيثا والمؤذي جيرانه حتى يلعنوه والناكح حليلة جاره
اما حاء مهمله ایله حلاق که تراش معناسنه در عربیه ده بعض
دخی دیرلر قال الحریری • وزرت من الحجام بعد بت رایی
حلاق مبالغه ایله اسم فاعلدر لسان ترکیده بربر فارسیده
سرتراش وکذلك عربیه ده دخی مزین دیرلر • نته که
عباس مصری بر غلام صبیح الوجهی حمامده تراش اولورکن گوروب

مزين انری لطفي •	كأنه البدر في سجوفه •
كان موسى والمعنى •	بها الشعر في وقوفه •
كبوا في كوخام •	يخلص البدر من خسوفه •

وکذلك بودخی بر غلام سیم اندام حمامده تراش اولورکن اقتباس ایتمشدر

تجرد للحجام عن نشر لؤلؤ •	والحسن ثوب الملاحة ملبوسا •
وقد جرد الموسى لتنزه من رأسه •	فقلت لقد اوتيت سؤلك يا موسى •

اما بو صنعتلرین اصحابی یعنی دلاك وحلاق مزین وحجام
ودخی حائك ونساج که • فارسیده جلاه • ترکیده جولاه دیرلر
بین العرب خساستله معروف وموصوف اولمغین منشی
نادرن الادول ایاسه تجمیع وتحقیر ایدن اجناسن بونلرك
رذالت ودنائتلرندن کنایت قصد ایلدوکی انشا غیده
هر حجام کحیل المشرطه • قولی تأیید ایدر والله اعلم بالصواب وله

انا ابن

قوله

انا ابن من دانت الرقاب له وقوله اما ابن الذي لا ينزل
الدهر قدره ذکر اولنان اشعار مبنی علی الحکایه در وحکایه
دخی کتب ادبیه یی تتبع ایدنلرك مسطوری قدیم مروی
اولدیغی معلوم ایدر که • حجاج ایام امارتنده صاحب شرطه
بعد العشا خانه سندن طشره بر کیمسه راست گلورسه
بکا استیذان ایتمیوب بلا امان قتل ایت دیو امر وتنبیه
ایتمشیدی برگیجه صاحب شرطه شهری دور ایدرکن ناگاه
سکران جوان بکیجه راست گلوب اخذ ایدوب ضرب
رقابه یکون الجلادن برسینی تقدیم ایدوب سن کیمسن
دیو سؤال ایدیجك جوان ارتجالا بر شعر ایله جواب ویردی نظم

انا ابن من دانت الرقاب له •	ما بين مخزومها وهاشمها •
تأتيه بالرغم وهي صاغرة •	فيأخذ من مالها ومن دمها •

صاحب شرطه کندو کندویه • الله اعلم بو جوان امیر المؤمنینك
یقین اقرباسندن اولمق گرك • زیرا بو قوت واقتدار
آنره مخصوصدر دیو قتلندن کف ید ایدوب ایکنجیسنه
سن کیمسن دیو سؤال ایتدکده کذلك بو دخی بر شعر ایله جواب ویردی
انا ابن الذي لا ينزل الدهر قدره • وان نزلت يوما فسوف تعود •
ترى الناس افواجا الى ضوء ناره • فمنهم قيام حولها وقعود •
صاحب شرطه کندو کندویه غالبا بو جوانك دخی باباسی عمال
امیر المؤمنیندن • بر کریم الشان عظیم القدر کیمسنه اولمق گرك
زیرا بو مرتبه کرمه غیرلر قادر دکلدر دیوب آنك دخی قتلندن

ال حجر ادیجی سنه خطاب ایدوب سن کیمسک و نه سن دیو
سؤال ایلدکده او دخی بو شعر ایله جواب ویرر **شعر**

انا ابن الذی نالی السمی لا ترد	موسوقة بحمولها لم تارس
تهدی الیه من نفایس جمعها	وانا الذی بیدی حیاة الانفس

صاحب شرط غالبا بو جوان دخی امیر المؤمنینک مقتول ساکنینک
اوغلیدر دیو انکده دخی قتلندن فراغت ایدوب دوردنجی سنه
سن کیمسک و نه سن در او دخی بو شعر ایله جواب ویرر **شعر**

انا ابن الذی نالی لو دلبابه	حشا وهم من جوعهم تترجع
یعضون شبا غالبین فهم جایع	ویکرع ان عادلهم الیه رجع

صاحب شرط غالبا بو اوغلان دخی ابنا ملوک عربدن بر
اجاودک اوغلیدر دیو انکده دخی قتلندن توقف ایدوب
بشنجی سنه سن کیمسک و نه سن در او دخی و شعر ایله جواب ویرر

انا ابن الذی للهام یقطع عامدا	لا یحمسنی فی نفوس ان سنانا
وسلاحه فی یده مشهورة	وما قتلاها علیها ینزل

صاحب شرط بو جوان دخی غالبا امیر المؤمنینک صاحب
سیفنک اوغلی اولمق گرک دیو انکده دخی قتلندن الکوب
صباحه تأخیر و علی الصباح واقعه احوالی عرض ایله محبوسلری
حضور حجاجه احضار ایدوب زعمنجه کیمک اوغلاری اولدقلرینی
تقریر ایتدی حجاج ذکر اولنان ابیاتی جوانلره اعاده ایتدردی
حقیقت حاله واقف اولدقده جمله سنه متوجه اولوب
بونلرک بابالری کیملر اولدیغنی فهم و ادراک ایده مدیکی

چو خطاب ایدی بالکلیه حضار مجلس بالذات بابالری کیملر
اولدیغنی بیلدک لکن کلاملرینک مقتضاسی علو منزلت
و رفعت مکانلرینه دلالت ایدر چو صاحب شرطی تعیین ایلدن
حجاج خبر سرلرک فهم ایتدوکی کبی دکلدر قصه بونک
خلافیدر اولکیسی حجام اوغلیدر ثانی قوال یعنی بقله جیز و
فصاز آتشجی اوغلیدر ثالث سقا اوغلیدر رابع فران
یعنی اتمکجی اوغلیدر خامس جزار یعنی قصاب اوغلیدر
دیوب جوانلری استنطاق ایلدکده حجاجک دیدوکی
اوزره هر بری بابالرینک صنعتنه مقر و معترف اولدقلرینده
حضار مجلس بو جوانلرک عند تحقق الموت سیف مسلول جلاددن
تخلص رقاب ایچون حسن استحضارلرینه و ناظملرینه و حجاجک
کمال فهم و زکاوتنه انگشت بردهان تعجب اولدیلر پس حجاج
جمله حضاره خطاب ایدوب علّموا اولادکم الادب
فوالله لولا ذلک لضربت اعناقهم یعنی اولادلریکزه علم
ادب تعلیم ایدیکز اقسم حقیقتون بونلر بوقدر ادب اولمیه ایدی بونلرک
اورردم دیوب بونلری اطلاق و شعری انشاد ایتمک

شعر

کن ابن من شئت واکتسب ادبا	یغنیک مضمونه عن النسب
ان الفتی من یقول ها انا ذا	لیس الفتی من یقول کان ابی

قوله اجابه بونلر زمره سی ایرا لفظ اولیه جمعدر مفردی ایدیه
اولوب مدی الدهور قسمی باقی فالمغلة السنه اناده مذکور

الجدید

قول

اولان فعل قبیح وعجیبه مغاسته قجن برکمسنه ابدالدهر تلقی
ایدن عقول متحیر اولور برفعل قبیح وعجیب ایدالیب
عوب اول کمسنه حقنده ابدی الابده ٭ دیرلر عن ابی البقا
الابدع الفعلة القبیحة یبقی قبحها علی الابد وبجمع الاوابد
وعن المغنی ٭ الابدع الفعلة القبیحة التی یبقی ذکرها ابد الدهر
وقیل الخصلة العجیبة التی تحیر فیها العقول **قوله** النار ولا العار
بو قول ابن مبارکك اولوب اشبهسی النار ولا العار
فکن سیدا من العار الی النار ٭ اولمق اوزره منقولدر ٭
وحمل بو الاسلوب قول اوس بن حارثة المنیة ولا الدنیة
ومنها قول صاحب المقامات ٭ ابو محمد حریری ٭ رحمه الله ٭
فالمنایا ولا الدنایا وخیر من رکوب الخنا رکوب الجنان
بو اوج قولك دخی خلاصه مفهوملری مروت شین وعار
اولان امر خسیسی مغلوبا بحکم الضرورة مرتکب اولوب رزالت
ودنائت ایله حیاته اختیار ایتمکدن ایسه سیاست وزبان
شدائد عقوبات برله مماتی احب رایتمك مقتضای همت
مردانکی جوانمرد دیر دیمك اولور النار ولا العار قولنك ارکنی
مذکور اولان مبنی دخی بو معنای تفسیر ایدر **بیت**

بزیر تیغ بلاکم زیار دردرواست
که بار منت دونان کشیم بسرباری

قول ساحه استوانی تحت سحاب غرابت ولکی خفره
حافظ ایندوکی نکته مغنوشی فکرخامی منکام استقصا رخم

قول دفن خفره حافظه ساکه

قول

قال حبال ادراکلرندن نمودار اولان حزن بلادت دلائل تلبس
ارامنده تفقد وقت جحی بو قولده مزکور اولان جحی فزاره قبیله سندن
ابو الغصن کنیتی ایله مکنی حماقتده بین العرب مثل اولمشدر
بر احمق کمسنه در ابو الفضل میدانی حرف الحی بابنده افعل وزنی مبتدا
احمق من جحی ٭ دیو ذکر ایدوب تفسیرنده ٭ هو رجل من فزارة
وکان یکنی ابا الغصن فمن حمقه ان عیسی بن موسی الهاشمی
مر به وهو یحفر بظهر الکوفة موضعا فقال له مالك قال انی
دفنت فی هذه الصحرا دراهم ولست اهتدی الی مکانها
قال عیسی کان یجب ان تجعل علیها علامة قال قد فعلت
قال ماذا قال سحابة فی السما کانت تظلها ولست
اری العلامة ٭ دیو ایراد ایتمش خلاصه مفهوم عیسی بن
موسی الهاشمی جحی یه ظهر کوفه ده بر موضعی حفر ایدرکن راست
کلوب نه ایشلرسن بوندن نه آرارسن دیو سؤال ایدر
جحی بو صحراده بر مقدار اقچه دفن ایتمشیدم مکانی بوله
مایورم دیر عیسی اوزرینه بر علامت وضع ایتمك
کرك ایدی دیدکده جحی وضع ایتمشدم دیر عیسی نه
علامت دیدکده جحی آسماننده بر سحابك کولکه سی
الننه دفن ایتمش ایدم شمدی علامتنی کوره میورم دیر اما
منشئ رساله بو محلده هم مراد الدوکی شخص البتهك
کمال بلادت وحماقتنی بیان وهم ضمنا میدانینك جحی
حقنده ایراد ایلدیکی حکایتی نقل قصد ایتدیکی خفی بیغانه

اشبو امثالی یازدیغی محلده

واقع اولمشدر و بو وجهله عربی و فارسی جمعنه دائر حکایتی خواجه نصر الدین منلادن جو قدر کتب ادبیه‌یی تتبع ایدنلره معلومدر قوله سنکیان ناطقه‌سی سلام کما ضمن الوحی ایدی بو دخی امثال عربدندر اما اصل ترکیب مبدا ابده و ساز امثال عربیه‌ده ابقی من وحی حجر دیو مسطور اولوب تفسیرنده الوحی الکتابة والمکتوب ایضا دیو مذکوردر و سلام حجر معناسنه در طاشده مرسوم اولان خطه تعبیردر و باشدن محو اولمیوب باقی قالمیدن ناشی فی خیرا و شرا رشتسنک اثری مرورده وکرور اعوام و دهور ایله مضمحل اولماغله بعضسندن حکایت قصد اولنه عرب ابقی من وحی فی حجر و دخی کما ضمن الوحی سلامها دیرلر نته که لبیدک مشهور اولان قصیده‌سنده واقع

نظم

عفت الدیار محلها فمقامها — بمنی تأبد غولها و رجامها
فمدافع الریان عری رسمها — خلقا کما ضمن الوحی سلامها

قوله زند و پازند او قومغه آذرگشسب آتشکده‌ده سرگشت زردهشتی کی نشانه ایدوب زند و پازند ملوک کیانیدن گشتاسب بن لهراسب زماننده دار الملکت بلخده ظهور ایدوب ادعای نبوت ایله کهنه آیین مجوسی منسوخنی تجدید و تأیید برله دین بهی دیو احداث ملة باطله ایدن زردشت نام حکیم متنبی تصنیف ایلدوکی کتابک سفرلریدر نته که شعوای هنددن بریسی حرانی اصفهانه ارسال ایلدکلرم

حکیم شعلانک جواب اولمق اوزره نظم ایلدکی ابیاتنده ظاهر در

نظم

روی جهل کو جوان خود را — ز هندستان با صفهان فرستاد
دو سوار زند و پازند استا — بمعجز خانهٔ قرآن فرستاد

بو بیتده استا کتابک اسمی اولوب زند و پازند انکی سفرلری اولمق مفهومدر العلم عند الله اما آذرگشسب زردهشتک بلخده بنیاد ایتدکی آتشکده‌نک اسمیدر آذر برزین دخی دیرلر ولادت حضرت سرور کائنات علیه افضل الصلوات والتحیات لیلهٔ مبارکه‌سنده منطفی اولان نار فارس اول آتشکده‌ده حکیم مسعودک ایقاد ایلدکی نار سعیر سمیردن عبارت اولمق اوزره منقولدر سرگشت ایسه اول آتشکده‌نک دهلیزنده زردشتک غرس ایلدکی شجره منتهانک اسمیدر زردهشت زرداشت و زردشت و زرد هشت کلاسی لغتدر تفصیلی دشتنه‌ده زر

شوکت

شود گر صاحب معنی سمندر جای آن دارد — که باشد شعله ادراک آتشگاه زردشتین

قوله سانح الیمین قبلیدی اصل سانح سنوحدن ظهور و ظهور معناسنه اما امثال عربده من لی بالسانح بعد البارح مذکور اولوب سانح صید و نخجیر و خوش طیوردن جانب یمیندن مرور و بارح جانب یسارندن مرور ایدنه دیرلر

قوله

قوله

قوله

حکیم

عن الشرنبنی . السانح من الطیر والوحش ما مر عن ناحیة
یمینک والبارح ما مر عن ناحیة یسارک وبعضلر شمالدن
گلوب صاغنی دوندرندر ضدنه بارح دیرلر مثلا یمیندن
گلوب صاغ سری سکا دوندرندر مقابلهدن استقبال ایدنه
ناطح وقفادن استدبار ایدنه قعید دیرلر دیمشلردر .
عن المطرزی . واصل السانح فی الصید وهو ما جاء عن
شمالک فولاکه میامنه والبارح ما جاء عن یمینک فولاک
میاسره والناطح ما تلقاک والقعید ما استدبرک ولی المثل
من لی بالسانح بعد البارح . اما اکثر عرب سانح ایله تیامن وبارح
ایله تشائم ایدرلر وبعضیلری بالعکس اما سانح ایله تیامن
ایدنلر میامندن میاسره مرور ایدوب متمکن اولمغله طعنه
طاعن ورمیه رامی یرلر صید اولنوب رزق حاصل
اولدوغندن اوغور طوتارلر اما تشائم ایدنلر خاطب
وهالک اولدیغندن اوغورسز عد ایدرلر . بارح ایله تیامن
وسانح ایله تشائم ایدن عرب اهل نجد اولمق اوزره منقولدر
عن الشرنبنی . والذین یتیمنون بالبارح ویتشأمون
بالسانح اهل نجد . بعض ما فی المقالة الرابعة . قوله
وماله یتقعقعان . وماله جمعیدر موذی داهی اولوب
کقضاة جمع قاضی زیاده زیرک وعاقل بر السلده
ارشک فاتحه سندن خاتمه سی نه منجر اوله جغنی ادراک
ایدن داهی مکرلو کیشی یه اطلاق اولنور . ابو الفضل میدانی

قوله

باب العده عمرو بن عاصک قولی اولمق اوزره انی ادا
وقعه اوبینما مثلنی ایراد ایلدوکی محلده وداهات عرب
درت نوکسه اولوب بری معاویه . وبری عمرو بن العاص
وبری مغیره بن شعبه . وبری زیاده بن ابیه . اولمق اوزره
عامر شعبی دن نقل ایله روایت ایدوب دیمشلردر
روی عن عامر الشعبی . انه کان یقول الدهاة اربعة معاویة
وعمرو بن العاص والمغیرة بن شعبة وزیاد بن ابیه . قوله
فابینهم القرنان امثال عربیه دندر بر قومک شملی متشتت اولوب
جمعیتلری متفرق اولدقده عرب فابینهم القرنان دیرلر
ابو الفضل میدانی . یعنی مذکوری حروف فابینهم ایراد
ایدوب تفسیر ایدر . هو دویبة فوق جرو الکلب منتن الریح
تأوی الی جحر الضب فیلقم استه فی جحره ثم یفسو علیه حتی
یغتم ویضطرب فیخرج فیأکله ویسمونه مفرق النعم لانه
اذا فسا بینها وهی مجتمعة تفرقت یضرب فی قوم اذا
تشتت شملهم . یعنی قربان کلب انیکندن بیوجک
صاسی بدقوقو بر جانوردر که کلاه ضب دیدکلری
جانورک سوراخی آغزینه وار بر القا ایدوب سورا
ایچره سنه بللسوز ضبک رایحه کریهه سنه طاقت گتورمیوب
سوراخدن طشره چیقدیغی اغذا ایدوب اکل ایدر وعرب
کا مفرق النعم دخی تسمیه ایدرلر زیرا بر جمعیت بینده
بللنسه رایحه کریهه سنه طاقت گتورمیوب متفرق اولورلر

قوله

ديو تصريح ايدر. وظربان لفظی معتوددر جمعی ظرابين وظرب
زن ايله ظرابی ودخی ظراب كلور. انجق شاذدر. انشدوده
نظيری حجلی جمعی حجل كبی. عن المعتزی. الفزل فی جمع الظربان
شاذ ونظيره فی اللغة ودخی فی جمع الحجل من الطير.
ودخی نغيلی وزننده ظرال ودخی كلور. ازدن غيری
جمع اولمامشدر. اوزن مفقوددر. وشل مذكور. وفی
من ضربان وانش من ضربان. واندلس من ظربان كبيله
ودخی مستعمل. قوله نقار سلوة الانبار لفظ انبار جمعدر
مفردی نبردر بوندن مقصد معناسنه نقار ودخی نقوك
جمعيدر. نقار سلوة الانبار بوندن قدن وردلمش اولورلر
دلمك معناسنه نيه كه لسان تركيده. نزولدن وردلمش
اولوركبی بالصوب طوردنی. برنی عمر ديرلر والله اعلم بالصواب
قوله قرينه حال برداء عضال دخی ظهور ايدوب شديدكه
داء عضال اطبا مداواسنده عاجز اولدقلری امراض
ودخی اوجاع عسيرة الازاله يه واوكلزنايع ارجا اطلاق
اولنوب كثرت استعمالده ناغی بر مداواسی رأی
اصحاب آرايه متعذر اولان حوادث عظايه ودواهيهٔ
دهيايه دخی عرب جينلر. داء العضال ديو رسم
اولنمشدر عن المغنی. الداء العضال الرجع الذی يعجز الطبيب
عن مداواته من عضل اذا امتنع وقيل الداء العضال الذی
لا يبرأ منه شیء وقيل الداء العسير الازالة. قوله پرشيدن

جنبشت ز دشمن سيرما. امثال عجميه دندر. نمايندهٔ قورقاق
جبان كمسنه ار حقنده ضرب اولنور. انابرنش يجعلون
اصابعهم فی اذانهم من الصواعق حذر الموت
نظم كريمدن اقتباس ولنمق فهم اولنور. والله اعلم بالصواب
قوله شمشير چوب را بكار زر زبت. ومصرع دخی امثال
عجميه دندر كمسنه بالنفس جكدار وشجيع اولميوب. بيت
دل گرگ زبت ابا شجيع اولمزو. بچه زبت مصور ده طبی زور ولمز
واسنجه انواع آلات حرب وادوات ضربله كندولی
بزه يوب وتنشا ايله دخی قلج تيغ غمغم رستمی بلكه صمصامهٔ
عمرو بن معدی كرب ويه اولورسه كندوده يوركت اولميوب
جبان اولدقدن صكره شمشير چوب دكل برگ سوسن
زدن محرومدر. قال الشاعر بيت

علی حالة لم يحمل الكف ساعدة	ولكن اذا لم يحمل القلب كفه

قوله خضراء الدمن حديث شريفده واقع اولان امثال
عربيه دن اولمق اوزره ابو الفضل احمد ميدانی باب الغدة
ايراد ايدوب ديمشدر. اياكم وخضراء الدمن قال صلی الله
عليه وسلم فقيل وما ذاك يا رسول الله قال المرأة الحسناء فی
منبت السوء الدمنة السرجين وجمعها الدمن وينبت فيها
النبات بحسن فيكون منظره حسنا انيقا ومنبته فاسدا
مضمون حديث شريف اخت وادلی يا بنده مولدی مرتبه
اولمش مراة حسناءدن تحذيردر. اكه ايا كلمه تخصيص در

وخضراء الدمن كلامنده اولان واو واو عاطفه در تقدير
حديث شريف اياكم يعني احصكم مفصحي واحذركم ديمك
اولور • بر فعل مقدر ر فعل مقدر اوزرينه عطف قلنمغله •
واوك حذفي جائز دكلدر حتى ايا خذف واو ايله اياك
الاسد دينمز بلكه اثبات واو ايله اياك الاسد دينلور
مكر كه ضرورت اوزان شعر ايچون واوك حذفي جائز اوله
كما في هذا النظم • واياك المرا ان تحيا •
وابو محمد حريري درة الغواصده عوام الناس باب
تحذيرده • اياك الاسد واياك محمد ديرلر • اما وجه كلام
اسد وخير اوزرينه واو عاطفه ادخال ايمكدر • زيرا حديث
شريفده • اياك ومصاحبة الكذاب فانه يقرب عليك البعيد
ويبعد عليك القريب • وكذلك شعرده • **بيت**

فاياك فالامر الذي ان توسعت
موارده ضاقت عليك مصادره

واقع اولشدر پس بو كلامدن اثبات واو عاطفه ديمك
وجوبنه علت بو دركه لفظ اياك بر فعل اضماريله منصوبدر
تقدير كلام • اتق • وباعد • يا احذر • ديمكدر لفظ اياك معناى
تحذيري متضمن اولمغين كلامي اظهار فعلدن مستغني ايدر •
ديو تفصيل اوزره تحرير ايتمشدر • بو محلده بو قدرله اكتفا
اما خلاصه مفهوم منه لفظ ومن جمعدر مفردي دمنه در
فارسيده سركين معنى سرجين • تركي دلده بوقلق معناسنه

بو قطعه ده بن اولكي بيورده وطاوده اكر چه بستانين وسائر
چمنزارده بتن نباتاتدن حسن منظر ايله نمايش ويرر اما منبتي مزبله
ولمغله خسيس اولمدن ناشي بر كسنه كه صورت ظاهرده جميل
المنظر اولوب طينت اصليه سنده خسيس وفاسد اوله اكا
خضراء الدمن ديو بين اولوب خباثت اصليه ودنائت جبليه دن
كنايه اولنور • قال ابو العباس شريشي • حضرت دمنه اي حسن
ظاهره خضراء الدمن من عبث المزابل وهي حسنة المنظر منتنة
المخبر واذا جيبت لم ينتفع بعودها لجزن وضعفه • قوله عطاريفه
الجن • عطارفه على وزن بطارقه غطريفك جمعيدر • بر قومك
ايچنده سوز صاحبلري اولان اولولري واشهرلري سيد
عظيم القدر معناسنه وغطاريف غطاريف ايله جمعلنور نته كه
بو بيتده واقع اولشدر • **بيت عربيه**

غطاريف اقوام كان كفهم •	عزفلي الرذنيات قبل المعاصم •

عن ابي العباس شريشي • الغطريف السيد العظيم القدر وقيل
الغطريف السيد المتكبر • قوله جهانده كارساز • جهابذه جمعدر
مفردي جهبذ وجهبذه اولوب غايتده عارف ونقاد كيمسنه يه
اطلاق اولنور • اصلنده عربي اولميوب فارسيده كهبذ جمعي موش
اولمق اوزره منقولدر • في القاموس • الجهابذة جمع جهبذ وهو النقاد
بالنقد واصله بالفارسي كهبذ فابدل الكاف جيما

بعض ما في المقالة الخامس

قوله • اول نفي اقانيم ثلثه بالاجماع تصحيح مسئله به راضي اولمن

قوله
قوله
قوله

بو قوله تعدد قدمانک سلب کلی برله فساد عقلاً جهانیانه بادی
اولدیلر • اقانیم اقنومک جمعیدر لغت یونانیه ده اصل معناسنه در
اصطلاح متکلمین ده اوچ صفات قدیمه دن عبارتدرکه • وجود
وعلم • وحیاتدر عند النصاری • اقنوم آب که وجوددر • واقنوم
ابن کلمه در یعنی علمدر • واقنوم روح القدس که حیاتدر
وروح القدس دیو صورت تثلیث زعملرنجه اثبات ایتدکلری
توحیدلرندن عبارتدر • تعالی شانه عما یقولون • وتعدد قدما
عند الاشاعره یعنی شافعیه یه کوره صفات قدیمه درکه علم وقدرت
وحیات واراده • وسمع • وبصر • وکلام • وبقادر اما عندنا
حقیقیه تکوین دخی زیاده قلنمغله طقوز صفات قدیمه دن عبارتدر
کتب کلامیه ده بویله در اولنان سکز ویاخود طقوز صفات قدیمه نک
هر برینک نفی واثباتنده اختلاف آرا ایله متنوع اولان اقوال
فی حد ذاتها مقتضای صفاته موافق علم تعالی نکنده اولان
اقوالدن بر قول عقلی وثمرة الایجاز جان اولمق مناسبتیله
اشاعره وماتریدیه حق سبحانه وتعالی • ذاتیله قائم • علمیله عالم
وعلم صفت قدیمه دن اولدیغنه ذاهب اولوب مدعالرینی
ادله عقلیه ونقلیه ایله اثبات ایتدکلری کتب کلامیه یی
تتبع ایدنلرک معلوملریدر • اما جمهور معتزله ذات تعالی ایله
صفاتدن بر صفتک قیامنه جواز کوسترمیوب علم وسائر
صفات حقیقیه یی نفی ایدوب صفاتدن بر صفتک
ذات تعالی ایله قیامی جائز دکلدر دیرلر • ونفی صفات

قدیمدر

قدیمدر اولان اولکه زندقه بو خلاف مناسب دلیللری بودرکه
ذات تعالی ایله قیامی جائز اولان صفات قدیم اولمق وار
حادث اولمق وار اکر قدیم اولورسه ایکی محال مستلزم اولور
بری کثرت قدمانک لزومیدر قول باجماع کفردر زیرا که کورمزمیسن که
حق تعالی قرآن مبینده نصارانک تثلیثلرینی تکفیر ایدوب بیورمشدر
لقد کفر الذین قالوا ان الله ثالث ثلثة • وتثلیثلری اقانیم
ثلثه که اوچ صفات قدیمه در اثبات ایدوب بو اوچ اقنوم جوهرده
ذاتده واحددر یعنی ذات تعالی صفات ثلثه ایله بلا تقسیم متصف
ذات واحددر دیدکلری • والله سریع عما یفترون • پس قدما
ثلثه لی اثبات ایدنلرک نص قرآنی ایله تکفیرلری لازم کلدیکی
قدمای ثمانیه ویاخود تسعه اثبات ایدنلرک حقلرنده نسن ظن ایدرسن
ایکنجی محال ذات تعالی ده ترکیب لازم کلور زیرا که ذات نفی
قدم نفسی سنده کندو ایله قیامی جائز اولان صفت ایله مشترک
اولوب خصوصیتی ایله اول صفتدن متمیز اولمغین ذات تعالی
ما به الاشتراک ایله ما به الامتیازده دن مرکب اولمق لازم کلور • وهو محال
اما اکر اول ذات تعالی ایله قیامی جائز اولان صفت حادث
اولورسه ذات تعالی ایله حوادثک قیامی لازم کلور بو دخی محال
پس بو محالاتک لزومیله ثابت اولدیکه • ذات تعالی ایله صفاتدن
بر صفتک قیامی جائز دکلدر • وهو المطلوب • وکذا الکلام فی القدرة
والحیاة وغیرهم من الصفات اما شیخ اول اختیار ایدر یعنی ذات
تعالی ایله قائم اولان صفت قدیمدر دیمکله اوتکی محالک لزومینه

بو وجهله جواب ویریلورکه صفات قدیمه قوللر بو محال یعنی کثرت
قدما لازم کلمز زیرا صفت قدیمه یه قول ذوات قدیمه یه قول
غیریدر بالاجماع کفر اولان کثرت قدما لزومی ایسه ذوات قدیمه
قوللر دکل ایکن دیرسکز که تعدد صفات قدیمه یه قول کفر المسیح
صفاتدن اولان اقانیم ثلثه یی اثبات ایتدکلری ایچون حق سبحانه
وتعالی نصارایی تکفیر ایتمزدی بز دیرزکه اگرچه نصاری اثبات
ایتدکلری اقانیم ثلثه یه صفات تسمیه ایتمشلردر اما حقیقتده ذوات
اولمسنه قائللردر زیرا عامه نصاری اقنوم کلمه یعنی علم بدن
عیسی علیه السلامه انتقال ایتدی اعتقاد ایدرلر نته که ایچلرندن
یعقوبیه اقنوم کلمه سمادن نازل اولدی وروح القدس بدن
اتحاد ایدوب بر انسان اولدی اشته او انسان مسیح علیه السلامدر
ومسیح بر اقنومدر اقنومیندن که بری اقنوم لاهوتی دیری اقنوم
ناسوتیدر لاهوتیسی سمایه صعود ایدوب ناسوتیسی قالدی
دیو قائلدر دیرلر اقانیمک انتقال ونزولنه قائللردر انتقال ونزوله
قول ایسه ذوات اولمسنه قولدر زیرا انتقال ونزولک محل
اولان ایچون ذواتدر اعراضده انتقال ونزول مستعددر پس ظاهر
معلوم اولدی که نصارا ذوات قدیمه یه قائللردر اونلکه ایچون حق سبحانه
وتعالی کلام قدیمنده تکفیر ایتدی ایکنجی محاکمه لزومه دخی
بو وجهله جواب ویرلشدرکه قدم امر عدمیدر وصف ثبوتی دکلدر
زیراکه قدم نفی اولیتدن عبارتدر پس بو نوع اشتراکدن
ترکیب لازم کلمز زیراکه عدمیده اشتراک ترکیبی مقتضی دکلدر

دکلدر پس قدم وصف ثبوتی اولسون کمی ترکیبک لزومی مسلم
دکل زیراکه اشتراک ذاتیده درکه عدمیه اشتراک امر عرضیده در
عوارضده اشتراک ایسه ترکیبی موجب دکلدر • واعلم
ابن جوزی رحمه الله کتاب تحف والمعتقدده ذکر ایتمشدرکه غفلتدن
اولوب کندولردن افعال حمقا وغفلتی صدور ایدنلرک
رئیسلری خاتمه ابلیس علیه اللعنه درکه آدم علیه السلامه
سجده دن ابا واستکبار ایدوب مردود اولدقده بنی آدم
ایقاع معاصی برله زعمجه انتقام ایچون انظرنی الی یوم یبعثون
دیو مستظهر اولمغله لذت متناهی یی عذاب لا متناهی یه
ترجیح ایتمکی صواب عد ایتدی لاجرم ابلیسک حماقتی وغفلتی
حماقت وغفلت و قدر نعوذ بالله تعالی وینه در القال ابلیس

عجبت من ابلیس ومن غفلته •	وخبث ما اضمره من نیته •
تاه علی آدم فی سجدة •	وصار قوادا لذریته •

ولکن کلک ترکی اشعارده دخی دیمشدر • بیت

وارمی شیطاندن اوزکه احمق کیم •	آدمه سجده ایتمکه ایدی ترک •
بعده اولیه آدمه تمکین •	تمکین وعاری ایچون ولیه ترک

ایکنجی فرعونکه • بانبی کیم اولدیغنی ادراک ایتمدوکی مشهور مصر
ومبدا ومعادینی عارف اولمدوغی بیهودنک ابنه الفتح رایی ترک
ادعای ربوبیت ایدوب الیس لی ملک مصر وهذه الانهار تجری
من تحتی • دیدی • وثالثی عبده الاصنام که کندو الاریله صنعه ایلدکلری
اولان صور هیاکل واشخاصی اکه اتخاذ ایدرلر والا ینبغی

ان يحقق ولا يحقق وكذلك بنی اسرائيل دعوى غرض وكندو
نجات احسان ايدن آلله العالمين ديمش زاموش ايدوب
اجعل لنا الها كما لهم الهة ديديلر ودخی نصارا عيسى عليه السلام
لتعظيم ابن الله وتعظيم بالذات آلله اعتقاد و تمشير ايكن دوب
يهود ديرهمسب وقتل ايديرويه اصرار ايدرلر اما يهود ونصارا ديدوة
اضامدن جكه شيطاندن العن ويحين زمرة روافضدركه
على كرم الله وجهه حضرتلرينك مستندا كثرل اهل الجنة اولان
ابو بكر وعمر رضی الله عنهما يه بيعتی وصحابه برينی معروفلر
ايكن غايت بلادة وغفلتلرندن بلكه كمال كفر وجحود واصرار
ابليسندن دوده عليه اللعنة برله سب وشتم ايدرلر لعنة الله
ولعنة النبی والمسلمين على الروافض والملاحدة اجمعين ودخی
من استطاف ترهاته بهولاء الملاعين قوله حديث شجون
بودخی امثال عربدندر اصل تركيب مثل الحديث ذو شجون اولوب
تركيجه سی برسوزدن بر آلتو سوز وكذلك اوسوزدن بنه بر آلتو
ايجلمغه كلنده كه سوز اولوب والو بدافلو اولدی ديمك
روه حديث ذو شجون دو [illegible] اولور بعضی حالنك
بومحلده قصدی ومحافظ حقنده آغلر كوزه [illegible] سوز اوتاغز بوزدن
ترك مثل اولديغی عنوسنا قنطره اقتباسی تأييد ايدر اما
شجون على وزن فنون جمع شجن بسكون الجيم طريق وشعب
والاتصال والالتفات والاشتباك معنالرينه اولوب شجرة
ملتفة الاغصان يعنی دالی بردالی بری برينه كيروب صارمش

طولاشمش آغاج كبی اولمش درخته شجنة ديدكلری بوندندر
عن الميدانی الحديث ذو شجون ای ذو طرق لواحد شجن
بسكون الجيم واصل هذه الكلمة الاتصال والالتفات ومنه الشجنة والشجنة
للشجرة الملتفة الاغصان يضرب فی الحديث يستذكر به غيره
شرح على القهستانی بوشكلی برشكل آلتو ايله بيت واحده جمع ايتدی
ديمشدر انتهی كلامه والحديث شجون يعنی اشتباكا وفنون
قوله تن داده آغوشش استحصال بولسون اشبو تنداده تركيبی
دخی امثال عجمه در مطيع ومنقاد وراضی وتسليم اولكده ديمك محلنده استعمال اولنور

بيت

بردم كمان كمحست سيان ترا كفار آتا كی سيان زتن دركمان ده
وكذلك صاحبك بو بيتندن دخی ظاهردر بيت

تن داده ام باغوش زليخای هوس
رانمی ازسلسله زلف بزنجير شده كم

ومثلا تن زود اونسكه وحدی دينمشدر بيت

سرزنطاری برآورم بی سامانی
تن زناكامی فرو داده بدشمن كامی

ومثله تن نهاده نته كه سلمان دينمشدر بيت

قاقلی حيح ميرند بيكنم زحل برون
من چه كنم نهاده ام تن بقضای آسمان

نعتها فی المقالة الثالثة

قوله كاوزیبون زمانه بوقول برطول ودراز حكايتی مشتمله

قوله

قوله

قوله

سلمان

حضوصا شاهنامهٔ فردوسیده مورث حال بر افسانه طولاندر
اما خلاصهٔ قصه بودر كه ملوك پیشدادیاندن اولوب الیوم
السنهٔ شعرای روم و عجمده جام ایله و تاج ایله مذكور اولان
اولاد هوشنكدن و كیومرثدن جمشید شاه كه اواخر سلطنتنده
آیین مجوسی ترك ایدوب دعوای الوهیت بر له كندو تمثاللرینی
نیجه اصنام دوزوب اطراف بلاده ابعاث و بنی كوردكه اغنیا
و عوام هپ اولنلر و انلره پرستش ایلیونلر دیركا قده زیر دستانی
جبرا جمشیدی اول بابده كلك دروخت كه قلب ایله درخت
كلك دخی لغتده بعضیدر قدس و فلسطین اولدغی اوزره رواج
ایتمشلر آن رم و عاددن كلك دروختنده ملك اولانلر ودك
نازی بی اوغلی ضحاكك تعلیم ابلیس ایله القای جاده هلاك ایده
یرینه پادشاه اولدقده جمشیددن روكردان اولان سپاه
و رعیت ضحاكه التجا و متابعت ایتدیكده ضحاك ارض بابله ورجن
ایرانه مستولی اولوب جمشید فرار و غیبت ایتدی یوز سنه
غائب اولدقدن صكره بركون دریای چین سواحلنده ظهور
ایدوب اخذ و ییسندن منشار ایله ایكی پاره اولنق
اوزره مرویدر نته كه فردوسی دیمشدر نظم

صدم سال روزی بدریای چین • پدید آمدان شاه ناپاك دین
سری کرنشاید بدیهیم زر • جهان هم که باشد بارنج دوسر

بزیجه اتامدن صكره ضحاك بركیجه رؤیاسنده زمان جوان
الده بر كرز كاوسر كلوب ضرب ایله كندوئی تختندن سر كون

بیلر

دكوب بره اوقور صباح كاهنلردن تأویل رؤیاسی سؤال ایلدكده
انجق منقعة الكلمه آل جمشیددن رجوان سنی هلاك ایدوب
یرینه پادشاه اوله جقدر دیو تعبیر ایله ضحاك آل جمشیددن ذكور
و اطفال واریسه و حامله اولان زنلردن ارككن طوتقا اولنمق
دخی قتل اولنمق اوزره امر ایدر بو خلالده نبیرهٔ جمشیددن آبتین
كرسنه نك زوجه سی فرانك حامله اولمشیدی آبتین اخذ
اولنوب قتل اولندقده زوجه سی رمل ایله فرار و دامن كوه البرز
یا خود كوه البرز و یا خود دماوندن سلاقون نام محلده بعضی سلاقون
دیدكاری قنا عورت دردیمشلر بوتو لیسه عورت حلیمنك
اولدیغی غاره وارروب آنده وضع حمل و فریدونی حكیم مزاركه
یانده برعوب كندو غیبت ایتدی حكیم دخی بر كاو اتخاذ ایدوب
فریدونی اول كاوك سودیله بسلدیكده تاكه فریدون حد بلوغه
ایرشوب ضحاكك دخی قهر و دماری وقتی قریب اولمغله
دیباجه ده ذكری مرور ایدن كاوهٔ آهنكر درفش كاویانی ایله
خروج ایدوب فریدونی بولدقده فریدون آهنكر مرو نعیم
حكیم ایله اول رفعه سی اولان كاوك باشی تمثالنده بر كرز كاو پیكر
یاپدروب ضحاكی آنكله ضرب ایدوب بند ایتمك دخی الیوم
بلاد هندده مجوسده ملتا بلر اوكوزدولی بر لی ایله اعتقاد نجاسنی
سنك و زغفران ایله حل ایدوب پیشانیلرینه انكله رخط چكرلر
زیرا كه اضطرام نار مجوس آب و تاب اصنام منحوس ضحاك
ایله منطفی اولمشیكن بقول فردوسی طوسی نظم

بو موردنا آتش اوزخند — بر دو عود و عنبر همی سوخند

تکرار و وزان ایدن قیدون اولسه دیه دمکث دایچه
قضیه‌سی اینده کاو اولنفا کاوک بول نجاسته بو بوزدن ابیا
ایدرلر مشغوللر والله اعلم بحقیقة الامور **قوله** تمام لذت عالم
میان پاچه او دست میان پاچه ظرفای عجم جینده مهر غلمان
احکام برله استماددن کنایه در نته که امیر نکات رهوی میان
تازه جوان ایله معاطاسی متعقن اولان بو قطعه سنده تنها ایدر **رباعی**

هرگاه که میل عرق بر آن کردیم — دیدیم که خاموشش پریشان کردیم
آخر بمیان پاچه قراری دادیم — ره دو دشوار و بر وی آسان کردیم

دها رباعی رساله‌ده دستور اوزره عرق بران تمام اسلاح وبالله
معنا‌سنه عرق پرتردن ماخوذدر و میان پاچه اصلده موضع
موقوف غلمانه دیرلر بو بیت ایله استشهاد ایدر **بیت**

میلم بمیان پاچه اویش بود — زیرا که میان پاچه کش نکته بخت

منشی فاضلک ایراد ایلدیکی جیتدن دخی میان پاچه رباعی
یازدوغی اوزره محل موقوف غلمان اولدیغی فهم اولنور لکن ظرفای
عجم جینده تنها ایلدکلری دخی کنایه اولدیغی احتمالی اولا اگرچه
موضع موقوف خوبان ایچون ترکی و فارسی ظرفای روم هم
جینده وکی باب کنایات روی تتبع باردنه مکشوف اولمدی
ادبای عرب جینده دخی بعض زبانزد اولوب الیوم مستعمل
اولنلردن بر قاچ الفاظ بو محلده ایراد اولنمق جهتدن بری
در اندر که ابن نعیم قاضی یحیی بن اکثم حقنده دیمشدر **قطعه**

یا لیت یحیی لم تلده امه — ولم تطأ ارض العراق قدمه
الوط قاض فی البلاد نعلمه — ای دواة لم یلقها قلمه

اما مفهوم مرقوم دیمک اکل وللداده سی اولدیغی نکرام برجوا
اهل جمعدن بعض قت قی بر کچو و متزنه کو تورب اسکار
و استعمال ایتدکلری ایشیدوب تقرا یتدکی ابیاتدن ماخوذدر

یا بکر ما فعلت بک الارطام — یا دار ما فعلت بک الایام
فی الدار بعد نقیت سنام — ام لیس فیک بقیة لسنام
شغل الظلام کذاک فی ازمّم — فتوقفت لدواتک الاقلام

وکذلک ابو محمد حریری ادبی مقامه سنده ابو زید سروجی
لسانندن اختراع ایلدوکی بیتده دوات بالاقلام قولی
رزدن ماخوذ اولمق اوزره مشغوللر دخی غرابت متعدد
بحث اولانه خاتم ودوت تبدیلدن وسیع اولانه خلخال
ترکنایه اولنور نته که ابو علی بن رشیق کثرت اختلاطدن دالال
تحذیر ایلدکی برغلام زبیده خزامی بر کرن رجا عن کتوب
ذلک فی ایتسنه کوه دیمشدر **قطعه عربیه**

یا من ما جادت به الحمّاد — ان کان ما قالوا الکما قالوا
یا احدق الناس بصوغ الحلی — صیغ من الخاتم الخلخال

وکذلک ضیقه تعیین و وسیعه خلخال دیرلر نته که ابو ایا نواس
واقع اولمشدر **قطعه عربیه**

معنی یوسف عن تسعین درهما — نعا دوثلث الماد فی کفه ضعف
وکیف یرجی بعد هذا اصلاحه — وقد ضاع ثلث ما له فی التطرف

قوله

امیر ... ایراد ... تمام لذت عالم میان پاچه ...

86

اما مفهوم بر وقوم ابن المعتزك بو قولندن مأخوذ اولنق وزره منقولدر

يعني خالد والمال تسعون درهما ✱ وجاه ورأس المال خمسة آلاف درهم

اما مضمون خبرنك معناسی دو قيس تسعين وخمسين عقد يداله
زوجه اوزره منعقد اولديغي بيلنك ايله معلوم اولور زيرا عقد
يد ايله ضبن العقود تسعين ووابع العقود خمسين ✱ ولرب شعروده
اضيق من تسعين ووابع من خمسين ديرلر ✱ وحجوليخا يامدن ترجيح
دخي دائره ورنه كه برمحبوب بازركان بچه حقنده دينلمشدر شعر

وناجر ينيح عيت فمه ✱ مالا وروصلا البري ناودح
ما ردوما مهوسالا ✱ لانه منيح اليدا شره

وربيسي دخي تين وتينه دررنه كه شعرادن بريسي صورة زرتيه ده دينمشدر

لما قضي الصوم الى زايري ✱ جي الذي مازلت من شيعته
اطعوانی العبد على تمرتي ✱ وكان افطاري على تينته

وكذلك بريسي دخي ثقبه در شعر

ومثقبة بيضاء مجيبة ✱ كانها اللؤلؤة الصافيه
قد كتب الار على بابها ✱ من ناكها استريح في العافيه

دركه دخي كنكلوك ادرنه كه ابن رشيقك ابياتيله بوعقده واقع اولمشدر

عجبا للؤلؤة دهت من سلكها ✱ والسلك لاواه ولا مقصوم

وكذلك مصطلح نحو اوزره رفع دخي حلي كنايادن بريسيدر

اغدى الغزال الذي في النحو كلمني ✱ مجادلا فاجتنيت الشهد من شفته
واورد الحجج المعقول شاهدها ✱ مساظر البرين فضل موقفه
ثم انقضا على راي رضيت به ✱ فالنصب من جهتي والرفع من جهته

وكذلك

وكذلك بريسي دخي تمييزدر نظم

ابلج يعلم النحو يلعق ✱ مشكلات منه بعفظ وجبر
ما تمسرت وجهه قط الا ✱ قام ارا انتصابا على التمييز

وكذلك بريسي دخي جزمدر نظم

رب نحوي مليح بحرف النحو تجمع ✱ يفتح بجرم لنصب ولا يحل بجر رفع

ودخي جنبه رواق معقوس نطاقی مذکر طاق کسری وکار نامه
دلنشینی شهنشین قصر شیریندن نمونه نما اولان كفل مليح ومحبوب
جلبي نعمان ديو كنايه اولنور ✱ روضة الجليس ونزهة الانيس
صاحبي ابن زرزعب اربلي بعض احبادن نقل ايدركه برصلة
رصديقم وار ايدي بركون هم مجلس ايكن بغداده صديقيمه سندن
مكتوب كلوب بيجنده انواع شوق وعوام بويت ايله عتاب وملام وار ايدي

ما انسيتم عهد القديم كانما ✱ على جبلي نعمان لن تجمعا

صديقم كانندي اوغوب منزعج البال اولدي بن ايدم سندن
بر سؤالم وار در بابنه علمك اخفا ايله سويله صديقم ايدي
والله كم ايتم سويلدم بن ايدم شو كتابك صاحبي سنك
معشوقه جان پسندك اولان غلام ايله اولديغي معلوم الماس اكا
ورا دوا دردن طواف بيت ايدوب جاري جاره ايله مواخذه ايتمسن
صديقم ايدي نعم اويله در ايش اما شمس ايدي الماس آني
ندن فهم ايلدك بن ايدم مصرع ثانيده جبلي نعمان اوزره
اجتماع ايتدكي قولندن استدلال ايتدم زيرا جبلي نعمان
عند ظرفاي الادب مليح ومليحه نك جانبي كفلدرندن

كنایه‌در یعنی مجرب ومجربه کمک ✽ تبیان ✽ والتبین وتجبینی کی
لسان ترکیده قپان تعبیر اولنان عمودن عبارتدر صدیقی
واصد تعجب ادراک ایندکن بن ادراک ایدمدم چو منجنب اولدیغی
ابیات مزبوره اولان جبلی نعمان کنایتی اصلنده ✽ شیخ صفی الدین
الحلی اشعارندن تضمین ایندوکی شودن مأخوذدر واصل حکایتی غرة
الاوراق صاحبی ابن حجه بر سیاقده ایراد ایدرکه بر کون مجنون
اصحابیله اجتیاز ایدرکن وادی النوایه چیقمش ایدی ✽ بر محله واردیکی
یری برینه محاذی ومساوی ایکی جبل معلا وبیانه سی بر مفروح ودلکشا
نزهت فزا ایدی اصحاب مجنونه دیدیلر که ✽ اشبو ایکی طاغه نعمان
طاغلری دیرلر لیلی بو محلده نزول ایتمشیدی مجنون ایندی
لیلادن ومحلنده کونه ریح هبوب ایدر اصحابی ایندیلر نسیم صبا
ایدر پس مجنون تا نسیم صبا تنسم ایتمدکجه بن بو محلدن کتمم
چرپین ایتمکین نسیم صبا وزان اولنجه دک ناحیه جبلده اقامت
ایتدیلر ومجنون بو ابیاتی او محلده نظم ایتمش اوزره منقولدر

ایا جبلی نعمان بالله خلیا ✽	نسیم الصبا یخلص الی نسیمها ✽
اجد بردها او تشف منی حرارة ✽	علی کبد لم یبق الا صمیمها ✽
فان الصبا ریح متی ما تنسمت ✽	علی نفس مهموم تجلت همومها ✽

اما شیخ صفی الدین الحلی نعمان نام بر محبوب غلامی بر کیجه
آغوشنه آلوب ونه رام اولوب انکشت شکر ایله فتیله زر
روغندان تمور بر مواصلت اولمق اشتیاقنده دهان شبنب
جوان تعنس ایتمکین جبت اولی تضمین ایدوب دیمشدر ✽

واولی وقد عانقت نعمان لیلة ✽	یحرز محبا انما زاد ویحها ✽
وقد ارسلت انفاسه حو قربه ✽	تروع کرب المستهام شمیمها ✽
ایا جبلی نعمان بالله خلیا ✽	نسیم الصبا یخلص الی نسیمها ✽

ولە سک نشیند بجای کبابی مصرعی مذکور امثال مجموعه‌دندر
یعنی بر شخص خسیس ودنی کیدوب یرینه اوندن اخسن زنکین کلسه
ظرفای عجم سک نشیند بجای کبابی دیرلر ✽ کبابی ابی عجمی ایله سنجی
مجانسه ده وسنجی ایله کبابک مناسبتی بوردکه ✽ قبیح سنجی برینه
کشته ایسنجی یه نازنین اولان کلاب برینی قورد ویب سار بیکانه

نظم

کلیدی قرز

دل نشین است چنین طرح ✽	صد فغان در پس شکیبائی ✽
یاوم آمد که زین سبب گفتند ✽	سگ نشیند بجای کبابی ✽

ولە مسکین قبل شمع شبستان حاجب اولان الی منشی نادره
بو مصرع ابو العباس خوبک رزلی ایدو زاده ایتمک احتکاردر

خلقوک فی تغییر حسنک رغبة ✽	فازداد حسنک بهجة وضیاء ✽
کالنجم تقص جنا مها فتنقصت ✽	والنجم قط زیاله فاضاء ✽

ولە مهره بطلس انداز سورکاه کائنات اولدی ✽ مهره بطلس
انداز امثال مجموعه‌دندر بر کیمسنه بر کیفیت عظما ده خطا وصدمت
بیله ایله بیلنوب یا مجرد خطا وصدمتی استمکله اول کیمسنه
تفضیح اولنمقدن کنایه اولور ✽ کثرت استعمالدن ناشی
هر شول کیمسنه دن که بر فضیحت شنکر صادر اولمغله بین الانام
رسوای عام اوله ظرفای اعجام انک حقنده مهره بطلس

اندافت دو نفعتندن کنایه ایدرلر. لسان ترکیده دوکرنج
اوصورشه دونه‌ری. دوه‌کلری مشهور ثبدر که اصلی عربیده
افضح من حقبة فی خلقته. مثلی بولوب اندن ماخوذ در.
بو محلّه مناسب صاحب المقامات بر سیاق غایات ابو الفضل
بدیع الزمان همدانی ارکون صاحب بن عبّادی زیارته وارور
صاحب دخی اکرام. و توردیغی سریر اوزره کندو ایله معاً اجلاس
ایلدکده بدیع زماندن خطا و ریحقه منکره صادر اولور. بدیع نفسی
نفیسندن ریح ایمکده زعملیه یا مولانا بو صریر تکندر دیر. صاحب
بوق یاسیدی بلکه صفیر تکندر دیجک بدیع زیاده شرمسار
اولوب فالعرب کیدر نیجه مدّت صحبت صاحبدن منقطع اولدقده
صاحب بو ابیاتی یازوب بدیع الزمانه کوندرمش. نظم

قل للصفیری لا تذهب علی خجل	من ضرطة اشبهت نایاً علی عود
فانها الریح لا تستطیع تدفعها	ولست انت سلیمان بن داود

بعض ما فی المقالة السابعة

قوله نجّ معصرات امن و امان ایله سرسبز و ریّان. یعنی سحاب
امن و امانله مصبوب و ریزان اولان باران نصفت خسرواندن
سرسبز و ریّان دیمک معناسنه. زیرا که معصرات ایله سحابدن
کنایه اولنور کما ورد فی التنزیل. وانزلنا من المعصرات ماء
ثجاجا. عن الواحدی المعصرات یعنی السحاب وقیل الریاح
ماء ثجاجا یعنی ماء مصبوبا. وفی المغنی الثجاج کثیر الثج وهو الجریان
من ثجّ اذا درّ الماء وتفجّر وقیل الثجاج السیال. بو محلده

دره الغواصه تسمیه ایدن کتب اولان معصرات ایله
مکنّی اولدیغی ابو بکر بن محمد بن القاسم الانباریدن بو مفهوم
روایت ایدوب ذکر ایدر که بر کون بر جماعت مجلس شریفده
مجتمع اولمشلر ایدی. ایچلرندن بعضیسی حسّان بن ثابت
رضی الله عنهک بو ابیاتنی ایله تغنّی ایلدی. نظم

ان التی ناولتنی فرددتها	قتلت قتلت فهاتها لم تقتل
کلتاهما حلب العصیر فعاطنی	بزجاجة ارخاهما للمفصل

اهل مجلسدن بری حسّان رضی الله عنه ابتدا ان التی
ناولتنی دیو معهود ذکر ایتمشیکن بعده دونوب کلتاهما حلب العصیر
دیو تثنیه قلدیغنک وجهی ندر بو شعرده اولان غلطی بنی شقرده
قاضی عبید الله بن الحسندن سؤال ایدرم دیو علاقه بین
ایتمکین. اصدقاسی زبرین شفقة مجلسی ترک ایدوب معاً
بنی شقره یه واروب عبید الله بن الحسنی نمازده بولوب نمازدن
فارغ اولدقده نه ایچون کلدکلرینی اعلام ایدوب رفقالرینک
حالنی شرح و سؤاللرینه جواب طلب ایلدیلر. قاضی عبید الله
دخی حسّان رضی الله عنه ان التی ناولتنی ذکرتها قولیله
آب ایله ممزوج شراب مراد ایدوب معهود ذکر ایتدی بعده
کلتاهما حلب العصیر دیمشی قلدوغی عنبدن محتلبه اولمش
خمر صرف سمیّه ابدن محتلب اولان مادّه‌لری مراد ایله کمال
کرمیله معصرات ایله مکنّی در دیو جواب ویردی. قال الحریری
فی الدرة وسالنی الجواب فقال ان التی ناولتنی ذکرتها

يعني بها الخمرة الممزوجة بالماء وجه بالماء ثم قال بعده كلنا عما
حلب العصير يريد الخمر المحلبة من العنب والماء المحلب من سحاب
المكني عنها المعصرات في قوله تعالى وانزلنا من المعصرات
ماء ثجاجا انتهى ومحشي جوهري به درة الغواصده ذكر
بر تفسير فاسدي عيسى بن محشينك ايتديكي تفسيردر لكن هنوز
شعورده كشفنه بيانه محتاج بر نكته خفيه باقي قالدركه آب ايله
ممزوج شرابه خمر مقتول ديمزلر زيرا ساقي شرابي آب ايله
ممزوج قلسه قتلت الخمر ديرلر قتلت بالماء مقابله سنده كه
به جوهري كندوسي مقابله نقيصه سنن قال المنيع الذهبي
من قتل الخمر قال معارضته في الخمر لا يجوز ديو ايراد ايدوب
بعده الخمر وقتلها مزجها ديو تفسير ايتمشدر اما شعورده
باقي قلان نكته اول درة الغواصده بو وجهله بيان ايدركه
حسان رضي الله عنه ان التي ناولتني فرددتها قتلت
قولنده كندويه كاسه ممزوج صونان ساقي يه خطاب ايدوب
سنك بكا صوندوغك كاسه قتل اولنمشدي پس بن
رد ايلدم ديمكله كان ساقينك فعلنه شعوري يعني كه شرابي
قتل ايلديكنه متفطن اولديغني ساقي يه تفهيم واعلام مراد
ايتدي بعده بونكله قناعت ايتميوب قلت قولنده ساقي يه
مقابله مزجينه قتل ايله دعا ايدوب فهاتها لم تقتل ديمكله
ساقيدن ممزوج اولمامش خمر صرف استعطا ايلدكي
ودخي ارخاها للمفصل قولنده مفصل بكسر الميم لسان معناسنه در

زيرا حق ايله باطل بيني لسان فصل ايتديكي ايچون لسانه مفصل
تسميه اولندي ديو تحرير ايدر ارخاها للمفصل يعني اللسان
وسمي مفصلا بكسر الميم لانه يفصل بين الحق والباطل قوله شعاب
ارضين ارضين ارضك جمعيدر حال جمع ارضي اراضي
ديدكلري خطادر زيرا ارض غير ثلاثيدر [illegible] افاضل زينده
جمع [illegible] ارضدر صواب اولان فتح را ايله ارضون
ديمكدر عن درة الغواص ويقولون في جمع ارض فيجعلون فيه لان
الارض ثلاثية والثلاثي لا يجمع على افاعل والصواب ان يقال
في جمعها ارضون بفتح الراء قوله شرائط وفرائط امثال عربدر
خلقدن استمالة واستعاره برله وغيري طريق ايله الديغي مال
واشيايه زليسه اكل وبلع ايدوب اداء ايمين كمسنه حقنده
ضرب اولنور اصل تركيب مثل امثال ميدانيده وساير كتب
الاخذ سريط والاداء ضريط اولوب سريطي وضريطي دخي
روايت اولنمشدر تركيبي دخي بر معنايه اولمق اوزره مصرح اولان
تفسيرينده اي اذا اخذ المال سرط بمعنى بلع واذا طولب بالاداء
اضرط بصاحبه يعني خلقك مالني اخذ ايدوب اكل وبلع ايدر
فحين اداسي مطالبه اولنسه مال صاحبنه ضرط چكر يعني استهزاء
ايله ضرط ويرر عن ابي البقاء اضرط اي حبق بغيه استهزاء
ومثل مذكور الاخذ سلجان والقضا ليان تركيبي ايله دخي
مستعملدر السلج بسكون اللام وفتحها البلع يقال سلج اللقمة
سلجا اي بلعها وبابه علم يعني سلج لامك سكوني وفتحي ايله

قوله
قوله

علم بابندن رقمی معناسنه در **نقشم**

بلغت بنی الغنی بما کنت ترتجی	لئن فات یا مولی محبوبک الذی
وحصر ورد فانعم بجانبه وابتهج	لمشتیه بالاوهام سنکها وقامة

قوله بقاع وصیاصیده صیاصی جمعدر مفردی صیصه اولوب
حصون وقلاع معناسنه وجلا بر نار بودی تنویه ایندکری
وبای خوونده صویه تعبیر اولنان طرناق وبوینوز معنالرینه که
اوکوز وسائر بوینوزلی حیوان بوینوزلریله تحصن ایدوب نفسنی
انکله حفظ ایتدیکی کبی سکان قلعه دخی قلعه ایله تحصن ایلدکن حصون
وقلاعه صیاصی تسمیه اولندی عن المغنی الصیاصی القلاع
جمع صیصة ای القلعة والصیصة شوکة الحائک یسوی بها
السدی واللحمة وقرن البقر وشوکة رجل الدیک وانما سمیت
القلعة صیصة لانها تحفظ ساکنیها کما یحفظ البقر بقرنه نفسه
وعن ابی البقا الصیاصی الحصون واحدها صیصة واصل
الصیاصی القرون لان ذوات القرون تتحصن بها

بعض ما فی المقالة الثامنة

قوله بشنه سعالی وساوس دخی وشور شر سعالی علی وزن
صحاری سعلاتک جمعیدر جن طائفه سندن مسکنی بادیه
وصحرا غول بیابانک زیاده خبیثه سی مؤنثنه دیرلر مذکرینه
کغنکع تسمیه اولنور چولده وبیابانده انسانه کاه کیجی
تمثل ایدوب کوزنکا آردنه دوشورب یولنی آزدیریر پلاک ایلر
عن الشریفی السعلاة انثی الغول وذکرها یسمی الکعنکع

والغول

والغول وجن مسکنها الصحاری تتراءی للانسان کانها تسایر
فلا یزال یتبعها حتی یضل الطریق فیهلک **قوله** سیل العرم
بر قول نظم کرده فارسلنا علیهم سیل العرم آیتندن مقتبسدر
مقاله اول شرحنده تفصیل اولنمش ایدی که اهل سبا که
اهل مدینه تاریدر اکا قریب جوی دیدکلری قاره ایکه لسان
ترکیده کوسنک دکرلر ایدی تا رب آنرله رخنه پذیر اولوب
منهدم وممالکلری سیل ایله خراب اولدیغنه کهانت ایله
علم حاصل ایتدیلر زعملرنجه جوذی دخولدن منع ایچون هر کیجه
بر جنه اولان شکاف وسوراخک آغزینه کربه ربط ایدوب
بر زمره خالی قومدیلر لکن زمان تفوق ونششتریه اراده الهی
مقارن اولدقده من طرف الحق مسلط اولان جرذ اوله
وباخود بر عسیری جانور اوله غلو ایدوب هر دوالیه محاربه
ومکانمزدن پراکنده وپریشان ایتدیلر بالجمله جرذ سدک سوراخی
ولجوق داخلنده نقب ایتمکه باشلادیلر اهل مارب خبیردکل ایکن
سده نقب جرذ ایله خلل پذیر اولدی تا که سیل کلدکده سد
اولوب منهدم وبالجمله اموال ودارلری غرق دیوب
وباغلری دخی قم ایله مدفون اولوب بوریز اولمغین اهل
بلاد متفرق اولدیلر عند العرب صار بنو فلان ایدی
سبا دیو مثل اولمشدر عن تفسیر اذ کانوا یجدون فی علمهم
وکهانتهم انه تخرب سدهم فارة فلم یترکوا فرجة بین حجرین الا ربطوا
عندها هرة فلما جاء زمانه وما اراد الله بهم من التفرق فجاء الجرذ

اوزاینه غیرها وحارب الهر وشردها عن مکانها ودخل من
حجرین فخرب السد من داخل وهم لا یعلمون فلما جاء السیل
وجد خللا فدخل فیه حتی قطع السد وفاض علی اموالهم ودفن
بیوتهم الرمل فتفرقوا حتی صاروا مثلا عند العرب تقولون
صار بنو فلان ایدی سبا ای تفرقوا وتبددوا فذلک قوله
فارسلنا علیهم سیل العرم قوله مصراع

	ارزو تا سر خویشتن را کسر	

یعنی یوری ال اینکی قاچ معناسنه اصل ترکیب سر خود کرفت
اولوب بعض آلوب کندی دیه جک محلده مستعمل در نته که مولانا
جامینک بو بیتنده ظاهر در نظم

مرغ چمن کرفت سر خود فغان کنان	کش طاقت شنیدن افغان بود
ما لیس البقیة فی زماننا عجبا	ان السلامة فیها اعجب العجب

بیت مرقوم ام علی کرم الله وجهه حضرتلرینک کلاملرندن اولدیغی
اوزره منقولدر واشبو غیبی دخی بو ابیات اولمق اوزره مسموعدر

لیس الیتیم الذی قد مات والده	ان الیتیم یتیم العقل والادب
لیس الجمال باثواب تزیننا	ان الجمال جمال العلم والحسب

قوله ایم الله بکسر الهمزة وفتحها محلا مبتدا مستعمل اقسام مسمادر
اصلنده ایمن الله ایدی نون حذف اولنوب ابتدا الفی اوزره
مرفوعدر خبری محذوف اولوب تقدیر کلام ایم الله لازمه لی
دیمکدر اشتقاقی یمن ویرکه دیمکدر بعضیلر قوت معناسنه
اولان یمیندن مشتقدر دیمشلر بعضیلر دخی همزه قطع اوکوب

زیرا اصلنده جمع یمین اولوب معناسی قسمی الله در اوقوب قسم ایدرلر
دیمشلر وعن ابی الیقا ایم الله بکسر الهمزة وفتحها واصلها ایمن
فحذف منه النون وتستعمل فی القسم وهی مرفوعة بالابتداء
والخبر محذوف ای ایم الله لازم لی واشتقاقه من الیمن البرکة
وقیل من الیمن وهو القوة وعن المغنی ایم الله اصلها من ایمن الله
بفتح الهمزة وکسرها وقیل الهمزة للقطع لانه جمع یمین ومعناه
قسمی الله او اقسم بالله قوله ونار الحباحب مشابه سنده معلوم
ایدن خلیلک نار الحباحب امثال عربیه در هر نسنه که
صورت ظاهرده فایده لو اولوب حقیقتده حاصل اولمیوب فائده
ومنفعت اولمیه عرب اکا نار الحباحب ونار ابی الحباحب دیرلر
ومشهور سراب السباب اما مورد مثلده اقوال مختلفه وارددر
بعضیلر طاشلق یرلرده آت نعلینک قدحی ایله قوزانان اولان
شراره در نته که نظم کریمده فالموریات قدحا وارد اولمشدر
وبعضیلر دخی یاز آیلرنده اخشام مقوله رنسنده طیران
ایدر برچوق طائرلردر قنادلری آچوب قپادقجه آتش کبی ضیا
ویررلر چرب لسان ترکیده یلدز بوجکی دیدکلری طائر اولمق اوزره
نقل ایتمشلر محله مشتی رساله نک دخی مرادی بو اولمق
فهم اولنور اما متقدمات ادبیه صاحبی حباحب دیدکلری قماش
بخیل برآدم ایدی شویله که ضیاسیله کمسنه انتفاع ایتمامک
ایچون کیجه لرده ایقاد نار ایتزایدی اکر اقتضا حسبیله یوقسه
دخی بعید وغریب برشی احساس ایدنجه فی الحال اطفا ایدردی

باقدیغی آتش کبی انتفاع ایتمامکین بر منتفع اولمین شیء
حقنده ضرب اولنور مثل اولمشدر. دیو ابن عباسدن نقل
ایدر. کان ابن عباس رضی الله عنه یقول کان الحباحب رجلا من العرب
بخیلا لا یوقد نارا باللیل کراهیة ان یقتبس منها ینتفع بضوئها و
اذا احتاج الی ایقادها ثم ابصر مستضیئا بها اطفاها
فضربت العرب بها مثلا وذکروها عند کل شیء لا ینتفع به
وبعضیلر دخی حقیقتده نار اولیوب عیون اناسه بر آتش کبی
کورینن ضیایه نار الحباحب دیرلر دیو جاحظدن روایت ایتمشلردر
قال الجاحظ. کل نار تریها العین ولا حقیقة لها وهی نار
الحباحب. **قوله** کدو افتاد و بادنجان بر آمد. بو مصراع
امثال عجمدندر یعنی بر نکبت کیدوب یرینه بر آنک کبی نکبت
کلمکه ایکیسنک بری برینه نسبت رجحانی ذکر اولنوب عجبا
سلفی ایله خلفی نیجه در من وجه تفضیلی ترجیح اولنور دینلدکده
ایکیسنک دخی حاللری نسنه یوقدر ترجیحه حاجت حاللو بر حاللو
دیه جک محلده ظرفای عجم. کدو افتاد و بادنجان بر آمد.
بو مصراع مذکوری عینیله ضرب ایدرلر نته که کمال خجندینک
بو ابیاتندن ظاهردر

نظم

چو حاجی احمد کل از در شیخ	جدا افتاد از و افغان بر آمد
روان زمنظر او حاجی اسود	عزیز پاک و خوش وخندان بر آمد
چو تا بستان رسید و شد هوا کرم	کدو افتاد و بادنجان بر آمد

قوله دستیاری ستمار بخت بیدار ایله. ستمار نعمان بن

امرئ القیس ظهر کوفه ده قصر خورنق بنا ایدن مشهور معماردر میدانی صحیح
ابو الفضل میدانی باب جیمده جزاؤه جزاء سنمار دیو ایراد ایلدیکی
امثالدن اولوب. بو رجل رومی بنی الخورنق الذی بظهر الکوفة
للنعمان بن امرئ القیس فلما فرغ منه القاه من اعلاه فخر میتا
وانما فعل ذلک لئلا یبنی مثله لغیره. فضرب به المثل لمن یجزی
بالاحسان الاساءة. دیو تفسیر ایتمشدر. یعنی سنمار نعمان
بن امرئ القیس ظهر کوفه ده خورنق بناسن بر رومی کمسنه در
وقتا که بنا تمام اولدی ملوکدن برینه دخی خورنق مثللو بر قصر
بنا ایتمیوب کندویه مخصوص اولسون ایچون ابو نسخه نعمان
سنماری بالای بام خورنقدن اشغی آتدروب هلاک
ایتمکله احسان مقابلی اساءت ایله مجازات اولنان کمسنه
حقنده ضرب اولنور مثل اولمشدر **قال الشاعر**
جزتنا بنو سعد بحسن فعالنا. جزاء سنمار وما کان ذا ذنب
قوله کقدار بی ثمود. قدار قوم ثموددن ناقه صالح علیه السلام
عقر ایلین مرد شومک اسمیدر اسمنه قدار بن وبابا سینک
سالف دیرلر. ایدی انک فعل شومیله قوم ثمود مغضوب حق تعالی
اولوب هلاک اولملریله بین العرب شأمتده مثل اولوب
اشأم من قدار و اشأم من احمر ثمود. دیرلر بعض نسخه لرده
ثمودی عاددن اولمق اوزره روایت ایدوب. اشأم
من احمر عاد. دخی دیمشلر. عن حمزة الاصفهانی. و هو قدار بن
قدیره دخی اسم انه وابیه سالف عقر ناقة صالح علیه السلام

فاهلکهم الله تعالی بفعله ثمود فضرب به المثل فی الشوم فقیل اشأم من احمر عاد وهو ابی غبشان وقد قال بعض النساب ان ثمود من عاد وتمام قصه‌سی تفاسیرده‌در **قوله** وافق شن طبق **وقوله** وحداة وبندقة ایکیسی ده‌خی امثال عربیه‌دندر هر بری مصاحبنک کفوی ومقاومی اولان شئیله متوافقین ایچون ضرب اولنور مثل در **اما** وافق شن طبق مثلنده علما اختلاف ایدوب اکثری ایکی قبیله اولمق اوزره روایت ایتمشلردر شن قبیله‌سی طبقه‌دن غیری قبایل عربه مقاومت ایده‌مدکلرندن هر بری آخرینک کفوی ومقاومی اولمغین بین العرب ضرب مثل اولنشلردر **اما** بعضلر شن دیدکلری داهی وبدن برکسه ایدی کندوسنه موافق وملایم بر عورت بولدقجه تزوج ایلمامک اوزره التزام نفس ایدوب ارتیاد مطلبی ایچون چونب جاده ایدردی تاکه برکون اثنای طریقده بر آدمه رفیق اولوب یوله چقدقلرنده شن رفیقی اولان آدمه دیدکه **اتحملنی ام احملک** یعنی سن بنی می یوکلورسن یوخسه بن سنی یوکلیه‌یم رفیقی ایتدی یا جاهل ایکی راکب بری برینی نیجه یوکلویب کوتورر شن سکوت ایدوب بر زمان گیدردی **بر** زرعه راست کلدیلر شن رفیقنه ایتدی **اتری هذا الزرع قد اکل ام لا** یعنی بو کوردیکک زرع اکل اولنمش میدر یوخسه اولنمامش میدر رفیقی ایتدی ای جاهل کورمزمیسن هنوز سنبله‌سی نیجه اکل اولنمش اولور شن ینه سکوت ایدوب بر زمان ده‌خی گیدردی

رفیقنک یوزینه قوپب محله کلدکلرنده بر جنازه‌یه راست کلدیلر شن رفیقنه ایتدی **اتری صاحبها حیا ام لا** یعنی بو جنازه صاحبنی صاغمی کوررسن یوخسه اولمشمی رفیقی ایتدی بن سندن احمق کمسنه کورمدم صاغ آدمی قبره کتوردکلری کورلمش صاغمی یوخسه اولدیمی دیو سؤال ایدرسن شن ینه سکوت ایتدی قریه‌یه دخول ایتدکلرنده شن مفارقت مراد ایلدی رفیقی رضا ویرمیوب شنی اول کیجه مسافره خانه‌سنه قوندردی مگر رفیقنک طبقه نام بر عاقله قزی وار ایدی قزینک یانینه دخول ایتدکده قزی بابه‌سندن مسافرک کیم اولدیغن سؤال ایتدی باباسی اثنای طریقده رفیق اولدم لکن مدة العمر بویله بر احمق آدم کورمدم نیکا بوکونه سؤالل ایدی دیو اشتکا ایتدی اما قز حکایتی کوش ایدینجه بابا ایتدی **یا ابت ما نطق الا بالصواب** مسافر جاهل دکل سویلدیکی جمله حق جاهل سنسنکه انک مرادی کلامنه واصل اوله‌مدک **اما** اولا **اتحملنی ام احملک** قولیله مرادی **اتحدثنی ام احدثک حتی نقطع الطریق بالحدیث** یعنی سنمی بر حکایت بسط ایدرسن بنمی تاکه یولی محادثه ایله قطع ایدوب طویمیه‌لم دیمکدر **ثانیا** **اتری هذا الزرع قد اکل ام لا** قولیله مرادی اهلی استسلاف ایدوب ثمنه ام لا یعنی بو زرعک صاحبی ثمنی استسلاف ایدوب اکل ایتمش میدر یوخسه ایتمشمیدر دیمکدر **ثالثا** صاحب جنازه حیا ام لا قولیله مرادی اخلاف یعنی ذکره بر ام لا یعنی بو میت اولادجه ذکرینی ایده‌جک نسنه تخلیف ایتدیمی یوخسه ایتدیمی دیمکدر

قوله
قوله

جواب قطع معاسنه

الجفرا

پس حوض طشره‌ده بر شنك باشنه چیقوب شسته ایدی شنك
اثنای مراجعده سؤال ایدیجك كلامك نادر می بو دیو فرمان
كوشش ایتدیكی كلامی نقل ایدیجك شن ایدی نعم زجهی اید
وحرادم دخی بو ایدی اما بو سوز سنك دكلدر بو سوزك صاحبی
كیمدر طوغری سویله دیدیلر ویردی صاحب خانه نعم بو سوزم
دكلدر زنكلدر جو معروف ایدیجی شن دخی بریله زوجه ولمدیجه
زوج ایتمامك ایچون اول رجاده ایدوكن تفهیم ایتمكله حریف دخی
قزنی شسته تزویج ایتدی اول قزینی ذوك جبل وجیرانی شنی كره
ذكا وفطنته واقف اوله قوده وافق شن طبقه دیدیلر بو مثلین
متوافقین ایچون بین العرب مثل اولمشدر جه ابو الفضل میدانی
امثالنده وابو محمد حریری زقیقی مقامه سنك تفسیرنده بو وجه
اوزره ایراد ایتمشدر اما اصمعیدن بو مثلك تفسیری سؤال
اولندقده اهل شن وحا من ادیم كان قد استشن فلما اتخذه
غطاء وافقه فضرب فیه هذا المثل دیو جواب ویرمش یعنی طبق
ایدرمكه شن دیدكلری ادیمدن بر یابس وعاء بالیه در بعض
زمانلكی قورلنمش قربه در وقتاكه انكار غطا اتخاذ اولنوب
موافق كلنه وافق شن طبقه دیرلرما عن الشرقی الشن القربة
البالیة البالیة وعن ابی البقا الشن الادیم ای یبس
والخلق حاصلی هر مثلین متوافقین ایچون ضرب اولنور مثلدر
غالبا انك زكلیلج جوملك قپاقی اولدی مثلی اصمعیدن
روایت اولنمشدر ماخوذدر اما حداة وبندقة مثلی عدوی سببی ایله تقرع

ایچون ضرب اولنور ودخی كنده نظیر وعاسنده مبتلا اولان كمسنه‌لر
ایچون حداء وحداء وراءك بندقة دیرلر مثلدر دیو بعضیلر تواتر
ایدوب واصلی اثبات ایله حداء حداء ایدی تخفیف وقعنده
واقع اولمغله ترخیم اولنمشدر دیدیلر اما اشبو حداة وبندقة
كلماتیله مراد نه اولدیغنده اختلاف واردر بعضیلر حداة ایله
معروف قدر بندقه رامی بندقه دخی دیمشلر غالبا باچقدن مصنوع
پارلق دانه‌لریكه تكا كرده ایله وسائر آلات رمی ایله طیوره‌ی
اولنوب صید ایدرلر مراد بو اوله وبعضیلر دخی حداة بندقه
سعد العشیره‌نك ایكی قبیله ایدیلر حداة قبیله‌سی كوفه‌یه نزول
وبندقه‌یی اخراج وبندقه یمنه وارروب نزول بعده علی الغفله
حداة قبیله‌سنی باصوب غارت ایتمكله حدا حداء وراءك بندقة
دیو مثل اولمشدر یعنی ای عشیرت حداة آردكده بندقه
عشیرتی واردر غافل اوله دیمك معناسنه وحدا حدا
عصا وقفا كبی غیر مهموز اولمق اوزره دخی روایت اولنمشدر
حاصلی ایكیسی دخی بر بریكه كفو وعزیم ومقاومی اولان
شخصین متوافقین ایچون ضرب اولنان مثللردندر

لغزما فی المقالة التاسعة

قوله

بو مقاله‌ده كلید تانیس ایله قفل كشای در ودرج ایدیكی
اولوب قولندن اشغیده هر داعی مأذون قولنه كلنجه منتهی
رساله شیعه اسماعیلیه‌كه انكا شیعه سبعیه دخی دیرلر
انلرك بینلرنده مرموز اولان بعض اصطلاحاتدرین عبارتدر

ارالق ارالق اراد ایمش شرح و بیانی مستقل بر رساله اولمغه محتمل والمعنی علی اولندی قوله اول خوکه یعنی وطلی جلد موبقابع نازیانه فاخرج منها ایله مجلی بو زمانی مسلی یه سابقت کوستررک اما جلدنه قوشدرروب برشدرمق ایچون امداد اولنمش آتدر و بعضلر آت برشدرمق میدانه دخی درلر دیمشدر عن المغنی الحلبة المیدان وانما سمیت حلبة لانها تحلب القوة والعرق ودخی یرشن ایچون امداد اولنان خیلک مراتبی صحاح جوهری وسائر لغات عربیه ده اون اولمق اوزره مسطوردر زیرا حوب آت قوشوسی ایلدکلرنده خیلی اون اون ارسال ایدوب جمله سی سبقت ایلیوب ایروکلنه مجلی دیرلر صاحبنه آیینه رویندن غبار کربت وجلتی زدوده ایتدیکی معنی ایله آردیجه کلنه مصلی دیرلر اوچنجی یه مسلی دیرلر دوردنجیه تالی دیرلر بشنجیه مرتاح التنجیه عاطف یدنجیه حظی سکزنجیه مؤمل طقوزنجیه لطیم اونجیه سکیت دیرلر نتکیم ابن الانباری جمله سنی بو ابیاتده جمع ایدوب دیمشدر نظم

جا المجلی والمصلی بعده ثم المسلی بعده والتالی
والمرتاح یقص بعده والعاطف الحظی کالذبال
نسق وقاد حتفها فی صهوة قبل السکیت والغنم الذبال

وقال آخر سبق المجلی والمصلی والمسلی بعد تالیه تری المرتاح وبعاطف والحظی ومؤملا جلب اللطیم علی السکیت صباحا

اما المعنی بیه ابوعبیده دن مروی اولان مجلی ده اسماء مذکوره عشره دن موزونی بو ثانی ایله عاشردن غیریسک اسمیاری مسموع اولدی یعنی ایکنجیسنه مصلی دیرلرکه مصلادندر و اونجیسنه سکیت دیرلر منقولدر اما ابوالعباس سرنشی حریری ترجمه هر برینک وجه تسمیه لرینی مفصل بیان ایدوب اونجیسنه سکیت دیدکلری صاحبی خشوع وذلت دخی حجابتله ساکت اولدیغندندر زیرا عرب اونجی فرسک اوزرینه برمسن طاقوب واوزرینه بر بوزینه سوار ایدوب تشهیر وصاحبی بونکله تخجیل وتعییر ایدرلر صاحبی کمال حزن وعار ایله ساکت اولدیغندن بشیدر دیو بحر ایتمشدر قوله

نی دیک طوسی برآید بخروش امثال عجمدندر اصل ترکیبی شیل دیک طوسی بخروش می آید اولوب برکسنه شخص آخر ده اولان شوق و وجده عمدا اتباع ایله متشوق اولوب اظهار شور وشغف ایله جوش وخروش کوستره ضرب فارسی اعجام اول کسنه حقنده مصرع مذکوری ضرب ایدرلر نتکه علاء الدین نام بر مقلد صوفی وجد وحالدن بهره یکن بهره خلقه ذکر الله آنلوب خلقه اظهار وجد وحالات ایتدکده کمال حجندی دیمشدر نظم

چون علاء الدین بوقت سماع زد فغان و خروش می آید
کوییا از حرارت الکنت دیک طوسی بخروش می آید

اما مورد مثل مختلف فیه اولوب دیک ایله طوسینک معناسی بیوردن ایدوکنه تجربه سز اوثوق به روایت کوشنر دیعقر

اولمامشدر • زیرا اکثر اهل طوس تذکرکاه وحاموسنده استمزاج اولنمشلردر • اهل هرات پشت حمام بیرونه اولندیغی کبی • نته که نصیر طوسی تألیفی معتصم خلیفه‌یه عرض ایلدکده ابن حاجب بونی کتور دیمکدن ایسه بر اصلاح اولکوز کتورمک دخی علاوه‌ی دوب تألیفنی نهی شسطه القا ایدوب انجینی حرینه کلامنک قصه‌سی بین الناس مشهور ومعلومدر ومغنی مقاله‌نک دخی عنوان رساله‌ده کاو طوسی حکیم قدوسی کورتمکین دیمکی قول بونی موبددر والله اعلم

قوله کالباحث عن حتفه بظلفه • امثال عربیه‌دندر ومورد مثل برکون برکسنه بر وادیده برظبی دیانوده بعنی صید ایدرلکن ذبح ایچون بیچاغی بولنماز برخلالده صید حزنا غلبه زمینی اشمکه باشلر ناکاه اشه‌دوکی یردن بر بیچاق ظهور ایدوب اول بیچاق ایله صیدی ذبح ایتمک ایدیبن کندو اجتهادیله ورطهٔ هلاکه کرفتار اولان کمسنه حقنده ضرب اولنور مشلدر ومثل مرقوم • کالباحث عن المدیة • حتفها بظلفها • ترکیبیله مستعملدر

قوله چو چشمار انکه خورد از ز نیش • بیت مرقوم شیخ سعدینک بوستاننده ابیاتندر چشمار دیدکاری نشوان عجم بر دخرتی عروسنه کلدن عروسدن زخم چشمی دفع ایچون برسوبه بریکل تصویر ایدوب عاق وکلکونه وآب زرایله زخرف ده طراز اولنوب عروسک لباسنه مشابه البسه البس وانواع پیرایه

ویرب او شخص عروسه البانس ایدرلر عروسی کورمک مراد ایدنلره ابتدا انی کوسترلر بعده اول سوبی سوزخاسنده باشی باشدن اشغی بر تاب ایدوب بونه کونه شکست ویرلر ایسه چشم بد دخی اویه شکست ویلسون دیرلر صاحب عروس اکرافنیا ایسه زر ده منظور اولان نقاکران ایچون درون سوبه‌ نک وسعی برنده سی دراهم ودنانیر واکر فقرادن ایسه نقل چوز شکر بادام وبسته وزبیب مثللو شیلر قویوب سوبه باشدن دوشوب شکست اولدقده یغما ایدرلر • حاصل چشمار اصابت عینی دفع ایچون اختراع اولنان رقیه مقوله‌سی نسنه‌یه دیرلر • امثال عجمیه‌دن بعضیلرینک تحریر اتدکلری مسطوردر • اما محصول بیتدن منفهم اولان معنا اودرکه سندن منفعت امید اولنور سنکا ره ولکن انکوب یاردن اوجوب ضررکه بلکه عطب وهلاککه ضرب ومترصدلردر دیمکت اولورکه عربیه‌ده ابیات

بیت

اذا قصدت الایام ما بین اهلها • مصائب قوم عند قوم فوائد •

قوله دیمکدر قوله غاب وغلاله غلة غلها غنایم ایله اغتنام ایتمکدن صیغهٔ ماضیدن شمدیکی کافات مشتاد لکن وکازن وکس ناعم ایله اوزل ادخره مغتنم اولسون دوزکنک مفهومی معلوم بیانه حاجت یوقدر • اما غاب وقلل وتغلة غلة لفظلریله مغنی رساله‌نک غالبا مرادی شاعرک برقولنی تلمیحدر • نظم

جاء الربیع وعندی من نداوته • سبع اذا ما بای نالف البلد •

غنم مع العارد والعاب والعلل ... بعد الغنون وغلة غلة المرد

وكذلك كافات شتا قولنده دخی مرادی ابن سكرة الهاشمی
ابو الحسن محمد بن عبد الله بن محمدك مشهور ومتعارف اولان
ایکی بیتیدركه ابو محمد جوهری مقامه كرجه بنی اول بیتلر ایده
مسلكی اتمام ایتمشدر اول ایكی بیت بونلردر **نظم**

جاء الشتا وعندی من حوائجه ... سبع اذا القطر عن حاجاتنا حبسا
كن وكيس وكانون وكاس طلا ... بعد الكباب وكس ناعم وكسا

شهرتی ابن سكره علول موسم شتاده بر یغمورلی كونده نظم
ایدوب احبابندن برینه كوندرمك اوزره شرح تیکی روایت
ایدوب واسلنده تمامی دخی برجه اولمق اوزره یازر **نظم**

يوم مطير وعندي من حوائجه ... سبع اذا القطر عن حاجاتنا حبسا
حروف كافاتها فيها مقدمة ... اذا انا الفتى ذو اللب او درسا
كن وكيس وكانون وكاس طلا ... بعد الكباب وكس ناعم وكسا
فو مطرت البحار الدهر كلهم رشحا ... ول فوحسن في اليوم لي وهسا

اما ابن مسعود لسانی بر كاف دخی زیاده ایدوب سكز كاف ایله نظم ایدوب دیمشدر

نظم

وكم ليلة في شهر كانون بتها ... اعانی من حدتی بها البرد والعنا
جمعت من الكافات فيها ثمانيا ... فما شبت من برأى ابن حوى محسنا
كرانا وكيزانا وكسا وكاعبا ... وكسا وكرما والكوانين والكنا

شنكه امیر تمیم ابن المعز كافاتك بر كافنی نقصان ایده رك كافاته نظم ایتمشدر **نظم**

اذا هبت سلطان الريس ضحكنا ... سخرا وحل الغرب كل سحاب

ورد على الافق الغمام نيابة ... فقم فالغنى في عدة وحواب
كن وكانون وكاس مدامة ... وكس وكيس وافر وكتاب

وكذلك شیخ احمد دمشقی جوهری شتادن عد اولنان كافاتك مجموع

نظم

جاء الشتا وما عندي من الكافات ... الا الذموع الذي على كمد كافات
لاكن لاكس لا كانون لا كاسات ... ولا كيس ولا ثياب الكسا قد فات

وقال الاخر من اجواب في كافات الشتا

وكافات الشتا تعد سبع ... ومالي طاقة بلقا سبع
اذا ظفرت بكاف الكيس كفي ... ظفرت بعوز باقی الجمع

ابن سكرهنك اشبو كافات شتا شعرنه معارض اولان
شعرلردن شخو بن حمدن بیرون بر اولك ایدوب حتی كافاته
مضمون منغص اولمدن ناشی بتون حروف تهجیده نظم
ایتمشدر اما ابن مسعود كافات شتانك صندی
رائات صیف دیو ایکی بیتی نظم ایتمشدر **نظم**

انی قد بنك رأآت ثمانية ... البغی بها الحران وانی وان دری
رف وروح وريحان ورنح ... ورفرفه ريابض ناعم وردا

نقول كلامدن اعراض برله بو محلده بو طرزله اكتفا اولنوب
سائری طی اولندی اما بر كافات شتا صاحبی ابن سكره
صاحب طرف بر مجموع قول افرادیدن بر شاعر بركی ایدی
حتی حرانی ایلی بیك بیت اولمق اوزره مرویدر جمله اشعار
ملحمدن بركون ایام بهارده بر سره وقد بانه غلامی

الدە رشك خجوم ستكوده اولان كوروب دیمشدر **نظم**

غصن بان بدا وفى البدر منه ... غصن فيه لؤلؤ منظوم

فتحيرت بين غصنين فى ذا ... قمر طالع وفى ذا نجوم

وكذلك ابن البرغوث نام بر غلام اشتغفه خواجه تعلق حاصل ايدوب آب وتاب وخيال رخسار دلجوسیله كحل رقاد

دیده بیدارندن شسته اولمغله دیمشدر **نظم**

لبيت وما اول بين واني ... اذا انا قلت من بعشقوه

حبيب قدنفى عنى رقادى ... فان غمضت البقظى اره

قوله غوانى مواعيد عرقوبى نزاده كجى امام ناصر المطرزى ذكر اولنان عرقوب خلف وعده وعدم ايفاى عهد ايله العرب

مثل اولمش خيبر يهودلرندن بر كذوب يهودى ايدى حتى

اولا تحرير ايدوب بعده حمزه اصفهانيدن اخلف من عرقوب

ديمكله خلف وعده ده مثل اولمش يثرب ساكنلرندن بر كمسنه

اولمق اوزره نقل ايدوب ديمشدر عرقوب رجل من خيبر

يهودى كان كذوبا يعد لا يفى قال حمزة الاصبهانى هو رجل

من ساكنى يثرب يضرب به المثل فى الخلف فيقال اخلف

من عرقوب اما امثال ابو عبيد ميدانى ومنتخب ميدانيده

باب الميمده مواعيد عرقوب حتى مصرح اولوب ابن الكلبيدن

نقل اولنمشدركه عرقوب اخلاف وعديله بين العرب مثل

اولمش يثرب ذات النخلده ساكن عمالقدن بر بخيل كمسنه ايدى

بركون قرنداشى قلت ذات يدايله ذا متربه اولمغين عرقوبه

شنى سؤال ايدوب استغطا ايدر عرقوب صبرايت انشو نخله

طلع اولدقده طلعى سنك اولسون ديو وعده ايدر وقتا كه

نخله طلع اولور برادرى انجاز وعده اسد عرقوب واروب

طلع نخلى استدكده عرقوب صبر ايت بلح اولسون حتى

دفع ايدر بلح اولدقده زهو اولسون ديو ردع ايدر زهو

اولدقده رطب اولسون ديو نهى ايدر رطب اولدقده تمر اولسون

ديو اغفال وكيجه ايله خفية قالقوب باغجه تمرى قطع وسرقه ايدوب

قرنداشنه بر تمره ويرمكله مواعيد عرقوب ديو خلقده مثل اولمشدر

قال علقمة

وقد وعدتك موعدا لو وفت ... كموعود عرقوب اخاه بيثرب

وقال كعب بن زهير

كانت مواعيد عرقوب لها مثلا ... وما مواعيده الا الا باطيل

وقال ابن شريف

وما يبلغ الاماني فى مواعيد ... الا كاشعب يرجو وعد عرقوب

وقد تخالف مكتوب القضا ... فكيف لى بقضا غير مكتوب

وقال ابن حجاج

فديت من لقيني مثل ما ... لقيته والحق لا يغضب

فقلت يا عرقوب الطمعتنى ... فقال لم نفعك يا اشعب

وقال الآخر

واكذب من عرقوب يثرب لهجة ... وابين شوما فى الحوادث من رجل

قوله تناسج كموك رنكت بو قولده مراد اليوم السنة امامده

قوله

سبب اولان وعدگون مثل مشهوردرکه امثال میدانیده
اخلف من شرب الكمون • چو مذکور اولرب یعنی تسقی
تیقال له الشرب الماء • دیو مشعردر نته‌که مبرک رساله‌سنده
زیره را بوعده پرورش میدهند یعنی وعدگله احیا ایدرسن
وعدک کفایت ایدر دیه‌جک محلده کنایه اولنور واصلی
دیار کرمانده زیره زراعت ایدنلر صواره‌جق زمانده نازله
وارد خطاب ایدرلنش • ای زیره من تراب بسیار خواهم داد •
اول خطابه بناء یعنی قورو وعدگله صاورب سوز ایله بسلرسن
دیمکدر چو تحریر ایدوب نظامینک بو بیتی ایله استشهاد ایدر

نظم

امید خورش بهترست از خورش •
بوعده بود زیره را پرورش •

قوله شعست اختر گذشت ایله • اختر گذشت امثال مجددندر
فلان کسنه‌نک تدبیری تقدیره موافق گلدی • دیه‌جک یرده
مستعملدر نته‌که ملا حافظک بو بیتندن ظاهردر بیت

روز هجران وشب فرقت یار آخر شد
زدم این فال وگذشت اختر وکار آخر شد

وکذلک بو بیتندن دخی معلومدر عصار بیت

بس فالی که از بازیچه برخاست •
چو اختر میگذشت آن فال شد راست

اما بو اختر گذشت معنی اکثر فال ایله استعمال اولنه‌جقدر

غالبا

قوله

غالبا تفأل کرده تحقق اولنان مراد برسعد کوکب ساعته
مصادف اولرب حاصل اولدی دیمکدن کنایه‌در اگرچه
مبرک وبعض رساله‌ده اختر نام برملک آمین دیرکن
جانی دوبا قده در اول ملکک آمینه مصادف اولان
تمنا بر ایله البته تخلف ایتمز قول مشهوری تحریر ایتمشلردر
اما محققده نظر واردر قوله قائبة من قوب • امثال عربیه‌دندر
قوب وقاب فرخ الطائر یعنی مرغ بچه • وقائبه وقوب
بیضه معناسنه اولرب مثل بر قوجه قطع وشق معنالرنه
گلن قوبدن عیشة راضیة شکلو فاعله یعنی مفعوله درو قائبه
مرغ بچه بیضه‌لی شق ایدوب چقه اول بیضه‌یه بیضه قائبه
دیورلر یعنی برکسنه بر تهمتدن ویاخود ملزوم قیمتی اولان
برنسنه‌دن ابرا ودقت بر له خلاص وبری اولسه عرب
اول کسنه حقنده تخلصت قائبة من قوب وبرأت قائبة
من قوب دیرلر مثله بری الذئب من دم ابن یعقوب • ومولد
مثل بنی اسددن بر اعرابی بر بره برنا جو استخفار ایتدکیندن اغوا
تاجو بن سکا فلان مکانه دک خفارت ایدرم او مکانه گلدکده
قرأت قائبة من قوب • یعنی او مکانه سلامت ایله ایرشدکده
مرغ بچه بیضه‌لی نیجه دلوب چیقوب قشر بیضه‌دن تخلص ایلدی
بری الذمه اولورسن بن دخی سنک خفارتکدن اولکرنه
بری الذمه اولورم دیمکله مثل اولمشدر اوزره منقولدر کذا
فی المقارزی • اما امثال میدانیده یاکل قوبین قربانده تقیب

تركيبه دخی مسطوردر اولوب خلاصهٔ مفهومی قوب وقاب
فرخ طائر معناسنه وقائبه وقاب قطع معناسنه اولان
قودن فاعله یعنی مفعول درحتی فرخ طائر بیضه‌لی دلدکده
تقوبت القابة عن قوبها دینور یعنی بیضه فرخدن دلندی
دیمک معناسنه فی ترکیبنه ایکی حاجتی سؤال ایدر
اوچنجی حاجتی سؤال ترتب ایله عرب اولنور شلده جو
مسطوردر مثل مزبورک اصلی انقبضت قوبی من قاب
اولنق اوزره صحاح جوهریه تفصیل اوزره مذکوردر بوکلده
بوقدرله اکتفا اولندی قوله خوانی املک قابلیت علاوه
قوادم لیاقتی اولمشدر لغات عربیه ده جمیع طیورک جناح
بش مرتبه اولوب اول بجناح که زبان فارسیده شهپر
وشهبال که لسان ترکیده چلک دیرلر عربیه ده قوادم دیرلر
ایکنجی مرتبه‌سنه مناکب اوچنجی مرتبه‌سنه اباهر دردنجی
مرتبه‌سنه کلی بشنجی مرتبه‌سنه آخر الجناحدر خوافی دیرلر

نظم

وشانی النصح یعذل بالاشافی ومن جعل القوادم کالخوافی

قوله سرگرفته دست بستم بو قولدن مراد شیدو کی
معلوم اما سرگرفتن امثال عجمیه‌دندر الذی التصاون وصعب
التمتع اولان برنازک جوان سرکشه فی فناق طریق
مخادعه ده رام اتمکله رام ایدوب نقله

قد كنت تفرغ من لبس من قبل

قوله: [in right margin]

وهر مرتبه‌سی دردر اولوب مجموعی یکرمی یردر [in right margin]

قوله [in right margin]

وقد دفنت لا سرج ولجام

معقد فتیه ساده وبس وکندودن تنفر اولوب فارغ ایدرکن
عقطار قوت نسبیده تسریح وتجلیم تلف فلفای اعجام اهل عجم
حقنده سرگرفته دیرلر یعنی باشنی طوتوب زورلی استعمال
اولندی دیمکدن کنایه ایدرلر نته که جیرقابه ریحان خشبانده
بوجه ریحان وقرع بولنمغه عارندن ترک وانرووبالر ایدوب
اثنای طارقده کندوسی حال بزحوانلق صاحب جمال ایدر انفت ایلدکده بعینه

نظم

ازدست چرخ باد اقطار میبردم باهرچو سرگرفته یکبار میبردم
اگرچه دعوا نحماخر بری بریدن ترکن حکایات شیرین بیجد
وبلا قیاس اولوب دونبو دخی وقرع بولنق اوزره اولدیغی معلوم
ابنای زماندر انکی قطب السرور صاحبنک اخبار ظرفا
ومجان ترتیب کرده دبستان بلاغتی ولنس ولدان
روایاتدن فی المجلد بومجلده ابیات صالح بر طلیح حلو القول ترکده
ترجمه ده نزع سراول لغات عربیه نقلی مناسب کورلدی
منقولدرکه مشاهیر ادبادن مطیع بن ایاس ویحیی بن زیاد
وحکم الوادی وحماد الروایه وحماد عجرد علی الدوام تعاطی
کاسات مدام ایله مناد متیری متماوی اولوب بربرلریله
منفک اولمزلر ایدی واول عصرده ابو الاصبغ کنیتی ایله مکنی
بر مغنی یعنی بر مغنی کشی بر دورده اجمل امعیشتی نتیجه قیافت
باهرة البهجة اولوب فتان کوزلکده بهر بری برجاریه سیلیه

رباعی

ازباده رخ شیخ رنگ آوردن • اسلام زجانب فرنگ آوردن
ناقوس بکعبه در درنگ آوردن • بتوان نتوان ترا بچنگ آوردن

حاصل یحیی بن زیاد ابو الاصبغ حقنده کثیر الافضال ولمغن
رکوت ابو الاصبغ یحیی ایله خاصة اصطباح مراد ایدی یحیی
اخشامدن فراخ و دجاج وجدی وبعض نقل فواکه وزر
گره شراب ارسال ایدوب • ابو الاصبغ دخی جوارسنی
اشیاء مذکورەنک طبخ واصلاحنه مشغول وغدانک بر رسمی
برنجی ایچون اطراف سوق وبازاره ایمکله یحیی بی بزم آماده در
دیو دعوته ارسال ایدیکک غلمانندن بر غلام موجود اولمایحی
بالضرورت ابو الاصبغ کندوب یحیی دن آریلمه مغاکل دیو
تاکید ایتدی • اما اصبغ خانه یحیی یه دخول ایدوب باسکک
رسالتنی ادا ایتدکده یحیی کندو کندویه هرزمان روزکار
اقبالی اولماز بریله وقت فرصت اله کیرمز ودوب خدامینه
اغلاق باب وبر طریقله اصبغ خروجه رهیاب اولمقدن اتقا
واجتناب ایملریچون تنبیه وتهدید ایتدکدنصکره هزار لوع
وغرام ایله اصبغه عرض مرام ایدر • اصبغ یوسف مثالی صاحب
دلاذل ابتهال مرادندن جوا ذیال تحرز ودلال ایدرک
سالک شیوه مجانبت اولمق ضمننده طونیجق یحیی آغوشنی ساوز
برله اول کلبن نازک میانه منطقه پیوند مصارعت اولوب
قامت موزون خرام دلوبنی سایه سرو کبی بسط زمین

منعوف دل وانفاق طریقیله حاذقانه وارمغانلر
ایدیلر ذکر اولنان ادبا دخی جمله جوارسنده جمیعة الوجه
طلیقة اللسان بارعة الظرف مطبوعة الاداجوزلر نام بر بوکده
جاریه سنده خاطر بربو اولمرله خانه ابو الاصبغه ملازم وشخاغ خوذا
ایله وخترزاری برفصان ایتکله مداوم ایدیلر نظم

فلیس شرب الاّ بالملاهی •	ولیکو کاس فی نبر و زیر •
فلا تشرب بلا طرب فانی •	رایت الخیل تشرب بالصفیر •

اما ابو الاصبغک اوغلی اصبغک نسیم کلبی اولوم دکتابت

وارسنی برجو عن النبذه اه • برجه دکورلر مجسم کردن •
قابلیه سنبک وافراغ اولمنش بر محبوب اوزه وزیبا ونکارو باده خوارانی

نظم

سلبت محاسنک الغزا صفانه • حتی تحیر کل ظبی فیک •
لک جیده وملی ط...ونفاشه • وعذاکمون فروتنه لالیک •

نقش بدیعی ایله موشیخ قلمش ودل عصرده حسنی نادره دلبر
متناسب الاعضا اولوب بالای وکیدا وخاص وعام ایکه تنجا ده
نشین فقیه موب وزاویه کزین شخماس متعب فاطبه جمیعه
وزناری افتنا صحنه دام اتمشلر بر غزال زرینه خرام ایکرجیب

اوروحش صید اولمز سبحه وزناری اسمز
امام وبرهمن دام ایلمولر بیننا کامینده

فو اسنجه کسنده بر رام اولمق وکل احباتا عنا قدعرض جمال
ایلسه قربانیکا عشقنده اول کون بیرام اولور بر فتنه ایام ایدی

جلوه کاسنده

کره دودبست و ظهره نشست اید وب مانند طلسم دخمه ازاسباب
اولان اثر درج سرسراوین بندی عقده سینه اطالهٔ دست تعدی
لکن شدت تقصاون اصبغ ایله انحلاله قادر اوله میوب مجافت نظم

خوف سیادیه انهم لاتخفر حبل الملک
والفعل بهم انی ظلومته من التشویع ومنکث

ع

ادمهیج طویل طور او جقورد

کسکمش یحیی تاب آور تحمل اولمیوب حبل وهین صبر عائق یحیی
اوزه سندن اوزیلوب قالدی وبیاض صبح نیان ذنب
السرحان وش منشرق انکشاف سراویلدن برق صاووب نظم

من نال ذاقه ال کل المنا	وسعده فی الافق سعد السعود

نعشعه سیله نمودار اولدقلری قرص خورشید مطلع فلکمین طالع
ومنکشف وخواه ناخواه برج معوج الطلوع آغوشین یحیی
عقده دراسه مقارنت ایله منکشف اولدی نظم

قال منا هیج المحبوب کافیه	فقلت هذا من البهتان والکذب
لذاذة الوصل لا تخفی لعادلها	ان فی بحر معنی لیس فی الغضب

وقتاکه یحیی نقوهٔ مغشوش آمالنی سکه بوته استیفنام
کام ایتکله ایتنی آلتون ایدوب نائل مرام اولدی مکارمنی
استجاز طریقه سیله اصبعه قرق عدد دینار اعطا ایدوب
ولاد قدنفکره غسل ایدوب تبدیل قمصان وجامه دکه
وزیین وتبخر عمامه ولحی اشتغالنده ایکن مطیع بن ایاس

وارجه قه کلدی سلام ویروب کیف اصبحت یا سیدی دیوب مراسم
تفقد حال وخاطری مراعات ایدکن یحیی رد سلام ایتمیوب
جبین نوددنانه عارض اولان وسمهٔ چین استکبار واستعظام
چهره پرداز آچو نظام اولدی مطیع ناصیهٔ حال یحیی ده مشاهده
اولان غبار قنقولی نقش خطوب عارضه سیله نشات ایمش
زنگ هومه حمل ایدوب ایدی یا بقیة المعشر تزین وتبخرا وزرت
اولدیغک دلالت ایدرکه بر سمه تزجه دوغلیت اورنه سن اسر
ملکک یحیی بنه جواب ویرمیوب تشنج انف ایله تبرعلم وتفحی ازبردی
مطیع ایندی نولدی سکا بز بو تعلقک وجه خلافنه بعث اولمش بگون
وحی نازل اولوب ملائکهٔ عظام ایله مکالمه می ایلدک یحیی دخی نزاده
تکلح وجه ایله اظهار تعظم ایدوب باشیله لالا دیو اشارت وایما
ایلدی مطیع متحیر اولوب بیت اصلی نه در عدم تکلم ایله بواوضاع واطوار کی
بنی مبهوت ایندی کاکه دوننه قد نکت الا صبغ دیدکن یحیی
ای نم نمدی بوساعت ده دوکن ایشی ایشلدم واصبعه قرق
آلتون بغشدم مطیع متعجب اولوب ایندی یا اول عقاب حوی
نکونه دام ودانه ایله شکار ایدکه تحصیل اقتدار ایدوب بازوی
مراد ونه قوندردک ونه وزردن جلب ایندکه اول رجای آرزو
عالمیانی آب منزاب انقیاد عذار ومراد اوزره دوندردک تا لحد
راست سویله نه طریق ایله خانه که کلوب دامن وصلنه الکه کردی
ونیجه سنه اوزنیان رصیف التصاون متمایل اولوب
باباسی بنی دعوت ایچون کوندرمش کلدی مطیع مبهوت اولوب

تبرعلم فنحین ایده وطالک صهبه بوسوزلر
غضب کلک تقال تبرعلم ابرهم
ای تعضب من الکلام
وانقونر

ایندی فالوزاته طلاق ثلاثا ان فارغنک اوانی ایرک یعنی
نمق زنشدارودی ذوق وصال ایچون طورین حفظ اصبعه دخول
ایدن اصبع مخنثینکی تقبیل ایدنجه سندن مفارقت ایده مینک
ایده منک زوجه سی ثمنه ایده مطلقه اولسون دیو یحیی یمک
یقوسنه ویکلدی یحیی زوجه تخلیص گریبان ایده میوب
باالضروره رابنده خاتم سیمین اصبع اولان رمح خضیبی کنف
وارزه مطبخ وبس میوب دامان عشق خام وصلنی استسلام
ایتمش مرتبه کیفیت حاصل ایتمکله شیر منکام اولدی تعدد تفصیل
حکایه یحیی دن استیان یحیی دخی ماجرای کیف ماکان بیان
ایدوب دعوت ابو الاصبغه تحریک پای اجابت ایلدی
آنده مطبخ مانند سایه یحیی یه متابعت گوستروب بانه طاقلدی
یحیی ایندی سن مدعو دکلسن قنده کیدرسن حالیه مضعفک یحله
برمتری مصلحنی اولمغین بوکون جموت مراد ایتمش اوله مطبخ ایندی
لاوالله بن سزاره تقلت ایدوب داخل بزم اولم ایچی دروازه
صاحب ضیا فنه دک تشییع ایدوب دوزم دیدی وقتا که
خانه ابو الاصبغه وصول بولدیلر یحیی ایچرویه دخول مطبخ صورتا
قفول گوستروب بر ساعت مقداری زمان توقفدن صکره
دق الباب ایتدی خدام ابو الاصبغ قپویه واروب سنفیح
باب گوردیلر که مطبخ بن ایا سه ر اعتذار ایدوب بوکون بزم
شغلم وار دردخول محلی دکلدر دیه صحبت باقی دیه رک حسن
مدافعه یه تصدی ایلدکلرنده مطبخ بر ابیات یازوب خدام ایله ابو الاصبغه ارسال ایلدی

نظم

یا ابا الاصبغ لازلت علی … کل حال ناعما متبعا
لا تصیرنی فی الود کمن … قطع النکة قطعا شنعا
وال فتشنی لم تجنبه … جیفة او حفظا حق ضیعا
ولزی الاصبغ علی تحته … مسکین محلا قد صنعا
وله رفع عنیه محمل … سبقا بساکن قد نفعا
خارج بالاصبغ لو وقف طالما … یستری امر قبیحا قطعا

ابیات ابو الاصبغه واصل اولوب مفهوم معلومی اولدقده یحیی بی
مخلبها باعن الزانیه دیو قوتین سب ولعن ایله استعطاء سر آغاز
ایلدی یحیی معاذ الله مطبخ سامعینک مخض افکن وافتراسیدر ...
رالحق ابن شمیه دیو انکار ایتدی آنده ابو الاصبغ اول قطعه یکیتیه
الیه ایدوب بو قطعه ی یازدی یحیی بشکسته بولیجی نفسیه یقین حاصل ایدوب

نظم

فیمن بنیف لنا قدرن دیر … کانت براثه فیه من تکذب
وان فیمیک لا قدرن قبل … بحت فیدل علی النفث والریب

مضمونه سرزنش وملامه تصدی ایتدی بو خصوصده یحیی محال مکالمه
نیچه اوقدر حکمین طمیوب مشاجرت وملاحقت بوزنده دن برعربی ابن
ویه سلمه نقل بن مقیله اوزیک اصبغک دوات معینه
بن برکره مطبخ فی قلم بکوب التسبیب برادوات ایتمک ایله رؤس
رفقت ایله نوبت ایتدم ایسنده خی بنم اوغلم که والله اصبعدن
افزه واتهدر دیرنه اودن کره ایدوب بر بنه اودن فائده دن صکره
التومذی دخی دوضع معیا بخه المستریح ابت ثم اوکش بر ایه دن

مزری ایدرسن دیو جکت جواری بر کوزدن دهان قحفینه استفراغ
اولدیغی اولا اتسع دهی بالعقرده زعم خسته اولمتضا حکت دارب
اولفه حالت الفناء بریا ابن القلاعه دیدی اتسع درد دشمند اکو
بابانک اوکنه ارماه ایدوب ایکی پوزدن مغبون و اشرمسار الشره
اولدی انکا جواری ایله حسنک صادق القول ضد ابن دا تصحکت
اولان مطیع محلمه کلمک کرکدر دیو امر ایدوب تجربه مطیعی بجواری آیدر
یکی بر سان ایله شتم و دشنام مطیع و جواری ایله مضمون
شو اولا خنده زنان صحبتینی تمام ایتدیلر شعر

با نفسی قوم عن بحبت انی	یسئلوا الا عنک وسط فیدیه
یقولون لی ابتعدات فاعل	اذا زرت المحبوب فلت لیکه

قوله لامر ما جدع قصیر انفه امثال عربیه دن در شمندن انتقام
الجون کندو جردنه و ارکت مرتبه سی مفترقی اخبار وارتکاب
ایدن کمسنه حقنده مضروب اولور و هر عجب اولدیغی ایشن حتی
دکلدر البته نتیجه سنده بر مکر عظیم متصور در دینو جک محلده عرب
لامر ما جدع قصیر انفه دیرلر مثل مذکورده مکر ما جدع قصیر انفه
وانجی وع ما دون انفه بجکن اوق حلف الاذکار ما جدع انفه ترکیبلری ده
مستعمل در اکرچه مورد مثل صورت ابطال و کسل اولیجی مرتبه
طول و دراز حکایت مشهوره یه الحاد و بد لکن امثال کثیره عرب
مجری اوراب فانده دن خالی اولمقیج الیوم السنه عربده سایر
و مشهور اولان شقلرینی انتخاب برله علی وجه الاختصار ایراد اولمقین
مناسب کورلدی قصیر مذکور خدیمة الابرشک خازنی و عبید

ز

اولان ملوکی قصیر ابن سعد بن عمرو اللخمی در خابنده عاقل و حازم
و کیاست و فطانتده عصرینک یکانه سی در مانندن کمسنه ایدی
مثل مذکوری رافع اعلام بلاغت قدماء ابو محمد صاحب المقامه
یکرمی بدنجی مقامه سنده ایراد ایدوب تفسیرنده دیمشدر که
قصیر هو المولی جذیمة الابرش و کان جدع انفه حین مولاه ملک
الزباء ثم اناها و اوهمها ان عمرو بن عدی بن احت جذیمة هو الذی
جدع انفه اتهاما له بانه غش خاله جذیمة اذ اشار علیه بقصدها
لحتفی بهذا القول عندها حتی جره به مرارا الی العراق فکان یاتیها
بالطرف منها الی ان استنجی فی اخر زنت الرجال فی الصنادیق
و ترصل الی قتلها و الاخذ بثار مولاه منها و قصة مشهور در
امثال و بعض کتب ادبیه ده ابن کلبی و مفضل و ابو عبیده دن
نقل اولنان خلاصه مفهوم بودر که جذیمه مرقوم ارسال سیل العرم
علامتی ظهورنده متفرق اولان قبائل یمنیدن مالک بن فهم
الازدینک اوغلی جذیمة الابرشدر که ایام طوایف ملوکده که
بعثت عیسی علیه السلام زمانلرندر شاطی فراتده حیره و قضاعه ده
اتمشش رواب آخوید و طرفان بش سنه رفع لوای سلطنت
ایدن افضل ملوک عربدن ایدی صاحب برص اولمغله عرب
اعظاما له برصدن کنایه ایدوب جذیمة الابرش و جذیمة
الوضاح دیرلر ایدی ارض عراق و عمالقه دن طسم و جدیسی
اوزرلرینه غزو ایدوب ابنای ملوکدن اصحاب حسن و بها
اولان نشبان ساده روبانی استصحاب و استخدام ایتمکله

دورخ ادوره کاسات مرام ایچمش بر ملک بنام ایدی که قات
ملکا جزیره اولان عمرو بن الظرب بن حسان العلقی نک زنی
زبانک دست تکر بله جو کاه مراد دمنده نزع سرادق حیات ایچمشدر
اما قطب سروری علمین رحای سطوت اولان دو ابات دقیقه ده که
زمان جابیه ده زمینه نجوم شرب خمر ایدرک ربیبی دخی جذیمه لاذ
اولوب سب استقرائی دخی بر مفهوم سیاقنده مروی در که ملک
مث زائد دائما ردار جنین بهار بناته یعنی نغار طبائی انس بهاته
تفضیل و ترجیح ایدوب صیفنه دمل شرف دعوای **نظم**

حسن بحسن عالم الجلیب بتزهن	دمراج معتدل و نغز نقی

زجت فاینسده غالیه و فازیون سادوری حسن خداداد
دلبری تماشا ایچکه خیزان بر ملک کامران ایدی چیوشی دریا جوش
ایدوب عن عادته واطراف آفاقه غزو ایدوب ابنای ملوکدن سادات
رو بانی استملوک واستخدام ایدردی تا که روفت بنی ایاد
او زرینه دخی غزو ایدوب خرمن جمعیتینه فداحا احاق واستیصال
ایده شران پاشس تشتت اولمغین بنی ایاد دخی ارای طائفه کبری
رأی ایله باز و تخانه سطوت جذیمه یه بو کونه قسیل ایدلر حد لعب
اولدیلر که جذیمه نک صنم خانه خیره ده خیزان اسمیه مسمی
ایکی صنمی هنگام رزمده اول ایکی درماندن استنصار ایام
برنده اول مانزانک حضوریله نشوه دار اولوردی بر تقریب ایله
سرقه و من بعد او زرلرینه غزو ایلمامک ایچون عهد و شرط
ایدنجه رد ایتمه لمیش بو رأی او زره غزوه اتمام امری صاحب خوف

اولوب و کمال بر قلام نابند جمالک دست اتمامنه تعلیق ایدوب
دار الملک خیره یه کوندردیلر جوان مذکور دخی امثال خیال ایله
سده حضیرانه دخول ولطف خدع و طلاقه بر له شبستان موانستنه
نزول ایدوب سدانی حضیرانه جولدن کمال اطلبان حاصل اولدقده
بر کیجه جوان سدانه مستولی شراب ایدوب بانقش قی بزم اولی
کلفتی دخی اختیار ایله کلبدرینه رونق افزا اولدی **بیت**

ساقی ذکه اول بت حور سرشت اولور
بی سلسبیل میکده باغ بهشت اولور

قو اسنده ساقی حور سرشت ایله معقوده کنشت نمونه نمای
بهشت اولمغه سه خیزان دار النعیم جنانه وتمثش مکانه
دونوب جونک بی درلی صوندیغی جامی دو وزر مدعی **نظم**

وساقی بحث الکاس ویکاتها	الا منها مثل منوجیبته
سقانی بها صرف المحی عنیة	وثنی با خری من رحیق حقونه

دل شورخ طنازک شرابخانه ء چشم فتون زندن غمزه فتانی
صوندیغی جام لبریز نگاه طاقت شکن پرهیز بایزید ایکن رهمن
بیچاره نه چاره قیلسون عاقبت تعاطی ساغر کلغام تتابع صهبای
جنون فام ایله ال باغلین جلاسی ایقدن آتوب تعدی خوان
انتهاز فرصت ایله ضیران اختلاس ایدوب بر عجرانه قویه التسلیم
ظهرنه معادله ایتدی و قطعه قمرین اولان مبارک و معاطنده
اناخه معطیه ء آثام ایتیوب قید سنه دمل بولنجه دک کزدی
اما ایرته سی جذیمه دفعه ضیزین از ابعد العین ولد قدرتی

استعظام ایتمکله سندن ما صنم خانه بی بلکه طلعه ای شمس تشبیه
غضب و بیم و غم و حزن و الم ایله شرب و خمری حرام ایدوب
ترک و لهو و طرب قیلدی چونکه بی اباد اول جوان آتشین
جمالک پر زشمع لب و کاکلیه ورای خمیا و سببه دو نعیم
ایندکلری اشباح منحجبة الوجودی یعنی صورت مقصودی ایجنه
خاطر خواهیرنه بالمعاینه مشاهده ایدیجک جذبه یه وقد سفر ایدوب
آهنینک اولان ضمیرین سنک اطراف قبه سیما زلزله
ایندیکک ظلم و تعدی و تجاوزکی اسکراه رده سندن گلمت
ایده بیزار اولماریه فلان کیجه بزم بالمزده صباح حلدیه عدی کیروب سنی
راضی اولکلره مطلوبک ایله بردخی بزم اوزریمزه غوغا ایتمامک
ایچون سنده نطاق عهد و میثاق ایدرسن و الا صنمک سندن
تنفر و تزهد و بزاره نمیل و نود و کوستر مشرده دبو خبر گوندیرشدر

نظم

بدیرهم بت ازروی خود بکر داند
کسی که کار برای خدا نکرده گذشت

نکر اول اشتاده بی سحمرن اولوب ایاددن احوالی باینده
ظفر نخیج و دلال پرورده سی عدی بن نصر نام بر غلام زیبنده
ایدلمک شنجه آغ عالمتاب جمال قرطه باکوشش خدیمه اوغلینه تیندی
لاجرم جریمه جوابی بی اباد کاونن اجتهادده غلیانک مراد
ایندکلری دیک عهد و میثاقک و فق نیابته نحانه الاناقی
مولکام مینرلکیده انصرانی عدی بن نصر ایله مصحوب قیلمغه بیندیر

دن آغزایله دکل شرطیه مشروط ایلدی بالاخره بی اباده وقع خاطر
خواه جذبه اوزرینه اول یکی قالب بیجانی اول روح رودن یابدن
یعنی ضیرانی عدی بن نصر ساقی ایده ارمغان ایندیر و نکه کدی
یمن یدی جلیله قصب ایمان آرام ربا سینه یعنی قامت طوبی
خرام دلاراسنه ارزان رخصت ایهزاز ویروب جلالت کوکب
عظیم جنان شایان مراسم استلام زمین خدمتی بوسه ایله سرافراز
اولوب موردی یمین و شماله ذره دیده نکاه چاکیدست اجمه
ازرخون لی غلامستندن انفصال بلمدوکی قابل احداب تحلیل رفتن نی
خلیلدکت قلب شغف مشعوکک غوایله مماثل و مانند تیرآورده
جیب و دامن آمده شده غمزه عصمت سوزی معموری آرام درون
و کلات صبر و مکوزن جسیل بهاران اولان شغاف باره معادل قیلدی

بیت

نه قیامت وار عدد اول غلامک چشم سیاهینده
که حصن عصمتی ویران ایدر آول نگاهینده

جذیمه نکاه اولیده حسن خدا دادده عدی به آشفته و دلداده
و کندویه ساقی مجلس اتحاذ ایتمکله رسم نوشانوش دیرینه لی
اعاده ایلدی اما جذیمه نک همشیره سی رقاشک که حسن بها
و جمال و کمالده کاتهن بیض مکنون آشیانه ده محصون ربیضه
نهاده مطبوع الاندام و ممنوز لم یطمثهن انس قبلهم و لا جان
کانه ده مخزون برده تعز الاجسام ایام اولوب شمس مجرد
صورتی نه رتقشاسی

نظم

نصیب کن خدایا نازک اندام مرا تا کی
کند قالب تهی آغوش من از آرزوی او

نقشی ایدی مکر عدینک جبینش مطبوعهٔ تحرکات معنویهٔ جذیمه
نقش دوغیش سلیمة الاطوار عذرا گزینهٔ کمال رتبه تنشی
حاصل ایتمش ایمش بر کون بیش عدین فتح مجموع فنون ایتدکدن
ان کیدهن عظیم بابندن بو کونه سبقداده تعلیم اولندیکه
برادری جذیمهنک غنچهٔ گلبن سماحت اولان خاطر
گلبزی نسیم نشوهٔ خندریش ایله خندریز اولوب نخل کرم
الاصل عطوفتی بر هوای سبب و عطایه منزوز اولدقده
میوه فشان احسان اولدقده اقتطاف استدعا قیلدی
انار قادهٔ مضجع نشوه دن و سادهٔ مربع صحوه تحریک پای
استعفاده قلبی برطرفی ایله انکاره مجالی اولمغله بیچون متوافقین
حضرتی استشهاد و همان اول ساعت دخول بولد فتح دروازهٔ
مراد ایتمک اوزره زمام ذمامی ربط و ترقوتی اشرط ایتدرمی

محبت چون شود پر زور مستوری نمی ماند
شرابه رنگ عاشق باده مینا نمی باشد

تاکه بر کون عدی جذیمهنک سرو قدن وخروب منکانی
انبا جلده صریح سلافة الصهبای نشاط ایکن رضیع
ذی مکر اولان شاهد بازار برقاشی بر زمر دامان استدعا
القای زانوی انها قیلدی جذیمهنک جمتای صبایله
بالطوع آغوش کردهٔ قبول ایدیجی حضار مجلس حامی

108

وسائر ولائم و وضائف حوامی استشهاد ایلردی بیت

ولم تک تصلح الا له ولم یک یصلح الا لها

خاله و خانم سیه چهره پرداز عروس شهادت اولدیلر بس
عدی بر مقتضای معاهده همان اول کیجه مکلل و نیرهٔ زفافده
حل منطقهٔ مساس ایدوب جیره بند حجرهٔ دل فاش اولدی نظم
جابش و جهره باهم صرب میکرد وز انی اجتماعی حاصل آورد
ایرتهسی عروس تابنده جمال آفتاب زیب و زینت صباحنه
انتصار کاشانهٔ اظهار طلعت ایدیجک عدی دیدهٔ مالوفی اوزره
خدمت اصطباحه قیام گوستردی اما جذیمه عدینک نرگس
مستانهسنده انار شهنشه و قبای سندسن بطانهسنده غبر
معهود و زیب و زیور معاینه ایدوب طرهٔ سنبلیوی دلارا ایسندن
دخی غالیهٔ و طیب و دو تهیج بیرایه و زیب نه امر ساره منمنده در
بو انارنه آثار در دیدی عدی ایندی آثار عروسدر جذیمه
نه مقوله عروسدر دیو استیضاح ایدیجک عدی با طویل الکعب
عروس رقاش دیدیکده جذیمهیی حیرت استیعاب ایدوب
بر زمان سر فرو بردهٔ تفکر منتمکن اولدی عدی کمال خوفندن
اول ساعت بیش جذیمهدن نرع حلهٔ منزل ایدوب قبیلهسنه
وصول بولنجهدک کتدی و آنده اقام قشتغ ایدیجی مجواب اولنجهدک
جبل جبران ایله ادراک کاسات زندکانی ایتدی اما بعض روات
مخلوعه عیش استغفار عدی اولان حیلهٔ اخبارات دست غدر
جذیمه ایله کشف قناع نشوز ایتمک اوزره روایت ایتمشلردر

واسه اعلم بحقیقة الامور لیس جذیمه عمره سی رقاشی احضار ایدوب

نظم

هل انت غیر کذوب • بحر زینت ام هجین •
ام بعبد وانت اهل لعبد • ام بدون فانت اهل لدون •

نشیده وسیله نشاته وعلامه نشاندن اندکره رقاشی دخی بحر جواب تحریر ایدوب

نظم

انت زوجتنی وماکنت ادری • فاتانی النساء للتزیین •
ذاک من شربک المدامة صرفا • وتمادیک فی الصبا والمجون •

ارتجالیه اگرچه مدافعه گوستردی لکن جذیمه فرمان بی درمان قضا
مضاسیله رقاشی کندی قصرنده حبس اولنوب اوزره استنطاقه
یعنی ساحه عصمت اخت رزدده تحقیقه عارض اولان غبار زوف
وتهمتی ازالیه عبیر وتادیبی برووزدن اشتراده ایدی اما
قدرت فعال لما یرید ایله مکرا اولچه • فانا خلقناکم من تراب
ثم من نطفة • ربیعک هزن فیض بارندن زمین مشیمه
رقاشده رفقه صلب عدیدن رفیسه کریم الاصل اکتساب
نشو ونما ایتمش • ونقر فی الارحام ما نشاء • مقصد وقدسیه
قدرت مقدره سی حلولنده اول غوالجبین ایام اولان جنین
خوش شیم ام ملفوف لفافۀ لیس عهد عدیده موفود ایکن
بهجه قاطع الیس کهوارۀ لحد کرنه وجودده موفود اولوب
وانبع الاسماء فعنا عمرو اسمیه مسمی قیلدی • وفتاکه اول کبی
جبین لطیفه قاعدن قطیفه اب ماء وکخانه غیره عونه زدن

جزا دابل فنج ودلال ایدرک مجال زر عرعده اظهار نشو وانتزاه
رخصت نوازن زروب کیدرک ستم سن صباده منظور ذکور ایدوب
اولدیغی درجه به قدم باصدی برکون والده سی رقاشی ابنای ملوکه
مخصوص ثیاب وحلی برله زیب اه حسن عمروه بها فزا اولوب جذیمه یه
ارائت وجرم گذشته سن استعفا به وسیله معذرت ایدی جذیمه
دخی زینت عمروی عهده ملوکانه سنه التزام ایلمکله خاطرکش هجر شیره
جیبروبند تلاقی اولدی • اما عمرو که هنوز صغری حالنده لوح سیماسنده
لمعان ایدن انوار حسن وجمال وآثار رشد وکمال ترآیت دل جذیمه
کون بکون ساعت بساعت برتو انداز انجذاب اولمغله عمروه
میل ورغبت وشغف ومحبتی زرقی بولدی • شویله که برکون جذیمه
برنتنزه بهشت اشتباهه وبسط بساط انتزاه ایدوب خدمدن
برچوق خلق ایله عمرو اجتناء کماه ایدردی عمرو کوردیکه بالجمله غلمان
اجتناء ایتدکلری کماتک جید وخیارینی سبر ده دنداده ایدوب
رودسنی ملکه کتورر وعمرو نجه سندن برد اکل الیجون جکسی
جذیمه نک اوکنه قویب ایندی

بیت

هذا جنای وخیاره فیه • اذ کل جان یده الی فیه •

بکلام بین العرب مثل اولدی • اما جذیمه یه عمروک بو وضع بی مجی
زیاده دلپسند اولوب کندونک دخی ریحان انفی برخلقی
اولمغله عمروی ولد اتخاذ ایندی اول زمانده ابنای ملوکک
سائردن امتیازی طوق زرین ایله اولمغین جذیمه زرکامل
العیاردن برطوق صیاغت ایتدیروب کردن عمروه تعلیق ایتدی

بوکمک اوزرینه چوق زمان مرور ایتمدین عمرو دخی حد استوا
ایدوب اوزرنده اولان لباس شاهانه وحلی وحلل ملوکانه سبیله
زنخ ومجنون وار او ایاغی صحرایه دوشوب مفقود اولمغله جذیمه نک
قدح معلای عیشی فدی زخم چشم زمانه ایله قسط و قده منقلب اکدی

نظم

هر ماهرو که دست ساز فلکست ‖ پامال نکبت و پاسر اسر ملکست

جذیمه هرچند که اطراف واکنافه وفد قائف ایتمکله جست وجو
عمرو ده بذل مجهود ایندی اما بر اثر معاینه ایده ممکله ناچار پای
تعففی صفا وصبر ایله مصفود ایدوب اوتوردی نظم

ربما تجزع النفوس من الامر ‖ له فرجة كحل العقال

زمانه حال قضادن الکی مسنه که برینه مالک دیکرینه عقیل
دیرلر ایدی جذیمه یی آرزو ایدوب متوجه دیبارکاه ام عمرو
کینی ایدمکه برقینه یعنی برزن مغنیه استصحاب ایتمشلر
ایدی اثنای راهده ملتفة الاشجار برجای دلکش چمن
پرادن جاری بر رود بار کنارنده ع برلب جوی نشین وکذر عمر ببین
قو نسنه نزول ایدوب غنای ام عمرو ایله بنت حظ بودی در
ورقصه کتورمشلر ایدی ناکاه عمرو بن عدی داخل مجلسلری
اولدوشدی بونلر عمروی نظر ایدوب کوردیلرکه موی سری متلبد
برشخص عریان اظفاری اوزایوب جلدینی تاثیر حرارت
شمس ایله ادیم منفوالقیندن نشان ویرر استکراه ایدوب
حلقلمرندن عمروه برکار ع ارمغان ایتدیلر بو خلاله ده ساقیلری الان

ام عمرو دخی جام وشرابی مالک وعقیله تناول وعمرودن تغافل
صدا ایدوب قم ذکر ولی دخی شیدرشد ایتمکین عمرو انجالا بو ابیاتی انشاد

نظم

صددت الكاس عنا ام عمرو ‖ وكان الكاس مجراه اليمينا
وما شر الثلاثة ام عمرو ‖ بصاحبك الذي لا تصبحينا
فاشرب الكرام لمثل عمرو ‖ وما مال المكارم فاسحبنا
فان تنكري عمرا فاني ‖ انا ابن عدي حقا فاعرفينا
وخالي لا ابالك ذو المعالي ‖ جذيمة ويحك كيف تنكرينا

وقتا که مالک وعقیل عمرونک انشاد ایلدوکی ابیاتی کوش ایدولر
عمرو بن انت یافتی دیو سؤال عمرو دخی انا ابن عدی وخالی
جذیمة الملك دیو جواب ویردکده مالک وعقیل برپرلرینه
جذیمه یه بشیره ورادهسندن النفس واعلا هدیه اولماز شاهد
آمالمز بمجلای حظ حظیط واسعد وسعیده بویوزدن عرض جمال
ایلدی دخی نه استرز دیوب فی الحال عمرونک اظفارینی تقلیم
وموی سرینی بست وحلق ایدوب بازنم بولنان نیابدن
الباس ایله ضیف کرامیدن تکریم واولوب جذیمه یه کتوردیلر
جذیمه عمروی کوردکده مسرور اولوب تکرار ملوکانه لباسلرین
الباس وبینه طوق زرینی ایله مطوق ایتمک مراد ایلدکده طوق
کردن عمروه برمقدار ضیق وتنک کلکله جذیمه کبر عمرو
عن الطوق دیدی بو کلام دخی بین العرب مثل اولدی بعده
جذیمه مالک وعقیله ایندی مرزک معرفتیله طرف ملوکانه ده واصل

اولان بو بیتلر بهیته حقیقتی مرسوم صحیفهٔ ضمیر کرداولان
تمثالیدر ایسه بو بیتلرک امضاسی قبوله یتورمدم دیو مراد مقصودکز
بیان ایتمکز نه ال قراتن و جرف کرایه بعض الاوقات دعفای [illegible]
ایسه ده الدکوردم مالکک عقیل انقضای مراد و قضوای تمناسی
قرادمز مادامکه مصطبه نشینان عشرتخانه وجود دمز اولان مشاعر
و حواس اداخل کاسات حیاتی سرکرم و نشوه دار اولدقلر
اکیمز دخی مناد ما حضرت ملک ایله مانند فرقدین توام و کاکا
اوله وز بوندن غیری برشی تمنا ایتمزز دیو بر جذیمه مسئولری
قبول ایدوب ایکیسنی دخی ندیم اتخاذ ایلدی بوندن اول ایسه
شانی استعظام برله ندیم اتخاذ ایتموب بنم ندیملرم فرق
آسمانده فرقدانلردر دیوب بر کاسه شراب نوش ایلدکجه
ایکی کاسه شراب دخی فرقدین ایچون زمینه اسکاب ایدردی
حاصلی مالک و عقیل قرق سنه متوالیا جذیمه یه ندیم اولوب
قطعا مفارقت واقع اولمدی و بر حدیثی دخی اعاده ایتدرمزلردی
الغت ایچون کندمانی جذیمه دیو بین العرب مثل اولمشلردر
نته که متمم بن نویره ایرویی کند نفسیله قرداشی مالکی تشبیه ایلمشدر

وکنا کندمانی جذیمة حقبة	من الدهر حتی قیل لن یتصدعا
فلما تفرقنا کأنی ومالکا	لطول اجتماع لم نبت لیلة معا

وابو خراش هذلی قرنداشنه نقل ایلدکی مرثیه ده ذکر ایله آورمشدر

تقول اراه بعد عروة لاهیا	وذلک رزء لو علمت جلیل
فلا تحسبی انی تناسیت عهده	ولکن صبری یا امیم جمیل

الم تعلمی ان قد تفرق قبلنا خلیلا صفاء مالک وعقیل
ابن عجمی و جریده منقولدر که جذیمه عمالقه دن ملک جزیره اولان
عمرو بن الظرب بن حسان بن اذینة بن السمیدع العملقی اوزرینه
غزو ایدوب لشکریلک دیلشه مقاومتدن اوردنه ضعیف
الاحوال نیایدن تجنب انهزام به قلع وقمع ایتدردی دخی
سلطنت ایدوللغی حیاتدن فنوای تخمیر تره مبراید خلع و قسم
ایتمیشیدی عمرونک قزی ناملکه که نوخوبه نیم حسن و بها و جمال و کمال
مالکه ایدی کثرت سوی و وفرت کیسوانلدن نامی زباء ایسه
مسمی تیغنیشیدی بابسی عمرونک یرینه ملکه جزیره اولوب محاربهٔ
جذیمه ده منهزما مشرق الشمس اولان جنود و الدیی جمع و ترتیل
ایدوب قاتل حوالیدن ملک مورونه اطاله دست طمع ایدن
ملوکی قهر و تذلیل ایدوب علو همت و سمو قدرت ایله مشهور
آفاق اولمغین بین العرب اعز من الزباء دیو مبالغه عزتنه
ایچون مثل اولمشلردر وقتاکه امر سلطنتی استحکام بولغین
ممالک ملکه نظام حاصل اولدی نار والدی اخذ ایچون جذیمه
قهر و تدمیری خصوصنده همشیره سی زبیبه کاهنه ایله طرح
مقارعه و مشورت ایلدی زبیبه محاربه یه رضا ویرمیوب جذیمه
ملکت شدید الشکیمه ملوک سائره یه مقابله اولنماز سنک اکا
مقاومت اقتدارک اولیوب البته کله حکمک مقرر در بابا
عمرو دکلو شجیع و دلیر اولمشیسن لکن بو امرده بنای عزیمتکی
معماری فنون و فریب ایله اساس مکر و خدعه یه مبنی قلمق

ملكانه نسب و انفاذ ورود مملكه زبّا جذيمه يه وقتده سفير ايدوب
رسالة الارق و عقدده اركونه ديباجه بند حجله تزويج اولديكه
ملك نساده قدر سطوت قاهره سيله مالك اولوب رزين القدر
اولوب التيه قيصل اعتبارده نقصان رايى وجودينى تحقق
ونهايت عقده كوز اقوال حميده ايله صلاحيت اقتدار حسنيه اولوب
مساعى مشكوره سى السنه نامده شهرت بولمغله لا ينفعت
ذكراً في سمع سمعائه مستطيع الذيل مستغني عن العياد
بنام رينك شد وميزان كفائده تخفيف مثقال دولت ملوكده و ايراثى
موازنه ايتدم مخاطبت حضرت مملكتدن غيرى الى راجح بولنديغم
زردست نيازله مرغوب طراز اولديغم خديجك مسئولى آغوشين كرده
قبول اولوب اما كه رغبت اولنورسه مملكت و غيره معطلدر
زفافمى شرف مقدمنه مشرف ايليه كه تشريفاً لجلالة القدوم
محلا لسلطنتم پرورده سى اولان خانهٔ مملكت دخى استقلال
عزيمت ايتمشدر اگر بو امرده سعى رجاله مرغوبات الذي تهواه
مرغوب عنه اولمشيدى مطلع سعادت ملكه مشيئاً على الارجح
بالنفس برق طلعتنه شوق و غرام ايتم مقرر ايدى اما جذيمه
اولان دم خطر تقدير ازلنه تقديرا اولمشيدى منظوم ولنشين
كلماتله محرر و مصحوبا نيجه عبيد و جوارى و نيجه لآلى و دررى
و گونا گون امتعه داسليه ملوكانه اتحاف و اهدا ايلدى بكر
مقدما فرايد اوصاف جمال و كمال زبّا ايله مستجمع الاذان
جذيمه مشغوف اولمشيدى ازدواجه عن صميم القلب ميل و رغبت

گوستروب اركان دولت و وجوه سلطنتى ايله مخاطبت زبّا ايچون
جزيره نه سيرى خصوصنده ضرب ازلام مشورت ايتدى اكثر
متوانان دولتك حتى عمرو بن عدينك دخى نقش قداح راى
مرادى نغم اولمغله قد عزيمت جذيمه توأم اولدى اما قصير بن
سعد مخالفت ايدوب بو رأى قانون غدر حاضر ديدى و كلام
دخى منش اولدى جذيمه قصيردن راى جمهوره مخالفت برله عدم
رضالك وجهى استفهام ايلدكده قصير جوابنده ملك زبّا
مراد ايلدكده انما عن جذبات الجمال كفاءت اولان نبات حور
برماز بن وجان بسته حريه وتوشنخه بيت العروس ملاكده
اظهار غنج و دلال ايدرك كنار قبول حلقه گلديكه بابا سى جانشين تيغ
ضرب شمشير آبدارى اولان عاشق دعا شقى جهد غير جهدينك
ازدواجه اقدام ايدر با خصوص باغه و ارض كندولى ايله عليه
تجرع زهراب حتف و هلاك ايتمك محكم اولمقدر الدم لا ينام
ديدى و كلام دخى منش اولدى اما جذيمه راى قصيره موافقت ايتمييب
ان النفس توّاقة والى ما تحب مشتاقة ديدى قصير ايتدى
ايها الملك كل عزم لا يؤيد بحزم فالى خواه آل قاد جذيمه ايتدى
مدبران دولتمدن اصحاب آرانك رائى مسلك زبّايه عطف
برله موافقت ايتمدى الرأى مع الجماعة سن بو خصوصده يالكز
قصير ايتدى اى ملك بو امرده قدرك حذرا او زرينه سابقى
گوريورم اول اجلدن لا يطاع لقصير راى جذيمه ايتدى يا قصير
ان كان القدر قد جرى بشيئ فلا مفر عنه بو كلام ترك جميعينى

مثل اولدی فقط تأمّل • جذیمه همشیره زاده‌سی عمرونك عدیلی استصحاب
ویکندوسی خواص ومقرّبلری ایله صوب مملکت زبایه بنیاد عرس
زفاف اولوب کندی • بوقتده که مقر سلطنت زبایه قریب واقع
انواع هدایا وکوناکون اطعمه واشربه ایله زبانک رسولی استقبال
ایدوب چشم حورا بو عرس کرامی غبار مقدم نعل سامی ایله اکحال
ایچون وقف ثنیة الانتظار اولدیغن عرضه تشیندردی • جذیمه
مسرور اولوب قصیره ایتدی • یا قصیر قصور رایکه اعتراف ایتدیکی
عواقب حالی نیجه مشاهده ایلدک • قصیر ایتدی • بو خطب یسیری خطب
کثیر • بو کلام دخی مثل اولدی • جذیمه ایتدی • بوندن صکره زبانک
حقنده سوزک نه • قصیر ایتدی • القول رداف عزانه مخافت
بو دخی مثل اولدی • اما هرچندکه جذیمه خیال ازدواج زبایه
کرهنده اصرار اولوردی • ثنایای نصح وپند ایله انکلالی خصوصنده
قصیر وتقصیر ایتموب دیر ایدی • ایها الملک هرکسنه که
دیدهٔ بصیرت ایله عواقبه نظر ایتمدی مصائبدن ایمن اولمدی
وهر شخص که حبل متین حزم واحتیاطه اعتصام قیلدی خیانت
مردوف کوینه دن استعصاده معین بولمدی • بو امرك
سررشته بقیه‌سی هنوز الده اولوب مربوط مرسله تدارک
اولنمق ممکن ایکن دست اهمال واهمالدن کوشه جانبه قوت
وارشمکله انقطاع بولدقده • نادماً ساداً ما یعض الیدین •
اولمق نه فائده حاصل ایدر • وارقوم فلکی برق جلب تحرک ایله
رشته باشی زیب اولان ظل صوتک وراسنده ظهور

ایده‌جکک دیل صاعقه باثر ونور تسییل ندامت ایوکرانه
بحر ایدی • ان شئت فاصل ایدر جوکه • العود احمد • جذیمه سید
سوق مفازهٔ غرور ولجاج ایدنکم مطایای نصح وپند معاطف
سمع قبولدن الفای جزانه تأثیر ایتمکله کمیت شهوتی التیره
امالهٔ لجام اولنماز • بارکی بو مقامدن برخطوه ایلرویه نسوانی
داعیهٔ عزیمت شدّ خرام اقدام اولنموب برمحلده اقامت
اولنسه فی محلّه مطارق خلاصة العنب واوقعنده • واکر ملک
زبایه دخی مخالفت کوستروب معتقد عنوا واصرار ظهور تعت
دیکوریهمک ده عزیمتدن دونمم البته کیدرم دیرسه نظر
ایلسون وزرا استقباله کلان جنود زبادن رکاب کامیاب
ناصب قرب اولنلرک بعضیسی کیرویه دونوب وبعضیسی
دخی تعظیماً لجلالة الموکب قدام ملکده مماشات ایدرلر ایسه
عرس کرامی تولنده صادقه در • واکر تقدم ایدن جیوشن
استلام رکاب مراسمی اجرادن صکره اطراف ملکی احاطه
ایله تحدیق ایدوب مقرّبان حضرتی بینه حیلوله تصدی •
ایدرلر ایسه غدر ایدر • موصل سمت نجات اولور طریق متقرر
دکلدر • الآیة العصا فانه لاینتق غبارها • بو کلام دخی مثل اولدی
عصا جذیمه‌نک نماینده جواد سریع الجریان برفرسینک
اسمیدر • اما نسنه عقیه تسمیه اولنمغله • ان العصا من العصیة
دیو بین العرب مثل اولدیغی امثال میدانینده مسطوردر ••
العصا اسم فرس لجذیمة الابرش والعصیة اسم امها یراد انه

على الامام بكرم الفوق وشرف العتق قال المفضل اول من قال
ذلك الافعى بوهى • مثل مذكورك حكايه‌سى امثال ميدانيده
مسطوردر • لكن فيه‌دن خارج اولمغله ايراد اولندى • حاصلى
ايرته‌سى سلطان چهار اورنكك خاوران عروس تمكين كلاله
مغربى كناره يكون حجمك ملكون طراز باخنزر مينه متوجه اولدقده
جذيمه دخى اوطه‌دن نهضت ايدوب كيدركن حوزهٔ حكومت زباءيه
وصول بولدى • زبانك امرا واركان دولت ومدبران امور
سلطنتى عساكر موفورة الشاكى السلاح ايله استقبال ونثار نثار
قصير اولدى مراسم تقبيل ركابى اجرا ايدرك يمين وشمال ايام
ونعقده جذيمه ايله خواص ومقربلرى جنبنه احاطه برله احاطه‌يه مبادرت
كوسترديلر • جذيمه بو حالى كوريجك تنبه اولوب اوغراديغى بلوب قصيرى نصيحتنى
رد ايتدكى • با قصير شمدى رأى ندر قصير ايتدى • ببقة خلّف الرأى
بودخى مثل اولدى • اما قصيرك عصا به سوار اولمشدى • عنانى
جذيمه‌يه تسليم برله متن عصادن نزول مراد ايتدكده عصا النيله اچوب
ريح ايله رهوا اولوب جذيمه‌يه دسترس ممكن اولمدى • برخلاله
قصير ايله جذيمه جنبه جود زباءدن برطرفه قاچدى دخى چيلوب ساتلرمه
جذيمه چوزدن ظهر عصاده قصيرى كوروب ايتدى • ويل امه حزما
على متن العصا • بوكلام دخى مثل اولدى • اما قصير جذيمه‌دن نااوميد
اولوب عوصه رجعتده عصايه ارخاى عنان كريز ايدوب اولكون
غروب شمسه دك كندى حتى عصا وقت مغربه دك اوتوز ميل
مسافه‌يى قطع ايلديكى يرده طوروب بعده برمحلده طوروب

نزول ايتدى • واول موضعده برج بنا اولنوب برج عصا دينمكله
مشهور اولدى ديو مستعيدن روايت اولنمشدر • ودين اولوب
خيرما جارية العصا • ديو مثل ولمشدر • وقتاكه جذيمه محفوفا
باكون قصر زباءيه وصول بولوب ايجرويه دخول ايتدكده
زبا چهار بالش نشين اريكهٔ عز وحشمت اولوب اطرافنده بيك
مقدارى وصيف بربرى باشقه برزينتى ايله مزين دركونه لباس
يه متلبس كا حافة النجوم بالقمر زبايى احاطه ايدوب مقام
برزوده دامن تمثال اولوب طورمشلر • جذيمه يقين واردقده
زبا يرندن قطعا حركت ايتميوب وصايفه امر ايلدى كه بعلى
مولاكز اولدى حتى سيدكزك الندن بانبوب مربوط اولان انطا
اوزرينه اجلاس ايديكز وصايف دخى جوعاً مأمورها • جذيمه‌لى
مقابلهٔ زباده برنطع اوزرينه قعود ايتدرديلر بعده • زبا مواجههٔ
جذيمه‌ده حق تخت سرادينه ايدوب • دكسى طولها شعر محلوقها
منقوش • نولكك ماصدقى اولان سرى بيا پيچ عانى كه ظهره
عقد اولدى حتى هر مرتبه اوزرينه اولمش اولى كشف واراءت ايدوب ايتدى
اذات عروس ترى جذيمه ايتدى • بلغ المدى وجف الثرى وامر
غدور ارى • زبا ايتدى • واسدما ذلك من عدم المواسى ولكنها
شيمة اناسى • بوكلام دخى مثل اولدى • اما رواتدن بعضيلر قول
قول زبالى • اذاب عروس ترى • وبعضيلر دخى • اشوار عروس
ترى • ودخى لا من عدم مواسى ولا من قلة واسى ولكن شيمة
من اناسى • وقول جذيمه‌لى • ارى داب جذيمة غذور بلاد اوفقد

ترکیبنده اولمش اولورسه روایت ایتمشلردر العهدة زبا وصایفه
امر ایتدی جذیمه یی خمر صرف ایله استغراق وسیم مرتبه اسکار
ایتدکدنصکره بر طشت زرین احضار وجذیمه نک ایکی قوللرندن
فصد ایتدروب دم ملکی حفظده اهتمام ایدیگز زنهار طشت دن
طشره یه تقاطر ایدوب بر قطره ضایع اولمسون که مطالبه اولنمسی
متوقف در دیو تأکید ایتدی. اما کیده رک جذیمه یه ضعف طاری
اولوب قوللری ایاغی وصایفدن ساقط اولمغله دمندن بر خارج
قطره خارج طشتن نطع اوزرینه متقاطر اولدی. زبا کوریجک
وصایفه: لا تضیعوا دم الملک ان دماء الملوک شفاء من الکلب
دیو خطاب جذیمه: دعوا دما ضیعه اهله دیدی بو دخی مثل اولدی
حاصلی زبا جذیمه یی بو وجه اوزره قتل ودمنی دخی جنه سینه معًا
دفن ایتدروب اکرچه ثاری رو الدلی ایتدی. اما عمرو بن عدیدن
امین اولمیوب برکون برزن کاهنه دن کندی هلاکتی حقنده نه زمان
اوله جغنی استکشاف ایتدی کاهنه دخی سنک حتف وهلاکک
بر غلام مهین عمرو ابن عدی سببی ایله اوله جقدر. لکن مجرد اول غلامک
الی ایله دکل بلکه بنفسک کندو الکله اولسه کرکدر دیو خبر ویردیکی
زبا عمرودن دائما حذر اوزره اولوب شویله که داخل حصنه
ملکی اولان حصنون قصبه دن بر ... که ... کندو قصرینه
قلامتی قصرینه که مابین قصرین نهر فرات ... بقنشیدی تحت
زمین حفر ایتدروب وقت حاجتده دخول ایچون سمت نهایه
دخولی ایچون طریق اعداد ایتدی لکن بر نکته وزنی سنت ...

قوزه ده اولان صوردکزدن برنقاش چالاک دست مانی هنری
انتخاب وعطایای وافره ومواعید متکاثره ایله مالک حقه ایت
ایتدکدنصکره مشتکراً خبروییه کوندردی. وعمرو بن عدی جالسًا
وقائمًا وراجلاً وسلاحلی ومنفصلاً جمیع هیئتنی ایله تصویر ایتدروب
خود حکومتنه کرکک تجارت وسیاحت ورکرک آخر طریق ایله ترددی
ایدن اشخاص ملک حلیه زبانه حقیقته تطبیق ... زبا دائما عمرودن حذر
اوزره ایدی. اما اذا جاء القدر بطل الحذر فحواسنجه اولاجحه
جذیمه عمرو بی استخلاف ایدوب جزیره یه زفاف زبایه کجیمیدن
سایر اولمشیدی خبراو وشتر اخبری واثری ظهور ایتمکله عمرو حالی
جذیمه نک حالی نه صحیح اولدیغنی استطلاع ایچون هرکون
انتظار طریقنه شهردن طشره بعض سیر وبسط بساط
انتظار ایتمکله کوزاری یولده ایدی. برکون کوردیکه راه جرجی دن
برکه سوار سرعت وشتاب ایله مستغرق غبار اولمش کلور
یقلشدقده قصیر اولدیغی معاینه ایلیجک عند جهینة الخبر الیقین
مصداقنجه استقبال ایدوب ماوراک یا قصیر دیدی. قصیر ایدیکی
سعی القدر بالملک الی حتفه یعنی قدرک ملکی هلاکنه دک ساعی اولدی
اما سن البته ثارینی زبادن مطالبه یه صرف مجهود ایلمک
کرکسن. عمرو ایتدی زبادن نیجه اخذ ثار اولنه بیلورکه وهی
امنع من عقاب الجو بو دخی مثل اولدی. قصیر ایتدی بادمکه
منکات آفتاب حیات فارس جبال جسمده ذرات
مشاعر وحواسی رقصان ایله خواب وراحتی کنده حرام ایلیم

وجاتمکت باعمرو با ثار ملک مغدوری زبادن آلورم • وباخود ور ولده
اولورم • فاجدع انفی واوجع ظهری ودعنی وایاها • یعنی بورنمی قطع
ایت وظهرمه ضرب ایت وبنی زبا ایله ترک ایت تا عالم زاده
گوره‌م عمرو ایتدی بن وابنی سانکه نیجه ایده‌یم که سن بوکه مستحق
دگلسن باخصوص حالم جذیمه‌یه بو قبحی فسیخ ایچون انده گچک نصیحت
وپند ایچون معذوردر • قصیر ایتدی خل عنی اذ ازغلاک ذم • اردخی
مثل اولدی • اما قصیر عمروک نزدندن کوریجک کندو الی ایله انفی
جدع وظهرینی آثار ضرب شدید ایله متأثر ایتمکله • لامر ما جدع قصیر انفه
دیو بین العرب مثل اولشدر • حاصلی قصیر مجدوع الانف ومتأثر
الظهر عمرونک خلوتندن چیقوب عدی کندویی اول حاله
قومق اوزره جزع وفزع ایله اعلان واشاعت ایدوب کیجه‌لر
قلعه زبا یه دک گتدی • وقتا که اصول ورسوب دخول قصره رخصت
وقدام زباده متمثل • ومشخص اولدی • زبا گوردی که انفی مجدوع
وظهری موجوع جیاندن زردق قالمش منعی بنسبتدن نقص
بسئوال ایدوب ایتدی یا قصیر مجزوده دم خطیر وار ایکن • اولادیجز
نه جوانب ایلکه بیلدک یا بو حال نه حالدر • وبلایه نه استحقاقه
مبتلا اولدک • قصیر ایتدی • یا ایتها الملکه عمرو بن عدی حالی
جذیمه‌نک زفاف ملکه ایچون برحظه‌یه سیر ینه مجذوب نزدیک
ونفوذ ایتمش اولام زعمیله بنی بو کوره دیمک حاله قودی • بن دخی تقدیر
ایندم عمروک نظر حضرت ملکه‌دن انفکاک ... اولدیغی
تحقیق ایتمکله بورزدن نکدر ایله انتقام قصد ایدوب زعما نقص

صبابه‌سی بکا انفی ایندم اما بو کونه گفتار غرض آمیز قصیرک سوزانی
عقل زباده کامل الاعتبار صدق واخلاص کوریجک کندویه تقرب ونصاب
ایله قصیری تکریم ومعتمد دخی وانظر رای وتدبیری واسعد المعتمد انتخاب
اولدیغی قدر بالکلیه اولدیغی مشیر ومؤتمن اتخاذ ایدوب موزون
امور سلطنتی او وزیرنه تقدیم ایتدی تاکه • خالد مقالید کافه امور زبادت
تدبیر وتصرف قصیره تقلید اولندی جمیع اسرار محرم اولوب موثوق
اولدی • برگون زبا یه ایتدی یا ابنت الملوک المعظم عمرو بن عدی حالی
جذیمه‌نک [illegible] سطوه وطرح [illegible] بورزه انتقام فکرده
اولوق عقل [illegible] بعیددر • اما وقت حاجنده ولوج [illegible] بکا
ایچون احتیاطا بر حجره بر نفق استحضار ایدوب اول وقتده [illegible] تعقد
اولنمق جواز کرده رای سدیددر • زبا ایتدی یا قصیر رعایتک [illegible] ملکین
اولدیکه بن اول کورمک [illegible] ایتمشمدر • کل [illegible] دیو
کار بزرگی قصیره کشف وتبریز ایتدی • قصیر احسنت وابت •
یا ملکه الزمان دیو اظهار سرور ایدوب [illegible] دخی برقاچ
ایام مرور ایتدی • برگون بنم قصیر زبانک [illegible] وقتده
بنم عراقده ملوک عظیم انک شایان [illegible] واسعه وسائر کف
وطرفدن اموال کثیره وارد • حضرت ملکه تجارت طریقیله بنی تجهیز
والطاف ایدرسه هم مال [illegible] کتوررم دیو تجارتدن [illegible] تحصیل
اولوردی • زبا اول آنه دک [illegible] حال قصیره غبار خلاف
[illegible] ایتمیوب دائما صفوت اخلاص ایله صورت صداقت
معاینه ایتمکله هر خصوصده صدق مقالی نقش بسته لوحه دل [illegible]

اولشیدی بیارین دفع خاطر خواهی اوزره تجهیز ایدوب
ارسال ایلدی اما قصیر عوائده وصول بولدقده شکراً عمرودن
ولتوب خزینه عمرودن ایلدوکی مقدار جواهر وتحف واسلحه‌دن
انتخاب واخذ ایدوب عود ورجعت دکوب زبّایه مال تجارتدن
اسرا ایتمک وجهی اوزره گتوردکی متاعی عوض وارات ایلدی
زبّا ممنون ومسرور اولوب مساعی قصیر مشکور اولدی حاصلی ایکی
دفعه ضرب عوائده زاید بندن تجارت اولوب دفعه ثالثه‌ده زبّا
اوکیدن زیاده مال ویروب اطراف حوالیده اولان مملکت
فهرد استیصالری سود اسیله تجهیز اجناد واعداد عده وهمات
خیول وعبید وسلاح وسیوف ودروع ورماح خلقلو اشیا
سپارش وتأکید ایدوب گوندردی اما قصیر وقتا که عوائده وصول
بولدی شکراً عمروه واروب ولتوب یا عمرو زبّادن اخذ ثار
فرصت وقتیدر امارات دیدی عمرو ایلدی بل ناز وساير
قل اسمع ومر افعل نعمت طبیب بنت الفرحة بو کلام دخی مثل اولدی
یعنی یا قصیر وجه صدق رأی واصابت فکریک نه یوزدن
سویله گوش ایدیم امرایت مؤتمر اولدم برابر نکت بلیغی سن
قصیر ایلدی الرجال والمال حرب ایکی بیک صنادیق احضار
وهر صندوقک درونه اجناد وعمرودن معتدبه برمرد دلیر
قنی سلاحیله وضع ونهاد قیلدی وهر صندوقی بر غرارنمی
ایچه قوب صنادیق وغرارک اوزرنی وقت حاجتده خارجده
اعانه محتاج اولمق وجهی اوزره داخلدن مسدود ومربوط ایلدی

بلا

ویک راس اشتر که کوهان ظهرنه معادله ایدوب عمرو
جموض دیقندن بر به تعبیه ایتمکله خیول وعبید وجمالی صوب جزیره
سوق ایدوب گندی تا که مدینه زبّایه قریب وارد قدوم شیر
سلامت عبر ایله زبّایه وفود بشیر ایلدی زبّا مسرور اولوب نه مکه
ولدقلری استفهام بشیر دخی غوز نام منزله نزول ایلدکلرین اعلام
ایدیجک زبّا عسی الغویر ابؤسا دیدی بو دخی مثل اولدی اریکی
قصیر قصر زبّایه سوق نجیب تقدم ایدوب برسوره کتوردکی تحف
وطرائف اضافی توصیف وتعداد ایدور که بکلیه تما حاصل ایلدوکی
تبشیر ایلدی زبّا دخی محلی قالدیه تماشا ایچون قصیر ایله بر قصر
علاییه ارتقا ایدوب صوب سیاره یه صرف لحاظ انتظاره
ایلدکده گوردیکه ثقل احمالدن قوای قوایم حمولات ساقط
فرسوده پای زمین اوله رق کلورلر زبّا قصیره ایلدی

ما للجمال مشيها وئيدا — أجندلا يحملن أم حديدا
أم صرفانا باردا شديدا

قصیر قلبندن بل الرجال جثما قعودا دیوب لسانا گوزردکی
متاعک زرامتی وصف ایلدی اما زبّا دیوب پانده اولان
جاری به خطاب ایدوب انی اری الموت الاحمر فی الغوایر
السود دیدی بو دخی مثل اولدی حاصلی وقتا که بالجمله جمال
مدینه‌دن دخول ایلدی بر ایکیت بریسی نه که الیوم هر شهر بند
دروازه سنده دربان اولنلره رسم عادیدر احمال جمالده

و اولدخی بیلمک ایچون آخر عبرا اولان بعیرک طورنده کی
قوتی بر برسبخ سنجیده ایدوب ایچنده اولان شخصک خاطره‌سنه
اصابت ایتکین جوالق تدفقه استشدن برقرطاس شدیده توقف
ک ویردی عمرو اجفه طاس صماخ بر آبه طعنین انداز ایلدی
و آب * الشر فی الجوالق * دیو ترنم ایلدی بو کلام دخی مثل اولدی
اما او وقوع بولان حادثه شهره و اولده دهشت صالمغله
اهالی شهر بمشاوبت الاقدام بمجرد زحام کوسترمزدن مقدم درون
قضا ونقده اولان رجال دفعة جلوه کر منصه بروز اولوب
تمشیر شهر * بالشر الملک المعقول عندرکلبا بحیله نحو زمان نفاذ
شروع ایلدیلر * و خلالده زبا تخت سریرنده بو وجه وقت ایچون خبر
ایلدردکی کاربرده تحریک اقدام ایلدی لکن دلالت قصیر ایله
عمرو بن عدی راه مدخل تفقده منتهیا ولوج اولوب خورشید
زبا عمرویی کوریجک نفوذندن بیلوب نقش خاتمنده تعبیه
ایلدوکی سم آتاعکه ذائقه استمشان انوز کیفیت
طعمی ادراک ایتمدین جان شیرین بر المذاق الملاک
اولمق مقرر ایدی مصر ایدوب * بیدی لا بیدی ابن عدی
دیدی * و دخی مثل اولدی حاصلی زبا شدت تأثیر زهردن
زمینه ساقط اولیجق قصیر ایله عمرو الوضع اولان شمشیر مسلول
ایله بر ضرب بشدیروب بین السم والسیف هالکه اولدی
عمرو مدینه زبایی استباح و بالجمله ملکنه مستولی اولوب

کندو

کندو ملکنه انضمام ایتمکله اعظم ملوک عرب‌دن اولمشدر و شوکه
منقول و مقدر زبا عیسی علیه السلام زمانلری ایدی زیرا ملک اولاده منتقل
اول ملکده توارث بر له سلطنت ایدن اولاد عمرو که سلسله
نسلدری سرور کائنات علیه افضل الصلوة والتحیاة حضرتلرینک
زمان وسعادت اقترانلرینی ادراک ایدن نعمان بن المنذرده
منتهی اولوب انده سوسان عندر کسرای عجم ایله فصل بولمق اوزره
مرو بدر والله اعلم بحقیقة الامور و له مراغ راعه قارظین قارظین
و مثال عربدر * اصلا خبری وار اولمیوب غایب و رجعی ترجی
اولنمیان غائب کمسنه حقنده ضرب اولنور * فلان یحیی بالقارظین
دیرلر اما لغتده قرظ بمعنی دباغت اولان شجره السلم دیرلر بر
درختک پیراغیدرکه دباغتده استعمال ایدرلر * عن الجوهری
القرظ وهو ورق السلم یدبغ به و ثمرته القرظ الیمن * اما قارظ
فاعلدر ونده شجر مرقومک اوراقنی اجتنا ایدن کمسنه یه
اطلاق اولنور * انکه ابو محمد قاسم بن علی الحریری * کرمی یحیی
مقامه‌سنده مثل مذکوری * یحیی بالقارظین ترکیبی ایله ایراد ایدوب
تفسیر ایدر * الاصل فی القارظ انه الذی یجنی القرظ وهو النبات
المدبوغ به و القارظان المشار الیهما انهما احدهما من عنزة
والاخر من النمر بن قاسط وکانا خرجا یجنیان القرظ فلم یرجعا
ولا عرف لهما خبر فضرب لهما المثل لکل غائب لا یرجی ایابه *
یعنی اصل قارظ که القرظ دباغت اولنور قرظ دیدکلری نباتی
دوشروب جمع ایدن نه دیرلر * و قارظان مشار الیهما کیم ایرسی

غنزه دن دیگری عمرو بن قاسط اولوب قرظ جمع ایتمکه چقمشلر
ایدی بر دخی رجوع ایتمیوب و قرظ خبرلری ظهور ایتمکله بو جمعیتلری
ضرب المثل اولوب غائب ایچون ضرب اولنان مثلدر و الیهما اشار

ذو الرمة في قوله شعر
وحتى يؤوب القارظان كلاهما
وينشر في القتلى كليب لوائل
انتهى ابو الفضل احمد بن محمد

الميداني امثالنده اصل مثل باب القاف ده اذا ما القارظ العنزي
آبا ایراد ایدوب ابن کلبی دن نقل ایدرکه ذکر اولنان قارظلرک
اکبیسی دخی عنزه دن اولوب اکبرلرینک اسمی یذکر بن عنزه
و اصغرینک اسمی رهم بن عامر بن عنزه در و اصل قصه سی دخی
بو مفهوم سیاقنده مرویدرکه یذکر مذکور برکون قبائل ربیعه دن
خزیمة بن نهد ایله اجنای قرظ ایچون برواد[ی] ذات السلمه چقمشلر
ایدی اتفاق ترتیب مجمعده آمدشد ربابیردن شهد مشابه
ایلمکه اشتیار عسل اجتنای قرظ نعم البدل عد ایدوب قوجانه یکک
حضرتسنه معارضه ایدکلرنده حکم مستلزم الامتثال زعمه یذکر محل
نحل اولان محلده نزول و خزیمه فراز برده اولان شهد مستور اولدیغی
مغفی اولدیغی جبلدن حبل اشتیاری بر وجه مشروع ربط ایدیسی
راضی قلدیلر وقتاکه اشتیار عسل امری نهایت بولدی یذکر
بالای جایه صعود ایچون خزیمه دن مربوط عروه دلو اولان حبلک
ارسال و امدادینه طالب اولدی نکرکه یذکرک فاطمه نام
ر[؟] جاجتنه بکمال فرط وار ایدی که قلب خزیمه لهیب اشتعالله
مشتعل اولدقده بو شعر آبدار ایله رشحات نوار شوق و غرام اولمش‌دی

نظم

[illegible]

ذکوراً او ردف الثریا ... فلست بآل فاطمة الطوناه
پس خزیمه یذکره خطاب ایدوب دسترس رسن ترک
فاطمه و سفط العقد سلک ارزو ایتم اولمغه بو حالده والآفلن
آخر ایله قطعی شعر زد کیدر دیو رشته کلامه حبل ضعف و شرطیه
فیصل ویردی یذکر دخی بن بو حالده ایکن بو شی جدا اولمازدی حایدن
اصعاد ایله بعده سویله دیو حبل تمنای استصعاده هر چند که تابداده
نیاز اولدی اما مفید اولمیوب بالآخره خزیمه یذکری اول حالده برقیو
کندی حتی یذکر او کیفیت ایله هلاک اولمغله قضاعه ایله ربیعه بیننده
نیچه خرزه شور وقوع بولمش ایدی او زمان مروی‌در اما قارظ اصغر که رهم بن عامر
عنزه در کذلک اجتنای قرظ ایچون چیقوب بر دخی رجوع ایتمدی و نیچه
اولدیغی دخی بلنمیوب و قطعا خبری ظاهر اولمامغله مسند اولمغه
ایچون مثل اولمشدر نشکه بشر بن ابی خازم سوق و قفنده قرظ
ایدوب دیمشدر نظم
فرجّي الخير وانتظري إيابي
إذا ما القارظ العنزي آبا
وله يلوح ويختفي امثال

و بو بدر برمقلوده هم قطر ایدوب هم بنه کندی غایت ایده مرد عظام
حقنده ضرب اولنور عن الحریری يلوح ويختفي هذا مثل یضرب
لمن يظلم ويشكو • وله احمد بازبینه را بازیمان حال شنه امثال
محمدی برگشته ترک ایدوکی عادت قدیمه سنه تکرار مباشرت
ایله غرفه‌ی احجام فلان کسنه نکی عادتنه الدی دیه جک
محلده مصرع مذکوری حبیبی ایله ایراد ایدرلر نشکه بو جنید ظاهر[در] بیت

قوله
قوله

توبه زبی کرده دل چون اکر ساقی شدست   بازچه‌ان حال شد احمد یار بیزار

اما مثل مذکور امثال عربده عادت لوا ابلیس شلندن مأخوذ اولمق فهم اولنور من المیدانی العنز الاصل ولیس سم امرأة بضرب لمن رجع الی عادة سوء ترکها یعنی عنز اصل معناسنده اولوب ولیس برعورتک اسمیدر ترکسنه ترک ایلدوکی بر امر عادتنه بنه رجوع وشروع ایلمه‌سی اولکسنه حقنده عادة العنز الملیس دیرلر قوله ومثال نافه روی سیه ناقه روی یوزی اکسینه دونمش دیملکدر نته که خواجه ثنائی گبی جونکه

کر مثل جاکی درپس آیینه شخص	حینه مثال خویش نافه رو دیدند

بیت مرقوم بو وضع اصطلاحنده مدور تعبیر اولنان ابیاتدندر یعنی معناجهتندن مصرع اول کر مثل جاکی درپس آیینه کلامیله تمام اولوب لفظ شخص مصرع ثانی یه مرهوندر محصول بیت مجموعی اولوب دیملک اولورکه سنک برجاده بوحسن وجمال وارد رکه اکی مثل ورای آیینه ده جالس اولسک اول آیینه یه نظر ایدن شخص کندی صورتی اکسینه دونمش کورر زیرپس آیینه نک آردی اولمغله سنک جمالی تماشا ایچون صورتی متعلق بیله متوجه اولور قندغی قالدیکه نوع بشرده بویله اولدیغی اخوانک معلومیدر فضولیلق برله تحریری حاصلی تحصیل معاد قوله بن ازفلکست وازحسن نیست مصرع مذکوره امثال عربده اولوب بوکده بر کلکک وارایمش بوساکه حق جلافندن ظهور دیه چک یره خواننده‌ای عجم مصرع مذکوری عینی ایله ایراد ایدرلر ومورد مثل حقی بوسیاق اوزره منقولدر که شاه محمد مهاونیک زوجه سی وضع حمل ایدوب برکریه المنظر ولد وجوده کلمکله

120

شاه محمد صورت استکراه ایدوب اول غیرت حسنا م برزشت صورت کلاه دوزکسنه وارایمش مولودی اکانسبت برله زوجه سیله اولان محاوره سنده که بوابیاتدن ظاهردر **نظم**

کفت بازن خویشتن محمد	کین بچه در زشت کاری چیست
من ازحسن کلاه دوزست	حقاکه درین سخن غمی نیست
زن نیز جواب نکته بکفت	کین ازفلکست وازحسن نیست

قوله مفقود وقت ابی ثمامه اولان مدعی منقولک ابو ثمامه حضرت سرورکائنات علیه افضل الصلوات واکمل التحیات والدماجدلری عبدالله بن عبدالمطلب تولدلرندن مقدم یمامه ده رحمن تسمیه سیله متسمی بامدا ابلیس لعین شیطانی ومعونیدن شر الناس مسیلمه بن حبیب الحنفی نک کنیتی در بعد البعثت سلطنت اولوهیتدن خدمت رسالته تنزل برله حضرت سلطان الانبیا علیه افضل الصلوات واکمل التحیات من مسیلمه رسول الله الی محمد رسول الله اما بعد فان الارض نصفها ونصفها لک ترزاتی یازوب ارسال ایلدکده طرف باهر الشرف نبوت پناهیدن من محمد رسول الله الی مسیلمة الکذاب اما بعد فان الارض لله یورثها من یشاء من عباده والعاقبة للمتقین کلام وحی ارتسامیله جواب اولندیغی صاحب کشاف علامه زمخشری دن منقولدر وبعده ابوبکر صدیق رضی الله عنه حضرتلری ایام خلافتلرنده جنود مسلمین ایله خالد بن ولید رضی الله عنهی انبعاث ایدوب اثناء محاربه ده قاتل حمزه رضی الله عنه اولان وحشی نک الند قتل اولنمغله وحشی وقت جاهلیتمده خیر الناسی شهید ایتمشیدم اسلامیمده شر الناسی قتل ایلدم دیرایدی دیو

اوم نامر المتعززی ایراد ایدوب دیمشدر • وقتل علی یدی ابو غشنی
... متحفه وکان یقول فلنت خیر الناس نحما بجاهلیتی
فی الاسلام اراد فی مجاهلیتی واسلامی • قوله اعجب من بغلة ابی

قول

دلامة : ابی دلامه بنی اسد دن اسود کوله ایدی اواخر ایام بنی امیه یی ادرک
وخلفاء بنی العباس دن سفاح ومنصور ومهدی خلیفه یه ارتباط
ومدح ایلمش صاحب نوادر وملح • رشا ومعروف ومشهورک کیشی در

اسمی زند ابیه • زند بابانک جون دیرلر ایدی • اما بغله سی جمیع دوابده
اولان سوء خلقت وعیوبی جامع اسوء دواب رفاقتی فاز اولوب
سوار اولدقده اطفال آردنه دوشرلر وسخریه آلوب کولرلر ایدی
دائما قصد العیوب مراکب خلفا وکبراده خلق کولدرمک ایچون بغله
مربوطه یه بنزدی حتی جمیع عیوبنی حاوی بر قصیده نظم ایدوب مشهور
اولمغله بر کثیر العیوب اولان شی حقنده • اعجب من بغلة ابی دلامة
ضرب اولنور مثل اولمشدر • بو رقاع بیت اول قصیده دندر **قصیده**

ابصحی منطقی وکلام غیری • عنبر حصالها ... بخصال •
ومن فتق بهائی البطن ضخم • ومن عقالها ومن نفث لی •
ومن قطع اللسان ومن بیانی • بعینیها ومن قرص لحب لی •
او استعجلنها عنزت وبانت • وقامت ساعة عند المبال •
وتفرط اربعین او وقفنا • علی اهل المجالس للسؤال •
وکانت قارحا ایام کسری • وتذکر تبعا عند الفصال •
وقد مرت بقرن بعد قرن • وآخر عهدها بهلاک مال •
فابدلنی بها یا رب طرفا • یزین جمال مرکبه جمالی •

قصیده

قصیده یی مهدی خلیفه یه انشاد ایلدکده مهدی اما عجب بلاء عظیمه
اوغرامشسن نیچون انی ساتوب یرینه بدل ... دیدی • ابو دلامه یا امیر المؤمنین
صاحبنه اسردیم (?) وفقی ایله آپرجه حکمت ایدم دیدکده • مهدی امیر
آخورنده خیر مرکبین بن ... بو امر ایلدی یعنی ابو دلامه یه کجر
آخوردن ایکی مرکب اختیار ایت دیدی • ابو دلامه یا امیر المؤمنین
ان کان الاختیار الی وقعت فی شر من البغلة ولکن من تخیرلی
یعنی یا امیر المؤمنین • اگر بر گزیده بنم ایچون اختیار اولنورسه تحقیق
بغله دن اشرنه دوشرم لکن امیر المؤمنین ما نفسی بنم ایچون
اختیار ایت دیو امر ایلمکین (?) دیدی • ابو دلامه نکته ملیح ولطائفه
دائر حکایات مضحکه سی چوقدر • انلردن بری خیزران حجه ...
روان اولدقده ابو دلامه بیشتی تخت روانه • اعتداده ...
دیو فریاد ایدر خیزران ... سؤال ایتدکده بن پیر علیل سن
صاحبه ... برجاریه استعطا ایدرم که ... اولوب
رضی ایکن کدمی طائل بعدی رجا وفقد ... تمنا ایتدیکم عجوزه دن
خلاص اولوب راحت بولام دیر • خیزران دخی عودت حجه ده بر جاریه
ویرمک وعد ایتمکین حجدن گلدکده ابو دلامه موسی الهادی
وهارون الرشیدک حامیه سی ام عبیده وسالفتی ... جزء ...

ابتدر

ابلغی سیدتی ان شئت ام عبیدة • انها ارشدها وان کانت رشیدة •
وعدتنی قبل ان تخرج للحج ولیدة • ... شیخ کبیر ... قصیدة •
غیر محیطة عجوز ساقطها مثل القدیدة • وجهها اقبح من حوت طری فی عصیدة •
ما حیاتی مع انثی مثل عرسی بکیدة • ... استعرا ایدوب خوش عصیده

یعنی استعداد و جوارینسدن بو حسنا جاریه یی جمیع مال و جواهرینی

ابو دلامه یه ارث آلدیغنه اعتماد ایدوب بو دلامه یه خاص تسنده بولنان

جاریه یی زوجه سی ام دلامه یه تسلیم ایدوب دونوب ام دلامه اوغلی

کلوب والده سی مغموم و محزون کوروب سبب حزنندن استفسار

ایتدکده والده سی اتک اوغلی بر مادر یکی تفصیل ایدوب جهت کوتوردیکی

اوندرده بو ام دلامه سوجه عذر ایدیم دیو جلک والده سی بیکا بر جاریه

کتوردی ظر حالا انشر اوطه ده یجنده در دیمانیه کیروب سنک مالکک

بنم دیو الداوب وطی ایده مثکه بو بکا محروم اولنه والالا ساکه جو و یک

جفا اتمه سی مقرر در دیدیکی بس ام دلامه تعلیم مادردی اوزره عمل

ایدوب عشره جقدی بعده بابا بی کلوب زوجه سندن جاریه سینی

سؤال ایدن زوجه دخی ابی فی ذلک البیت دیو جاریه اولدوغی

اوطه یی کوسترد دی ابو دلامه جاریه نک یاننه کیروب بوسن

و کنار قصدنده اول اوزادیکی جاریه اوخوش ایدی ابو دلامه سنک

سیدنک سکا یوبدی وصیت ایلدی دیو جلک جاریه بنم

بنی بر جواننه الغاث ایتمش جوان کلوب بندن نائل مرام اولدی

بسن نه سنرسن دیدکده ابو دلامه بو ایش زوجه سنک دابسی

اوغلی دلامه نک ایلغی اولدیغنی بیلوب طشره چیقدی واوغلنی دستی

بکریبان مهدی حضورنه دک کوتوروب فریاد ایده رک یا امیر المؤمنین

بودن جیه نکار ایتمش ایدی که بر ولد والدینه ایتمش ایده دیو قصه یی

کیف ماکان بیان ایتدکده مهدی شده ضحک ایله مستلقی اولدی

ابو دلامه یا امیر المؤمنین بو خبثک فعده کورن خنده یی تواماهیت

قتل اولنسون دیو فرمان ایندی مهدی دخی قتلی بالسیف دالنطع

دیدکده ابو دلامه یا امیر المؤمنین بابامک جمعنی کوتوش ایتدیکک

کبی بنم دخی جمعنی اصغا ایله دیدی مهدی سنک جمعک ندر دیرلک

دلامه یا امیر المؤمنین بو شیخ الصدق ارجه زوق سنده دن بر وبنم والده

جماع ایدر بن غیظ ایتدم بن بونک جاریه سنی بر کره جماع ایتدکله

غضب ایدوب قتل اولنسون دیو بکا بر وحید مایحق من الصدر

یا امیر المؤمنین دیو جلک مهدی اولکیدن زیاده خنده ایدوب

ابو دلامه یه بو جاریه یی اوغلک باغشلیه بن سکا آندن احسنا

بر جاریه اعطا ایدیم دیدی ابو دلامه یا امیر المؤمنین اکر اول جاریه یی

بین السماء والارض حفظ ایدرسن بو خبث ابن خبیثه بر کا

ایتدیکی اینی اکا دخی ایدر دیوب مهدی اکر ایدر ایسه اوزمان

قتل ایدیم دیو ابو دلامه یی ارضا ایتدی قوله شافعی بر امد کشتند

زمان محمدنده بر امر کریه و شنیع بر محذور قوی ضمننده ارتکاب

اولنده فریب اولنوردی که شاه اسمعیل زمانی سنی اولمغه قزلباشلر

قتل ایتدکلرنده دیمشدر **نظم**

قتل ایتدکلرنده دیمشدر نظم	اوجاق قزلباش چو تیغ آختند
بوسنه بهم چون بهر در یک کشتند	شهزاده بتخت خسروی بنشاندند
دیدکه شافعی بر امد کشتند	و مورد مثل دخی بو وجه اوزره

منقولدرکه ماوراء النهرده هنوز شافعی مذهبی شایع دکل ایکن

عبید خان عصرنده بر امام صباح نمازنده بسمله شریفه یی جهر ایله

اوقوب و قنوت ایتمکله اهل محله جمع اولوب نیچون بویله ایتدک

دیدکلرنده امام بن شافعی مذهبنده یم بنم مذهبمک اقتضاسی بودر

ديمك ابن محمد اماسى قتل ايدرلر • ودفع حالدن سؤال اولنه قدرتى

براهد وكنشيم • وئبه ارجل مثل اولشدر • والله اعلم بحقيقة الامور •

قال العبد الذليل المحتاج بعناية ربه الجليل

هذا آخر ما اوردته في هذه الرسالة من بعض ع ممحض من الامثال
العربية والعجمية من المقالات الشفيقية • وبهامع اعترافي بقلة بضاعة
في هذه الرسالة • ربما جمعت جمعا عشواء • وخبطت كمخبط
بين الليلاء • فاذا ما ذكرت من البين وبالعموم • اشغل من ذات
النحيين • فالتمس من بروتنا ضبه ذات عوم • ناصب الاذان ارجو
من كرم من يطالعها • ان يكتب مثل الصبح • فالعها ويستر
عوارى وهفواتى حينما يبسر عوز سقطاتي • ان الكرام بالكرم يستر
ذات الورم • ولو امعنت نفسي امعان الشفيق لكشف الغطاء و
زلاتي عن الخجل والرفق • لان في المثل يسمع • ان الشفيق بسوء
ظن مولع • وما اردت بهذه الا المفهوم • من بينه البتين
ومرت وبقي كل ما قد كتبته • فيا ليت من بقا

خطوطي وقالب •

لعل الهي يعف عنى بفضله • ويغفو زلاتي وسوء فعالي •

رساله مفیده دکان خیاط از تحریرات رئیس الکتاب
اولوب عبد الکریم افندی وحاشیه شفیق افندی رحمهما الله تعالی

کوزللر بر بریه آل ایدرلر • واررلر بر عجایب حال ایدرلر
بولورلر سه اگرتهی مکانی • امادە ویرمزلر استبدال ایدرلر

محصول بیت خوبان شهر بریه معامله بطریق المبادله محل وقت
وصلت اولانه جای تهی ایسه بربرلرینک کالای دلارامندن متمتع
وکامروا اولدقلرینه اشارت وایما اوله کرکدر • شارح سلمه الله تعالی
آلک لازمی خداع وانخداع • واستبدالک لازمی فساد وتراخی
اولمغله لازملرینه اولان منافات ملزوملرینده منافی مستلزم
اولوب آلک استبداله نسبت عدم استقامتنی ادعا ایله بو وجهله ایراد
ایده دلیل ایلرکه • اما بو مقام رضا اقتضاء • کوزللر بر بریه
آل ایدرلر اداسی رنک استقامتندن جدا واقع اولمشدر
زیرا آل ایتمک تمامی آلدنمقدر • بو تقدیرجه • یعنی آل ایتمک
تمامی آلدانمق اولدوغی تقدیرجه لابد • استبدال ایله قصد استمتاع
وصال ایدنه ایکی آشفته حالک بری • فاعل اولدوغی حیثیتله
خادع وبری • مفعول اولدوغی جهتله منخدع اولوب خواه

اول

اول یعنی خادع • اعمال آلت احتیال ایله نائل مطلب معهود
جانانه • ثانی یعنی منخدع • بیراهن دامن مقصوده دور مطرود
ومطرود اولمغی اقتضا ایدر • لیس فرجیده ما نقد ارکشاد فعل مرام
کامکار • وفریفته تیغ کار زخم نیشتر حرمان ایله مجروح ودلفکار
اولمق تماشای جمال حقیقتی آرایش حسن مطاوعت ایله صورت
بولان معنای صواصلت اتمامی استبدال مجلای تحققده
نوجهله چهره نمای کمال اوله بیلور • هذا خلف وللناظرین
فیه انظار • اولا دلیلک مقدمه اولی اولان آل ایتمک تمامی
آلدانمق مراد • آلک لازمی دیمک واریسه آلدنمه غرض دیمک وار
شق اول وثانی مسلّم دکل • زیرا هیچ یرده آل بولنوب آلدنمق
بولنمز • لازم ملزومدن منفک اولمیوب • شق ثانی دخی مفهومندن
عینی والدیغی ظاهردر • مفهومی دیمک مسلّم اولدوغی تقدیرجه بیله
جائزکه بو مقامده آلک معنای حقیقیسی مراد اولمیوب
خوبانک حین مواصلتده بربرینه معاطفه ومفاخره ومناقشه لری
آکا مشابه اولمغله • ثانیده استبدال ایدرلر قرینه سیله سعادت
قصد اولنمش اولسون • کذلک شق ثانی دخی مسلّم دکل
زیرا آلدانمه الغرضنک وجودیله غرضنک وجودی لازم کلمز
مثلا زیدک اگجنده ساکن اولمق غرضیله بنا ایتدوکی دار
حصوله کلوب • اگجنده ساکن اولمق میسر اولمیه تا بیا بری
خادع بری منخدع اولور دیمک ایسه • بو مسلّم دکلدر • زیرا
شاعرک کوزللر بر بریه آل ایدرلر کلامنده متبادر اولا

فقط بری خادع بری منخدع اولور دیمک

طرفلرین خادع و منخدع اولور دیمک ایسه فهو المطلوب
ثالثاً بری خادع بری منخدع اولور قولنده مراد
اگر مطلق مفعول منخدع و فاعل خادع اولور دیمک ایسه
بو قطعاً مسلّم دکلدر زیرا احدهمانک درجهٔ اولیٰده
مفعولیتی اعتباریله درجهٔ ثانیه‌ده کندی فاعلیتی استشعار
اولمغین تعامل ناسده جاری اولان مسلّم مقوله سندنده
بذل و استمتاع اولمش اولسون رابعاً ملازمه ممنوع
یعنی اول اعمال آلت احتیال ایله نیل مقصود ثانی مطرود
اولمق لزومنک ترتّبی مسلّم دکل زیرا بو مقامده مفعولیت
جملهٔ آلدنمه اولوب امر نسبی اولدوغی اعتباریله درجهٔ اولیٰده
آخرک فاعلیتی مقتضی و جملهٔ آلدنه اولدوغی اعتباریله
درجهٔ ثانیه‌ده ذلک الآخرک مفعولیتی مقتضی اولمغله
دلیلک ایکی طرفنده جریانی و مدعانک تخلفیله نقض اجمالی
دخی ممکندر خامساً مفعولیت آلتیله آلی اولان آلی
احدهمانک اعمالی آخرک حصول مرامنه اسعاف ایله مظاهرت
اولمغین هم آل بولنوب هم لازم استدلال اولان تساوی
و تراضی یه منافی اولمغله مدعانک خلافنه اقامت دلیل ایله
معارضه دخی اولنمق ممکندر و امّا ایراد اولنان منوعک
اندفاعنه وجوه ایله مساغ واردر اولا شق ثانی اختیار ایله
آلک مفهومی و معنای حقیقیسی اولدیغنی اثبات ممکندر
زیرا بحسب اللغه آلک معناسی خدعه در خدعه الیه

آلدانمق

125

آلدانمق اولدوغی بی ریب و مینددر بو تقدیرجه آل ایتمک
تمامی دیمک آلک مفهومی و معنای حقیقیسی دیمک اولور
و کذلک عند المتنزلقین معاقدهٔ خوبان امر نفیس مرغوب الیه
عقد مقابله فعل خسیس مرغوب عنه ایکن امر نفیسی شیء خسیسه
تشبیه شعر ظلمتک بی تشبیه صدغیک بالمسک و قاعدة
التشبیه تقتضاه مایحکی دلیلی ایله قاعده یه مخالفدر ثانیاً
تحریر مراد ایله جواب ویریلورکه بو مقامده شارحک
مرادی درجهٔ اولیٰده بری خادع بری منخدع اولور دیمک
اولدیغی ذوق سلیمه خفی دکلدر بو تقدیرجه لازم استدلال
اولان تساوی و تراضی یه منافی اولمغین مطلوب
دخی حاصل اولمز ثالثاً احدهما مفعولیتی اعتباریله
فاعلیتی خریدار اولمغین مسلّم مقوله سندن بذل و استمتاع
اولدوغی تسلیم ایتمزز قلنیدکه رابعاً مفعولیت امر نسبی
اولوب درجهٔ اولیٰده آخرک فاعلیتی مقتضی و جملهٔ
آلدنه اولدوغی اعتباریله درجهٔ ثانیه‌ده فاعل اولان آخرک
مفعولیتی اقتضا ایدوب هر بر درجه‌ده بو اقتضا ثابت
اولمغین تسلسلی مستلزم اولوب دلیلک بطلانی ظاهر
اولور و هذا من مزالق الاقدام خامساً احدهما
آخرک حصول مرامنه اسعاف ایله مظاهرت اولدوغی
مسلّم دکل بلکه بو مقامده مفعولیت آلتیله آلی اولان
آلی احدهمانک اعمالی مجرد ورانده کندی حظ نفسنی

فاعلیتی
اولدیغی کبی آخرک دخی مفعولیتی
کذلک امر نسبی اولمغین درجهٔ
ثانیه‌ده ذلک الآخرک فاعلیتی
مقتضی
صح

اجرا غرضیچون اولدوغی ضروردیر و فلینه سیر وکذلک بیت
تاییده دخی اماله و یرمزلر کلامی مخالف مقتضی مقامدر
یعنی بلا غرضه عاری اولوب اصوات حیواناته ملحقدر
زیرا بو آرام اماله و یرمک ثبات رضا آلوب بلا حصول اولمغی
مستنع اولور ذوق سلیمه خفی دکلدر که رضا ترک اعتراضی ایله
سکوده تعبیر عبارتدر و تواب که هیچ خوفدن ناشی اولمی
مستعد اولمامغله جائزکه بو مقامده رقبا حاله مطلع
اولمزدن مقدم مقتضی المرام اولملر دیو بر برلرینه ترک اعتراض
منشأ اولان خوف القا ایدرلر دیمک اولسون دیو مقدمه
مرقومه منع اولنمزکه زیرا اعتراضه منشأ اولان خوف مرتفع ایکن
خلاف مرضیلرنده کمال تجنب و تحرز ایله حاصل اولان
توفقدر و بو نفسه طرفینک خلاف مرضالری اولان اطلاع رقبا
خوفی ترک اعتراضه منشأ اولمق دکلدر و هر برلرینی منافی
و تهاریه علت مستقله اولمسی احتلای بدیهیاتدندر و بو تقدیرجه
اماله و یرمزلر دیمک زور ایدرلر دیمک اولور پس زورکی
عمل نتیجه علی متضمن اولدوغی بلاریب و مین مبادله ایله
مستلزم طوع جانبین و مستوجب مساوات طرفیندر
نتیجه حرف تکین مبادله الکشت مخادعه و مغالبه ده ملحوظ
و عرض کالا و بذل متاع و نیل وصال ایله یکدیکردن استمتاع
میزان تراضی و تساوی ایله موازنه جرهوه اولمق لازمدر
یعنی الک استبداله نسبت عدم استقامتی ثابت اولدیغی کبی

عدم

عدم امنک دخی بو مقامده سقامتی ظاهردر زیرا محل فرصت
وصلت اولان جای تنهاده هرنه که جوانانه بینده استبدال
بولنسه یا حیله و خدعه ایله و یا قهر و غلبه ایله و یا خوف و خشیت
و یا بر معنای آخره مغاره بولنملودر حیله و خدعه یه مغارتی
محالدر زیرا ایری خادع بری منخدع اولمق لازم کلور کما هو
قهر و غلبه یه دخی مغاره بولنموق اولمز زیرا عدم تساوی
جانبین اقتضا ایدر کما بینا خوف و خشیته کذلک مغارتی
جائز دکل زیرا تراضی طرفین بولنمز کما ثبت پس بر معنای آخره
مغاره بولنورکه او معنی تساوی و تراضی طرفینی منافی اولمیه
فذلک المعنی هو الامن فثبت المدعی بو بیله اولیجق مفهوم
مرقوم جریده نظم دلاراده بو نهج اوزره اولمق مقتضای
حاله اوفق کوریلور وفیه نظر شعر کوزللر که غیره آل ایدرلر
ولی هر بر یه حیوق حال ایدرلر ایکیسی بر یره کلدکده تنها
متاع وصلی استبدال ایدرلر وقیل هذا المقام کوزللره
نسبت اولان آل غنج و دلال شللو باشقه بر شیوه عاشق
فریب ایکن عاشقک غیری اجانبه آل ایدرلر دیمک
مقتضای مقامه مخالف فهم اولنور لا جرم لآلی مفهوم مرقوم
سلک نظمده بو یله منتظوم اولمق طبعه ملایم کورینور شعر
کوزللر حیوق عجایب حال ایدرلر وصاترلر عاشقی بیک آل ایدرلر
آجوب کالای وصلی بو قجه بو قجه بری بیر ایله استبدال ایدرلر
وجه نظر شارح سلمه الله تعالی مخالف مقتضای مقامدر

127

شفیق مرحوم بابی بوذ اون بش دفعه سنی بیچ جواهر لقاتله بطلربن لغز ترصیع ایدیجه
فهم و ذعا نتنه اصل سخی دخی عاجز اولمغله مرحوم و مغفور شهید علی پاشا
حضرتلرینک امریله قلمه الدیغی خلاصهٔ وقعه که شفیق نامه نك

قولیله بیتک بالکلیه بلا عتنی سلب و انکار ایتمش الکنه
بو محلده مقتضای حاله اوفق کورنور قولیله
اقرار و اعتراف ایتمش اولور زیرا
صیغهٔ فعل تفضیل مرتبه مسلوبدر
بو بیله اولنجه بیت بلیغ دکل
بو بیله اولسه ابلغ اولور
دیمک اولور

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله على نعمائه • لا مانع لعطائه • ما شاء فعل • ولا يسئل عما يفعل
له مقاليد السموات والارض يختص برحمته من يشاء • وهو
القوي العزيز • والصلوة والسلام على محمد سيد الاولين و
الآخرين • خاتم الانبياء والمرسلين • وعلى آله الطاهرين
وخلفائه الراشدين • الذين هم ائمة الدين • واصحابه وانصاره
المؤمنين اجمعين • وبعد يقول عبد الله العزيز العليم
المغتنم من انواع نعمائه العميم • الذي هو محمد شفيق • سقاه ربه
من رحيق غفرانه كاسات [illegible] • جناب ظل الله • خلافت
پناه • مظهر خطاب • هو الذي جعلكم خلائف في الارض • مظهر
اسباب اقامة السنة والفرض • حضرتلرینک دعا وتحیتلرینه
ذمت کاغذی لازم ایدوکی معلوم اولی الالبابدر • پس فتح
کنجینه محمدت سعادت مرهونلرینه همیشه دعای وجود همایونلری
مفتاح فلاح ذات مستجمعه مؤمنین اولوب محض مرام [illegible] آنلردر
ای پیش از آنکه در قلم آید ثنای تو • واجب بر اهل مشرق ومغرب دعای تو
نثر خصوصا بو ایام پادشاه دین پناه معدلت دستگاه که شعار

بالای گردون مهابت جنابی • ان الله یأمر بالعدل والاحسان
کارکاه بنده یافته منوال امتثال اولوب وشقه لوای خود نصرت
آلای والای • والله یؤید بنصره [illegible] حبل المتین [illegible] تاییدلرینه

سلیمان دولت گردون پایه	ز خیر افکنده بر خورشید سایه
بر افرازنده رایات شاهی	بر افروزنده نور الهی
سرآرای ملک تاجداری	طراوت بخش باغ شهریاری
پناه سلطنت شاه جوانبخت	که هم تاج جهان زیبا وارست هم تخت

نثر پادشاه سلیمان حشمت که آثار جلیله سنی تحریرده قلم
السنه [illegible] دوات بحار خافقین • النفد البحر [illegible]
[illegible] هر جنس خدم • وخورشید علم که منقبت جلیله
تسطیرده صحایف سپهر [illegible] لوح طومار [illegible]
فی المثل کاسه جهانه [illegible] • مدحی ایلمکه قادر اولورسه
وصفی حق اداء [illegible] • بو [illegible] دائمی
کلمش مثلی جهانه کیمسه [illegible] • [illegible] شاهانه معلوم
جمله اطراف خواقین بالکلیه [illegible] • [illegible] شاهنشه
تا ابد الابد [illegible] • سایه فر همایونی ممتد یاربی
نثر اسکندر تشبیه اولنمغه [illegible] تختگاه اسکندرک
اسکندری • وآرایه [illegible] ملکت [illegible] قابل که عالمک دار الملکی
دار الخلافه علیه [illegible] طفیل فضاله پروری جمشید [illegible]
وصف اولنمغه [illegible] حق [illegible] النجق ع
مدح [illegible] نامه تو گفتن بس بود • نثر معدلت مدحت [illegible]

نام نامیلرینی یادیرلر و حاتمی جابولمیه دست سخاوتگین

قلتور. نظم: تا ابد حق دهر سلطانلغینی. عالمه عدلن نکهبان المیوب

نثر: عامر بلاد الله. ناصر عباد الله. کهف المشرقین. ملاذ

المغربین. سلطان الملوک. ملک السلاطین. ظل الله

فی الارضین. رافع رایات الامن والامان. ناکس الویة البغی

والطغیان. حافض جناح الرحمة علی العالمین. حافظ ثغور

المسلمین لنصرة الدین المبین. مرغم انوف الفراعنة

والجبابرة. معفر جباه القیاصرة والاکاسرة. مؤید من عند الله

الملک الوهاب بالتوفیق. المظفر بنصر الله الفتاح علی التحقیق

الذی اشمل السلاطین عدلا واحسانا. واعزهم انصارا

واعوانا. سلطان البرین وخاقان البحرین خادم الحرمین الشریفین

قرة الغرای مشرقین مشرقیا وشاهزاده عمید العصر ملتوک

عزة بالنصرة. آفتاب سپهر هفت اقلیم. سایه رحمت

الرحیم. دره درج امانت العظمی. بدر برج خلافة الکبری. مظاهر

الملة الطاهرة الدین. ناصر الحق لنصب شرع مبین. آمر بمعروف

وناهی منکر. ناشر حکم شرع پیغمبر. باسط العدل وباذل

الاحسان. کاسر الظلم خاذل الطغیان. گردون خوان

کرمنا عدالت. جوهر تیغ قهری پیرایه. درگه عدلی ملجا

عالم. مجیب عالم ملوک روم عجم. آستانه وسیع

الاکناف قدری. بوسه جای شهان ظفر اقتدار. قبله گاه جباه

ملهوفان. قبله گاه شفاه معروفان. کلمهای دهر پوله

شاهنشاه

شاهنشاه. سایه بیسن کمکان یحسون انه. الیدی عادل

عالی اجیال. خلد الله ملکه ابدا. تا امور تخت ابدی زیب جلیل

حضرتی توفیقی لیل سبیل. ودائم ابدی زیب مظفر و منصور

اوله اعداسی مدبر و مقهور. مد ظل لواه فی الارضین

ایده الله نصره آمین. نثر: الا وهو السلطان ابن السلطان

ابن السلطان السلطان الغازی احمد خان ابن السلطان محمد خان

ابن السلطان ابراهیم خان. ادام الله ایامه. ما ثبتت النجم

فی مقعود السماء. ونبت الخضر من حجر الغبراء. وانتصب رایات

خشیته علی قبة السماک. وانکتب آیات شوکته فی صفحات الافلاک

وجعل وجه وجوه عن کمال الخطأ ایمنا. رحم الله لمن قال آمینا

بر بو ایله شهنشاه سلیمان بارگاه کم فضل ربانی ایله ان تؤدوا

الامانات الی اهلها. وفق سعادت اثری ضمیمه بازوی عدالت

ودادی. وتوفیق صمدانی ایله انزل الحدید بایدیها. کلید حکمت

ضمیری مسلم وسلسله تصرف رشد وسند اویده. روز نوروز

جلوسی جابولمزدن بوا قبه ما قبل بدایع نگارده رنگ مداد

لیل ونهار بلا رسوم صحایف حادثات ولات آثار تحقیقات

ومآثر وغزوات. موفور دفتر حاملری تحریرانی بو حقیرک ذریعه

استحقاق بوعلتنه. فاشار من اشارته حکم وطاعته ختم

مفهومنک اسنادی واشارت علیه سی فرمانه مطاوعه

الطاعة غنیمت شایان. ووکیل مطلق سلطنت علیه العالیه

اشارت بیورلدیلر مجمع ثباتم برابر فرق فرقدانه اولوب

اوقات حفظ ده دعای بقای عمر دولتلریله جریده
نکنوبه بر مسکن اختتام قلمق عهده ء التزامده در ذمت علیمیزدر ایلمشنکز قطعه
بو بلبل خامه متبهج شویله شرف بولدکه • چیقدی بر اکدره حجبه خطبه ایدر
نشر سما • عنکبوت در رو دیوار کهن مصطبه یک • کمترین
عبیدی کمسی اثر بقا و عنقا نثر یعنی پیرا بکرد ان وکوشه
روزکاردر اولدیغی سیلک کوهر کشیده آثار جلیلهء جهاندارلری
اول آصف مآل نوازه • وثنا الهی کدارک • ایادی ء توجهات
علیه لریله بو عبید ناچیزک قلاده ء عنقی مفاخرتی قلنمیقه ایدرکه
فی المثل عمر طبیعی انانده • عمر تشدر القلم تقدیر اولنسه وهرکیلی
بر لوای منظومه بیت العام الف شهر والشهر الف یوم •
والیوم الف حین والحین الف عام نثر فرض اولنوب
ابزیر حیات عارضی لنده • بو حقیر و ربحه کالبد حسنک جلبته
بنه بو مظهر اولدیغم نعمت جلیله نک شکرینی ادا ایتمکدن عاجز ما
بامتداد حیات معروضه مع اعنی علیها الذی اخفی علی ابند
کلام حکمت ارتسامی مقتضاسنجه نهایت پذیر اختتام اوله جغی
مقرردر بیت من شکر چون کنم که همه نعمت توام • نعمت
چه کونه شکر کند بر زبان خویش نثر تو عبد عاجز و سمند
جلی و خفی مع شنی وار یوب کلور دست دعادن غیری نثر
اول آصف عمیم اللطف والکرم • وسیع الایادی تبیغ الهمم
صاحب السیف والقلم • فارس میادین العلم والحکم •
ناظم مناظم السلطنة العظمى • ماجنى النظام • حاسم مناکس

البدع

البدوع والرشاء • بعون الله الملک العلام • مدرج مدارج
البرف باعلی الدرجات • مهبط مهابط الفجرة باسفل الدرکات •
فضلا پرور و دینداره علما نواز و پرهیزکار • فاضل و عالم
و عامل • سخی و تقی و کامل • والا وشهنشاه ربع مسکون اصفی
مفهوم انت منی بمنزلة هرون • اصفی جناب صدر عالی • علای نسبی
جامع المحامد والمعالی • لازالت اقطار الارض من ممالک السلطنة
مشتزهة بانوار بیز جذه • واغصان العلم والادب من دوائح
فضل الربانیة مستورقة بمدرار غیث رفده • حضرتلری قطعه
خدایا تا ابد صدر سعادتده کمین اولسون • وکیل مطلق
شاهنشه روی زمین اولسون • ظلال شوکت سلطان احمد
خان غازیده • وجود خیرخواهی جمله خطالردن امین اولسون •
جهان طور دقجه طور شو سایه سی فرق عباد اوزره • سپهر آسا
بنای عز و اجلالی متین اولسون • بهزاران بهران آن خرمن
جاه و جلالنده • نجم کبی بهزاران بینوا الرخوشه چین اولسون
زمان دولتنده اسلام دست جو بله • مدام ارباب عرفان
و فضیلت کامیاب اولسون • نظام بولمقده عالم کون
بکوک رأی رزینیله • معین یاوری توفیق رب العالمین اولسون
نثر اول منهل العذب آمال اجلاء • ومنقع الفیض زلال
نشیب وعطا اولان عتبه جاه وجلال صدارت پناهلرینه که
صفحه کاشغدیسی بیت هرکه در سایه جاه تو بود چون خورشید
ذره خیش کس نتواند که کند تیر نگاه نثر حضور میسر ایام دولتلرینه

وجوهله نائل ادب . و واصل علای رتبه وملوك اقصای امنیه

وقصوای منیه . ابدیکی شانینه زیاده منجلی قطعه زمنتها محامل

صد قدم قدم برتر . عنایت و کرمت کی ملا موالی . زبان

خواهش من از ادب نمی جنبد . نیز اما لاله بیر آنجا نکه خود دانی

نثر الحاله هذه جهان جهانه لطف وکرملرینه معتاد . بو عبید

خالص الفؤادلرینک اقدم تمناء واعظم استدعاسی بو ایدر

مقصوره کسسته تار نظام مقوله سی باشنده بیراعه عدیم البراعه سی

اولان اشبو نسخه منثوره . عین رضا و چشم قبول ایله

منظور و قلمرو سعادتنه شمول ایله رواجگاه کاشانه همایونت

لائق مسموع بیورلمقدر . بکن به بنده جهان آنچه خواهی ارزانی .

فیا نهایة سؤالی علیک کلالی نثر حسب المأمور برتو ذاته عجیف

یعنی قلم طالع القدم نحیف . علیه مناقب شاهنشه انجم حشمت

بهزولده وخیزالیه ذباله ذو سباق الغایات اوله رق

بو نهج ایله ترقامی بیانه تحریک قادمه استطاعت ایلرکه ان

الارض یرثها عبادی الصالحون . دیوانخانه سنده قلم عنوانی

رتبانی ایله عنوان رحمت هدایالی . انا جعلناک خلیفة فی الارض

فاحکم بین الناس بالحق . خطاب مستطابنک مضمون شریفیله

موشح ومعنون . منشا بدیع الشانه خلافت کبرا و سر صفحه

سعادت نمایانی . انه جاعلک للناس اماما . مفهوم منیفی ایله

مطرح ومبرهن . منشور سطوت منشور سلطنت عظمی

تاریخ هجرت سید الکائنات علیه افضل الصلوة والسلام

بیک

بیک یوز اون بشنجی سنه سی ربیع الآخرینک طغرا زنجی جابر

کوزی بالسعد والیمنه سلطان سلاطین العظام شید

بنیان شریعت سید الانام . حامی بیضة الاسلام

ماحی آثار عبده الاوثان والاصنام . مالک رقاب الامم

مولی ملوک العرب والعجم . سلطان بن السلطان سلطان

احمد خان . ابن سلطان محمد خان حضرتلرینک یدمؤیدلرینه

مفوض ومسلم اولوب . ممالک محروسه المسالکده انعام

همایونلرینن علم مرحبانی زنگ لسن خطب . یا ایها الذین آمنوا

اطیعوا الله واطیعوا الرسول واولی الامر منکم . بیرانیله زینت

کتابه منابر معلا طاق . ومساجد ومعابد دوا وصاف نصفت

معدلتلرینن نغم دلکش آهنگ معزفاتی خوش ادا . اطاعة السلطان

بقاء الفوز الی نیله رسیده ومسامع شنجانلنه رواق قبلدی قطعه

شرق تا غرب ربع مسکونده . اولوب اسم پاکینه خطبه

مرتقاهی منابرک اولدی . وا یسن پایه سی فلک رتبه

نثر وتواصی سیم سیم الوجه نقش طغرای غرالریله اکتساب

صباحت ایدوب ماننده مهتاب بیت نامه سبل اشرق فی تاجی

من ابیض مدور صحاح نثر مطالعه برج مستقیم الطلوع سواجد

نالع و تاباننده . وادمن مطلا کسوه زرکامل العیار دیباجی بکیر

بافت سکه زینب وبهارله مطرز اولوب مهر آفتاب عالمتاب

بیت قداولدعت سیر العلی آسرته . یا حبذا النضات ونضرته

نثر منشرقند اوج مستندیم الشرف ابتهاجدن شارق الانوار

اولدی بیت فلم یخل من سمائه عود منبره • ولم یخل دنیا ولم
یخل رسم منبر یعنی پایهٔ سریر جهانبانی استلام اقدام همایونلریله
معنون‌ده کنگرهٔ تاج زبرجدین تمام اولوب براعهٔ دستیاری
توفیق باری برله بالاجماع وتبعهٔ بیعت • ولقد اصطفیناه
نظم کریمه مسکن انختام اولدقده • اولا الملك فی ارباب
السیوف لافی ربات الشنوف • کلام حکمت ارتسامی مقتضاسنجه
رسم دیرینهٔ اجداد عظاملری • انار الله براهینهم اوزره
طوائف یکیچری وسپاه بخشش مرغوبانه عطاسیله نوا
ونانیاب واخفض جناحك لمن اتبعك من المؤمنین افرسنه تعلب
مضمون معترض الاتباعنه اقتدا الاریحیه انکشت اعتبارلری
من یطع الامیر فقد اطاعنی • حبل المتین ولاء خاصهٔ مقربانه
تعلق وعامهٔ بندگان صاف طویتی اوزرلرینه جناح عطوفت
شهنشاهانه محفوظ بیورلرلریله هرکس استحقاق واستیهالی مرتبه‌سی
مراتب جلیله • ورواتب جزیله ایله مسرور البال وبرخوردار
السلطان ظل الله یاوی الیه کل مظلوم • ظل الهی اولان
ظل الظلیل خلافت پناهیلرین • افضل المعروف نصرة الملهوف
مدلولی ایله اقطار عالمده کافهٔ ملهوفان • وودایع خالق البرایا
اولان رعایا وزیردستان مفارقنه ممدود ومبسوط قیلملریله فرق
نوازی عدل واحسان جهانبانیلرنده مرفه الحال اولدی قطعه

چو بر جهان شد گرفت فیروزی | فرخی پادشاه جهان سوزی
همه روزش خجسته باد بفال | پادشاهیش را مباد زوال

ذکر

ذکر نهضت همایون وبعض تبدلات مناصب وزرای ...

چون خوان الالاء فضل ربانی • ونوال حکمت تامهٔ حکم حیثیهم
لغبطه ان الله یحب المحسنین • ضیافتخانه‌سنده ترتیب
ایدلیکی بو ولیمهٔ جزیله عالمشمول لحدنه ملازم رکاب
استطاب اولنلر حقه منده وافر بکیز اولدی • پس
اهالی دار السلطنة العلیه محمیهٔ قسطنطینیه • وانت محو
عن کل البلیه • فرحخو صله استعدادلری مقدر محظوظ
ومغتنم قیلنمق طریقیله سمت صوب استانبوله توجیه وجهه
توجه بیورلرلریله صحرای وسیعة الارجایی ادرنه‌دن نهر طونجه
ساحل قبلیسی اوناف کرده نطاق ایله کوکبه بخت بی تم
خیام نیلکون اولدی • اما مفاتیح ذخائر اسرار ملوکه دسترس
یارای لیاقت هرکس • اولمدیغی ظاهر وآشکاردر • بنا علی
ذلك قلم برنده زبان انکشت بدنانه دوات میرزدا اولوب
فی نفس الامر احقاد اوده ملوکانه‌لریله نکاشتهٔ لوح ضمیر
بیضا ضیالری بو ذکر اولنان صورتی ایدی • یاخود بر معنای
آخری • بو خفایا شناسان ضمایر کائنات تحقیق اوزره
عهد مرتبده ریاض دار النعیم دولت انکیز اطراف سیاح
وحیطانی وکنکرهٔ تاج ایوانند ه لاله گستر وغنچه پرور
اولان بغات وغاب • برهة الزمان شهباز عنقا شکار
سلطنتی آشیانه‌سنده معاینه ابتالریله انده شمر و مُعفا
تحریکه قوادم بالا پروازی به اجتراله تغتیه خالی دکلدر

ایدرمی . قطعه ای کمسر عرصه سپهرنه جولانکه یکشت
نثر مقواصیله فیض پرو بال جب زباری سنبه وجوبه تمکین .
اوملقول بی اوبار خوف نمن تماشا سنکی موقعه ماخرج منها .
المدالمذه دو رمابش تفریح قلوب . انزلوا الناس منازلهم
نماینایه سبیله تادیب وتنکلی لازم ولکن تادیبلرنه جاری
انجیل بنه وحیده نوع عدالت عنوانه آستانه شعار و نب
ایدیکی قلم جزم ایله مسطور صحایف یقین ولعلن نجث
سکندر نو عوام اسبانو تبیح آلاقوکت او اعونده متغلرینی متقا
صدارتی ومرافعت تاییدات سبحانی برله صوب استانبوله
نهضت بیورد دیلر . قطعه الهی تا نشانه از تخت و تاجست
ز تخت و تاج عالم بار و اجست . بزیر پای تخت شاهنشین باد
مبارکت تاج فلق القهیشی باد نثر علی تعنه التعاد در جو ایله درکه
نهضت همایونر بشارتیله اهالی استانبولک شحوة الاذاقه انتظاری
بیت مژده ای اهل استانبول خان احمد در کلن . شاه دولت
اقلیم سلطانی مؤید در کلن نثر قوا بدیله مشتق اولدی بس
از صبح و شام میر آخور سلطانه چارپای ورنکک خاورستان
سکاب مطلا کجیم آفتاب و غضبای سیمین لجام مهتاب ایله
طاقانه باخر مته جنیبه کش تشبیع ولوردی بو تلر شهنشاهی
لیقی سلطانک استقباله تهنئی برله شیه زبرینک شبدیز اقدام
ایتمه وه برابرلرنه نسابق کوستروب قطعه یا تحن کلور اوشه
منیر ومه جنایب مولانا دو قالدی کوزلر غزا انتظار ایله . مادام

منظور

وحیده انجیل معناسنه

بیده نثار امید جانی نقد بایبسه . نکارنده راهنده یورنیه بنده
دیده ترک قماش دوزنک چشم انتظارلرین ره کذارنده فرش با
ایدوب منرصد ثنیة الانتظار ایدیلر . نکاه جادهی الاولینک
سلکت او النعمه واسطة العقد عقد او اولنان دیارینی آبادن
پیروز فیروز خسرتباه استانبول غبار شاکیلخیل موکب
همایونلری کحل البله قرید . ونخت عالیبخت دار الملک قسطنطینیه
مقدم شوکتمقرونلری رو مالیله رشک بخشای بهشت برین
اولدی . چندروز آرام صوری برله اسباب صلاح جمهوری
فتح بعض معدات ترتیبنه شروع بیوردیلر . مثلا از جمله
بو خلالده وزارت ایله یکیچری اغاسی بولنان قول کتخدا الغندی
منغمس حالی احوال فاکه . یا خیبة الایات . ولو علی البحی ره
فیخانه سنده تعاطی جام وزتوالوده خب جاه ایله سرکرانی
وبدهوش ولمعنده . سکر الولایه طیب . وخمار مار سنده بدی
لاآبالی قرطنه کوش انقیاد ایتمکه شعور ده عاری ویر
مصطنعه متغلبنده سنده بیت العتیق متعفنه اخس اعم
جمع ایدن خزاینک جانشینی ایدی . کوزیکون خارج حیطه
سداد ترقی بولان حرکات ناریضیه سی تغیر طبع همایونی
موتی ولمعین سنه نزهوت رجینک بشنی کوزنه حضور نجانی
دعوت اولنوب . جزا سیئة سیئة مثلها . فتوا سیله همان
اول آن سنیانک مجازاتیله معامله اولنمق باالنفس کنندر بکی
دخی حرزم کرده یقینی اولمشیکن پادشاه رافت پناه لارالر

مؤیداً بتوفیقات الاله حضرتلری. فمن عفی واصلح فاجره علی الله
مصدره وسنبل اغانک متأثر الیه زمان بیهوده خوفلک
جلوسیه بخشیلن ذنب غضب واختلاس ایتدیکی بیک
اقچه مال میریکی خزینهٔ عامره یه تسلیم ایلمک اوزره جرایمی
کذشته‌سنی عفو وصفح ایله مجامله بیورلدقلرندن ماعدا
محض مراحم پادشاهانه لرندن قبرس ایالتی دخی کندویه
عنایت واحسان. واعزا دریادننه سردوسلی عثمان پاشانک
چکه رئیس ایله ابن وسالم واروب سلطنت الغلب منصبنه
منصرف اولمسی بابنده خط شریف خلعت سرویقلری کاسیر
ویکیچری اغالغی سابقا سکبانباشی اولان چلبی محمد اغایه عنایت
واحسان بیوردیلر. بو خلالده احمد اغا خلع خلعت منشیئ الکیمزه
تشریف قولانی ایالت الباسیله مستغنا اولدیغی نعمت جمیع
مستغرقینک شکریله دوام دولت ابدپیوند شهریاری
وظیفه ذمت رفیعتی بیلدوب. العبد وما یملکه کان لمولاه
مستفاسیجه بنده وما عدا ولی النعم عالم افندم پادشاه عظیم
الکرم حضرتلرینکدر. دیو اظهار طوع وانقیاد ایدرکن
لکن خلاف خط همایون مال میریک اداسنه متعهد اولمق
وکل منصبت کتمکه دخی بیچه درلو عذرلنکی ایراد ایله ایقاف
ستور بیوب. بیوجه کت ودیزنکی. التهاب نار غضب
خسروانه‌یی مستتبع اولدی کرچه. غضب الکریم وان
ماتج نات. کذ خاک مسک لبس فیه سلو نظم منظومه‌سی

مفهوم منه مسلیه در. ولکن ایاک والغضب الحلیم. سندمهٔ شاه
ایدیکی دخی معلوم عامه در. حالا بوکره احسان ملوک عظیم الکرم
قبضه خاک ایله ده کمک جلا بخش عیون ناشدی چشم انتخاب
کشیده قلتملا اکتساب روشنایی فخر ومباهات اعظم مراسم آداب
مطاوعت. واقدم شرایط انقیاد والحاعتدندر. فکیف ملوک
الطوایفه منقاس عز توجاوده موازنه پیشاپان تربادشاهلق
خطه وسبقه الارجانک توالا سیله ترفیع نام ونشان سعادتنه باعث
اولمق. قطعه شکر خدا اکمن که موفق شدی بخیر. ز انعام فضل
خداوند معطل کذاشته است. منت منه که خدمت سلطان
همی کنی. منت شناس ازو که بخدمت کذاشته است. نثر حاصلی
دامن زنی لهو وافعال ایله جذوه غضب سقفه باری زبانه
ایدوب. بالاخره درکاه عالی قبوجی باشیلرندن میراخور حسن
اغایه خطا بافرمان جهانمطاع صدور بنی سندعی اولدیکه حالا
مضمونی بودر. حالا قبرس ایالتی عنایت واحسان اولنان
وزیر احمد پاشا ده صادر اولان خط همایون شوکتمقرون مقابله
خزینهٔ عامره یه اسره ادای لازم کلان بیک کیسه اقچه یی تحصیل
ایلیه سن عذر وعلت ایراد ایله تعلل ایدرسه سر دوشی قلعه سینده
قلعه بند ایدوب اعلام ونه وجهله فرمانم صادر اولور ایسه
عمل ایلیه سن. حسب الامر الحکمی سوی الیه حسن اغا مباشرتیله جزیره
رقوله قلعه سنده حبس وتسجین اولنوب نماله بیرده
اثرا بعد العین اولدی. بیت اکر ز دست بلا بر فلک رود بدخوی

همان زودست بد خویش در بلا افکند نثر چیندره ور زمره ورندانه

عسکره مار الذکر حاجی احمد اغا ایله کفهٔ میزان ماهیتده بلکه برازو

ناقص الوزن حیثیتده • مثقال ذات احد جهانک آخر دور زعمیخ

متمایز اولمیان نن بکجی احمد پاشا کذلک بر قاج کون نعلات بخشش

تسکای صدارت عظمی اولنمغین • معتقد ی وقت حاله کوره

یکیسیر و قصیره سیوار قبض و بسط برلهٔ جیبر پیند استطاله استقلال

اولنمق قرین رضای همایون اولمشیدی • لکن مشار الیه تخشنده

نافی الرای مشتوت الفؤاد • بر ذات مریض القضا اولوب تنظیم

امور دولت • و تسویهٔ مصالح جمهور ملک و ملت • وامین و رایت

و کفایتی خار خطادن رهایاب • و پای عوینی جادهٔ اصابت دن تاب

اولمق • ینقض الا نوق • بولمق کبی بر معنا اولمه دن ناشی آنا فآنا

تکدر طبع شهریاری مستوجب • بلاهت و بلادتی ظهور بولدقجه

خالی اولمامغین • قید منشور وکالت مطالعه سنک محلی قلیم

دوز باش ایله ترقین • و با خط همایون ساقز جزیره سی کندو

جای تمکین • تعیین اولنوب • درکاه عالی قپوجی باشیلرندن

چشم سیاه مصطفی اغا جباخنه آمرآ ودریادن درویش اغا

زاده اسمعیل پاشانک سفینه سیله ساقز جزیره سنه نفی

و اجلا و مهر شریف رکاب همایون قائممقامی سلحدار

حسن پاشایه اعطا اولندی بیت ب نام نکوی پنجاه سال

که یک نام زشتش کند پایمال نثر و بو حاله مغایر عصمت خانهٔ

شریعت خوآده متولد و پرورده ظئبرهٔ علم و ادب و تربیت

کرده

کرده ظلعت فصاحت حسب • جان پسند و نو شخند ع

دو دوزه انداز یک صدف آمد نثر ایکی دو شیزه توام کبی

سودای وصال • و هوای بقالاری • بالجمله محو دیم خالی

تبارک بلکه برز منتهم خلهٔ صوف دستار اولا له مفاخر دوی

الاعتبار کک حلقه کان صبر و سامانلرین بر جسته ایدوب

دار الشفای تمناده طیف خیال آتب ولعل ایله دلخسته لیکنده کی

جلوس همایون اثناسنده بیت اکر سر در هوا کرد و کسی یار و راک

وادی • که کرد رجه فند جهد رو باشد ماه کنعانش نثر طریقه سنبله

سربعوای ادرنه اولان اصحاب شور و شغف و غوا مزیا اولکی

خاسرات قلمزنک • و اضیع الاستاد فضا • صدر روم اسمیله مستجیه

قبله بنی لیلای عذرا عذار یعنی توفیق زاده محمد افندی بیرانه سنر

و صانع المحسن و انبا • صدر اناطولی خلی و خلخال ایله منحلیه اولد کمی

سکای زبیندهٔ رخساری یعنی عبد الرحیم زاده یحیی افندی کفاه

بدر ایله آغوش اقترنه کبوز مثل ایدی • آنجق خانهٔ صدر روم

ایلکنک تمتع و صالیله مراد او زره متمتع اولمغه ابن توفیقی توفیق

عقیله موفق اوله میوب زمان بسیرده بیت رجعت و قد

قتلت مسامعک کلها • بجفی حنبنی لا تزال تلام نثر

نطقنک ما صدق نه اول خریدهٔ محجبه سرای مرام ایله نیل امانی

و نه تعیشهٔ صب الحیاتی اولا جان ناتوانی ایله زندکانی ستیز اولدی

ع فاتی نعیم لا یکدرت الدهر نثر روم ایلی صدری موسی الیه عبد الرحیم

زاده یحیی افندی یه • و اناطولی صدری سابقا استانبول قاضیسی

لعلی زاده محمد افندی یه باخط همایون عنایت و احسان
اولندی . رتبت ساع لقا عدهم اکل فیرجابه . و دخی بو اثناده
خداوندکار سابق جنت مکان فردوس آشیان سلطان مصطفی
خان حضرتلرینک اواخر سلطنتلرینده باش دفتردار اولوب جلوس
همایونده . و دار السلطنة السنیة محمیه استانبوله کلدیکنده و بر از
ایام دخی دفترداراق خدمتنده مستخدم اولان مکتوبی محمد افندی
منفصل اولنوب زمانه دنه باشی مشغول . و دفترداراق قراری حسین پاشایه
تقلید اولندیکه مشار الیه بیک یوز اون سنه سنده قارلوچه نام
محلده طرح انداز اساس صلح و صلاح اولان وزیر اعظم عموجه
زاده مرحوم حسین پاشانک واسطه وزارتنده کتخدالغی خدمتیله
شرفیاب اولمشیدی . اما وجود وجودی ستوره خاک کرکوکده ریشه
دوانیده اولمش اکرادن نابت اذدن اولمغین ع مرامعذور
میداری که آدم هستم کردم نظر فحواسیله فهرس مجموعه سلطنت
اولان دیباجه حالنده آثار حرکت آدمیانه مشاهده اولنمق فرض
محال قبیلنده ایدی زمان قلیلده اطوار ناپسندیده سی عکس
انداز لوح ضمیر خداوندکاری اولوب طرد و تبعیدی اشارت
بیورلمشدی . اما مرحوم مشار الیه غربورکن بخط سیدیه قافله سالار
بضاعة حیثیت اولمغی مروت کورمیوب طریقهٔ ابعادینه رتبه
والای وزارت ایله تولای ایالت شهرزوری استدعا ایتکین
التماس مرتبت قبول خداوندکاری اولوب وزارت ایله ایالت
مربوره عنایت و احسان اولنمشیدی . سنه اربع عشر و مائة

دوحه
باغچه و درخت
بزرک
ه

قافله سالار
کاربان باشی
ه

بعد

بعد الالف . و اخرینده مرحوم مشار الیهک خلفی مصطفی
پاشانک بغداد وزارتنده مشار الیه حسین پاشایی منصب بادی
المغرم جابدن عزل ایچون بر موجب خط همایون حسا و دیوان
فرمان حقف مضا ایله درکاه عالی قپوجی باشیلرندن عزیز
اغا تعیین و ارسال اولنمغین پاشای مشار الیه بغداده نابود
جسیله فنای کرکوکده ضرب خیام آرام ایتمشیدی قپوجی
موما الیهک نه مصلحت ایچون کلدیکینه تحصیل وقوف ایتمکین
سواد وجودی ساحهٔ عالمدن ازاله و کندوسی ضالت و سبکبار
الفرار فی وقته ظفر . فحواسیله سالک ثنیة الفرار اولوب دار الامان
استانبوله جانبازانه و بکله معروف بر سیدک خانه سنده
مطمورت کزین اختفا اولمشیدی . اثنای جلوس همایونده جلوه کر
منصهٔ بروز اولوب خدمت محافظهٔ استانبول برله صدارت
عظمی . و وکالت کبری قائم مقاملغی زیب سن احراز ایتمشیدی
بیت . ومن لم یفر محل الفرار . فیقعد مهب ریاح الادبار . تعبیر جفنا
الی اکتنافه . بو خلالده رسیده طراز غرائب اولان فوائددن
معن اولمق صالحی دیکله افرادی اسنده خاتم شرقی نبات استتباب
منشیٔ الدائره غلطه و بو دهسی صالح افاکه ریحان صبا وشیده
ماجی رقص و الخ . و فاتح دار السلام بغداد . مرحوم سلطان مراد
غازی طاب ثراه حضرتلرینک زمان سعادت اقترانلرنده اندرون
همایون خزینه کتخدالغندن منفصل قدسلدر بنی اطراف جبال
شاماتده رفع لوای حکومت ایدن معن بن زایده منسی اولمه

دکر [illegible]

محمد بیک نام بر سالخورده که استانبولده مقیم قهوه فروش اولوب
خانه و خامه سی جریان ایدن صوبك صوی لجینی مانندی مشکور
ایدی اما اکثر اوقات مفتاح خزینهٔ آب کلید گنجینهٔ وصالی
گبی وابستهٔ اندرون شیر گرسنه‌مها و لعبت خانهٔ پیره‌تر ودلبر
نظرکاهندن سرو طوبی خرام آنام زیبا سنه نازان نازک
رخصت بی‌پرواز ویره‌رك مطلوب کندوکه محمد بیک عشقنده اصغاء
پیرانه ایله نطاق سنج دعوا عشق و بهاسی اولدرق ع پیرانه سرم
عشق جوانی بسر افتاد نثر قولنك احمدی ول طفلان نیسی فلان
کرشمه کو وبهانه سنه ربوده اولمه دن ناشی استصحاب وکندونك
رسحان انی بر خاتی وحتی ولا مقید ولدانی واحتشیدی بیجه
ایام بیرك جیاشنج نکبید وظریف بالجمله خزینه مالك و متصرف
اولدی بعد وفاته زوجه متروکه سنی وملاکت ایچکله مالك نصاب
اولوب ۰ ان مفاتیح الرزق بازاء العرش ینزل للعبد برمنه
احمدی مفتاح خزینهٔ آب کلید گنجینهٔ باد آور بی پرویزی اولمشیدی
بیت نه کلو صنعتك اى کنبد بر نابالغ ۰ بیجکه بیه میراث خورنی
ولکرمی نثر حاصلی حیات بیرده معنا اوغلی صالحی ایچکله معروف
ایکن مانندن ملکه معنا اوغلی صالح اغا شهرتیله اعزاز اکبر ترك
رفقای رشت ایله مداح مناصبدن خلطه ویرده لعنه دخی ارتقا
ایتمشیدی ۰ آه ع خانه زینت بر سنا الاخبث خالی از هوس نثر
نحوهٔ سی زینت خانه تصور نمود چشم احول بین پنداره ایله آیینه
غلط نمای افتدارنه نکران اولدیغی خاطره وبوده لرنی لباسنی قات

عشقک آه کوزلک
مقایسنده در
٥

کنج بادآور
زحمت الاکبره
ماء وخزینه
٥

السعاده

بشتابنده کرنه کور کدتمای چیز قبیل خصمت تعنی زدات سبیله
مالانی اصبهانه شیوه خلیعی سپاه و اوغلان آغالنی خلعت طویل
الذیلی جلوس همایوندن مقدم جودن اول کیفیت ایچکه حال
آلوب طریقه و اده و یرمش متلذذ ایله زبور دوش مختلس ابتشیدی
بیت اذا لم یکن عون من الله للفتی ۰ فاکثر ما یجنی علیه اجتهاده
نثر حقا که مزبور صالح اغانك کالباحث عن حتفه بظلفه ۰
مشیئت احمدی مبذل وابتدار طریقه سپاه اغالقی ترتیبنه
نابرجا تحریك قاوشه اجتهاد ایدی کندویه جنابت عظمی ایله بکی حج
ایکی درکاهده منسوب بر نفس نامحل ابتسام صبیح آمالنه
متابعه خنده شعور اندازه شعشعه ایله کنکره رشد و سداد الوجهی
قهقهه فرمای جاوداته برامر عجب ایدی ۰ خنده شد چو
نجوم صبح راه بردن حرام ۰ کشت هر زنده کانی جاده مردن حرام نثر
حاصلی حرکات ناشایسته قبایح سرحد حسابدن متجاوز اولوب
نو بنو ظهوری ولا المطول اولماده برابر عجیبه سی السنهٔ عامه و خاصه ده
امثال سائره مثال سائر و دائر اولدی ۰ نوکر چو لوربا تنج
آسمان چولو میکردد ۰ که از سیلاب در خاطر غباری نیست
نثر لاجرم دولت علیه دن طرد وتبعیدی تادیب مرتبه سنه وجوب ایچکله
صورت کرامت برو حواله لو اسمه بیجکی سنجاغی کندویه توجیه
اولنوب درکاه عالی قپوجی باشیلرندن محمد اغا مباشرتیله کلیت
مضیق الاشتیاق وجودندن سراسی وسیع الوصف عدم آباده
نقل بارخانه مشاعر و حواسی ایجون الحق آ... مستعجلی

بادخسه الاکثف
مثلف الهلاکنده

پاشانک چکدرییس تعیین اولندی ۰ بیت ۰ گشتی با تکرار ساحل از زمام
شکسته است ۰ تا گرداب خطر باد مرادش میبرد ۰ نثر ۰ وشفاکه
نوآتی سفینه جوانب بحر سفیده دن ملی جزیره سی مرسا سکنه الفای
واسطه سی بزیر ایلمشیدی شکسته وسفر قادر مرحوم مصالح پاشا قپوجی
باشیلغی الیه مباشر نیه با قران چاغنطاع جزیره مرلوت
قلعه سنده قلعه بند اولنوب ذید ولتدان اعلام اولندی
میلکتن باره بار باد غرور   سر زلف نظام دولت
ور قلاغین جند مکبارد   لنکر احتشام دولترا
نثر ۰ اواخر رجب المرجبه ده بر موجب فتوای شریف ۰ سر قصدی
برلان فرمان قضا نفوذ ایله اثاث جنب الحیاتی جان سنجاغیدن
عبارتدر ۰ بازار عدیم النفاق اعتبارده خواجه چهدرکا [illegible]
اولان ابوجیجه بیه سمسار تلی جلادن سکد ستید ایله نقد عیجی
ونوخت اولندی ۰ سر الآباء ناخالف الشر بجه ۰ بیت ۰ زعد تو بیرون
کلماد باری که جاهست ۰ کن یوسف با اخوان ودیث مصیر
کرا دست ۰ اجمال احوال رامی محمد پاشا ۰ علم بدایع نکار صحایف کائنات
ابد مجالس ازورق جریدت ایام اولان صنور وقایعه نیدرکه خداوندکار
سابق سلطان مصطفی خان علیه الرحمة الرحمن حضرتلرینک
زمان سعادتلرنده طغرو رسته سنده قرنیب رئیس الکتاب اولان
رامی محمد افندی قارلوچه ده منعقد اولان مصالحه ده وحی
نجه خدمات علیه ده خدمتی سبقت ایتمش و دولت ابد پیوندنک
اکمه اللرندن اولمغین مرحوم مشارالیه حضرتلری اواخر سالخنده

بنه

نوآتی گنجیده

ابوجیجی کیمنه کمنادرت

138

بشنجی الای ووزارتیله قبه نشین اولان وزرای عالیمقام
مسکنه واسطة العقود انتظام ۰ بعده بالای استعداد وینی
طغراوار تشریف وکالت مطلقه کوهر ایله بیک یوز اون
بدنجی سنه سی شهر رمضان شریفنک اوائلنده شکار رسوم
عظمتلیا ارتقا ایله مرتبج نام وشان بیوردم شلدیدی ۰ اثنای
جلوس همایونده مساوات ایلدی سنه ده روزکار ایله یمونه خامی
ملکت سلیمانی اولان مهر شریف جهانتاب نشانکی پاشانک
انداغنه فقرز جیب احتلاسی قلمقدر ناشی مشارالیه رامی محمد
پاشانک شمس کبی فروزان اقبالی عقده کسوف اختفاده مستوری
سحاب غلت قالوب انجلاسی انقشاع الطاف علیه یه موقوف
قالمشیدی ۰ بو حالده حضرت ولی النعم عالم پادشاه سلیمان خصم
شکنه معظم عدل کستر ۰ خلدیو ولادیشه سریر دولت ۰ لازالت
شموس سلطنته مصونة عن الافول ۰ حضرتلری محض مراحم
مالمشمول موکانه لرندن برادیه جهترلری خداوندکار رستاقی
جانب شرائر حضرتلرینک بر مدت وزارتی رتبه سیله شرقبا
اولمش یده زمینک ایام عبدالمصنا [illegible] بیگوله
غولده بسیط کلیم [illegible] اکامی ابدوب صنز قلیک [illegible] ایسی
ومنادیه کرنبی [illegible] رواکود [illegible] عواطف علیه
خسروانه لرندن بیک یوز اون بش سنه سی رجب شریفنک
اوائلنده ایالت قبرسی عنایت واحسان ۰ بعده بیک یوز [illegible]
ایل سنه سی توسندن ایالت مصر قاهره توالیسی ایله محمود افرزان

انقشاع سحاب

بنور دیلیرسه ● زهی شاه جهان دیده وجهاربساز ● خدیو جهاندار
وبیکس نواز ● زهی بنده پرورشه داوکر ● که عدالتش زمانه
زمان عمر ● آلتی وجودش تعوشیهی ● نکه دار بر تخت شاهنشهی
بنور محمد علیه الصلوات ● بخشا هی بر اطلقش ثابت نثر بو
خلالده دفتردار غداری حسن پاشا به دخی مرحوم ایلی باقی عنایت
اولنوب دفترداراق مشار الیهک سلفی کتنوبه افندی یه کیمه
روزنامچهٔ اول ایدی ● تاخط همایون صورتی الیهه ترجیه اولندی
اجمال حال امام محمد افندی جهت دورنک بردوقدا ایام دولت البیده جهره
نما اولان صورده لطف بیدبند ذکره ● ابتدا جلوس مرحوم مصطفی
خانیکه انار الله برهانه سنه ست ومائه والف موافق تاریخ
استخلاص جزیرهٔ ساقزدر ● خلیفهٔ جلیله شیخ اسلامی شاه عنایت
امام سابقی محمد افندینک بیمش کون مقداری تعبده
بیت تغلیبدی ولوب ● مقتضیات وقت وحالدن ناشی
دفعة مانند جیتونت قرزوق ● توار میانت مباهیت واقع
وخواجه شهریاری سید فیض الله افندی یه خطیب ولنمسی
بیک یوزاون بش سنه سنی ماه صفرینک اون بشنده کبن اول
حزیت عزیز مولانای مشار الیهک بالرضا والبینه بانو
سرای عز واقبال خاطر خواهی اولدی تا که جلوس همایون
اثناسنده مار الذکر امام محمد افندی ● بار زیاده حسن آه
لیلی مرا مجنون کرد ● بازجون ریک روانم رو بر صحرا کرد
نثر مقصد اقتیخ اول معشوقه زلیخا طلعتک هوای وصال

سودای

سودای معتقدانیه مسلوب الاختیار اولوب ● تا نفس جو[illegible]
کردباده یابجولان میزیم ● دشت بادی جنون پابستهٔ فرزنگ
نیست نثر عندلیب صوب صحرای اوزره بتشوق عطیا یاری خطبا
ایدن وارسته شان سلسله زرنشه وسنداوه قاعلیسالار اولمغی
مرتکب اولوب بالاخره بهمه کربان صحت معالری سندا اکمک
مبین ● کرمیسی اولان بنهود مستغرقه مجهوله کمک مقدما رتبه [illegible]
فتح حیاته اهلاکی استوار ایکله خواه ناخواه تکرار آغوشی
القدرته کتوردی ● آکش اول مخدرت سرادق نشین پرده تقوی
معنی معیبه عصمت معلانه تقوی ● بو کز خطبه یا متوجه ایله شا
ابهات استحقاقی بیرون حیطهٔ عفت و ملعون کشف قناع نشوزه [illegible]
فتح خطبا اندواج ایدوب ● معاز شانن ولی الامر ایله سنه مزبوره
رمضانینک یکرمی بشنجی کونی باکفاه شیخی زاده السید علی افندی
مخطوب ● وامام محمد افندینک کیم وکحیته بردستی قرات
المعوذتین مصدق حالی نظم الطوف الطوف ثم آذی کلا ● الی
جبت تعیدنه لکلح ● مستهوی اولدی اجمال حال امام سید مصطفی
افندی طالب اعتبار عالم بیدنک هر دورانی زیر خرقه
بندنکدن بر شعبده بوالعجب اظهاری ● وبرینه خسعار انجاری
اتما جلوس همایوندن مقدم جه ابتدا ابلدیکی او ایدانا شنیره بعد که
سنه [illegible] مساجد دن سید مصطفی امام بر شخص مجهول ونقه وطبع
ظهور [illegible] الشطرنج [illegible]
کسا وعمامه [illegible]

ارتن بذ السنی عجائب • یعنی بالادی تشبیهی جابه • اسباب
الشیبه اولن عادتی کهنه دخت دهایه مسیحیه دیکدی بی سر و پا
عاقل محراب جنب المقدسه و الالله عقبله کلامه و ارخلق فده
سجاده نشین امامت اولمق سعادتنه نائل اولوب معرایبه درکاه
عدالت و شکایه تقدم ایدرایشا نیز لردکی بیت از خویشتن
برون آنکه ببین کز تهی خویش • این قالب چپ تود بیت
خانه بلندست نثر مقدما شکتی نقصانن مغالط العرغات
نا مکنتیا معتنی انک حیلاته تخفیقلری ایله لنی قرنسا اطلان
روایت رسینه هشام حافظه حقیر اولمشیدی کی • متوفی الیه
سید مصطفی افندی • اوائل حالنده استانبوله آنب بازیکت
جانب قبلسنده قاجیسی اوده لری دیکله متعارف تحاریده
ساکن اولوب • تحکن خانه سنده کثرت آمد شد یارانک اولی تحریک
و عاقره الرطا اولان مصعبانه شدیدا انکنجه لری ع موافق
سازد یارا موافق نثر مقوله سنعون اولمق سوزلمنه دوشمله
بالاتفاق • اوغب الی حیث شئت • منوطیله تفرغیده معموره
توفر بلدی بیتی بزنور سید مصطفی دخی ناچار آخر حقایقه نقل
ربایش و عزایش ایجنشیدی • قرینه حال • سوزی و بنسع
لا انزال • خوان احسانی ایمنا سندن اوزون جار شو هرنسده
ابراهیم پاشا جامع شریفینک سدرا انتهی مانده • اسباب معاش
ترتیب اتحکله آنکله اشتغال ایدردی • تا که الوند زمان زینک
نکایت عمرانی ابل درو دشتی شقاقی ستمی شقاقیله زانتیاب

وجه

وجهة العواقبه • زمی سادات کرامده معاقفوت ایلیب کروه
ایشوبکک فانده صاحب علم اولوب دیده منقلبل اوتعانی بیت
فی زمسجه مطلبم بی از حرم آمدبرون • برک امیدم نهال زبن
علم آمدبرون نثر دخن زمسیده سیر آهنک ایدوب محشرکاه
صوانی اودیننده حشره اولان حضرات ایله محشور اولدی بیت
رحمتها مجو ساما ان جهتیک که میدانم • که همچون دسته سنبل
پریشانند مجموعها نثر حاصل اول کروه نایکده بکک صنف آولنده
مقتدای نافذ الکلامی بولنمق حسبیله نا مقام امامت سلمه بارینه
قدم نهاده اولمدقچه نوشتن جابجا العقدة و قاجی کشیده عنان
قلمدی بیت چون بسیر لامکان از خویشتن زاری کنیم •
همچو ثمت نوسنی در زمرمز زینت وادیم ما نثر الغقته منظوم مطوی
اولغا اولان بورنهایت وهلیه مسجد النفس بساط صدر دار کی
اکبر وقعة اوفات حضرنده سجاده نشین بطانه محراب دار
الخلافه • شبهداته تعالی الی یوم القیمه عرشی پی اولدیغن
معاینه ایدنکه سفوح ایدن افراط سرور شعوره قرسا دیلواولانحه
مقل حقی دانل وسیح بیش ونکک وبدی تمییز و تشخیصدن
عاطل اولمغله تفاوت اوکاری بیت سبحه ذکر طانک ازطام
افتاده واست • بسکه بیچیده ست در کوش فلک غوغای نثر
دنزه سی اولمشدر • یعنی سوء ادیب و قاحتی حد صبا العذیجه
تجاوز اتمکین اجراء دریادن نا نقو جینی بیک سفینه سیله
ربود سه نفی و قلعه بند [illegible] شریف شریف

صدور بولان فرمان عالی ایله اصدق حالی • شاذنی ایلد وکشتند • مرتب مثلی اولدیغی بالاده فهرستی ناظم وقایع اولان اجمالاتک فی الجمله تفصیلیدر موجز بدیه فرید ه بنیانی حسن افتتاح اولان مقدمات ایله بدا اولنمق مناسب کورلمکین یعنی جلوس همایون خلافت بناهی ایله ابتدا اولنوب بحسبه الاقتضا بعض ناظم وقایعک اجمالی اوزره اذکار قلم بدیع زبانه حاله اولنمشدی • لکن بونو عروس نبیده رعنا جیب ادای دفتر حسن بزاهرست خط وخالیا • تفصیلها پنهان شده در پرده اجمالها نظر عنا عیله مقنع قالمه مرورزمانه دلداد کان عوالی آثار محسنات فوائدندن مراد اوزره تمتع اولنمالری مراتب سهیره تمامی اصحاب شغوف نمایانده • لاجرم خوانندگان به صورت کلالی وملیه جوهرنبه ایراد اولنانه مجملاتک فی الجمله تفصیلنه مبادرت اولنمدی • رب اوخلنی مخرج صدق واخرجنی مخرج صدق واجعل لی لسان صدق فی الآخرین • وقیعه سنجان معجزرقم وقایع سلف کردش روزکار ایله زمانی سپهر دوار ده روز بروز بروز ایدن طحین حوادثی بخجند پرویزن تحریرات ایدوب انبار سطور صحایفه خزن وشحن ایتمکه صرف نقد همت ایتمه دن غرضلری العظم الازکی منتبعان اخبار وآثار باستانه وقت استنباط نتیجه کله دقیقدر یعنی تلفظ الفاظ وضبطی مایراد منه اولان معنای ومفهومی تفرق وتدقیقی ایچون ایدوکی اولوالالبابه خفی دکلدر • زیرا

بونلره

زینت خانه حوادث کونه ده نیجه حسنا وخبر محض واردر که عسیان تکرهواتشنا فخوخیرلکم • بر منقبه وبدء خطواجر سنانی مسطور امجال اولوب دست نسیم شبلیر ایله رفع نقاب اولنمدقچه لطائف حسن خدادادی مشاهد اولنمز • مثلا ابواب ماده الاجمال اولندیغی وجه اوزره کرینه الرواة جلوه کر منصه وقوع اولان نتایج عزل ونفی وقتل ونفوذک محسناتی مشقولکه جلوسی نظام دین ودولت علیه یی متنتج مقدمات مستقل اشتوند ندر • ونیجه شطط محض شر دخی واردر که نظر اولی ده • عسیان تحبواشیا فهوشرلکم • غالبنه خانه سبل صورت دلفریب درخشات نما اولوب زینت ظاهریسی چشمه سازی بیغم حقایق بیننده آب بصیرت وانتبا ایله شویده قلمدقجه خجلت چهره دیو نژادی معاینه قلنماز • نته که مولانا فیض الله افندی ذکری سبقت ایتدیکی وجه اوزره شیخ الاسلام اولوب استقلال تام ایله وکلای عظام ووزرای عالیمقامه تقدمی مستکره بینه‌دی اولنیجه سی نه کونه واقعه ایه ی استدعی اولدیغی معلوم عالمیاندر ذلک تقدیر العزیز العلیم • بیت • ناکی شخن اشخنه رباچم • مارسر فصه خونابیم • نظم • اولوالالبابه منوارهی حجاب ارتیاب دکلدر که احکام فرزدی خوقجا ایله تألیف قلوب ناسه مصرف همت تمهید اساس دولت برله تحصیل نیک نامیدر • پس برمقتضا عاقبت اندیشی هرصاحب اقبال بوقاعده مستحسنه یی پیش نهاد ایتمک لازم ولابدایدوکی مولانای مشارالیه بیلورکن عجبدرکه

حمقا صاحبی دومهه اولان صورت

نحافت کورک مقلدسی جوبک اولمق

باشنانه اسکی وقدیم مغنانسنه دور •

خلافته سلوکی ایله گنجینهٔ ظروف اطوار شیخ الاسلامی
رتبه حرکات متعلقانه یه تقیدی ایتدی • آز حال آلایلرده
وبعض اوقاتده حضور همایونه صدر اعظم حضرتلری ایله
مرافقه واقع اولدقده جانب ثمینده تماشات ایتمکلکی و تقلید
ایالت و توجیه مناصب وسائر حل وعقد امور و تمشیت
وبسط مصالح جمهور بالکلیه وکیل مطلق حضرتلرینه
مفوض و مسلم ایکن انضمام زاینه وابسته اولمق شغلو
خصوصا ولی النعم اطلاقی سلاطین عظام حضرتلرینه منحصر
صحیح ولکن ایکن فلوقدر و ستوده منزلی مشایخ اسلام سلاطیننک
قلمرینه اولسه نزاکتی نا شایع و منتسبانی دیباجه منشور المهتمی
پیرایهٔ ملقب ولی النعم ایله موقع و موشح قلدیلر • مع هذا کندوی
ایشیدوب واقف اولمشیکن منع و تجنب و تسامح رضاکونه
ایله رخصت داده جواز اولدی • حتی ملتبت مرتبه سنه بالغ
اولوب حضور آصفیده دخی اسمی ذکر اولندقجه آداب
جلالت مجلس نافهم اولان بعض بی دیانان القاب مذکوره
ایله اداء لسانه جسارت ایتمکه باشلدیلر • رب کلمة سلبت
نعمة • حاصلی مشارالیهک ظهور سنه متوالیه کوکب نحوست
تحسی بالدفعات عالم اولوب سپهر قربینه مدار خارج مرکز خالی
خواهی بردر لوکردش ایله سرمو کذرینه تصدیق کوسترمدی •
ان فی ذلک لآیات لقوم یعقلون • اما مولانا مشارالیه
ذاتنده کریم النفس عظیم الهمه حلیم الطبع جلیل المنقبه عالم

وفاضل

وفاضل و دیندار • فرد الدهر عو العیبه • علامه زمان ذکاوت ترکیبه
وسرعت خاطرده یگانهٔ دوران بر وجود کمیاب ایدی • الحق
حب اولاد و انساب • و حمایهٔ اقرباء و منتسبانه عند العقدلی
تجاوزت برله تدبیر منزله موفق اوله مشدی • بیت عقل معدوم است
از سر کشتکی بزرگ • چون برآید منت خاشاکی ازین کرداب ها
نثر شویله که دخی کردن ایاقلری داخل طوق تمایم اولوب
روشن شد و سداولری لبس عرف و عمامه هنوز کسب استعداد
ایتمامش • اوغلارینه بی رابطه سلسلهٔ طریق روم ایلی پایه سیله
اناطولی قاضیعسکرلکی و اناطولی و استانبول پایه لریله مکه مکرمه
و سلانیک و بروسه قضالرینی تقلید ایله جمله سی تقدیم التحکم همکنان
مخادیم ذوی الاحترام استانبولی غیرت اقران و اتراب فضلا
دور خصوصا اوندیغه دن کلوب نیجه اعوام و شهور مدرسه
کوشه لرنده هزار زحمت ایله تحصیل علوم ایتمش فحول حل فاضله
انظار حیرت حیث عامت ایدوب • پشت استغنا عتبلرین معقود
اینکله کار فو استخوانلرینه سیوب • بیچه وکوندز تمنای فقدان ایله دست
مناجات مدی کشف جیبکاه قاضی الحاجات ایدی • بیت ای که
سیلرزی بشنی دولت بیدار خویش • کرد او فانوس از حکمت
دعا سیایدت • نثر بو خلال ده علمای طریقدن قطع نظر سلمای
بینی عدادنده مازمان باقی اولان ارباب جیشیاتک بیله رشته
ارتباطلری عقدهٔ تفاوت استوار اوله جق مرتبه مجلای
عجایب نمای اجتهادی پدیدار ایلدکی صورت طلول ایلدکه رومایلی

فاقتبعكركي بابرسيله نقيب الاشراف اولان سيوك اوغلي
مولانا سيد فتح الله كندي وفات ايتدكلرنده يرينه شيخ الاسلام
اولمغله وزرت بابرات عاليشان بابه فتواي غرا ايله وولي العهد
انتخاب ايدلديكيدر زيرا دولت عليه ابد پيونده جدا بابه صدر
عظمي وشرافت كمكمر وقريم خانلغي ايله بر منيع الجناب مرفيع
شان خاندانلغي مسموع اولديغي كبي فتواي غرا بابه سي ذخيرتك
نتايج عاليشان ايله ويرلديكي نه شفقت زوايله نصاب تحقيقه چكندر
ونه تتبعات آثار سالفك خامه موشكاف مطالعه ايله مرسوم
دورنك اوراق چشم يقيني اولمشدر مسبوق بالمثل ذكلر
ديو قواعده مفرع ايله فتيله فروز روشندلنروان ضافته اولنكر
فروغ تقريفيلري فروغ شانت اولمغله ايچون سلفنه تاريخ صاحبي
چلبي زاده عزيز افندي يه ويرلشدر جو هوادارلري مجالس
ومحافلده نقش مروحه جدل برله خامه رنجش بخشاي صداع
وكسل اولورلرديكي مع هذا عزيز افندي مرحومك تاريخنده
براعه مجوز يراعه سيله پيرايه عرايس سطورا اولان سلك
گوهر كشيده واسطة العقد خلاصه مفهومي تحريرا انتخاب تبييض
ايدوب خاك حضور همايونده شرف مثوله مرخص وپايه سرير
اعلاده موضوع بينجه عرض قلندقده مشمول لحاظه قبول شهرياري
اولوب خطاب مستطاب همايونلريله شرفياب ولطفا وكرما
فتوي بابرسيله پيشگاه خلافت پناهيده مشايخ اسلاميه مخصوص
گورلنديغي مشعردر تونحه مفتي عصرك وفات ايتدكلرنده

الثاني

143

يرينه شيخ الاسلام اولمغله وزرت نشانجي ابو نيشتر قضد ورد بولنديغي
بيوفقرده والله اعلم بحقيقة الامور تاريخ همايونك عصور بندر چون
علو رتبت علماي ستوده صفات وسمو منزلت فضلاي حميده
سمات يرفع الله الذين آمنوا منكم والذين اوتوا العلم درجات
نص جميل الله باهر البرهان ومن يؤت الحكمة فقد اوتي خيرا
كثيرا فحواي كريمه سي اوزره حايز خيرات دارين وفايز حسنات
منزلتين اولدقلري عين ايقان اولوب مدارج علوم شرف
مرسومي مرقات معارج دين اولنشاطه فهوم اصحاب عزم مرقات
مرآت معالم يقين وفوائد كثيرة الفوائد علميه لري جمله انامه
شامل وعوائد جميلة العوائد عمليه لري خاص وعامه واصل
اولوب الحاصل بو اهر مآثرلري نوادر مفاخر ايديكي ظاهر
واقرب الناس من درجة النبوة اهل العلم مستند فاسي لزوم
اكرامهمه دليل باهر اولمغله زمان سلطنت عليه هر بري علي قدر
مراتبهم نائل رتبت وبالخصوص اول زمره معالي شعبه دن
شرافت حسب ونسب ايله منتخب اولانلر فايح اعلاي رتبت
وواصل منتهاي مطلب اولمق سانحه ترجيح حكمانه ولايه عزكه
پادشاهانه قرين اولمغين بنا علي ذلك سيد العلما سند الفضلا
رونق افزاي مقام فتوي حايز الشرف الاسني خاقان الزمان جي
الوري المؤيد بتوفيق الله الملك العلام شيخ الاسلام
وخواجهم فضايل ارتبت اولان مولانا السيد فيض الله ادام
الله تعالى فضائله كه نخل اثيل سعيد باري اولوب روم ايلي

الارتبة والارتبة لحاجة

ولتحية الكيفية

فاضل عصر لکی ایرسیله نقیب الاشراف اولان اعلم العلماء المتبحرین
مولانا السید فیض الله الحسینی دام الله تعالی فضائله شرافت
ذات و صفوت صفات و وجوه کمالات و صنوف حیثیات
ایله زیور قبول شرف موصوفک اشرف و اقومی و لدی علاوه
ما عدا خواجه فضائل پناه حضرت شاه ایلهک اکبر اولادی نعمانی نژاد
و افضل انساب پاکیزه نهاد لرندن اولوب الولد الحر یقتدی
باباه الغر مصداقنجه کندولردن دخی کمال صدق و سداد
و نهایت خلوص و رشاد ایله آثار پدر وسیره معتبره سی اصول
و منتظر اولمغله موجب فحوای کل من علیها فان عموم بشر
ایچون مالابد اولان سفر مقررده ابقاه الله الملك الاکبر
پدر نیکو محضر لرندن تاخر لری وز زمانزده ظهوری ارادهء
ازلیهء الهیه ده مقدر ایسه بمشیئة الله تعالی مقام اشرف فتواده
جانشین و خیر خلف اولمق اوزره صادر اولان خط همایون
شوکتمقرون موجبنجه حالا حضرتنه بکار گذار موهبت شاهانه مز
فیضان و آفتاب عالمتاب عطوفت پادشاهانه مز لمعان
ایدوب اشبو سنه ثلث عشر ومائة والف شهر رمضانک یکرمی
ایکنجی کوننده مولانای مشار الیهه رتبهء سامیهء شیخ الاسلامی
عنایت واحسان اولمغله بو شان عالیشان نور افشان
و بو منشور فایض السرور سعادت عنوانی ویردم و بیوردمکه
بو بابده صادر اولان خط همایون شوکتمقرون موجبنجه اوزره عموم بشر
ایچون مالابد اولان سفر مقررده ابقاه الله الملك الاکبر پدر نیکو محضر

الاثر

الاثر لرندن تاخر لری وز زمانزده ظهوری ارادهء ازلیهء الهیه ده
مقدر ایسه بمشیئة الله تعالی مولانای مشار الیه مقام اشرف فتواده
والد کبیر المحلی مدارینه جانشین و خیر خلف اولمق اوزره رتبهء سامیهء
شیخ الاسلامی یه متصرف اولوب دوام عمر و دولت و قیام عز و تمکین
دعیه سنه بخلوص البال مابعدو ما آل اصال مداومت و اشتغال
اوزره اوله لر شویله بیله لر و فیضدار ای پاشا ارجو کمک شستهء سلالهء
ماجد ولطافه کورش حقیداه لان بنال مقال صحت قضالدر که
بو بابده شرف صدور بولان خط همایون عوجیز اده حسین پاشا
کلدکدن یچ چاره دوب مستم کتابه رئیس افندی علی طریق فرض
محال بنده نها علا الطغور مهر صاحبی وزیر اعظم دخی فرض اولنه
اوزره بیره کلوب شیخ الاسلام افندی یه تفقیصو ترجمه ایدلدی
ایدوب اولسیق بو طلیل عجیب بر بیرک نقش سینهء لوح خاطر آتی
اولمازدی آنکی بزاتی یاز در یو خط شریفی دستهء صونه یی تحقق
حقاکه اول وزیر مستمری مدبیرکنه کلام احبابته رضای زر زمین
علم ایله صحیفهء حافظه بر باز اولوب بتمته جانان قلم ضبطاندر بزیرا
فی نفس الامر یوخشان همایون صدور زندن حکره مولانا السید
فیض الله کسن ع مولاتنی رزوا الاداء دخیلتم شیخ فتوه ایله مشار الیه دخی اقوالهم
آنامنه دو شیوب اساس دولته اسوا ده عایشهء فکره یه بدکیش و بر
الفرض بیکانه و خویش ایله مهر لزل اولمغه یوز طوتدی پس
مولانای مشار الیه ولزدی کالک حلیعنده مفتی الثقلین یعنی کسان شیخ
تکلیف و تعقیب اکبر منه بدستکالای تا نوبت بر له تالیف و تحریف

کندو منصبی تکمیل صحیح ... حجیدر ... مطالب مقلدده

حقیقه کرده و درم ازده
انا جهل رحمه

بر ... بحی ... اولدف ... مفده

نوبرلرینه و تشییدی غدار کهنه جیاد ورت گوشه دی
تعلقیرانل تورت تدبیرلیدد یعنی • بر نادری حدایاقیله اوبر ودخی سونوغز
شو ملکه بو بابده تدبیر دبو ترتیبه ساعی اولدیغی اسباب
قطعی تأثیر ونندرکه مفتره الفحه عزیزه الاثر متوالک اوائل بنجیه
شرع تعلیقدنده جنوز مبتذل اولمدیغی رکض سیرک عرکیله
کلدحرزده اوب ضیا اولان امام محمد افندی که بحکمه بروسه ده
ایوا اقامت ایتدرلمشیدی • مرحوم تلافی ایله راحت [illegible]
تسنیا صدروی اولمق ایچون کلوب استانبولده اقامت رخصت
ویرلدی • وقول کتخداسی افندیدن منفصل سالف الذکر جانلی احمد آغانک
خود بخود و مجالیسی حیثیتیله تکرار اولدیغی [illegible] وزرا رتبه والای
وزارت ایله یکچری آغالغنه استبدال [illegible] صورت
معاینه ایتدیکلری [illegible] برعکس [illegible] • یعنی اوجاقدن
دخی راتبه [illegible] اولوب • ولایت [illegible] راجلا اولندی
بالآخره [illegible] کرفته پایی دوام [illegible] • ویش عمارت
ادقانی [illegible] خواب لار روزی [illegible]
شوراته [illegible] نومیدی برله [illegible]
تلعیشیدی • بو اثناده [illegible] کلوب استانبوله [illegible] خانه [illegible]
اقامته مرخص قلنمغله [illegible] اولان [illegible]
ذی الحجه حینا اولدی • وکذلک یکچری اوجاقدن کتخدا ایری
اولان سلیمان آغا که بحسب الطریق جعفر اولمق بولی ایکن
مزبورک اوزرینه برابکی جورباجی متعاقبه تقدیم اولنمغین

اردوده

زخمی که بهره گدازندن داغ جگر اولان مقدر آتش وحشته
دفعه بهیج درونیه لواعج [illegible] دارد فغانی البته خورد
سوزی جارلرینه [illegible] شرابی [illegible] سحنان یاس کرد اولان لسانی
مولانا ماهی مجلس فروش کلاف ودخی برنجه [illegible] سعاینده
آغا [illegible] سبیلا [illegible] تبدیل نقل [illegible] طرز [illegible] ده مشارالیه
خلفندی الاغانی غائله علیانه فتنه ای دیک اولنوب نفی اولنه استانبول
مصطفی علی پاشانک حسین زاده [illegible] اعظم عمو وزرا [illegible]
مشارالیه وزیر پاشاکه احمد توقیعی صدارتی زمان پاشانک
[illegible] خط [illegible] وزارتنه منشور [illegible] • ایدی داماد پاشانک حسین
[illegible] اولند [illegible] مصادرت [illegible] کندوسی [illegible]
[illegible] فتنه مغلول دست [illegible] اقامت [illegible] استانبولده
بو [illegible] الفصه • ویرلدی مستقل النفوذ [illegible] یوزدن دخی
[illegible] تقاریر سائق • عصادر انشقاق [illegible] چهار ارکان که چهار
[illegible] بالجمله [illegible] • اولدیلر جمع استانبولده
[illegible] منفرد • ایدی [illegible] فیض [illegible] رایلری
خالی [illegible] اسباب زوالی برله [illegible] اکتفا
[illegible] اولورلر [illegible] که [illegible] یوزدن • لکن [illegible] ایدی
[illegible] منفرد اولوب [illegible] مشارالیه [illegible] کافه [illegible] • لابد ایدی
[illegible] حیزا [illegible] الاقدام [illegible]
[illegible] تکلوم [illegible] • [illegible] ایدی
[illegible] تحاد [illegible] آب [illegible] عار

طرفی مجلس

ایدوب کلمزرا حدده اولمشلر ایدی سو بو وضعیت حوث فعله
کلمکه بر جنسدن توفیر صورتنه محتاج اولمغین بالاتفاق زرقی
اصحاب شرا ودهنجه عریض القفالی وکیسوتمه مشایخ کرامه
کرتو فرا ایله کارنامه نماهی وجاهت فروشی بر بلوک اهل دنیا که
دیونلر تقربی ایله سوقه وسبزه آخاذ نامسده دخی حدوده افزون
محقاومتغلبی کهربای لطایف آرا ایله طرفلرینه منجذب ورابطه
سلسلهٔ میثاق ووفاقی بیلرایله کمت کلی حاصل ایدوب مهر حسکیه
وقت فرصت ایدیلر بیت مشتوا ثمین چو بدکردی ز آفات
کرواجب شد طبیعت را مکافات نثر قرینهٔ حال کیره مدحی زاده
محمد اغا که اعتنامیس شوالده وام ایچوه مولا ای مثار الیه
حضرتلرینک پناه آرنده کنف حاجتی ایدی کاشتکان متعالید
اموری اولان متروباج نا قدا کلی توسطلریله موعی الیه جبه‌جی
باشیلق توجیه وتقلید واستانبولده اولان نفراتک مواجبلری
دخی بروجه نقد کندویه تسلیم اولندی اما مبلغ مرقومک برمقداری
سیلاب کوه انداز ناکاه ظهوریله سدوبند اولدجی محللره مصروف
وقیسی دخی اغامات مفته واوادوات مخصوصه منصبه بالضروره
خرج اولنمغین مواجب نفرات تراوب وبرمدکه موقوف قالدی
بو خلالده دکز طرفنه ارسالی فرمان اولنان جبه خانه مهماتیله
مأمور اولان نفرات مواجبلری مطالبه سبیل ساق واحرادرزه
اشتاق کوستروب علوفه‌لریزی المدقجه سفاینه وضع قدم
ایتمزدیو ایاق باصوب شدت وخاطله منطقه پیوند اتفاق

اولدیلر

اولدیلر آول اثناده استانبولی قائم مقامی بولنان خزینه
کتخداسی یوسف پاشا المقامی نوابر جمعیتلری ایکون هرنوردن
دشاشه باش کوشش واقدام اولنمغله کیت حک نفرات
مواجبلرین تدارک وتسلیم وتسهولتله سفاینه سوار
ایتدروب صوب مأموریتلرینه تسییر ایلدی واستانبولده قالان
نفراتک دخی جبه‌جی باشی موعی الیه کندو وقتنده اولان مقواه جیلرین
رسم کلفتلرنه مواعید عرقوبی مغالطه سندنه تحصیل وادا
متعهد اولمغله شواط زفیر وهر برلری فرو نشسته اولمغله
اما بو ایامده مولانا سید فیض اللهک حقنده علم ودوزباده
شیرین مقال فصاحت اعجمه دلال سوق وبازارده شیوع
بولان اکاذیب وارا جیف وصورت اختلال حرکات
اوانی وعنادیت حد مبالغه‌یه تجاوز ایتمشیدی حتی زجمعه
کونی ایاصوفیه جامعنده اداء سنت جمعه خلالنده بر شخص مجهول
منبره صعود وآرایش فزا منبر اولان سنجاغی قاپوب
نزول وطشره چیقمغه تشدید بر سبک ستیزه همتنه تهیئه انکیزه اقدام اولنمش
قائم مقام پاشا جامعده بولنمغین شخص مزبوری طوتوب
کتوروب استنطاق ایتدکده بی محابا سید کشی دفعه دیه
اولوب بو نوزدنه ایغال بفصال مقال ایتدیکه حالیا رفیع وضیع
وجلیل وذلیل بالجمله اهالی استانبول اتفاق آرا ایله مفتی بی اولان
ومنتسباتی اصحمحلاله منطقه پیوند میثاق ووفاق اولمشلردر
مقوده کورخانه درونلری اولان ثبات شورش وشقاق عنقریب

سید زوره باغر آت دروسیزلک
اسبی اسمیدر وموسیقی ده بر
لحن در باربد اختراعی در
شهر اسمیدر عدد عادر

حرزه‌ده بزوزه اولوب بزبزن کاشانهٔ آفاق اوله حفظنده شاه
بوغدر • بوکون جلوه‌گر منصهٔ ظهور اولمدیسه فردا باقی وجه‌گاه اولملو
ع این کار بتدبیر نیاید راست • نثر رخوده سبب مقطع کلامی سه
جز ازکلمه‌دن سهل اجتناب ساکت جنبت • نو عبارتی کرسه‌سی باغنی بکوه
نثر مرادسنده دمساز ایدی • پس یوسف پاشا شخص مزبوری
وادی البوادر عجیبه ومهمان سنجاغنه بیه کامه • وکیفیت حالی درحال
درکاهه کروده ماسه • عرض واعلام ایلدی • چونکه وزیر مشار الیهک
تقرعبیله بو خبر آتشین سقف دماغ مسامع دولت اولدی • فیض الله
افندینک هوادارلری شخص مزبورک بو حکایت درستانه سنی مزه
جنوندن عدّ ایدوب کلام مزخرفی حدیث خرافه مثالو لطیف خیال
تمس ایمش اصحاب جنت نه بایندر • مرآت ذهنک لبنه
انفعاله صفوت اورکن کلمیه دکن حسیو مستحیین اولماسن
استصواب ایتارلیه شخص مزبوری طمی جزیره وسنده حبس وقلعه‌بند
ایتدیرملک فرمان اولندی • نظم ای مجنون دیّن عاقل اولدیغی کاکی
قدری ناقص بیلن کامل اولدیغی کاکی • بلکیسه مستقبل علدم دیّن ناد اولمز
حالی حال وماجنه شامل اولدیغی کاشکی قائم مقام شده محمد افندی پاشا
باشنا بنول صحیفی عهده‌ده زوانه الزام ایله نقل اولندی که فیض الله
افندی قائم مقام یوسف پاشا حقنده تحریرنه ظروف حروف
قابلی کنجایش دکل تعصّب احتمالات بعیده‌یی امضای جزمه
سورکین دیوان عدالت عنوانده طغرای شریف خدمتنده
اولان وزیر مکرم کوپریلی زاده محمد افندی پاشا کندونک داماد

اولمغله

والخرافة الاحاديث المستملحة المكذوبة وقيل اصله ان رجلا من عذرة اختطفته الجن فلما خلص منهم كان يحدث باحاديث غريبة فيستطرف حديثه وربما استبعده فكذبوه فسمي كل حديث يشبه حديثه خرافة
من شرح المقامات

او لمغله اغماض عین ایدوب وحاکمک دخی حسن توجه ونیتک عفو دخی اولمدیغی
باغنی • بو بابت استانبول قائم مقامی بونسه مرتسم صحایف شفاعت
تمام اولان قبیل وقال • قبول صورتا معنی اهل • ایدوب
سخنکوی شعر وعقل برله کمسنه‌یه اودن کلام کمثت خاطره‌ی خاطرلدیه
وقطافت کلماتنه اهل عقده بینی بو باده نا مجلس پیش ضمیر ایده
موضوع طبیعتیه عرض ایدوب • موروثی قبول قرین اولمغین
عواطف علیه پادشاهیدن بو وزیر مشار الیهه استانبول قائم مقامی
تقلید وتفویض • وقت کمیاب ساعفارنب الکتاب اولوب
سوزنامجه اول اولان ابوبکر افندی‌یه عنایت بیورلدی • بوجهت
مالفعت نیک دخی اکمه‌یه برده موجب مطالبه سیله وقوع بولان
حرکات نامناسبه لری سهولت ایله برای سکوت اولماسنه جهتیله
سکیلی اولمغی رأیی • مولانا ناپی مشار الیهک کنک کارآزموده
اجتهادت کامل العیار کورنکین کرید جی زاده غزل • وجهتی باشلیق
سابقا عمروا مبنی اولمش بوتشان ایرام قائم مقسمه‌یه توجیه
وتقلید اولنوب سلفی وقتنچ اولان مال سواجیک تحصیلی
دخی تکلیف اولنادی • بیت درین زمانه که دشمن بخانه میخیزد • ولیکن
بحیثاک آشنا نه کمن • مرحوم آنای فیض الله افندی خواب منام ایلدز
مولانا تبدیل فیض الله افندی برشب مطرح آشنایده غنوده
جانبانه خواب ایکن • رؤیاسنده کندو یی پیش روان جمعه
حاضر کوروب • ناکاه درون جبه خانه دن لطف وپیران اصحاب
افغند وبشیر بارزوات الوتو • زمانه اثر زراولوب • قطعه بر سیدنه

الوتوروپ الکلمیته

توباده ظرفینه سوده

دوات خاطره دیگی
وشهر بنو فاعی [illegible]

147

وزغه كاث مرئی وكل احاطه تام ايله اطرافنی محيط اولور • كال وقت
وحيثيت تنبدل اولوب كيده وكيده به تغيير زنا وبلنده آنن اتك
صنديرر • غالبجه خانه نك صوبه سنده اعتبار جی اولمق وار
وبو جبه خانه نبوسی جنبنده وبرلطيف جنبه بنا ايتدی •
كره زايروسی تدبير ماذكين صناب • كنده روی تقدير راتمان كن •
تعينت جبه جيه ذوقم بازه در جبه خانه چون طائفه جبه جيان جبه جی
باشی تبدلی ايله مواجبلرين كيسه لرنده وردخل عمشد ايدی خلافت
لامول ايلدوخته صندوقه قواموسنی محوفك سير وابسته دالی قلند
معاينه ايتدكلرت • قواعی مشاعر وحواسلرندن تاب ادراك
ساقط اولوب بی اختيار رفع شكينه نامك برله طرح دايره جمعيت
وكوچك عظام برادوبانك باشنه بليات ناكهانی كبی جمع اولوب
دروننه جبه خانه ده ايكی كون كيجه سيله ترتيب مقدمات عصا وشقاوته
شروع كوسترديلر • علاج واقعه پس از وقوع سبباريت فتنه
لطيفه سنه مبنی اول امره بوكونه وزنك وجمعيتلرينه وجود وبركلمه
تشتيت شملترينه لطائف العمل ايله مبادرت اولندی • وقعده
وفی مفصلات خطوبده ابن نجده كيچن نادوابنه زمانها ارتونهده
سبب التعرفه اولی كوسترلالكر يوه تشامدكذار پيشانيه • فاستجو
نادوبن نادوبه بجايمجی انديجی نسبه وبلديكی الی اشتبا هلرد • انكار جانده اركك
كبی جمعيتلرين خبر بن • انجمه سكبان باشی آشم زاده بر تنبيك ايدوب
دبو قائم مقام باشا طرفندن بيورلدی صدد ايتديلر • لكن بوكونه
زه كرده اندن ادلاه اولوك بوسنيده رثت بلدت اجتنابيدن

بحي

تحاف ايدوب غرض حاصل اولمغيندن ناجدا ابرای بيكلك
فوزايله آتش زده بازه وتخانه وقاحشلری اولمغه بادی اولمغيه
ودفعه نقاره بابش شرو شوره ولدرق جبه خانه درونه خنصر حرمی
وبيكك وزير سرا اينه مساوبه الاقدام تجنيد ولوح كوسترديلر •
كشوده واست ودرفيض خشنه دولت • بدجاجبلره جبه ضرورت وزنده شر
شرر وكاه بوابنه ثبت اقدام ايله ترتيب نعت زمين انجام اولوب
كوشه بكوشه جاروب انغانث وانتهابث ايله ديغت وبروب
ايدوركن فی الحال نمونه تماشی خانقاه كشنكيرات ايتديلر • معاونم
صنوف خدا بونيدن متقدم مجه عقيد انصه باشا سرای جانه كيمكش
بونمقين جهارشنه شنك منشا مز ساعته خالی بهر پرشور خرابشنه
بيننالت حده اولدی • اهی صلی اونمه صناله سنرايه بغادن عسكره
يكی اوطه ده ارجاك ميدانی ديكارلری مجمع نخانه سوق عشق اشق
عصا وه سائر ارباب شقاوته مبايعت كوستروبلر • متع بدطواجيلری
بركون مقدم تداركی اولنوب اوكون وبركلك جزاداو لنمندی
لكن مواجبلری مطالبه سنی قوتوب باشقه ادعايه دوشمك
ناجيری استصواب اولنوب وبرلدی • چره اث ميدانه
ساحه سی تفصل قبات بيرافلری ايله سينه عشاق كبی فكار اولد
يعنی حزاليق انشقاق عصاده سابق بنی وشقاقلری استقرار بولكه
بكيرهی طائفه سی كه دنيا جه جريت شعار لری • وبنيح كل سلطان مح
نقش بدبعيده • حاضر جمعيتی ايا قلرينه كورروب ودره بارنده
هر كونه اولان هوا وهوسنی • واغراض نفسنی اجرائيه عرق

غلوایی مفسده ندر نفشان اولمغین اشقیانک هر قوما بله بکجمک و کوست
ور الدیلر ولا تزید الظالمین الا ضلالا ٭ معاضدت غلو منتج
ناشقیا و معقولی اشم زاده مرتضی افندی شیبه نژاد فتوا بقلم کرده
تفصیلده جنحی منبع غائله و شور طلوب سمت اجماله توجیه
اولنق سوق اولنمغله جمهور غلطای خلق علوم صحایف کدرشنده
ذکری زبان زد و علم تلقین اقتساتنا واللابغی و عبا اوزره و قبض الله
افندی یه مرخواه اولوب وسایر جری ملابا قبارنی ایدیلر ٭
بو مجزوزان مبین سنبنلر بو مرتبه استحکام ضلالان تدوایج
کیند بو ایام شور و شقاقده تیز هوای ضمانا ایله با کوت وفات
انتقام اولوب ٭ بالاخره شدت عناد جمهور اعداسیله
کرّ حرب فی الوغا اولمغ منقاضی ملعینا اشقیا دن زاده نک اشاتلیله برجیم
اوزره جامعه بسط سجاده ایدیلر آه دلر بجه برغوغای ٭ ولا تدع دا
قیام والدیران تلوا التراب ٭ مشایخ و خطاط دعی و صوت نیم و ان ایله
زوایای جامع هر قومه الغای برست بارنج اعتکاف ایدوب جمله
ایله بکلمت و بجهت معاضدت اشقیاده بر مرتبه مبالغه کوستردیلر که
فعله و مغونه سی مرفوع بالسیف ولنفی لازم اولان محظورات
شرعیه ده وحی بهوالرینه قنا معتمدن تحاشی ایتدیلر ٭ نوبت
بیکلانده دولت اسلام کیا ذان شهر بغددن اوقات خمسه ده
موسیقی و نغمه و یوان لا ابرالی به داعی اعظم شعایر ملتن بیضای
ایکن درت مغنه مقداری ایام انواز خسکات اوان شهر بغددن
محراب مساجع موقدرین جمهور ٭ و سبعه و دروب اعدای دین

ولوله

ولوله ناقوس سهر و رله پرشور اولوب ٭ بالجمله ابواب جوامع
و مساجد و دکاکین اهل سوق مقفول و مغلوق قالدی ٭ حاضر بحقیقه
اولان اساطین دین بوکاره عاقبت مذمومی منعه صرف
مجهود ایده جکلر ایکن سکوت رضا کونه ایله معامله ایدیلر ٭
اولئك الذين اشتروا الضلالة بالهدى فما ربحت تجارتهم
وما كانوا مهتدين ٭ بو هنکام تصادم شورش فتراتده
ارباب نفاق که تزلزل اندازه اساس رواق آفاق ایدی ٭ ما اکثر
جاتی احد اغاکند ویلی اصحاب بغی و شقاق ایله مشارکتدن بری
الذمه کوسترمک ایچون رهای ستاره مواضعه منظره نشین
اختفا و صوری اولمشدی ٭ سباق الغایات کند ولرایله معیتی
مراد ایله کارلری سکبان باشی آشم زاده نک خانه وجودی بکا
حلقه جمعیته دخول سد ثلمه امکان در دیوا عنذار کونه جواب
قطعی ایلکین غلطای جمهور آشم زاده نک اعتصام سررشته
حب لی ایچون جلقانن مذبح بتن عهد و شرطله زايع و برشيد
ایدی ٭ بو حاله مقارن مسکین آشم زاده ٭ ادع الى سبيل ربك
بالحكمة والموعظة الحسنة ٭ مفهوم جیجه اوّل اصحاب بغی و فساد ٭
الذين طغوا في البلاد ٭ شاید فاذ فتح منبعدایله سمت رشاده
مهتدی اولدلر خاطرلریله صیدلنه وادروب قول لین ایله بسط
کلام نصیحت آمیز ایمکن داعیه سنده اولدقده بالجمله جمهور ناکوز
بر نه نصیحت ایدن یادکارهی کوردکی نیز زمزمه سن بزنید
و کشید ترانه سنده و مهارزه ضرب فی اصول سیف مسلول

ایله بیجات پیاسته جرزوری مبشر قواعد صمصام عدوّ ایلرینه افشام
ایدوب اصحاب وعوق و غطا منده نیّرم پاجیز جهل قودملر
انا لله وانا الیه راجعون • چونرا شمرزاده مخدوم خلیل شهادت
اولدی پس منعقد برزوجه مغاصب ومشاربله جاقوی احمد اغا بی
زاویه کرسی تمکین اولدقنی محله ده آتوب میدانه کتوروب بالاتفاق
رتبه والای وزارتیله یکیچری اغالغی مغتنمده چار بالش نشین
وادودستد • نعمته توقیعی احمد پاشایی دخی بر بیج مرقوم میدانه
کتوروب مقام صدارت عظماده آرایش مطلا و سامی
ششدر سلطانه قلدیلر • متاع البهاء دخی بر سریره در ... معلوم
وکل آنجق صورتا بحکم الضرورت صفت کاشغدری **قطعه**
هر طرف که روئی نهند این سبعه ولله • ... روی ... خودرا شناکستند
شرم وحیا چو لازمه چشم روشنست • این کوربا طنان نه که شرم وحیا کنند
نثر مضمونی اولان ... دلان یکدل ویکجهت اولملریله قطعا شرم
وحجاب ایتدیر توجیه مناصب • وترتیب ... واد ... دروب
ضالّ ومضلّ اولدیلر • ومن یضلل الله فلا هادی له کندولرنک
وجمعیتلرنده بولنان وضیع ورفیعک ... قسوت ... دوزدیلر
... مصلحته ... اولمغه جدا غیر قابل ایدوکی بوندن
قیاس اولنه که استیفال شیخ الاسلامی پیش نهاد ایدنوب
استیفار نفیر ایچون ... سلطون ... فرمانلرک
عنوانی حیطه اطاعتدن خروج کوستردکلری پادشاه اسلام
پناه حضرتلرنک طغرای بهاپوریله موقع و مطرز ایدرلر ایدی

اک ...

ذکر ترتیب بعض مناصب ...

ومن ... من ... واعجب من نظر الرزهار • رجعنا الی کتاب
... دخانه الرّبط اوجاق اولان ... وسائر ... الی دیوانه
رکاب مستطاب ... فتراک ملازمت ایدیلر ...
خالی اولمغین اول ... اوجاقدن ... نام ...
تحویل روشنی قول کتخداسی موسی ... آستانه سعادتده محضر اغا نام
... مصطفی نام بر سفید موی و سیه روی بر زرک شغال
... دخی کتخدا یری نصب ایتدیلر • سالف الذکر مسفی کتخدا یری
سلیم اغاکه اساطین اصحاب شقاقدندر ایدی • قتل ...
ایدوب اوجاقلرک یولی وارکانی مقتضاسنجه هر رتبه ... محضر ...
مراتب سائره یه تقدم برله بولنه لق ایجم دیو مراسم قانون اوجاق ...
... اظهار صلابت ایتکین محضر تعیین اولندی • اوجاق
متعلق مراتب ومراکز سائره نک بو مصلحت ترتیب وترتیلنی ...
... سواد ... غیر ... اولماسیفین طی اولنوب
... دیواندن دخی قلم قضا ... کتابت ...
ذکرینه ... اولندی • آزجا باش دفتردارلق ...
امینی اولان محسن زاده عبد الله افندیه تقلید اولنوب ...
نامیله کلی ... آکدیلر • وحال ... صحایف کذشته ده ...
اولنان خالطه ... معنا ... صالحی سپاهیلر اغاسی ...
... کنجینه ... بالاختیار کنجینه کنوز ... اولمیه جق
مرتبه مال فراوان امدادیه تبذیل وتبذیر ایتدی • وحسین اغا نام
... دخی مذکور صالح پاشا • یعنی ... اغالغی ...

اوباش قلندری. و تملغزادی کوچک حسین آغا بر مقلس
کاوان ترکیب که خلقده. معنی انکلیزلو بر فرنک بازرگانندن نوبنی
کافدر ایله منعقد اولنوردی اوقا ایدوب دولت علیه ایله دوستلغی
اوزره اولان فرانسزلرک جمیسنه اخذ اولنان عهدنامه لرده
تنش بیکنانچه حق دعواسندن زیاده محللرده و آخر قفالرده کوریلمشدر
ایلچیلری موقنیله احضار. و دیوان عدالت عنوانده توزر اغلی امام
و قاضیعسکر افندیلر حضورلرنده کورلمک مسطور و مقید ایکن
مزبور کوچک حسین خصمی مسطوری اهل ذمت اولمق اتهامیله
مجلس شرعه صدر کورلوب تحصیل ولنمق ایسنده امر شریف اصدار
و بعض متغلبه یه استنادیله خلاف عهدنامه همایون ایقاظ فتنه
اوف ده ساعی. و بشرتی طاهره و متواتر اولمغین حبس و تبعید
نفی و طرد اولنمیدی. بو نفاق بازار نفاق و شقاقده مکاسب
امیل هو دیله تقدیم دستمایه مجهود ایدوب ابتدا آتش باشی قولی
بعده ادرنه یه بوستانجی نزل امینی ایله ابدرویه کوندردیلر و آستانه
مانع اولان دیوان چاوشلرندن سوباشی فس بوق علی چاوش
نام بر چاوشی بیهوش چاوش باشیلق پایه بالاسیله پایه بلا
ایدوب حیاله امور دیوانیه یی قلاده کردن کفایتی قلدیلر. القصه
نسق مذکور اوزره هر غورمزدورک مرفوع و مجرور النده بولنمه
تأییده و طمع تفرد ایله اخذ ایله مراتب علیه دن بر رتبه تحمیله نامزد
ایدوب ترفیع ناقص المقدار. و تخفیض کامل العیار ایتمه ده ترزق
معامله داد و ستدلرن بکفه میزانه. انحطاط الوزن بالقسط کوسترمز دلیر

تملیه دارای عسق طرد دال
جهید معاشه ده

۲

نقشر یاد هر صاحب دست قوم ولرنری اوبلا ابانه اکرام معاندا.
و قدرت کمالیله ترفیع ناقصیا. ابلاو تخفیض کامل لره تذیدا.
دیر دولت بو منوال مخفوره اولمغلا ایچمد کلدی. چون ارتبا و تعدیم و عنادا
ایله اسباب بغی و فساد مرتب و تکمیل اولوب متنوعی اولانلر انواع مینه
نفسانیه یی اظهار ایله تمهید مقدمات مدعی و فرق کلدی. پس اجمله
فسادیه جمهور. توبیخی احداث و جانی احد آغا محضرلرینه ضرب
اوزلاکم مقاوله ایدوب هر کز او کت کهول و فضولنز منه اقدم و اقوی
بر فاجع طلیع الغداره. علی محمد حسن سادات جیدکت نقیبی ابراهیم باشا
عاجبی قیجی سید مصطفی. و ابو المصالح جمهور سپاه داغاجی صالح
و سپاه ترلهرتک چرده اجوبه ترجمان لووقره ولاشن مصطفی و یکیچری
او جاغنک عدادنی غیر کتشی دوت شاه احمد. بو فاقعه جیه جیلک
دبر صاحب زمانی کوچک علی وحاقرنر باباه شیروانی بالوکاله
و بالاصاله ترفیع مجموعه حیل و فعال ایدوب محاورات کثیره دن صکره
بو کلام جمهور پسند ایله دیباجه بند جریده عزیمت اولدیلر که. اتفاق
آرا ایله مدت عالی بر محضر ترتیب ایدوب بر سنجر طلیق اللسانه
ایله عتبه علیه جهانبانه یه مبعوث ایدهلر. بعده بر یوزدن جواب
همایون صادر اولوراب مقتضای حاله کوره حرکته مبادرت
ایلیه لر. پس بورای قرار داده اوزره بر سطر شکنی. بلکه
مجالس حروف و نقط نادرستی لسان حال ایله یقولون بالسنتهم
ما لیس فی قلوبهم. مضمون شر نبغی مغفبر و تبیین ناصیه حالکر
کبی بر محضر سوید ایتدیلر که خلاصه مضمونی نقل آیه یاد شاه

ارتیا و طلب جنگ معناسنه در
تقدم بالضر استعدا و تعدی ماحدثه لحوادث
الدهر من الحال والتلوع عدة سازه اله
کار اعداد جمع. مرحلی
عناد و برابر اولان دده

آتش لغت کوردن چرده اولوب جنکه فرنشر معترده

عتبه ذباب اندرف معناسنه. و عشترین معوبه
ابتناشد اوکت الیکی یر حلی مشهوردر

نمقه العبد
... العزیز ...

عالیجناب حضرتلرندن عودتده عظمت دعا و تشکر ایدن جاوزبوری
ایمدی شیخ الاسلام افندیده کمال رتبه ذکرا و مللریله منشأ الیه
اولادوا اعتقاد و منتسبانلریله درگاه معدلت پناهیدن طرد
وابعاد اولنملو در • و حتی کیمدوا ایدرا افندیلی معتقدی و دعاجی
شرعیتی وارد در • و تمنا بعد منا صب عالیات ابیدن بحسب الطریق
اقدم و اعلم اولان مستحقینه اعطا اولنه و خورکشت کدکلیک مواجبدری
ویرلوب پادشاه حضرتلری دخی عز و اقبال • و شوکت و اجلالیله
باقی حال استانبوله تشریفلری جایز کند مطلوب ایدیلر دیو امضای
خمسه ختم ایدوب • اتفاق آرا ایله موالیدن قاضی کورلو واقع حسنا
افندی جابی • و شیخ زاده مصطفی افندی و ... افندی
واقفلریله طریق المقاصد ور و ... مبعوث ایتدیلر
و فی الحقیقه بو صدای دعوتی ... مامور منافاعله السنه ور ... جهت
اوردوده اولوب ... صالحی
هرکن ... قبول الحجاب ... افندی
اضطراب اضطراب ایله نه کونه توکوه تدبیر و اعتصام ... سیف
سه روزکاری رشته تاب آرزو بوده ی بست • چند روزی
هم کره بر رشته آمال نظم قد اصحبه من طرف القضا جسم
و لا ثبوت قدرنا بغیری المغایه قلیب • فکر جمعیتی اوله
ایتدیکی آب ثبوت تدبیری بوا ولدیکه • وزیر اعظم ... دیوان
ترتیب اولنوب جمهور ... مخالف شرع ... اوله
... اشبو ... ایتدکاری وزیر اعظم

حجت شرعیه اولنمق بوزره ان فی تفرقه ان عمری کشت ولو
الاخلاء یومئذ بعضهم لبعض عدو • مدلولنجه شیبرانک مکرر
خاطرلرینه کوزشه نقوش تفرقه ایله نفصل معادات ایرشه
شیی ندینه محال ع مغنی فعل و ریب مسئله لا تعقل بوده
نظم یاد وجود و بیکانم محاورت ... شا ولنه شنیعت و شنایع متفق
اولوب رشته فصل و نزاع فتنه خشنبیها دون العوده تعلیق
اولنمش اوله • بوندن صکره حجج شرعیه • و مستندات عقلیه
نو تمتلرینه مفتوز کلمات ... منصور در • و فعل سلیم بونی نه ظرفعله
تجویز ایلدی بیت خیال چوبشین داد و نقش بر آبست • که زره
نیاوکن آتش برقفا بسته است نظم العفته صدر عالی
وسایر وزرا و موالانای ... قرار داده ... اولان اجتهاد
بی معادنه ملایمت و موافقت کوستروب وزیر اعظم مشار الیه عقد
مجلس اولندی س و لازم دوستان کرامی نکاه دار • بر کرد
کوهند ترقم اصحاب غیل وحشت نظم پس وزرای عظام و علمای
کرام و جابه اوجاقلرک اعیان و ضابطانی • و اهالی دیوان جمع
اولدقلرنده • حضرت شیخ الاسلامدن استفتا ایتدوکی وجهه اوزره
یکیچری اوجاغی طرفندن فضولی وکالت برله مدعی مقامنده
قیام و جبه جی اوجاغنک قپوجاوشی صالح جاوش و نیده بنه
دعوی ایدوب شکنندن استانبولدن حمیت ایدنلر لدا شرک
برزم آل رسول دن حضرتلرا قدم باشی اغا ... باشی ... زاده
... اغا ... اوجاغی طرفندن بالوکاله ...

ایدرز دیدی • تاریخ جاوش کوزلک مستغنی اولدیغی وجه ازین
سوی الیمین طنا کندی یولداشلری جبه جبه قتل ایلدکلرینه منفور مغرف
اولوب جنبه به حاجت قالماسیفیه روم ایلی صدری قره افندی
باشم اوغلک دینی جبه جی وجانینه حکم برله ناوه نزاعه فیصل
ویروب عقد جمعیت جمهورانستنوی ثنایا نکانه بیر تفرقه ایله مختل
وختام مجلسده ایاغ اوزره قالقوب صوت بلند ایله الحق سیف نبو
یوما بغیدر • مطایف نوزجه حقی اولمشدر • الیوم اراقة دمه
الیوم اراقة دملری مباح مادر • شق عصای جماعت اسلام ایتدیلر
اوزرلرینه خروج اولنمق کفار حربی ایله فی سبیل الله جهاددن
افضل واقدم در سیاقنده کلی مقال مقام حالیه مستند فتاوی
اوبحالده افصاحی مستحسن کلام طال انجام بی طائل ایله
حقا که حقی کوملق امیرالدی • از حقوقشی منت خاکی بردیانه
حال زیرز • تا قیامت جمعه دردار الامان حال زیرز • نثر • خورشید مولانا
سید منیف الله بوغونیق هر روفق خاطر حوسته جغله کستور سکلامیه
اسانوکت • والقینا بینهم العداوة والبغضاء • سوا ایله سیدا
انجاوارینه منفعل تنیرا سیور دم خاطر سیله مرفوع غائله ومحنت
ایلدی • سر مضمونی • بیت • حفظ دولت در پریشانی کرد نسیم
وزرست • مذاهب الارسته شیرازنج این دو خدمت • نثر • اوزرنده
موجود اولان بکچیری اوزرلرینه مستوفی باغ بال ویریج وطعلب
ادرسائله ترتیب تاثیر مجالبت خاطرسازیها بدوب اول
ریخته قالب حقوقی اولان آهنین دلاریه امارات معقلار طبیس

حقوق

حقوق طوزوو الکناب ایله طرفته جذب ایتمک سوداسی خاطرنده وسیدی
اثبات بیثبات • ان الانسان لربه لکنود • بوجنبش سشد ایله
موجب نونق جمهورانستنوکلک مقفوف قطاعفه • فیها الف و
اولان مجفرلیله کولده وکلاری سفلارست • یوم الغدا اورته
قریب حقطه منزلنه نزول ایتن جکلری خبری متعاقبنه الورود
اولمغله وجوه ارکان سلطنت علیه • وش دیرهم فی الامر
دورنه ابتدا مجلس آصفیده بجمع اولوب امانت مشکلات مشتاه
مبادرت قیلدیلر • نور الفقه ومولانا سید منیف الحکت ایرای رتبه
برای نوکونه سفرات باشن ایستک ریچی اولدکه سفرلرا ورته تکنور تکنو
مخطورات عظیمه کثیره مقرر ده • وعرض اجابت اولامز خانی بر
نوربورلره جبه سامی عتبه علیه یه جوابا حقیقت ویرلمو • بیت
آفتاب وره زدو دوران حاکرا بوسیده رفت • منت برکت
بمحیط این آستانه بر بهر جبین • تا کشی ایله جهره وتاحیث
وجلا وغری نحکس ووالبارینه • منت وزرنشت ره دوحوالدار او نقل
اشکانک اولنوب دفع غائله تشویش ملحقدر • وجه آخر سبیل
بو غزو دیو عصور تشنه اعتراری استوا راستدی • بو وزیر
اعظم رای محمد پاشا مولانا مشارالیهک بو تهورنامرتجا ایله آوزنه
المو تمدسن کوروب • ع • شو اداره مشوری بانه کمش • نثر • مغفوتی
منقمن تمختاره ولنقفین ایله قرم ومکث رفتی زبان مقال
ایلدوب • در عدالت عنواله لازال مشیدا الی انقراض الدوران
قرلشه ناحیه ساتی اولمغه مبعوث اولانر سفلره حربی ایله مانته

ای پاره آتش باغ تنی
تا ده آتش باغ تنی
آتش سپند ۵

سعادات دینیه ودرکارلکین استنطاق اولندقده مفهوم اولمغله
دوربادش اولمق منافی مروت سلطنت مخطادر. تکلیف پرورش
نان ونمکت جامدارنه خلافت پناهی اولارق تجاوزدن اظهار تظلم
برله عرضحال ایدن مستمعیدن کالا منظهر عقوبت اولوب طرد
وتبعید اولنهلر. ناموس سلطنت علیه یه دوشوار ایش
ایکلدر. لایق واحری اولان کنور وبلوب سوزلرکو سوزلر
مواخذه لرین مستوجب ایسه. الکتابة علی قدر الجنایة جزالری
ترتیب اولنور سیاقت سلک تعبیرچکه وکی تحریر ایدیه کلام مولانا
مث دایمک برانه کوهش قبولی اولیوب کنور وکلری تحقیر
غرق وحرق وکندولری مقید سلاسل واغلال قلوب جبیله
بر طعنه ده تسجین وتضییق اولنیرلنه خشرت الف بنت اجلرح
بنیان صرح تعقیب ایندیهی. اما آلمی پاشا تکنه وجماعتی
کن وافتا شفقت قوت ناطقه سی اولان بو مقوله خبرلرکی
کلامدن فیض الله افندیی بو اوادلری جمهوره اشاعه‌یله
مبالغه وقافیه شدکیانه بنشانی ایمک اوزره تکلم ظنی بدون
تحقیق شته سویلی. الی الآن ایامن مانت آصفیه سی خاطر خیانت
جاهیه دن معدوم الطبات اولالمه تنکش بروجهی دخی بوور
العلم عند الله. بالآخره آلمی پاشا کالاینکی کنمی. اخطار اقوش
ارنها. مذ رسکوه فیض الله افندینک فیضه فعلتی ونجبط خاطر
خوانیه مسلم ایکلد البته اورنه پوشیمه‌لکجنی اوللاغطی
سفیرلری حققنده منزل نماشیده صوب بطلبینه محمد قرینی آلوب

احراق

احراق بالنار. وکندولری مقید سلاسل واغلال کرکی ده زره
طلیعه سنده قلعه بندا اولنمری ایچورنه صوره وارسال اولدری.
بو محذره محصول نقضه اقتضا اولانه قتیل قتیل فال جید اولدی
فیسل بن مغدن. فلفخو هدیه سی نرسقور قلندکده وزیر اعظم
رامی پاشا بوسنه کبی پاشی موسی البه علی آغا ایله خلوت ایدوب
سفیرلرک بدلرنده محضرهما اسلوب حکیم اوزره اخذ وبا بیند
جیلنی بو مقت حیر وسیله وجهت وداد اولملوا مشش برلوح آورلنو
جمهور اسناد بو نکت محضری اولمق اوزره نبادکنا مه ده عاشق
مواجهه نامه ده صد بابت وسوخته. واعمل محضری حتنه جایز
کبی حرز کریبان کیتم ایدوب کندوییه اولانه ده رحمو بکتی
دخی حسب الله مرضی ترخی بریشه کنوره وب خدمتی منشور
اولمغله ور رسمت رتبه والاسی وزارت ایله رکاب همایون
قائم مقامی علی ایله برتفع شان تحققکه. ابرنشی رامی پاشا چکونه کی
احوال الایچون حضور عطایونه وعوت اولنوب اوامی برانسیز زبیر
بو حسن برله محضری باشیرا علاته عرض واراوت وبلکی شغلنی
فیض الله افندی ی آدمسی اولمغله شیرزده ظهور اولان شر وشور
ماغذیسی ایدوکن عرضه تیشه دوکن بناء علیه پادشاه عالمپناه
حضرتلرینک فیض الله افندی ی واوغللری مسقط رئیس ماله حضرت
نفی واجلا اولنلری بابنت خط همایون شوکتمقرونلری شرفیاب
صدور اولمشیکن اولمسو اقضا علم بحقیقة الامور. اما شیطان ظاهر
وتبعیده ده ست بهن دنیلسنده حضورت بر سنانجی باشی موسی البه

علی غوغا ساختن ایله سفیهلر مقید سلاسل اغلال اگر دولت بلند شانه

ارسال ایلدکلرینه تفکرده برگون وقت عصره قریب رامی پاشا

حضور سفیر باریه دعوت اولندی. مبادره و معارضه جوابنه

ترجمان بغداد و زبان شناس اولان قلم مکتوب السیب

بیگانه و نا محرمدر. ایچی فیض الله افندی حضرتلری خانه سنه کیجه

صیرورت عواقب احوالدن تفکر اعاب تفکر و تدبیر ایدرکن

ناگهان وبا [illegible] هنگامه [illegible] باب سرای تشریف مشکله

[illegible] چاوشباشی [illegible] اندیشه ایدرکه رامی پاشانک

بیت. [illegible] کاری شعله آواز مطرب بوده. [illegible]

اتم خانه [illegible] ساحه [illegible] تخت [illegible] ووکی

ساحه سی [illegible] سقف [illegible] کنبد [illegible]

یعنی مولانای مشار الیه بلیه اولاد و اتحاد [illegible]

اولان [illegible] نقل [illegible] ایدرلکن [illegible]

بولان خط [illegible] عوقت [illegible] دوخته [illegible] مکتوب

سرا ایدی. برنجی گون بو فائقه ایله حسبیه دیوان [illegible]

دیوانخانه و ارباب مصالحک [illegible] جامعی [illegible]

عرض و [illegible] جنبنده [illegible] مصلحتلو [illegible]

عرضنی الدیلر [illegible] رئیس افندی و چاوشباشی

تذکره جیلر ایله خلوت ایدی. بو اثناده فیض الله افندی

خانه سی طرفندن [illegible] بر [illegible] ایدرک

قالبا بالطه جیلر کتخداسی [illegible] تعظیم [illegible]

کلامی

154

کلامی حامل مکتوب دولتخانه ده قدوم [illegible] مستقر و [illegible]

قبرین [illegible] مشار الیه بر مرتبه عجله اوزره [illegible]

[illegible] دولت [illegible] رسم عادی اولان

تشییعه [illegible] اجرا به موفق اوله میوب حتی قدمه قریب اولدی

ولکن بالطه جیلر کتخداسی بر وجه مشروح فیض الله افندینک

خانه سنه واروب [illegible] اخبار ایدیکده

مولانای مشار الیه [illegible] مکتوب بن وار [illegible]

اعظم سرایندن [illegible] ایده [illegible]

[illegible] دار العیار

[illegible] مطلق مولانای مشار الیهک خانه سنه قالدرمق

ایدی که بالطه جیلر کتخداسی وزیر اعظم طرفندن تعلیم [illegible]

بر معنا ایدی دیو [illegible]. اما بعض [illegible] شناس [illegible]

[illegible] فیض الله افندینک [illegible] مؤمن و خیر

اندیش [illegible] حالده [illegible] بو طرفه

افندیلرین قالدروب خانه سنه [illegible] بو [illegible]

تدبیر و [illegible] اختراع ایلدکلری [illegible] ایدی

دیو تحقیق ایدرلر. العلم عند الله کلا [illegible] مولانای

مشار الیه خانه لرینه [illegible] وزیر اعظم [illegible]

[illegible] قریب ایدیکه شیخ الاسلام افندی یه [illegible] دیو

چاوش [illegible] دیوان و [illegible]

[illegible] ایله [illegible] اولوب [illegible] منتظر اولدی

بوراالغده کندوسنی وجه محرر اوزره کوجک اوطه ده خلوت
ایدوب • اوّلا یکیچری آغاسی شام طرابلوسی وزیر عثمان پاشا
فیض الله افندینک خانه سنی مستوفی عدرگاه عالی یکیچریلری
ایله قوشدروب متواولادو اتباعلرینک دخی خانه لرینه برر
چورباجی تعیین و حفظ و حراست ایتدیرملک اوزره بیورلدی
تحریر و ارسال • بعده صادر اولان خط همایون اطاعت
مقرونه امتثال فرضیه دنتی ایدوکنی بیلوب بیت
نشئهٔ نقش طمع زایل و زنبل ازدوال • که منت آب مروت
بچشم اخوان باخر صدر خانه نواز غنچه و وازده ناراولان
روزکارنان ترکنه سر آغاز ایتدوکی ترانه دول کدازه
کوره نقصان اولمغله هر زده داماننه تسلیم اولنغی
تفهیم ایچون کندوسیله بیوکنا و نخلی فتح الله افندییه
بیورلدی تحریر و رئیس الکتاب عبد الکریم بکك
ایله چاوش باشی نشهر آغا تعیین و ارسال اولندی •
متوجهی الیهما چاوشلرده دیوانه ایله بعد صلوة المغرب
مولانای مشار الیهك خانه سنه وارد ولدقلرینه کندوسنی کورش
اولنفی نقیب الاشراف سید فتح الله افندی ایله تنهاجه اوطه سنه
بو آرالقده رئیس عبد الکریم افندی للشام رفقت تعلیم
روپوش ایدنیوب تفهیم مفهوم خط شریفه چاوش باشی
نشهر آغایه تقدمی اعتذار ایتدی • چاوش باشی کذلك امر
تعیینه تقدم سزکرد دیدی • عاقبت اکیسی تجاب و محرما

متوللرینی

متم الحرینی استیفا شو قتده توقیب منشئه بینه الاقدام خلق
افحم • وقرا عات مراسم استسلام ب طبرلرینی یدیه
قیام کوستردیلر • فیض الله افندی بو تحفه معهوده
استغراب کونه مجیئ صاحب دولتلرندن آکاه اولدیکنی چاوش
باشی نشهر آغا دامن بوس ایدوب بیورلدیغی یکسنه
خط همایونی قرائت ایدوب مفهوم معلومی اولدقده رئیس
افندی یه خطاب ایدوب مامکث وستبقه الارجاء پادشاه
ایلوا او امکانزی بوجهره آدمن لزوم تخصیص او المعتقد الیه
مطرح آب بشری شکنه می لی بلیغ فلمیق اتبع واتبع
ایدی • بعده رئیس افندی سن برطه عزوسوزلو آدمسن
بزه بونمدن عبرتی و دخی برقیسنه وارمی دیدکده خیر افندم
دخی اولمیه کرك دوکرك بلدوکی انجق بو ورق معانی بوسا
بیورلسز دیوا وعظا ایله کندوبی عالدروب حتی حرم ایله
وداع ایله سنه اولدقده مغایر خط همایون حرمت
ورعلیوب کندو فوجیسیله فنا نقی دره وه تکیه نیوسی قرینده کی
نمازکاهه چاوشلر ایله اعصال • وکسرالاوکراسیدینه دخی
بهر ربرنده کوار الی برادر ممهر ادرنه مقلیسنده تخریجه ایند جابر
تکیه اعتراب ولمغه کندولر دیده دوز نشئه الاستغدا اولدقلری
اشعار ایچون تعیین اولنه ضبط لر صلوة مغرب حلول
وقت عشا ایدکن جمله سنی نمازکاه صحراسنده جمع ایکر دو
سریع السیر سرم ایله صوب مقصوده قیبنا ایتدیلر •

سبحان القادر القهار • بو نججه ييللرده بر و بر فحواى مفهوم ٥
ورد وكب جلالتلرى اسباب حشمتلرى • نه چرخ كجرفتار دست
ابد مهر بار محملى نثر و ثروت اسباب ثروت جاه و جلالى نه كرد و نه
اطلس جفاى پوشش كرده و نه صنوف منصفين تعجب ايكن يوم
واحد ده حكم مساد ر وقت عشا ده وك باجلة باز جاكيلرى
حصير بوسيده و بر حصير عزيه سيرمى بيله الى ايت مدعا • قل اللهم
مالك الملك تؤتى الملك من تشاء و تنزع الملك ممن تشاء
وتعز من تشاء وتذل من تشاء بيدك الخير • ايرشتى مولانا
منشا اليك نحنيجيبي كتخدا محمد آغا صاحب دولتنه كلوب اولا كتخدا
پاشالرى احتمالده ثغور اسلاميه تحرير كلك محافظه سى استدعا
و ثانيا عاليا وآلى انلكك كوندز باشى كيجه فراشى فقط اوزرنده
بولنان صوف فراجه يه منحصر ده بو خانه لرنده بر كورك ايله
جامه خوابنى اخراج و ايصالى استيذان ايتدى • وزير اعظم
بو مقوله بو فرصتى ابد مشهوره دنيا خصوصا بو كونده واقعه
غلطى ايله اجلا اولنمغه نكنه تك طرف شهريارية تخمهور اولان
خانه سى جلوب شيئا اخراج اولنمق مناسب دكلدر بهر حال
شو خلقى سوق تحاولور ملاحظه سيله اكرچه مساعدت ايتدى
مرحمة بر سمور كورك و بيك آلتون وايكى جواري اخراج الملبه
سايرلوازم پيشر و بنشتى ترتيب و ارسال ايلدى • ولكن
يته اجتهاد و مقرون الاصابه اوله صيوب بر فحواى ٥
وما احمد عن الناس الى سيلا • ولو انه وكت النبى المطهر

اطراف

اطراف طوايلى لقاداول حزم و احتياطى • وجانبة ملاقات شو جمعيت
ايله آلوده قلوب بين جمهور اسلامبول شيوع بولانه مثالبه ده
قطع نظر آدرنه ده دخى خلقك لسانت حقى خدمه ديوان
عطا بوندن بجه سفيم الا ذهاقك واشنده بيله فى الحقيقه معنى
نفى اولندى آنجق برقاج كون • بو غايله باقيه • دفع اولنجه يه كبى
تفرجه جيقدى • بو بر مواضعه معامله در كور فرمينه كه خانه سنده
اموال وارزاق • وعبيد وجواريسنه قطعا طرف ميريدن دست
بد اولنوب برشى ضايع اولماسون اجهز كيجيجى اورته لرجى
بكلمى تعيين ايدلرده بو مدت غاليه صاحب دولتدن كندوسى
حرملي و كوركه وبوخه اشبا ايدا اولندى سندليه تابيد الرلر
ايدى فى نفس الامر اموال وارزاقى مراد جدن تحرير و طرف
ميريدن قبض اولنوب آلنوى حالى اورت ظهور و بلجمله غلام
وجواريسى وساير خدمه درون خانه ده برلو برلو قرار
واطرافنى كيجيجى اورته لرى احاطه ايدرب محافظه ايدكلر
بو مقوله كفت وكوبى مستتبع اولمق بعيد دكل ايدى • تا خصوصا
اول ايام شورش نفاق وشقاق كه بر هم زن كار خانه د
آفاق ايدى • فانه ذو العقول لدن تحكمة تعالى دفعة تميز ايكب
و بد مشرب اولوب حاصل اسلامبول وادرنه رباعى
جمعند ز سفلكان عالم مشتق • عاقل نهيد محرف نه الكشتى
فاميشده دز وكعبه از مردم حل • دارين نه خليلى نه درانه زر دوستى
نثر معهودينك ماصدقى اولمشيدى • رجعنا الى ما كنا فيه •

چون فيض الله افندينك احوالى بو صورت خيره مؤول كورديلر

سفيرلرك تلاقى كوزتنه ايله جبر خاطر كسه لرى ايچون كرام

ايلا ادرنه يه كلدكلرنده جمله سى مظهر التفات عليه اولوب

وجه لايقى اوزره نوازش اولنديلر حيدر زور مقدم آجاد

ايل سوقدرنه مذبذبين بين ذلك لا الى هؤلاء ولا الى

هؤلاء مقوله سى معرفت بپاى تواضع راه ندانم كجا براكى

شخص مجهول اخذ اولنوب فيض الله افندى معرفتيله حبس

اولنمشلر ايدى • آنلرك دخى اطلاقلريله سفيرلر مطيب الخاطر

قلنديلر • بو حاله مقارن بونلرك اقدم مير اخورثانى سليم اغا

و مذكور اول مصطفى افنديك اقتناص شوارد وقرا ايچون احوال

ايچون استانبوله مبعوث قلنمشلر ايدى • جمهور استانبول

مصطفى افنديى كچبرى اغاسى خانه سنده حبس وسليم اغانك

مقدما سفيرلر ايله كوندردكلرى محضرى شويله لكن ايچنده

شيخ الاسلاملق ونقابت وصدر روم وانا طولى واستانبول

قضاسى مختارلرى اولانلرك كنه لره تفويض وتقليد اولنمق

استدعاسى صحيفه قلمنشن بر محضر ايله معمورا مبعوث ايدلمش

پس سليم اغا ادرنه يه كلوب مفهوم محضر معلوم اولدقده

وزير اعظم ووزراى عظام وعلماى كرام واعيان اوجاقلر ايله

بعد الاستشارت جمهور استانبولك تحميلين لطافتده ومابينده

وقوع بولان اتفاق ووفاقه • واختلاف ايتلافه تبديل

اولمق ايچون سفيرلرك بوسطلرى • وانعقام خمانلرى ايليه

سنر

157

سنر بره علاوه بو حضرت محقق يلدكده فتوى بشمقچى زاده سيد

على افندى يه معتبر ايكن فتوايه وسائر مراتب عاليه يه مشهورى

اوزره مسند قدر مقداره بوزاز انى بيوروليوب خط چاپون

شوكنمزون شرفيافته صدور وسفيرلرك دخى عودتلرى ادرنه دن

مرخص ومأذون بيورديلر صورت خط شريف سزكه

آستانه سعادت آشيانه مزده اولانلر علماى عظام ومشايخ

كرام وائمه وخطب وسادات وذوى الاحترام وطلبه علوم

وائمه ملوك خلق • ودركاه معلا آيم كيچرينك اوجاق اغالرى

وقول • وجبه جيلرى وطوبجيلرى • وطوب عربه جيلرى

وچورباجيلرى واوطه باشيلرى وسائر طوائف عسكريه

وكافه مؤمنين سزه • سلام ملوكانه مز ايله حالكز ملاطفت اولندقدن

صكره معلوم اولسون كه • مير اخورثانى سليم اغا قوللرى ايله كوندرديككز

محضر كلوب منظور ومعلوم ملوكانه مز اولمشدر • ماقرا الله تعالى

سيد على افندى يه علت اصابت ايتمكله سابقا شيخ الاسلام

اولان محمد افندى واعيزا ايچون رتبه فتوى • وتوفيقى زاده

محمد افندى واعيزا ايچون صدر روم • وعبد الرحيم زاده كيچى

افندى يه صدر اناطولى • وحسينى زاده سيد ابراهيم افندى يه

نقيب الاشرافلق • ومصردن معزول احمد افندى يه استانبول

قضاسى استدعا اولنمش • عفو لطف عليه ملوكانه مزدن مساعدت

مضايقه اولنمشدر • ومقتول شيخ فيض الله افندى اولادى واحبابى

ايله نفى وتغريب اولنمشدر • اموال وارزاقى وكندولرينه

اولان مالکانه لری مجددن ضبط اولنور • بو کلیه اکتفا و
وآستانه سعادتده شریف همایونمز وحتی ان شاء الله محمد
شیخ الاسلام افندی وصدرین افندی دعاگولرمز کلوب کلرم
سو بلشیلوب عزیمت اولنور • بو ندنها قدم محضر ایله کلان
حسن افندی دامجز وشیخ عیسی افندی وشیخ مصطفی افندی
دعاجیلرمز وحتی مأذون انقلاف اولملریله خط همایونمز
شوکتمقرونمز شرف فیانته ضمنده اولوب معا ارسال اولنمشدر
ت ر مبقادری وحتی کوندریلوب ان شاء الله تعالی وصولکزده
او الطرفده اولان اهالی سوکک و کمانلری قیانوب بو قدر
زماندر کار و کسبدن تدرز قالوب مضطرب الاحوال اولمشلر
بعد الیوم معرکستن ایشنده کوجنده و کار و کسبنده اولوب
مؤمنین بتینت عباد الله تعالی شق عصا و توعیله
شماتت اعدای دین و اختلال ثغور اسلامیه یه وجود
نجبه مفاسده سودی اولمجق حرکاتدن اجتناب ایلمینه • طرف
طرف سرحدلرده نجبه امورمز اولمغله خیر دعاگوی اسنه نکز
تو اختلالی ابتلاغ و تونشقاقی وفاقه تبدیل ایلیوب
دوام عمر و دولتمز ادعیه سنده مشغول اولهسز • فیما بعد
الی بلوک خلقی و درکاه معلام بکجی بلری وجبه جیلری
و طوبجی و طوب عربه جیلری و بوستانیلر عامتنه و بالجمله
قیوم قوللرینک مواجبلرینه تقید و اهتمام اولنمق اوزره
تنبیه همایونمز اولنمشدر • انهی ان شاء الله عمر دولت و صفا بعد

بکز

بکز لوازم السلام • اشبو خط شریف وصوله مقرون اولدرد
مقدم مقدما فیض الله افندینک استعفاسیله سفیرلرمز
اولان حیدر و محضرلرینه آنتشدان خارج حققه محفظ
سنه اقلندیغی حیزی مقرر اکونه تحکم تحتنه شقاق بینز ایله
وحمایه و دان ساعیان فتنه اکیز دنز جمهورک باشیده
زینب مشارع سنیزلرینی اولدقت جلاسی میانه شقاق
وعناد و دوستدن انحا و بر له سیوف قواعده الاتحاد اولمش
سنکوله کره مدافعه فصادم نوایب و بلیاتیه سد مرصوص البنیه
آثاری کبی یکجهت اولوب سیلاب کوه اعدایی با دم الله
ایله قنطره اعقاب و عوفلری یرزبره سو کلدکجه بر برلرینه
خالف ایلمامک اوزره مصحف شریف و شمشیر خنجر و طوغ
و شکره الملایکه آیة غلیظه عواهدر • علی حده حلف و شرط
ایتمیه لکربسته مواخات اولمشلر ایدیکه اول حینده سفیرلرمز خط
همایون شوکتمقرون ایله وارد اولدیلر • خوذ آباد جمهوره مضمون
خط همایونمز تحصیل شعور ایلدکلرندن • ابجاد یدز بر بلوک
نوابی بعدت مرسی یعنی تأخذ آثار سی • کشتی بالکلیه ما تندی
سریع السیر وزورقلر ایله فرزه و کذا بالبدلرت اماطولی بعد سکت
یتعبرلری و اولانر وارنه و بابین و حتو آرنه و شغالیه اسکله لرینه
و ارنجه فیض الله افندی اولاوکرا سپدنی ایله وصول بولنون
سفینه به سوار اولنه رلدکن اغذا ایلمک ایچون امداد و ارسال
ایلدیلر • اثنای خبر اوددنده کوشنر و وکلای عظام دولت علیه

اولدقده بعد الاکشاف رأی صوابدیدلری بو وجه اوزره

قرار داده اولدیکه من اصل مادهٔ انشقاق عصا چونکه

فیض الله افندی ماده سیدر بونکله خذله دن قطع نظر اغله

سزلنک اوغارلری شراریله ابرام معنی مقتضی دعوای

شرعیه دن وارد دراو اجیبنه جبنی دره شد دریاده مفقود

اولوب جمهور اسامنول معنا الیقین مشاهده سنی طلب ایله

رسم ویرینب عهد کلیم اللهی جبرا وتجدیدا ده لرتیب ایتش شکل

اولورسه اوله بو لنمیوز تدبیر ایله الا جه حصار دن تکلیف ایدرلکن

دوزت کره ویره آدم کوندروب دوندرلدی • اما وقتاکه بو خبر

مغایر مقصود • مانند مار زهر آلود • سوزنخ صماخ جمهوره کیروب

لاحول فتنه نه خدشه اضطراب اولدی • پس نفرکس طبیعت

رأی وزرو بینه موافق طرح ترکیب تریاق تدبیر ایله کلدکده عرض

اعشاب خراج قال اید و رکن بالآخره بازهر شفای صدورلری

بوکونه نوشدارو بخش ناخوش کوارده اولدیکه شفقی حقیقتده

نفی وتبعیدی نیجه علائم ظاهر ایله معتقدنا دخی معلوم ایدر • انحاله

وقت نمازکاه صحرا اسنددن حرمه ایله کیجه ایجره دولاشوب یکنه

فیوسندن سرای عامرهیه کیرمش و حالا اورده اطمینا قضه

اولانز قضیه لردن • وروم ایلی واناطولی قدرندن جمهور اسنابول

قتل عام ایچون تعیین عام • وقریم وبوجاق • وتونه جای عسکر ایله

تاتار خانی کتورملک تدبیر نیتی ایمش دیو بر فحوای مقصود وقته

بونجی بعضهم الی بعض زخرف القول غرورا • ایراد مقاوله

طالعنی ایله قبایل ده عبدان درونه فروغ ویروب

مشعلرک • فاتقوا الله واصلحوا ذات بینکم • بندرکاه

حاصل اولدقلری حمل جلیل وحیا با • شرع عالم بها ایدو

معلوم ایکن بیغوله نجد رع سمع نا مقبوله القا • مضمونی واقع

مضمون خط بها یونی که برابر کوش وکردن اطاعت

ییرو نیزه اولدوغنی بیلورلر ایکن بیشی بیلورز فروشنده

بازارکاه میدانمه زیب طبیلندی اوروا ایتدیلر • یعنی

وشهد وا ان الرسول حق وجاءهم البینات • اقتباسنی

مدار خالدری ایکن برق خلب قالدری • شوقندن وغضبنا

اولوب رجوع بواو اعتیادلرله • فقد ضلوا ضلالا بعیدا •

مقالات سنده کندو کندولرینی تشنیع ایدیجه کندیلر • بوندن مقدم

ایدیکه ذکری سبقت ایدن فراری حسن پاشا دخی مختفی

اولدیغی جایلرا مبارک خانه سندن برزوج وخانه جمعیتلرینه

داخل اولمغله مرحای محمدپاشا علیه رع دروماهش

سلسبیل صحرا بها بروج شرع مسعدی مرج سنبل بیز خاطر

فواهری اولدی • یعنی بیرون حیطه سکر وشرور دفع قدم ایدیدکلری

ییرکه محافظه ایتسه بوله صاحب السیف والقلم • برزبر

مشتری تدبیر • وبهرام انتقام اکتور دمکارندن • ایمش

پس بو مهدی دخی حرمت نامه نمکین مشاراً الیه آستانه

سعادته خاتم مقام اختیار ایدوب واردوپاش صحرا اسنده

خرچجی جابری و نمکله مستفرق نکلنه لی معتقد خیام وخرکاه

ایله تخریب اوله مبادرت • وکلیه عموم والقصا رایله توقیع
وصوللریله مداراچون مرتبه عالیه • و سایر مخابرات
معطوف حصالر بن • و معتبرمو و آهینت فه کلوچموس
ومسموع اصحاب جسرایم و ماتم و ارباب بالجمله الملاق وبرمز
آلته التی فیه برله حیث زادی الشبید و الملطیة نقلی • وجهار
الجراب والعکات مزبور مزمه سن هرآهنک فی اثنار رحیل
ایدوب • مقوبا ورزیه تشمیر ساق عزیمت ایدلیلر • توقیف
اولنوب مزبور آمد عصیانه رغبت ایلمیش مزاکا جمهور استانبولک
بو منبع ایر جای تحصیلنه ادرنه ده دولت علیه یه منعکس اولدقده
وزیر اعظم عظیم دیوان ایدوب وزرای عظام • و ادرنه ده
موجود اولان علمای کرام • و مشایخ ذوی الاحترام • و بیکچی
اغاسی طرابلسلی وزیر قپلان پاشا • و سایر اوجاقلرک
ضابطان و آغالری واهل دیوان جمع اولوب • بعد المشاوره
اتفاق آرا ایله جمهور استانبولی • و قل لهم قولا میسورا
طریقیله سمت رشد و سداده اهتدا ایچون • وزرای
عظامدن اولادی قائمقام جنابلری حسن پاشا ارسال
اولنمق استصواب اولنمغین • وزیر مشار الیه • و علمای کرامدن
سلطان سلیم جامعی درسی عالمی کوچک علی افندی • وشیخ مکرم
جامع مرحوم شیخی رضوان الله افندی • و سلطان بایزید جامعی
شیخی محمد افندی • با خط همایون تعیین اولنوب • و مبادا
قلمه کتورلمسی مقتضی بعض مکالمه ظهور ایدرسه بخرس

ایچون نوبه توانز حالیسنه کاشف مذبور • و آلمو وزیری احمد افندی دخی
مأمور قلنمدی • طرف باهر الشرف خداوندکاریدن جمهور
استانبوله خطاباً شرفصدور بولان خط همایونک صورتیدر
که عینیله تحریر اولندی صورت خط شریف سز که استانبولده
ساکن بولنان علمای علام • و مشایخ کرام و ائمه و خطبا
و سادات ذوی الاحترام • وکلیه علوم و درکاه معلام
ینکیچریلری وسپاه و سلحدار • و ورت بلوکت خلقی • وسایر
طوائف عسکریه • وکافه مؤمنین سز • سلام ملوکانه مزالیله
حالکز تلطیف • وقلوبکز تألیف اولندقدنصکره معلومکز
اولمکه • وان طائفتان من المؤمنین اقتتلوا فاصلحوا
بینهما • مقتضاسی • و دخی • ادع الی سبیل ربک بالحکمة والموعظة
الحسنة • فحواسی اوزره بشریت حسبیله واقع اولان جمعیتکزی
طاغیدوب مسلمین بیننده اختلافی دفع ایتمک اوزره
ایکی دفعه خط همایون شوکتمقرونمز ایله نصح و پند اولنوب لکن
امر شریفمزه اعتبار اولنمیوب دعاوی وار دیو جمعیتکز اصرار
او لکی حالکز اوزره استقرارکز استماع اولنوب دعوای
شرعیه ادا و عناد و جمع احبا واولیا اولنمیوب • بو خصوصت
اقوالکزدن منفعم اولان افعالکز منافی اولمغله استکشاف
حال ایدوب معقول کزینه ایسه طرف همایونمزه اعلام ایچون
وزرای عظامدن حسن پاشا قوللرمز ایله مشایخ کرامدن
سلطان سلیم شیخی رضوان الله افندی • و سلطان سلیم

ورثه‌سی حاجی کوچک علی افندی . و سلطان بایزید شیخی محمد افندی
واعیان وزراسن اولنمشدر . و عسکر مفتیسی سابق فیض الله
افندی ماده‌سی ایله کیفیت احوالی معلومکز اولمشدر . امدی
دعواکز اولدیغی حالده شیخ الاسلام افندی . و صدرین افندیلر
کلدکلرنده اولدیغی محلده احضار . و مرافعه دخی اولنوب
مقتضای شرع شریف حقلرنده اجرا اولنور . بونک ایچون
ایقاظ فتنه‌یه اقتضا ایدر . بو حرکتکز اگر شدیه و کین واقع
اولان سوء صنیعکز مقتضاسی اوزره اثر ترتب ایتمک [illegible]
عدم امنیتکز جهتندن ایسه عفو و صفح احسن اعمال . و تعجیل
خصال اولمغله بعد الیوم جمعیتکزی طاغیدوب سمت صلاحه
رجوع ایتمک اوزره بهر نه وجهله قلوبکز مطمئن اولور ایسه
حسن پاشا قوللری طرف همایونمزدن توکیل اولنوب . مادونه
و مرخص قلنمشدر . عهد و پیمان اولنوب [illegible]
عرض ایلدوکی [illegible] مناسب کوردوکی مقبول همایونمزدر .
الله عظیم الشانه حقی و رسول اکرم حضرتلرینه امینت واقع
اولان معاهده‌یه بردرلو خلاف اولمق احتمالی اولمدوغندن
ماعدا مفتی سابق . و اولاد و اتباعی بعد الیوم تخصیص ایتدوکی
مناصب علمیه جمله‌سی حقی اولمغله شیخ الاسلام افندی داعیلری
کلدکلرنده اول زمرینک مستحق اولدقلرینه تفویض اولنوب .
حاصلی اگر علما افندیلر . و اگر طوایف عسکریه اختیارلری جمله
عواطف سنیه ملوکانه‌مدن بهره‌مند و برخوردار اولورلر .

مؤمنین

مؤمنین بیننده اولان اختلافک ورزینی فکر ایدوب
شرع شریفه موافق مرادکز ایسه حسن پاشا قوللری ایله مکتوب
و معاونت ایدوب شیخ الاسلام افندی . و صدرین افندیلر
داعیلرمزی بو طرفه ارسال . و کندیکز یرلو یرلکزه کیدوب
و مطمئن القلب اولوب دنیاده و آخرتده راحت و سلامت
اختیار ایلیه‌سز والسلام . و کذلک وزیر مشار الیه‌یه خطاباً
لا فرق بیننا و بین القوم الفاسقین . مضمون شریفی
حاوی صادر اولان خط همایونک صورتی دخی بودرکه
بو محلده ثبت اولنمق مناسب کورلدی صورت خط همایون
سنکه استانبولده تحزب ایدن بغاتی توفیق و اصلاح ایچون مأمور
اولان وزیرم حسن پاشاسن انشاء الله تعالی مأمور اولدیغک
اوزره واروب مزبورلره نصح و پند ایله سمت صلاحه رجوعه
ترغیب ایلیه‌سن . اگر بعد الیوم جمعیتلرین طاغیدوب
هر کس کندو حالنده اولمق اوزره عهد و پیمان ایدرلر ایسه
سندخی شدیه و کین واقع اولان سوء صنیعلری بو طرف
همایونمدن جزا ترتیبنه شروع اولنمیوب جرملری جرمین
عفو همایونم اولمق اوزره تعهد ایلیوب وکیفیتنی عرض
و اعلام ایلیه‌سن . بوندن صکره دخی شنیع و شنائع [illegible]
ویره [illegible] معاملة اقتضا ایدرسه [illegible]
چیقوب اسکی حاللری اوزره تمکث ایدرلر ایسه تعزیه طریق
ایله اولور ایسه [illegible] تضییق اولنوب . حاصلی اگر مصالحه

بونت صحفین و قعه سنی دلیل و مشلوی اولان مشغول
وفي مرحوم و مغفور له سلطان سليم خان ثالث حضرتلري
اوردودن استانبوله کلدکلرینی تمثیل ایتکله دستان سرای
استاطیر الاولینا اولدیلر. اما حال ختام مجلسده جلوسی
بر آغزدن شقشقهٔ هدرت بونودن اظهار تفاخر ایتکلك
ایدوب وزیر مشار الیه جواب بر درسکله قطعا طرح
شافه شد وقتول ایمزلر. زیرا که بو ماده ده چوق تکرار ایلدیك
سنکله مکالمه یه ستر قا و حوقا مساغ بوله مدق. اگرسن حالیا
پادشاه عالمپناه حضرتلرینك طرف همایونلرندن وکیل
اولیدك بدکده سندك اولوردی. ایدی طرف پادشاهیدن
توکیل اولندوغی متضمن سند ابراز ایت بعده سوزلشلم
والا سنکله بر طرز مطارحه مقاصد کلامه بر وجهله
لیاقتك یوقدر ولو کوشه گوزلك جزبزه لرندن سلك
نظام مکالمه یه فیصل ختام ایرشکله عقد منظومهٔ مجلس
لآلی گسسته تار دوندی. چونکه حسن پاشا ورفقاسی
اولان اغزهٔ کرام کوردیلرکه بو بردلان خود گفت وخود شنید
طرح کلامده مبالغت وسخن درشت ناهنجار ایله منافی
آداب مجلس کلی وقاحته جسارتلرندن تحاشی کوسترمیوب
بر طرز مقبله قاید نصح و پند راهبر سر منزل رشد و سداد
اولدیکه سالك ثنیهٔ اطاعت وانقیاد اولدلر. لاجرم
تعود احد طرفلرینه بونلر صوب ادرنه یه [illegible] امام البرد [illegible]

رتبه علمیه [illegible]

واکر مقاوله واکر سایر طریق ایله تفتیش اولنمق کبی حرکته
اقتضا ایدرسه طرف همایونلرندن مرخص اولمش سندر. غافلا
وذلیلانه حرکت ایلیوب وظهورت کلان احوالی بی دریغ
اعلام ایلیه سن. سنی اللهه امانت ایلدم کوت بم سنی نه
وجهله حسن تدبیر و غیرت وحمیت ایله حرکت ایدرسن والسلام
پس حسن پاشا استامبلاری کلاشته سطور اولان صورتی الیهم
ایلدحسب المامور شرف صدور بولان خط همایون شوکتمقرون
مضمون اطاعت نمونی تبلیغ وتنفیذ برله اصلاح ذات
البین ایچون سوق بجیب موالفت ایدوب کندی. وقتا که
استانبوله ایکی اوچ مرحله قرب فیتعلی نام منزله بندی. جمهور
استانبول طرفندن کذلك مکالمه مادهٔ شغافته مبعوث
اولنلر ایله تلاقی واقع اولوب عقد مجلس اولندقده
هنوز وزیر مشار الیه طرفندن. ابلغکم رسالات ربی
وانصح لکم مضمون هدایت مرهوننك اقتباسی متضمن کلام
تحریکنه لب اولنمزدن مقدم. وفود جمهور سؤالاتیه مبنی الله
الیه اوغلی فتح الله افندینك شنالیه لرینه نای قلم کرفته
دم وسازنیه اوملیه جق آهنك ایله سر آغاز ایدوب
بالآخر قول طول بی طائلارینه. آن ماد لب حرانه
بر ده سنت قرار سازا ایتارکلرندن صکره پیشوالری
اولان مفضل. العصا جماعة الاسلام فمن خالفهم
شق عصاهم. کلام بدیع الارتسامنه کویا جواب اولق

پیشوا یعنی مقتدا

اودن

معسكرلرينه شد حزام ايدوب • مقدودن فرتجايدى وفرنجا
حق عليهم الضلالة • طرفلرنيك بكدكردنه متابين اولدقلر
پس وزير مشار اليه كيفيت حالى على ما هو الواقع در دولتلرنه
اعلام ايليوب • وكلاى سلطنت عليه‌نك معلوملرى
اولدقده • بعد الاستئذان رضاى يمين اقتضاى شهريارى
اوزره شيخ الاسلام افندى يى وصدرين افنديلرى كا •
منطا يه ارسال ايدوب جمعيتلرين طاحفقت معمونه
خط همايونه عدم امتثاللرينه بناءً • فاعتدوا عليه بمثل
ما اعتدى عليكم • برانيله اسباب مقابله ومدافعه لرى
اعداده شروع اولنوب عواطف عليه جهاندارى‌دن
رتبهٔ فتواى غرا ادرنه قاضيسى حسين افندى‌يه • وصدر
روم ركاب همايونت امامت خدمتنده اولان محمود افندى
وصدر اناطولى ادرنه ده مدرسين كرامدن قاوقجى‌زاده
عبدالله افندى‌يه تفويض وتقليد اولندى • وروم ايلى
بكلربكيسى الچى ابراهيم پاشايه رتبهٔ وزارت • وسالف
الذكر اوزرنه بوستانجى باشيسى على اغايه كذلك پايهٔ والاى
وزارت ايله ركاب همايونده قايم مقاملغى عنايت واحسان
وجبه‌جى باشيلق دخى قصاب باشى قره محمد اغايه توجيه
اولندى • بو حالاتده ركاب همايونده موجود اولان سپاه
وسلحدار وينيچرى اورته‌لرى انعام ملوكانه ايله نوازش
اولنوب يوز كيسه اقچه ينيچرى اورته‌لرينه • واون بشر

[illegible]

كيسه اقچه سپاه وسلحدار اوجاقلرينه باخط همايون احسان
اولندى ينيچرى يه انعام همايونى مشعر صادر اولان
خط شريفك صورتيدر سزكه دركاه معلام ينيچريلرى
اغاسى وقول كتخداسى وصولاق باشيلر وزغرجى باشى
وسكسونجى باشى وباش چاوش وسائر اوجاق اغالرى
وچورباجيلرى واوطه اسكيلرى ونفرات مقررم سز
التفات شاهانه وتوجهات پادشاهانه مرآيه جاكر لطيف
اولندقده نفكره معلومكز اوله كه اوجاغكز دين ودولت
عليه‌نك ناقلدن طوغرى ويراد وغيرتكشى اولوب
سفرلرده جان وباش ترك ايدوب صداقت واستقامت
وغيرت وحميتكز ايله نيجه حالتك فتحى ميسر اولمشدر برخوردار
اولسز الحكم سزه حلال اولسون بو مدت فكره دخى
صدق قلب واتحاد واتفاق ايله سزدن خدمت مأمول
اولوب اوجاغكزده اقتضاء همايونم واردر استانبولده
جمعيت ايدن طائفهٔ باغيه اوجاغكزك باش اغاسى آل
رسولدن محقون الدم بركيمسه‌نى قتله • ومحظورات
شرعيه دن نيجه افعال ناسزايه جسارت • وبو قدر ايام
جبر واكراه ايله اهل سوقه دكانلرين قپادوب فقرا
وضعفايى تضييق وتعجيز ايلديلر • شرع شريفه مغاير
اولمغين مسئوللرينه دخى مسلمانلرك امنيت وراحتى الحكم
مساعدهٔ همايونم اولوب وخط همايونم ايله فياعدا جمعيتلر

[illegible]

طاقتیدوب هرکس کندی حالنده اولمق اوزره نصح وپند
وخی اولنمشیکن ینه جمعیتلرین طاغیتمیوب فساد وفتنه
اصرار ایتملرینه بو طرفده اولانلر علما اتفاقلریله شرعاً
دفع بالسیف لازم کلمکین آوجاقکزدن بو بابده دخی
غیرت وحمیت مأمولدر اجداد عظام زمانلرندن الی هذا
الآن هر وقتده اوجاقکزک غیرت وحمیتی وصداقت
واستقامتی ظاهر اوله کلمشدر ینه ده اوجاقکزه
اعتماد همایونم واردر دلاورلک وبرارلق وغیرت
وصداقت وقتیدر دعای خیرم سزکله بیلهدر کوره یم
سزی نه وجهله غیرت ایدرسز بو طائفه باغیه نک
رفعنده اوغور همایونمده خدمتده بولنان قوللریک
لیاقتلری میدانه چیقیوب وجمله تکالیفدن معاف
اولسونلر بو خط همایونم اوجاقکزده حفظ اولنوب
سوجیلره الی ماشاء الله عمل اولنه ونفرات قوللریمه توزیع
اولنمق اوزره عواطف علیه ملوکانه مدنه یوز کیسه
اقچه احسانم اولمشدر نفراته توزیع ایلیه سز والسلام
دکلکده اون بش کیسه اقچه انعام همایونی مشعر بر
قطعه خط همایون دخی سپاه وسلحدار اوجاقلرینه
علیحده صدور اولدی اکنجی الکیسی دخی اشبو
خط شریفک مضمونی عینی عادی اولمغین علی حده
صورتلری تحریر اولنمغه تکثیر سواد ایدرک شکاف

رغائ

رغائب ثم القلم تخالف قلمعندن انکشاف اولندی بو
خالده وزیر اعظم حضرتلرینک سرایلرینه عظیم دیوان ترتیب
اولنوب وزرای عظام وشیخ الاسلام وصدرین
افندیلر وعلمای کرام ومشایخ ذوی الاحترام وآغالی
دیوان وبالجمله یکیچری وسپاه وسلحدار اوجاقلرینک اغالری
وضابطانی وموجود اولان نفراتی جمع اولندقلرندن
صکره وزیر اعظم بالجمله حضارک کوش هوشلرینی استدعاف
مناسبات خطاب ایتمکله قوتیس نصح وپنده شدت وتر
قوت ناطقه ایدوب بو یوزدن تلفیظ مرتاته کلام ایلدکده
حالیا جمهور استانبولک صورت مطاوعتده اولان
اقوالدینه افعاللری وما یوب شرع شریفه مغایر حرکت
ایله رضای همین اقتضاسی پادشاهی یه مخالفتلری کون
کبی ظاهر وآشکار اولمشدر ایمدی بر موجب فتوای
شریف دفع بالسیف اولنملری لازم کلدی غیرت وحمیت
ایله ارلک ودلاورلک اظهار ایده جک کوندر جمهور
استانبولک بر بلوک باشلری بو قالری بلورسز دخی
وزنک وجمعیتلریله اتفاقلرینه وجود ویروب آلداتمکه
آندرک بو شدت یچولردی اولمق آتشی کبی در تیز حکت
سوینورد پادشاهک عتبه بولنمق ده باشقه حال واردر
وار دخی قوت وقدرتلری زیاده لنور زیرا که پادشاه
عالمپناه قرنیله قوتلو اولمق باشلو باشنه تجمع ایدن خلقک

اجانشدن‌یله قوتمنك کبی دکلدر . قلقا آنه اولیمز ملوک عظام
حضراتنك الطاف قدیمه‌لرندن خروج ایدملرك . معاونتلرندن
بونلرك آنك جوزماندن عاقبت حاللری نیجه اولدوغی حالی
بلمنلدر . فارنجی اوجاقلرندن اوته‌دن بر وصداقت واستحکام
ایله دین و دولت علیه‌یه ایکی صرف ایدوب بوزیکرونی نیجه
فتوحات جلیله‌یه متیسر اولمشدر . بو دفعه دخی بو داهیه
وقعه‌بانك دفعنه کوکل برلکی ایله جان‌ایله سوب وغیور بهابو
خدمته بولنمغله کلی انعامات جمیله . وانعامات جزیله‌یه نائل
اولوب ولی‌النعم عالم شوکتلو افندمز حضرتلرینك خیر دعالرینه
مظهر اولمشدر . شعلو نشسین الفاظ عوام فهم ایله وفناکرنی
مقال مفاتح آل رسیده نشانه حیرالکلام اولدی . یعنی مبانی
سعید خام صباح بخبر مجلس صهبای شفق کوزنشام ختام
ایله طولدی . تیس حضاره ونواز مواقد کثیرة الفوائد و فاق
ایله حلو المذاق اتفاقی اولملریچون مندیل حلف و یمین
ودیوان عالیشانه کتابلری احضار اولندیر . تبیزی سید محمد افندی
خوان الازواد الضیافه اخذ میثاق تعیین قلنمغین . السنده
برمصحف شریف . و تشیع و شریف . حاضرا و لندك جمله‌سنی
تحلیفا ایدوب . عقود وثاق والطمئنان سند میثاق . و ابلاغ
ایله مبرم و مستحکم قلنه قدلقلکه و بر موجب مفترض التسلیم
و مقتضای حکم شرع قویم اوزره لرینه واریلوب . مدافعه
واتفقنا ایدرسه مقاتله ایجون فاتحه اوقنوب صحرالره دینه

داهیه دها یعنی بلیه اعظم ٥

خوان الازواد ... ٥

بوجون

بوجون شنبه الثی مضرب خیام جنود محبت قلندی . بوخلال‌ده
جمهور دستانبول ادرنه‌یه بك مرحله قریب اولانز باباسی عتیق
قصبه‌سی فیاسنه مضرب خیمه نزولی ایده جکلری کوزم ایدیکه لوای
حضرای سلطان ملائك سپاه . آمنی سنجق شریف رسول الثقلین
علیه الصلوة والسلام ایله حضور رافظم . و بالجمله وزرای
عظام ادرنه‌دن طشره چیقمشدر . جیزی متفرقه جماعه‌سنه
طنین انداز ولوله وحشت اولدقت . قطار جمعیتلری
بر صحرازده تفرقه اولدجق مرتبه رعب وهراسی استیلا
ایتمکله نجه ایده جکلرین بیله میوب . بالآخره سرکشان صنادید
جمهور رشتنك دماء ناحق ایله اظهار صولت وصلابتی تدبیر
ایدوب . فرید وحید . عالم و عالم فرید . مرحوم والی افندینك
اوغلاندر احمد افندی ایله سلیمان افندی که محمیه بروسه
مدرسه‌لرندن ایدیلر جمهور استانبولك حسب دخل استغفارلری
ایله شدید نجاد اعتدادیدن تغییر و تسویه . موسی الیهما نقیب
افندیه والدلری والی مرحومك مصاهرتی نسبت ایچون و
ایدوب غلو . و جماعتك اتفاقیه محبوب المستصحب اتخذ ایدك
بابای عتیقه قریب چشمه ساربشکا بهنده موسی الیهمانك
آب صاف روانلرین مجرای شمشیر براتن ایله حیاض بوستانه
سرای دارالبقایه روان ایتدیلر بیت تاجون زنکین نشارکی
جون کل احمر جبین . کی تو انی شستن سنز در چشمه کوثر جبین .
نثر اکرچه فلطان سلیب الحیات جمهور ع جو مرکشتن ندارکی

سید محمد

لاف بی رحمی کمن نمر جلادنکا بینت بو بونه دنر جایز تعقب التبق
جسارت اولوب خونریزلک ایله صورتا شهرشند صلابتن مباین
مجموع مشتبه‌ده کوستردیلر • اما آوروپالرینه هنوز قدم شقاوت
مستولی اولمه‌دن ناشی سرتبه اندیشه لری خیلی تاب رجوع
مهفوری بلکه سلامة النفس اقدم مغانت سنه احدها آخرکی
محروم ایچنمزدن توجیه سطبنه کیرن تابی سرسری ' ایلمک
قلربنه دوشمشد ایدی • بوارالفت شوره اکنزانه جمعیت
اولانه سربازانه صعب الکلفه هنکام ضراء قراری نام تا
فراری ترجیح ایدوب سخانه جمعیت فزا ایله احدها آخری
تشجیع ایت رکن تابی کیب عزیمتلرینه بجیت اولانه شکال
فتورلری وارسته اجملکلرینه حال اینه قلدلی کوری منزلکت
قلذوه قصوا سنت مزب طوبله نزول ایتدیلرکه • وزیر اعظم
وزرای عظام ایله حفصه سواسنی مضرب خیام وایکی کون
عسکرو پادشاه عالمپناه حضرتلری دخی بارکاه کردون
اشتباهلرینه خرام بیورمشلر ایدی • سلخ ربیع الآخرک سکزنجی
صالی کونی وزیر اعظم تمرد رجاله اشتاب ایلیوب جمهور
اشنابولک سردنمکجدی نامنده کی مقدمة جیش باعر
الطفلری اولانه یکیچری نک خلیع العذارلری نصح وپندایله
سمت رشد وسداده بوتسبیله دلالت اولنه لر منهج انقیاده
هدایت بولورلر ایدی ملاحظه سیله بالاتفاق اردوی همایونه
موجود اولانه یکیچری اورته لرینک اوطه باشیلری وبیرا قدارلری

الطفلی النقعه ده

والبلهور

واسکیدری واختیارلری خلقک کویه مبعوث قلنمق استصواب
اولندی حیث نابذناخن تدبیر درکف ایام • که این کره
بمقتضای مقدمات لایجدی منهم برداننه اولانه زالان
ابسیار دیدکلرینه تحقیق اوزره هنکام تقابل حزینبه الدها
بولنان ایلری وماعقدیله رمنهی بلکه اوی اسیری دخی باشیلر
تحمیلی اکثر اوقات فتنه‌لک موروث تفریقی اولدیغی مشوارده
فتنک تالدکه وتعنت جوروه اصلاح ذات البین طریقه‌سیله
خصمیه مراجعت کوره وقد سعی اولندیدیراکه ایام مقابله
هنکام جلادت وصلابتلرده زمان ملاطفت وملایمت
دکلدر • لاجرم بوبابت حزم واحتیاط ایله تحری اولنیوب
طوایف یکیچریلک سفرده وحضرده مالک ناصیه‌لری
اولانه اوطه باشیلری • وبیراقدارلری • واسکیدری واختیارلری
برمنتهم کوندریلوب • بر بلوک ستنه بدانشکمه طوایف
بی ضابطه‌حنا بطلانلرفالمق جندان مناسب دکل ایدی بحق
لیقضی الله امرا کان مفعولا • مقصود وفحوه ارادت ازلیه
لایزال • ومشیت لم یزلیه ذوالجلال • ایله اولدیغی دلوه
بلکه سدا قصد سنده عقید عاجز وبیجال فضل تما صرنجه اختیار
ایلدوکی تدبیر ایله حکم قضا برخت بولورت • العبد یدبر والله
یقدر • العقصه جمهور اشنابولی مزبورلرک کلمه لرینه تقویتا
بولوب • بر ساعت مقدم طوبه رسیده بالذی حیث یکیچری
که دوام ملک برینه خیرخواه • آیین حرفه‌لرینه کوداده ومرشا

خبر مفهوم مبدء مقتضی ایکن بهار آنی اولی دم هفوات جرمیه قالمز
بیت گر شنیدی سود خشم چه بید اچه مصفت • یا شنیدی شمشیر سخن
باید گفت • مقتضی ایله تحلی اولدی • یعنی جمله سی متفقه الکلم
بو غرایبی حاوی بر بیط غرایب جواب اولدیکه بزلره ویدیلر
السنت مجتمع اولان سر بازان شیر دلانه هنگام کارزارده
بیم جان • و آمدنیه تمامنه منصورا دلوق کرکدرکه • تیغ
چوبین کلام مجرد ایله متنازع اولوب عزیمیزدن رو گردان
اولمیوز بیت بر نکته بیجا اثر شیت به تیغ دادن • بود به جشم
خونخوار خویش سر دادن • خوش کلدیکز صفا کلدیکز بزلر
سزی کوکده آرارکن یرده بولدق • خطا بیلدیکز اسکیلر
اختیارلریز سز • یا شهزاده سنک بر بکز واردر • سزلری
اردوی همایونه صالیویرمک احتمالمز یوقدر • هر نه حال
ایسه بزلر ایله جه بولنورسز • امیدوارز که فرد افغانلر
صفینده دستبرد مردانه سزدن کشف قناع ایدوب
رخ [illegible] تماشا اوله جق عروس تا بنر غدار غالبدی [illegible]
تماشا ایدرسز دیو • مزبورلری الیغو یوب تمشیت مصالحی
مهمه اشتغال کوستر ویلر • بو خلالده اردوی همایونت
اولارنجه یکچری نفراتی دخی بزم بیچاره اولمه باشندن [illegible] اختیار
کیدوب کلدیلر • بزلر اندن صفارفت المزز • آلمز هر کیمده
ایسه بزلره آنت بوز دیو پرکش جمشید خورشید سرایده
نیلی رنکی شامه کیردکن • وزیر اعظمک اوزرینه برایلم

فلکک

فترده تقدیر ونقل مقتدر ۵

فلکک بوشانلروب • وانا علی آثارهم مقتدون • مسکنه
شوق عشوا • عندا • یتدیلر • حتی منزلیس آلا جغلری محله
احداد اولان آلای طوبلری تبریز قطعه طوبه دخی
ربط و مرکز خلاصی ایدوب کتدیلر • اثنا ذلک فی مراد
اسماعیلین کثیف جمهوردن بر فعل رسیده نصاب •
نوایز در که کجا بجای اول کرده کرا ات • مانند عنبالنه
فلوات خلاق کوهی و وادیسی شغیرنده متمثل • اولدقلرنده
نیزد آتبه پاشانه جمهور اردوی ظفر قریننه شبیخونه ناموریتی
اولملق وهمه دوشوب • آز قالدیکه اوراق دوحه جمعیتلری
نقصادم ناکاه ظهور صرصر هول ایله زرد نهاده خاک
پریشانی اوله • اما آحیانده [illegible] وارد فکره تفضی
اولنموب • تاریکی شب ده فطرت تبت لا و جغد جنبش
نجیه غدا ویلزا حرکت ام الذنب • منقضا سنجه فوقانه [illegible]
طیغوب تحقیقی منبت و یو منکره شقتکلرینه آکو کلابلی
آنک اول صف خلقک اعتلالی ولبینه قرانک فرمانبرداری
اولانه حاجه بکوث ن خداوندکان تزلزل بخش سبانی
ثبات اولوب اول مرده کاشکار معالید خواسین مرعتیه
و منقلراته خلاید امور شرعیه • الفراد تما لایطاق من سنن
المرسلین عزمه و تعاصه اعتصام ایله سنت انبیا علی نبینا
و علیهم الصلوة والسلامی اجراده جمله یه مسابقت کوسترمیشدر
وزیر اعظم رای ثابت دخی علم الیقین تدقیق ایلدیلرکه بوندی

کاشانی حواله ایتمك ونصب قلبی مخالفت ۵

صكره براقن توقف ايتمكت • ولا تلقوا بايديكم الى التهلكة • امرنص
الاخشلنه مخالف مشهور ونه وضيع نابرجادر • بس سوار اولان
اشهب رهوارى صوبه درنه يه بر نافته غبار آيدوب طوغرى
سلطانزاده بزيد جامى كاتبى چلبى زاده احمد افنديك خانه سنه
القاى رخت نزول • وتواجهه ناسه اسبال غطاء دريچه
مثول وحلول ايتدى • اما حمل نظام هـ كرساتره ويه ده حال
منظوم نه كسنه نابركى وقوعنه نفرقه طاريحا اولوب • بوكسن
حلا متنز روكك عسكرنده سلوكى اختيار ايله • الكلم تمرى وتقسيم
امرى • واوبسن طوغرى مبانه ده بچه اشتعه دعمى بيت
قصم سركش زنوان زانفادى لشنحيه كرده • سينه چونه كرده نمك
پيانه بى بادشرده • عنزنكا نده ادوات جام استبلام ايله
افنان وخبزاده طريق عقوقت جيشرو اولانه بكجوابه بيره
اولوب معسكر جمهور داخل دوشديلر • اما رونه وفادوم
بجاده مقنقت كاشغل لرى • التيغ بستم قضم • مثل اولان حاصل
اسلحه مستوقه كه خط جوهر شمشير • ونقش شوفار تيرلرى
زنو سوى دشمن فرستاد غنى • زناوه ده كابه تو صبرا بخشى
زتو حكم وفرامين بذيرى ذنا • اشارت ذوكلك كبرى زما
مضمونى ايدى • قبل بركشتن بهر زمن مرد صيد از جستم
نرانه صيد خدى شيخ جهان شنقرقجز اولديلر • نال آن حال بر دوى
جابونه منظومه بره وبن وششى مجمع التنك اولان جنود انجم
شمار اول شب تاره وصاباه الامنهج رشد وسداد اولوب

بركسه

بركسه بى نتاج طغيانه ونتاج استبان ايله مستيح ومستلم اولوب
نمره دوى جمهور راست ينونى بولدى • كروه آخرى دخى شعله
چشم ذو بنه وشعاعى نجم بد نماى تفاوت اپشكله حضرت كرد بواده
كريز اولدى • باتى كرونيك كه نقش نكين نكيندى
دنيا بلرسن صليح ايت بى تجف وبى دعوى • اسيرتنه جابز خلقى ب
شايد زبو را ولسون نظ مضمونى ايدى • نه آلامت يوزونه ويرمه
يوت الملاقة بت اوزره كليك جمهور جمهور حربى دكلدر •
تحد قد الحمد دخى اهل اسلامه ندر • بابت اتحاد ملت ومذهب
استواراكن كلفت فراره اختيار ايله انواع خوف وخشيه
اولمق دن انفعاليچى ديو اول كيجه بولندقلرى محلارنده قرار
ابرلشى استقبال المدينه شده زبزنك رهواز ايدوب ابلاوسلا
كوپانه وانفعلشانه دن جمله يى خبردار ايلديلر لا بجه ووفاق
وبينيه شفاق وبنونيه ايله منتفى اولدقده بلكه وقت معنا يقده ده
اتحاد وملت لابد ائتلاف واتفاق مستند عيدر • لاجرم فرقه
خالق كون ومكانه ايله الطاعت سلطانه فريضه ذمت كافه
مؤمنين ايدوكنه معترف اولان اهل اسلامى مخالف طاينه
خصم ظافره لى نعتندى پادشاه اسلام پناه دنره روكردان
ايدوب • اتحاد ملت ومذهب شفقت لمن اغلبى منقاضى اولميجى
تكليف مبعوث بالسيف سبب كار دنيا عليه افضل الصلوة
واكمل التحايا جانبى عدم ايمانت ايله جاحد اولان نحله نصارا
وملل سائره • بالخصوص صورت ظاهرده اظهار صدق

و امانلرین ایله متشبث اذیال استیمان اولوب دعوا رسوت
و استقامت قلدقلری تو قبول و منت برله و اخلا مساکن عنب
اولوب صورت صلح و عفو بولندقلری مجرد قوت قاهره
سلطنت علیه ایله محافظت اهل و بلاد و اجرای آب سحو بلکه
و رفاهیت عیال و اولاد و سلامت نفوسلری مثلو اغراض
دنیویه و انهار منویه قرینه ظفریاب اولمغه مبنی ایدوکی مخفی
ظاهر در ؛ الکفر ملة واحدة ؛ رجعنا الی ما کنا فیه ؛ چونکه اول
جنود جراد اجناد و صحاری حفصه یه تحریک قوادم ارتداد الکدو
ادرنه دخی دار النصر و الیمنه ده ؛ تحیة ادرنه مراکمی و قرار
منتشر اولدیلر جمله اتفاق ایله وثاب ؛ و تهاب شانیکی العدو
نجه جابک [illegible] غدار بدری انتخاب ؛ و مولانا سید فیض الله ایله
اولاد و احفاد و اخوتندن تسلیط ایدیلر اول فایقانه حضرت
دخی الزام ما لا یلزم طریقیله دامن کوه و صحرا طوتوب
مولانا محی شا یالیمی نافرمان غالی اکری ورت بلکه عرسنده انجاله
مامور اولان جانشدان و شو کلمک اقربادن انتزاع ؛ و طوغری
ادرنه یه کتوروب انجق اولاد کرامیله تسجین و تضییق ظلم قلد
عسکره مابه الافر [illegible] اجراسنه صلاحیت بخود نا اثر مایات
مراعات رسوم اولان حاشیه ناموس جمله علوم استفسر ایدیلر
فیض الله افندی یه [illegible] سنجاغی بکلکی ؛ و اوغلی شیخ الله افندی یه
آلاجه حصار سنجاغی بکلکی تقلید اولندی ؛ و بعده نظم ؛ فیوم علینا
و یوم لنا ؛ و یوم نساء و یوم نسر ؛ نثر ؛ خواص اوزرینه شیخ الاسلام

ادرناوه اولان طلبه نیک

وثبه مبوا [illegible]

امام محمد افندینک فتواسی ؛ و صدرین افندیلرک و موجود اولان
علماء و مشایخ و مدرسین و طلبه علومک اتفاق آراسیله مولانای
مشار الیهدن اولان دعوالرینه حکم نافذ الحکم و سیف مسلول
بی غلول قضاسیله فیصل پذیر ؛ و زورق نعشی بحر انجزای مهر
شو یخنه ایله واصل دریای رحمت رحمن المجیدلر ؛ رحمة الله علیه
رحمة واسعة ؛ مرحومک بو کونه ارتحالی غزوه دولت دنیویه سنی
سراج نیل سعادت اخرویه سنه براعة الاستهلال اولمق
و رحمتی وسعت کل شیء ؛ بر اشیله فضل رحمت ذو الجلالدن
مستبعد دکلدر ؛ فتح الله افندی ایله سائر اولاد کرامی و
اتباع و احفاد نامیلرین تضییق محبسه تحدید و اموال و ارز
و ما ملکانه وار افاق ؛ و عبید و جوارینه طرف میریدن متابعه
صدور تنسیه بلا [illegible] اختلاس و استیلاسی تهدید ایدیلر ؛ حیث
بکثر شیخی مصرکز نمی افندی معزولن ؛ اگرچه صورت معارض
لادار و کبریا [illegible] و حفصه توجهی اثناسنده شیخ الاسلامی
احسان اولنمشیدی ادرنه قاضیسی محمد حسین افندی ؛ و انا طولی
قاضیعسکرلکی ترفیع شیخ قلنان فاوقی زاده عبد الله افندی
دخی موآخذه و تحریره خیرشند ؛ و ماغوسه قلعه سنه اقامتلریله
تغریب اولندیلر اصرارهی شامل صددار ایلد کلری فرمان
جهانداری نک صورتی عینیله تحریر اولندی ؛ صورت امر شریف
تعقوبت سلاسیله [illegible] ماغوسه قلعه سی دزدارنه بعد الالقاب
معاده حکم که ؛ سوالدنه [illegible] حسین ؛ و قا رحمزا و عبد الله

تاریخ
رانده شهید بلا حجة
۱۱۱۵

استلاب فا یخی اختلاس [illegible]

بجزیره مرغوبه به نفی و تغریب و لمحه بله خصوص مرقوم
ایچون تعیین اولنان مباشر معرفتیله مذکورلری و محکوم
قلعه مرقومه ده اقامت ایتدروب امر شریف صادر اولمغین
سبیللری کلیب اونلر باشنه فرمان عالیشان صادر
اولمشدر • تحریراً فی اواسط شهر ربیع الآخر سنه خمس
عشر و مایة و الف • آره ده ... مولانا محمود
افندی خفتا ایتکله ... خار عقدلرندن مصون
الطرازاده اولدی نظم اذا اجرى القضا عليك خطبا • فخطب
نفت بما فعل القضاء • و قد با قد عند نزول الشر • فانزله
بفعل الرب • بو محلده کارخانه جلاده علمنی معنقی بعض
و ما بعده معنی یامضی • قد مضی قدر الله وقضی • اولدیش
بو العجب که تا یوم جلمه بیتر • مثنی ء الليله حفصته بيتر تعبيرله
ذکر اولنشدر • شهریار ... خصال ... حاصل اولدیکی
اولمشدر ... تانی مقول ... ناشد ...
نایره فروز کانون طغیانلری اولوب دل آهنیندی قبول
مسیقل موعظه ایله چهره نمای رشد و سداد اولمق احتمال
بعید و رکاب ... بزم خواص مقربان حضرتندن
جزری ولسنه فرزک ... دخی ... المیوب • کانهم حمر
مستنفره ... شبانروز ... صوب ادرنه یه صرف
لجام و عذر ... صلاح و فلاحلری تدبیر نامه استنکاف
ایله مطرح ... آرام بیورلمشلر ایدی • تو خلالده اول ...

مصفتان

روبه صفتان
یعنی تیلکو صفتلو

دودمان
خاندان معناسنه

صفتان بیشه یی شیردن خالی قیاس ایدوب بیت هر بیشه گاه
مبر که خالیست • شاید که پلنک خفته باشد نثر نکه سنده
ناقلار صحرای ادرنه دن نهر طونجه نک ساحل غربیسنی آرامگاه
ایدوب ادرنه یه و آیالیسنه دست تعدیاتی دراز ایتمک
فکرینه دوشمشلر ایدی • کمال او قدر ... الحرب اطفاء
بو دودمان مختل الارکانک ممهد و مشید معالی بوم آلتنه
تأیید رب مجید ایدیکی شایبه اشتباهدن بعید در بیت
اندیشه رکه که چراغی ... فروزد نه خورشید آید مدت
فتح اسنجر سلطان سلاطین الارض • ناشر رایات السنة
والفرض • المؤید بتأییدات الملك الصمد • حضرت سلطان
احمد خان جنابی چادر اطلس نشین اورنگ جهانداری
بولیجق قوة الساق طغرای اعتدالری شکست • تو زبانه وار کم
بوراده طغیانلری حشمت آب شمشیر خسروانیلریله نسنه یولنه
ع حکم او شاهک حکمیدر فرمان اکمن فرمانیدر • قهر جبیل شمخی
بولنه میوب مهابت قاهره ... ملیدری لرزان
وریشه صلابت و بال و پر صولتلری ریزان اولمشیدی
آماینه جبلت خبیثه لری فاده مجبول اولان شدید الکینه لری
کنده حاللرندن ... خارج حیطه ادب وضع و حرکت
جسارتدن خالی دکلار ایدی • الکرچه ملک ازمنه قباوت
اولان صاحب وزکلری بیت افادکی ... ادب ابیج
عزنتست • جابلی که نقش سحر بود نقش ... مباش نثر

معتقداسیچه تمکن مرتبه‌نا دیلرینی بوز نقدینه کورمشلر ایدی
لکن بوکه خسته جزا وا عدادک اخذ ودی سنبعه لری اولمغله
لقوجی ایله کرکی کبی مسطلرینه قاصرلر ایکن جنابلرینه
کون تریب تمایلرینه تجوزلری کالشمس فی کبد السما
ظاهر ایدی ع مشتی نمونه خروار است • مثلی نحو اسیچه
مثلا جهته دیلرندن بریکه سالف الذکر زمرهٔ سپاهک
ثمرة الحنظل ثمره وارش مصطفی بک انواع تجاوزات
ایله خدو قلبی حد جا لقصیه بالغ اولمغین حسنا دیلو وجاغی
سپاه رضالریله اولماسی وجهی اوزره مزبوری منع اخذه
وبرقاچ ساعت حبس مصادرت برله تادیبا یلدکلرندن
صکره اطلاق ایلدیلر • مزبور دخی یکیچری اوجاغنه التجا
واوجاق طرفندن قبول ویمغله برعجب ادونه ضعه سنه اوقوب
بولداشلر ... سرفراز اولدی
کنه هر کس بقدر فعل خود کار • چه داند کس نهایت ...
هم اول کرتوانند بدلرین برجوش • نیابند هیچ کس اروزنند ...
ومنوخالهٔ نسخه جمعیته واسطة العقد شرف تعداد اولنمغه
تعبیرینه فاکمر کرده علوفه‌اسنه عاسبه رکاب کا ...
نوالد عرضحال ایدوب مستدعی ... عنایت خلافت پناهی
اولمغله حلیه آوزا نحو احسنه اولندی • ومقتدالری اولان
اارالذکر ابراهیم پاشا جامعی خطیبی سید مصطفی دخی
وکالت الی مولای امری کلمه • فارزنت اجابی وامزنت ...

دیرکن

ویه رک استغفار خود کرده برله ناصیه‌سای خاک درکاه
معدلت پناه اولوب جناب ظل الله خلد الله ملکه الی یوم التناد
حضرتلری ع کرامید کنهکاری مذنبا ونت بدسیاب باولق
کناه • مقتضاسنجه جریرهٔ جرمسنه قلم عفو کشیده و سنهٔ
ملوکانه لریله منقع شانه مورد دیلر • دار السعاده
اسکی سرای اغاسی اولان عبد الرحمن اغا که بفضله تعالی
نال کان عدم شعوریله میانهٔ جمهورده خال رخ جمعیت
بولندیغندن ناشی چهرهٔ حالی آلوده غبار خشیت قهر پادشاهی اولمشیدی
نظم: آمد بدرت امیدواری • کورا بجز از تو نیست کاری •
محنت زدهٔ نیازمندی • خجلت زدهٔ کناهکاری
از کردهٔ خود سیاه رویی • وز بودهٔ خویش شرمساری
خواهش حاوی معذرت انابت نال ایله عتبهٔ مرحمت مدار
جهانداری ترابنه فرسوده رخسار اولوب بیت
سری که از توبه بچید بریاد چو زلف • رخی که از تو نیابد سیاه باد چو حال
یاویلتی لیتنی لم اتخذ فلانا خلیلا • ویه رک در خواست عفو
شهریار محمود الخصال اولدی • شهنشاه مرضی الاخلاق لازال
ضیاء الشمس عدله عن الافاق • حضرتلری دخی • احب
الامور الی الله العفو عند القدرة والحلم عند الغضب • کلام
حکمت فحواسی اوزره مراحم فا المشمول خسروانه لرندن جرمنی
عفو دن صکره دار السعاده اغالغنه اغالغی دخی حسنه
ایله قدرینی تجلیل • و دامن آلوده طرازینی زلال التفات

درخواست
نیاز عفو

هما یونلر یله تطهیر ایدوب شایسته تلثیم و تقبیل ایدیلر مثنوی

نه بهی داد بخشنده و دادگر * خدیو خطاپوش و پوزش پذیر

خداوند عدل و خداوند داد * به بی او کس اندر عالم مباد

فلاطون دانش سکندر رسید * نه بدره ستان جهانی ناجوز

چو زرتخت و دیهیم فیروز رشد * همه روزها را چو نوروز رشد

برو نیز دیهیم و تخت سنی * همیشه باد و فتح بروز بهی

همه بدسگالانش مقهور باد * همیشه بر اعداش منصور باد

ذکر طلوع کوکب کوکبهٔ سلطان سلاطین عالم مولی ملوک العرب والعجم سلطان احمد خان ایده الله الملک المستعان و تهنئت بهمایون شهنشهبوب و آثار السلطنة العلیه محروسهٔ قسطنطنیه

دولت ابد پیوند عثمانی * عنوز زبانی * و حصول صدای برله * و امن آخر الزمانه دک مؤبد و مؤبد بر دولت عریض الجاه * و سلطنت مؤید من عند الله در که صحر و فتنه اعدای مدبر و صحوسی مقهور و مدمر * و بدخواه ناکس نکس آرزوسی عند الله و الناس تباه و محقوردر * و صحر فتنه‌ای سه انصار عاقبت محمودی مظفر و منصور * و خلقه بکوشیله فرمانشنوی نائل نعم موفور اوله گلمشلردر * بو دودمان مخلد الارکانک بالتوارث اخلاف نصفت شعاری * انجم سپار کوم فی المجرات * مفهوم شریفهٔ منطوقی ایله برگزیده * کاینات اولوب بمشیت ازلیه کوهر کسن سلکنا یابیدی * و قرا ایدی توفیقات لم یزلیه * واسطه العقد شیید و تمهیدی ایدوکی دلائل نقلیه

متعلقه

متعلقه ایله مؤثق و مبرهندر * لاجرم منظومهٔ نظامنه کونه کزلک فتور والیه قبیل اختلال ایرشدرسکن فکره قاصددر دوشمز اصحاب مکر و معاشرک * و لا یحیق المکر السیء الا باهله مضمونا شیخ دنیاده عاجلا مادهٔ بود و ابداسی وجودلری عرضه قهرده ایجلالی ایله مغشوق و ممقوت اوله گلدوکی امر مشهود و محبوب * اما عقباده وحی آجلا سدا و لمرثا اعصاب و جرون بدبو وحماتنبن شعره حفظ عذاب ایله مبثوث و مبثوت اولدجعی داخل حیطهٔ احتمال اغلب ایدوکی * و یسعون فی الارض فسادا والله لا یحب المفسدین * تفسیر شریفی مصدق اولوب ان الله لا یصلح عمل المفسدین * مساعی لطیفی و حی مخلفدر الغصه غایه کل متحرک سکون * و نهایه کل سکون ان لا یکون فواسفه چونکه فیض بدیع عنایت ربی رفیع ساحهٔ کردون ساحه غبار ده صدر ده سوت خاک شر و شور اولان خسیع غبارالدن ناکاه ظهور رکن تنقیه سیله جهان امن و امانک تخمیه سنه اغلاق ایلدی * افق توفیقدن برا اختر برنی سلطنت طالع و تابدار * و کان تائید لا ریبدن بر کوهر درج معدلت تحفهٔ الکلیل روزکار اولدیکه [illegible] اذلو جبینش بینه پاک بنیان * نور خدای حق فر خدای ولی یعنی نقاوهٔ دودمان عثمانی * خلاصهٔ خاندان جهانبانی ناصر دین مبین * حامی شرع نبی سید المرسلین * مجاهد فی سبیل الله بالتوارث * غازی سلطان احمد خان

انت. بیک یوز اون بش سنه سی شهر ربیع الآخرینک
طقوزنجی چهارشنبه کونی تخت عالیبخت جهانداری به
بالسعد والمیمنة جلوس همایون بیوردیلر. آنک ایکنجی
پنجشنبه کونی. نقیب الاشراف سیفی زاده ابراهیم افندی
و وزرای عظامدن توقیعی احمد پاشا. و بکلربکی اغاسی احمد
پاشا. و سلحدار حسن پاشا. و سلحدار علی پاشا. و شیخ الاسلام
امام محمد افندی. و صدرین افندیلر و سائر علمای کرام و مشایخ
ذوی الاحترام مراسم آداب بیعت خلافتی مراعاتله فائز عز
و سعادت و مشمول اولدیلر قطعه فرخنده باد یا رب بر مملکت شاهی
از عید اتفاق آغاز عزت شاهی. بینند دور زمان زعز دولتش اوج
کوزون بو در [illegible] تاریخی. ادام الله تعالی ایام خلافته
ورسم فی قلوب المخالفین عدم مخالفته. و جعل قناة النصرة فی
اعدا دولته. الله سبحانه و تعالی تخت عالیبخت خلافت
پناهیلرین عز و نصرت. و قوه شوکتله [illegible] و اعدای
دین و بدخواه دولتلرین همیشه قهر صمدانیه سیله نکونسار
و سرافکنده المغلوب. و ایام دولت و هنگام سلطنتلرین باقی
و کاسات عدل و دادلرینه مدام شاهد توفیقی ساقی ایلیه آمین
قطعه یا رب بقای ملکی ابد حشره دک اوله. بیر جهانده [illegible]
کنیت ابو البقا. عیش زمانه معدلتی تا ابد قیله. و [illegible]
عالمده نام [illegible] جدا [illegible]. تو قلیل البقا [illegible]
بقیه بقا [illegible] مستعاری تا بازار سریع الرواح [illegible]

دست

دست سمسار رخص و اپسین ایله اجناس عمر و الحبوب [illegible]
سمائی قضا آمال ایله [illegible] سرکردان. و [illegible]
دودمانی کاربان ممتنعات اقران. و [illegible]
و کیل مطلق سلطنت لحال بقاه بالعز والدولة. آبا و [illegible]
خاکان [illegible]. اجداد کردون مهاد سلیمه سرورلر [illegible]
بالتوارث [illegible] اولان ولی النعم عالم ظل الاله علی مفارق
الانام شهنشاه دارا جاه پادشاه سکندر جاه حضرتلرینک
منقبت خوانی اولمق سعادتنه نائل اولمغه اولدی. و من کل
الوجوه فراغ قلدر بعد [illegible] بادی و لادی. فهذا من فضل
ربی بیت این کدی [illegible] بیدار رب بخواب. خویشتن را
در جنین نعمت پس از چندین عذاب. [illegible]
[illegible] نخیل معانی کردینه قصوری او لماسی و خیالی
نقاش اندیشه ایله مرکز [illegible] تفکرده صورت
لوماسی نعمت جلیلهیه دست رس [illegible] سیله مسرت
و [illegible] مغلوب [illegible] و معذورم قطعه
[illegible] منظهر لطف رب رحمانم. حمد
حمد بالاب و ابد. [illegible] آل عثمانم. قوللری اولمغله
اجدادم. بنده اول خاندانه سلطانم. که [illegible]
[illegible] قرائم. [illegible] صنعه
[illegible] پنهانم. حالیا [illegible] لفظیه. منقبت خوان
شاه دوران. فاتح سلطان احمد [illegible] بالتوارث قولم [illegible]

آوزنك تخت معادلدر ٥

٤١٩

مختصر الطول • و شرع في القول • وفاكه اوزنك جهانبانی
بالسعود واليمنة لا تشلخ له مقرا جلال جناب احمد خانی اولوب
مضبوط زمرد قوائم وعقب سریر و مجبور فا لبناء مقدم جهان
قرین • توقیعی احمد پاشا سوز عیوز بعنت وزدار رفعت
افندی بولنعیه مهر شریف مشار الیه اعطا • و ینیچری اغاسی
دخی طرابیف ینیچری لی ضبط • و ربطه اشیا کلف اتوجی
بولنان چالق احمد اغا به رتبه والای وزارت ایله عنایت
بیوریلوب شیخ الاسلامی و منصب لا شهرا فلن • و مقدم الی
وانا طوبلی محمد ر لری تعکید سابق اوزره تقریر • و دفترداری
بنه کتخدای حاج محمد افندی یه مقرر قلندی • آدرنه قضاسی
جوی زاده عبد الله افندی یه اعطا و ریاست علوم فلکیه
... الکتابت ولوب طغرای شریف خدمتی اولان
ابو بکر افندی یه احری بیورلدی • و تیرنه نک انجلیق مرحوم
وزیر اعظم عمجه زاده حسین پاشانک اشیعی علی افندینک
احسنه اولنوب چاوش باشیلق و جبه جی باشیلق و سپاه
و سلحدار اغالقری ایله مناصب سائره بنه مقرر قلنری
اوزره ینه ابقا اولنق معروف مساعده معتاد اولدی
بوندنصکره جناب خلافت پناه اوج کون سرای کرد ...
کمک بیوروب • وردنجی کون بالعز والسعاده الای ایله
صحرای ادرنه دن نهر طونجه قریب مسرح القرس ...
دخی الا ... ادا ...

محجوبه

محجوبه گهکشان

174

محجوبه لطافتبه تشریف بیوردیلر • و تعاوت رمینه اجداد
کرم نهادلری مقتضا سنجه سپاه و ینیچری نک جلوسیه بخشش
و ترقیلرین انعام • و صحرای مرقومه ده تکمیل اهبه ملازمت
رکاب سلطان بریچون چند روز آرام بیوروب دنصکره عنوانی
نمیقه ده مسطور اولدوغی وجه اوزره بالعز والاجلال و صوب
استانبوله تحریک رکاب همایون اقبال بیوروب • و وزیر مکرم سلحدار
حسن پاشا تهدید تجلی عمعمت • تشدید تجلی عفت • صاحبه
البر والاحسان • حضرت والده سلطان دامت عصمتها
قونلغیلری خدمت شریفلرینه تعیین • و سلحدار علی
اکمال و اتمامی مقتضی بعض مهام مهمه ایچون ادرنه ده
بر مقدار ایام مکث اولنمق بابنده فرمان عالی شرف صدور
قرین اولدی • وقتاکه فنای دار السلطنة العلیة العظمی
یعنی وادی مردآور وادی سوریات موکب همایون
نمونه نمای واد الطور • و غیاض حیاض مخیم اهالی آستانه
حداد لا شفعه بهجت رایات ظفر مقرونلریله سرشار
زلال سرور اولدی • او گیجه مطرح سرادق جهانبانیلری
آسایش بیوروب ایرتسی کونکه ماه جمادی الاولی نک درد نجی
کونیدر رسیانه اجتهاده شدیجا و جهاد ابدتره اجداد غزا
اغیبادلرینک ابتدا جلوسلرینه مشاهد مبتر که دنبه بر مرور
نا فیض النور ده بمتنا قلیج قوشانمق ذیدنه مستحسنه لری
اولمغین خارج سور استانبول • و فخر رسول علیه السلام

جداول جمع مداول ... شیخ ...
... شاهنشاه ...
وهل ...

٥

... کی عادت
و ... معادلدر
و ... معادلدر

٥

ابی ایوب انصاری رضی الله عنه تربهٔ شریفه‌سنه تشریف
بیوروب قیلدی ・ و آداب مقام مبارکه‌ده میان شهنشاه قربت
شمه‌سی عدد و تدبیر حسروانی ایله تزیین ・ و عظم آلات ایله
اوزرینه جلوس ایدن اسلامبوله دخول بیوروب مقدم همایون ایله
عتبهٔ دار الخلافهٔ علیه‌لری قبله‌گاه جباه سلاطین روی زمین بیلدیلر
بیت ای رب پناه خلق جهانش تو کرده‌ای ・ اندر پناه خویش
دار این پناه را ・ ذکر بعض وقایع در اسلامبول فی ماه
جمادی الاولی شهریار گردون اقتدار حضرتلری محبه اورنده
مقر سلطنت علیه‌لرینه نهضت بیورد قلدقده مرحوم شیخ الاسلام
سید فیض الله افندینک و علی نقیب الاشراف سابق سید فتح الله
افندینک اتفاق جمهور ایله محبوساً اسلامبوله کتوریلوب یدی
قله‌ده قلعه بند اولنمشدی ・ بر قاچ کون مرور ایدندن صکره
علمای عظام ایله بر موجب فتوای شریف مشار الیهک
محبوس قلعهٔ چهار ارکان جسم ترازیسی اولان روح سنعانیک
سبیلی تخلیه ・ و پدر بزرگوارلری کندوکی قول ایله واصل
دریای رحمت رحمن اولوب انا خاطر بلند خواهلری تشرف بر
نشوه نشانیت قیلندی بیت کوسهٔ زر رغبت بوزنیت غرقه اند
شرار ・ بر وجودی زائل ایمک اسند که روزگار شرر و شرار
ایلیهک برادرلری انادولی قاضیعسکری سید مصطفی افندی
و شهزاده خواجه‌سی ابراهیم افندی و بروسه قاضیسی احمد
افندی ایله کندونک و پدرلرینک کاشانه امورلری اولان

اساملر

دار السعاده الشریفه آغاسی نذیر آغا تاریخ

اساملری و روم ایلی قاضیعسکری سالف الذکر ده محمد افندی
تا عوت قلعه‌سنده قلعه بند اولنمرلیجون قبرس جزیره‌سنه
ابعادلرینه فرمان عالی اجلا اولنشیدی ・ و بعده و نذکار سابق سلطان
مصطفی خان حضرتلرینک زمان سعادت اقترانلرینده دار
السعاده آغاسی رتبهٔ سامیه‌سنده فایق حرکندن ناشی واقع
اولان جرمی جسیمه‌لرینی جزیره‌سنه نفی ・ و قلعه بند اولنوب
بعده سنه ثمان عشر رمضان شریفک اواخرنده فی وجودی
پرتو خورشید قهر حسروانی ایله محترق الایر شدی ・ و سابقا
روم ایلی قاضیعسکری اولان صالح افندی زاده یحیی افندینک
مفتی سابق مرحوم سید فیض الله افندی اشارتیله مسقط
راسی اولان حلب الشهباده اقامتی فرمان اولنمشیدی
شیخ الاسلام امام محمد افندی التماسیله کلوب اسلامبولده
خانه‌سنده ساکن اولمق بابنده امر عالی شرف صدور بولدی
و بو حلالی پادشاه دین پرور ・ و اسکندر فر حضرتلری
والده جدلری جنت مقام ・ خورا غدام ・ سلطان محمد خان
علیه الرحمة و الغفران ・ حضرتلرینک وقف شریفلری
بنا بودی و فتح حضور همایونلرنده علمای عظام حضراتنه
مدارسه و مباحثه فرمان بیورلدیغی جمعه‌ده برکون تفسیر
شریف درسی قراءت اولنمق اوزره یوم سبت تخصیص
و شیخ الاسلام امام محمد افندی مجلس حسروانه مشوله
ایافیق و لاینر علمای فحول ایله یوم مزبورده حضور همایون

دخوله مرخص قلندی . وچند روز مرورنده عسکره چاوش
باشیلق خط چاپوز شوکتمقرونه ایله مرحوم قپودان غزه مورته
حاجی حسین پاشا کتخداسی احمد آغایه تقلید . وجمهور معرفتیله
منصوب چاوشباشی اولکی شمواسی علی آغا رودوس جزیره سنده
قلعه بند اولنمق اوزره دیوان عدالت عنوانده طرد وتبعید
اولنوب . بعده بیک یوز اون ایکی سنه سی شهر ربیع الاولنک
اواخرنده بااخراج قالی خراسی ترتیب اولندی صورت فرمنه
رودوس قاضیسنه وزدارینه حکم که سابقا چاوشباشی اولان
فساد وشقاوت اوزره اولمغله رودوسده قلعه بند اولنمشکن
علی آن تمامی بالفساد وآلی فتنه ومعرکه ده رئیس اشقیا
اولمغله صادر اولان فتوای شریف موجبنجه شرعا قتلی
لازم کلمکله تعیین اولنان مباشر معرفتیله قتل اولنوب . ودفن
اولندیغنی عرض واعلام ایلیکز بابنده فرمان عالیشان صادر
اولمشدر . فی اواخر شهر ربیع الاول سنة ستة عشر ومایة والف

ذکر وقاحت بوستانجیان در حدیقهٔ خاصه ونادیاشان

بیک یوز اون ایکی سنه سی که سال محاصرهٔ قلعهٔ وراد بیندرده مرحوم وزیر
اعظم دفتردار علی پاشا بغچه‌سی خالیلرینک دولتخانه‌لری ساحل
اعیانه اوجاقک سفرلرده باغچه تماشاسات ایدرینه تفنکجیان
ترتیب کندوریجا بارنده دخی مشقی تمات اوزره یکیجوک واره ور انیکی
کزیده وتوانا ایکیوز نفر تفنکجی انتخاب واستصحاب ایدنمنکین
الی الان سفرلرده وزرای اعظم حضرتلرینه اعداد رسم عادت

اولمشدر

اولمشدر که بیک یوز یدی سنه سنده سلطان مصطفی خان
حضرتلری بالذات انکروس طرفینه غزایه سفر رایات ظفر
آیات بیوردقلرینده رکاب سعادتلرنده بو رسمک اوزره
بوستانجیلرده نیجه یکبشیوز نفر تفنکجی که بیک نفر بوستانجی
حدیقهٔ خاصه ویکبشیوز نفر اوسطه باغچه‌سی بوستانجیلری
اولمق اوزره تعداد وتجهیز قرنیاری بیوردیلر ایدی صورت
بولاش فرمانک صورتیده استانبول بوستانجی باشیسنه
حکم که ان شاء الله تعالی اول بهارده مصمم اولدیغم غزوهٔ همایونمه
زیاده عسکر لازمک تهیه وتنفیذی اولوب بوستانجیان خاصه
یرارو توانا وشجیع وبهادر بیک نفر بوستانجی تجهیزه
اوقافی مراد همایونم اولوب . حالا انکی بیک یدیوز
الیمشش طقوز نفر عتیق بوستانجیلر اولوب تونلر دنی بیک
نفری سفر همایونمه کیدنکمه باقی قالانلر خاص باغچه‌لرم خدمتنه
کفایت ایلیوب . مجددا برمقدار بوستانجی تحریری لازم
کلوب . عتیق وجدید جمله‌سی اوچ بیک اوچیوز نفر اولمق اوزره
مجددا بشیوز اوتوز برنفر بوستانجی دخی تحریر اولنوب ایچلرندن
بیک نفرینی سفر همایونم ایچون سندیدنرده انتخاب وحاضر وآماده
ایلیه ک امور اولمشسندر . ایمدی امرسنغر نفر واردیغی کبی
بندنر اونقدر ذریع ایله مجددا بشیوز اوتوز برنفر بوستانجی
دخی تحریر وجمله‌سی اوچ بیک اوچیوز نفره تکمیل وان شاء الله
تعالی اول بهارده مصمم اولدیغم سفر همایونم ایچون ایچلرندن

برابره توانا و بالاتفاق تشجیع و بهادریکت نفر کشته بوستانجی
انتخاب و حاضر و آماده ایلمکه اقدام و اهتمام ایلدیلر سن
کندولره مخصوص اولان کسوه لری و تفنکلری طرف میریدن
تدارک و احضار اولنور • بو خصوصه سنده بر وجهله
سعی و دقت نامولدر • وقت ورزانه دک حاضر و آماده ایلمک
باشنه عزیمت قالیف ثم مبادرت اولنمشدر • فی اواخر شهر ربیع الآخر
سنه سبع و مائتین و الف • و بو امر شریفک حسنیله بر صورتی
و تحدثستنر بوستانجی باشیسی علی اغا یه تحریر اولنوب • مضمونه
شفقت • آورنده بوستانجیلرینک التیوزی التمش طقوز عتیق
نفراتی بیک نفره تکمیل • و التیوز نفری سفر مهماتی ایچون تجهیز
و التیوز نفری بلکه هر خدمتده قالمق اوزره بتینه بیورلمشیدی
تحیت الا اقتضا فرمان بیورلدیغنه نفرات بولل رکاغنه کوره تحریر
اسامیلری حاوی اولقلری بکجوری و جبه جی و ترک اوسته عجمی اوغلانلری
و ماندرت جی و چوبان و دانلوس مقبول لسندن تحریر
و تکمیل اولنمشیدی • سفرلرحنا منه حدیقه خاصه یه داخل
اولندقلرنده کویا سفر سفرلیوب • رکاب شوکتمعزونه خدمات
ایلدکت خدمتنه بولندق زعمیله ضابطلرینه چندان بیوت
اکیوب و قدیمدن بوستانجیان خاصه یه مخصوص اولان کسوه یی و حتی بکجوری
اکثر پیشی سفاین لونداتکنا اولنه سنبت اولنان رتبی ایله
بکنده کلری یرلرده مستثنی کزوب انواع تحقیقاته وحتی جبارتکن
خالی دکللر ایدی • کیده رک حدیقه خاصه ده ترتیب ایله

اولمش عتیق نفراتک شیرینه بکله کسوه لرینه بیله مکالمسندایله
سپه سیرمقری اسباب ایجکه بربرلری اف اولدوب •
بالاخره بو کره بو وقت حدیقه خاصه ده علوفه عطا کیمک
بهار نسیل تقلید سفاهت جه تبیانه ایدوب تصریح و ابراز
جمعیتنا ایجکله خدام عالیمقام دار الخلافه قلیبه ده بقعه
بخش تونخشن اولدیلر • با بدا و بو کونه حرکت ناشایسته لری
سمع همایونه القا اولنمغین بکجوری فاسی احمدیان بیننا و بلدی
فرمان بیورلدی • تشریف رالیه و حتی مسنین اولدقلری علوفه لرندن
و بربک طریقیله برقاج کون صوالیه بالی کوشکنه وارلوب •
بونلره ایدوب نفرات عتیق و جدیدیدن سوء قرینه ایله
کردون قابلیدی معالیق وسست ترتیبا و المعه بیرایه قبولدن
ساقط اولمشدیجی قانونلریله یدرکاه و بکجوری اوزره لرینه
توزیع و بربرا و جدید سفینه لره وضع و اطراف سواحله
اولان سمتحدلر محافظه سنه ارسال ایله خالقلری رفع
اولندی • مثنوی • روحی تنا بدکسی کز بادشا • سیلی سو غوش
نقاش بهزاد • رخنه کر ملکت سرفکنت به • شکر بد عهد
بر اکنده به • ذکر انجام حال دوز نامه احمد اغا متقدما انتفا
عصا ایدن جمهور معاشت برله دفع لوای مغفرت ایلدن
بکجوری سر دکجوری افلرندن • مار الذکر دوز نامه احمد کمه
میانه استغنا ده حسن الکلام • و کمال وقاحت ایله بغی و شقاوه
مقدام بر شخص ساعی بالفنا اولوب • ازاله و اما که

رتبه وجوده مه ایدوکی محتاج توطیه وبیان دکلدر • پس
علی طریق الالتفات خبر دوانقادی اعدام وجودنده بوده
معقد مه مغلوب • ماه جمادی الاولینک التنجی کونی مزبورن بو اثنا
بکلربکیلکی توجیه اولنمغین بهوا ادلری ؛ ولایت حضرت مرسله
بوادی خذلان ایله اسکدار کیدوب • و ترتیب لوازم میر
میرانی ایله اعداد اهبه راه ایدیجک کمث ایتدکدن صکره
صوب مقصدینه شتدحرام عزم ایتدی • بعده سنه مزبوره ده
یکرمی سکزنجی کونی ایالت سیواس عواطف علیه حضرتلرندن
وزیر مجیدی پاشایه احسان • و میرمیران سومی الیه
وان ایالتی توجیه • و بیک یوز اون التی سنه سی شعبان
المعظمنک اواسطی تاریخیله مورخ منشور او لان فرمان
قضامضا ایله و آخره جرانسی ترتیب اولنوب • ایالت
مرقومه ماه مزبورک یکرمی برنجی کونی وزیر دفتر دار
خلیل پاشایه عنایت بیورلدی • صورت امر شریف • وان
قاضیسنه و یکیچری ضابطنه و جماعت قول و صول قول اغالرینه
و قلعه دزدارینه و اعیان ولایت و ایش ارلرینه حکم که
حالا وان بکلربکیسی اولان احمد پاشا بوندن اقدم ظهور ایدن
وقعه ده سنه مزبورده اولوب لازم الازاله ساعی الفساد اولمغله
سنکه مومی الیهم سزا مرتبه وصولنده تعیین اولنان مباشر
معرفتیله مزبوری بلا اهمال قتل • و اکر نقود و اکر اموال و اشیاسن
معرفتنی وارایه یحریرده دفتر ایدوب • مذکورک سر مقطوعی

الا

ایله اموال و اشیاسنک ممهور دفترین در دولتمداره ارسال
ایلمکه یا تیره ترادن غالب انم اولمشدر فی اواسط شعبان
سنه ست عشر و مائة و الف • ذکر انجام حال غازی یکیچریلرن
حایلو احمد پاشا • یکیچری جنابلری اصطلاح جاریه مشار الیه قره
بوستانلودن کلمه سفرلر سفرلمشن • متربیس کورمش سرحد
یاعد نشن جنک احوالن بیلور یکیچری نی عال جنکه قادر
لعنتده شجیع و بهادر یرادلیر اولمق اوزره شهیر ایدی •
انجق طبیعت نارجنسه سلطی عقل شقاوته صرف ایتمکه مجبول
اولمغله دن ناشی تأدیب • و اصلاح یجویزه و مغاطه نفی و تغریب
واوجاقدن دخی مجود و مهجور قلنمشیدی • تا آنکه تهذیب
نفس ایدیوب عاقبت مقتضای جبلیتنی اجرا ایله برشناعت
فضیحه و فضاحت وضیحه به تصدی ایتدیکه الی یوم القیمه
الوم ومدحور اولدی • منقول در دنکه دخی که تعیین ویثر استرشت
کرش ورن فی باغ بهشت • نورانجون خلدش ناهکام آب
بیا اکلیف ریزی و شهد ناب • سرانجام کوهر بکار آورد
هالم میوه تلخ باده آورد • و شر الحاصل احمد پاشا الیه حیطه
ادبدن تجاوز جسارت ایدن بوستانلیانه خاصه نک
ذکری سبقت ایتدیکی وجه اوزره نا دیلیرکن • و انا طولی جانبنده
یکیچرلکلر دعاسنده اولندقدن صکره ما اسا سپیلر عزجانبنه
تصحیح اولنمه بو کذشته علوفه لری ایله جلوب بخشش و ترقیلر
و یرلسون • دیو اشتبوله کلوب مجبه زعامه کوسترا اوج یکیچری

متجاوز اشخاص مختلفة الاجناسك طرد و ترقیع و منع و دفعی
خصوصنده جد منده بولندم زعمیله علیانه و بك هتو و خودسر
سرپوش اندازخور اولدی • حتی ولی النعم عالم پادشاه
علیه حشم خطه بلدینه اغاچ سنه ترتیب ضیافت ایدوب •
جناب خلافت مآبلرینك کندولری و کندو تعلقاتیله بالتحتی
نظرگاه همایونلرنه عرض ثروت • و ارائت خدم و حشم
ایله اظهار سلطنت بجلکه جسارت قلدی • حتی که بو موضعنا باسنه
مطبخ همایون سنه‌یابدن قطع نظر • طبایع کافه ذوی القوتك
تنفیرینی مستدعی اولدی • بیت • چو تیره شود مرد را روزگار
همان آن کند کش نباید بکار • القصه کوندن کونه ترقی بولانه
کسنا خلقی ازعاج و ابعادی مستوجب اولمغین • مهرسس
مصنعه ده تسطیر اولندوغی وجه اوزره سنه مزبوره شهر
رجب المرجبنك پنجشنبه کونی حضور همایونه دعوت • و قبرص
ایالتنه الباس خلعت اولنوب امرا دریادن زاده دوستی قیماق
پاشانك بكدرسی ابواب حدیقه خاصه دن طوب جوتی مرسینده
آنه و قلعه شهرین • سوار ایدوب منصبنه کتمکه فرمان ودرگاه
عالی قپوجی باشیلرندن میراخور حسن اغا طلوع همایون ایله
تولکن بخششلرندن غضب و اختلاس ایدوکی مبلغی تحصیل
و منصبنه کوتورمکا وزره تاخیرلرنه عالی مباشر تعیین اولنوب
و یوم مزبورده ینگیچری اغالغی • سابقا سکبان باشی اولان چلبی
محمد اغایه عنایت و احسان بیورلوب • احمد سنه مزبوره

دیگر نسخه

قبرص جزیره قلعه للروم • قاموس

شهر بغداد

179

شهر بغدادك اوآسطی تاریخیله مورخ قپوجی باشی • موما الیها
صادر اولان فرمان قدر توان ایله مشار الیهك جزاسی ترتیب
اولنمشدر • صورت امر شریف • درگاه عالی قپوجی باشیلرندن
میراخور سابق حسن دام مجده یه حکم که • سابقا ینگیچری اغاسی
اولوب حالیا جزیره قبرس محافظی اولان احمد پاشانك سعی الفت
و ایقاظ فتنه عادت مستمره سی اولوب • فتنه شروع اولنمغله
ویریلان فتوای شریف • و صادر اولان خط همایون شوکتمقرون
موجبنجه خصوص مزبور ایچون سن مباشر تعیین اولنمشسن
ایمدی موما الیه احمد پاشایی بلا امان قتل • و یانینده بولنان
نقود و اشیاسن معرفت شرعله قبض • و مزبورك
شرعا قطعی معاونیه دولتمزاره کتوروب • بو خصوصده
کمال تقید و اهتمام ایله حرکت ایلمك بابنده فرمان عالیشان
صادر اولمشدر • فی اواسط شهر رمضان المبارك سنه
خمس عشر و مائة و الف • مشار الیهك عزلی کونی سالف
الذکر محضرسلیه‌ی اغاکه عمید اصحاب بغی و طغیان ایدی • وزیر اعظم
بو تبعی احمد پاشانك رکابنده سرای عامرده بولنوب کیفیت
حالی معاینه ایدنجك • بیت • کسی را که باشد بدی در نهاد
نیارد بجز مکر و تلبیس یاد • شعر خواسته کانونه درونه نکیت
مشحونی کمرینه اولان نیران شقاق و مجددا غلیان دیگ
بغی و طغیانی متقاضی اولوب • ینگیچری و جبه جی اوده لرنده
اولان هوادارلرینه • و سر ینگیچری اغالرینه نجونه بادبانی

چلمه‌رمی شرطیله ابتدار امر عالی ایله مالی اولمدین شاکی الـ
دیر بیشه سنز • و حالق احمد پاشا نک ارجاعنه حاضر و باش
ایله طوریشه سنز دیو طرفندن بر مرد جلالک • و متعدم ایله ارسال
بیغام ایلدی • قرینه حالدن بو لنانز سرای کیجو ایلدیلر بر کاخ
جنک اندیشن • و معد اخت کیش بو حاله واقف اولمدیه بالاتفاق
سرعت تام ایله مرسل مزبورک اردنجه شتاب کوستروب
دروازه جبه خانه عامره یه وصول بولمقدرینی ایرشدیلر •
وکلسی محضر اغا استردخی لسانا سکا سبابرشی وارمیش •
دیو دیو دوب • باب همایوندن ایچرو دخول ایدنجه مرسل
مزبورک ذهاب و قفولی الی یوم النشور مجهول اولدی •
حقیقتی بعض منقولاتنز اوزره بو دکیه کتخدا یری فقره
مصطفی اغانک طرفندن ظهور اتمش اوله • العلم عند الله •
اما سلیمان اغانک بوندن صکره اقدام ثباتی متضعضع اولوب
کربوه کریزه ایله تی برده وادی خلاص اولمغه واجبه سنه
دوشدی • لکن جزاء سوء عمل و نیت فاسد یابی بند رهوار
ملکه کاسدی اولمغله مواخذه و برکیجه کمنا ایچنده الحاق راحله
فازمغیت قلنوب یرینه کتخدا یری فقره مصطفی اغا محضر نصب
و تعیین اولندی • و بو آیامده ایدیکه قول کتخدالغی دخی یوسف
اغایه عنایت بیورلوب • و بو علی اغا درکاه عالی قپوجی باشیلغیله
اسمعیل اغا مباشرتیله بروسه یه اجلا قلندی • و بعقبه جزیره
کریده واقع رسمو سنجاغی کندویه توجیه اولنوب بروسه دن

اذنیره نقل و اندن کریده جزیره سنه ارسالی ایچون تنبیه
موجی ایله اسمعیل اغا مأمور قلندی • اما تعدیه جانقلی وزیر
الحاج احمد پاشا یه حالیا رسمو کبی اولکانه ساجقا قول کتخداسی
و بو علی وارده قده کنده و سن حزمه بوسه قلعه سنده قلعه بند
ایدوب کلام ایلیه سن دیو امر عالی شرفیافته صدور
اولوب • و بر یراش زلیه بعالی اولنمدن • بو خلال ده بو علی
اغا بو توجیهی موجه کورمیوب • و ترادستنده منصب لدنبد
المطلم جانبدن انفرالی استدلال ایتدیکنه ناشی قپوجی باشی
موجی ایلی بر طریقیله انفکالی ایدوب فراده عزیمت ایتدکی
پس کیفیت حال درد و لندانه مرسوم خریطه سنبوع اولیجق
علی ای حال اله کتورلسی بابنده امر یتعال یورسنز مقصدوی
مغزونزا ولدی حصولات مرضیه جی قپوجی باشی اسمعیل اغایه
حکم که • بو مدت اقدم یکیچری وجاغنده قول کتخداسی اولوب
رسمو سنجاغی توجیه اولنانه دیو علی بی بروسه دن اذنیره
نقل و اندن تعیینا ولنان جکدری ایله محلنا مورد ارسال
ایچون کتخدا مأمور اولمشیدک • مزبور محل مأمور کتخیوب
بروسه دن بر طریقیله فرار ایدوب • و تسنک تهاونر و تعقیبه کرکی
ناشی اولمغله مهرزه یه کمکشن بینه • علی ای حال اخذ و اله
کتورلسی سنده مطلوب اولمغله • بو خصوص ایچون الحاج
علی زیده مجمع مباشر اولنمشدر تعیین • انا کلولیده و سائر منظنون
اولانه یرلری بر طرفدن سن • و بر طرفدن مرقوم علی تفتیش

وتحقیق * وعلاء ارتحال الدکتور دبب قرینه‌م اولدیغی اوزره
بنده ونبده ایله رسمو قلعه‌سنه کوتوروب ایصال ایدیلمشدر *
فی اواخر شهر رجب سنه خمس عشر ومائه والف * وتتبع اوله
تتبع ایله صحیفه کرداری مجموعه حوادث ایام اولان اولوالنهانه
حقی وکلدرکه * مأمورا وغیره مأمورا کرزوار یدا جبر * واثارینی
قلم کوهر نثار ایله مرسله تدوینه طرازنده قلانه * کمابیکت
اکثر افرادی اختلافات روات ایله مغایرتدن خالی ولطیف
وشاح الصدریه وثوق اولمغله نظام صحتدن عاطل ولعطف
حقیقه ناسخ الحروف بونیقه ده کشیده سلک سطور قلدیغی
لآلی مسجوره پیرایه کوشش وکردون صحت اولمق داعیه‌سیله
تهمت دوشوب بین الانام مختلف فیه اولانی وقایعک
وقوعی استشهاد وضمننده دیوان عالیشانده محفوظ اولان دفاتر
بعض عبودک بالجمله ایرادیله تکثیر سوادی مرتکب اولمشدر
بو نهج اوزره اطنابی ارتکاب ان شاء الله پسندیده اولو
اولوا الالباب اولماسی بی ارتیابدر ذکر انجام حال وزیر
اعظم توقیعی احمد پاشا وصدارت سلحدار حسن پاشا سنه مزبوره
شهر رجبک طقوزنجی کونی صحایف عنوان جریده ده زباترده
قلم طلیق اللسانه اولدیغی وجه اوزره وزیر اعظم توقیعی احمد
پاشا دخی کچوری اغاسی حالیا احمد پاشا کهیا دار الخلافه علیه‌یه
دعوت اولنوب مهر شریف وزیر مشار الیهدن انتزاع وسلحدار
حسن پاشا حضرتلرینه ایداع بیورلدی * وتوقیعی احمد پاشا حدیقه

خاصه ده

181

خاصه ده برکوت مکث * ودرکاه عالی قپوجی باشیلرندن چشنم
سی مصطفی اغا صحابتنه ویرلدیکی خط همایون ساقز جزیره‌سنه
نفی اولنوب آنده متمکن اولمق اوزره امراء دریادن درویش اغا
زاده اسمعیل پاشانک چکدریسیله جزیره مرقومه‌یه نفی *
واجلا اولندی حصول شان امر شریف ساقز منلاسنه وساقز
قلعه‌سی دزدارینه حکم که * وزیر اعظم سابق احمد پاشا ساقز
جزیره‌سنده متمکن اولمق اوزره خط همایون شوکتمقرون صادر
اولوب درکاه معلا قپوجی باشیلرندن چشنم سیاه مصطفی
دام مجده معرفتیله جزیره مزبوره‌یه ارسال اولنمغله وصولنده
آنده اقامت ایتدیروب عرض واعلام ایلکز باشنده فرمان عالیشان
صادر اولمشدر * فی اواسط شهر رجب سنه خمس عشر
ومائه والف * بعده بیک یوز اون التی سنه‌سی شعبان المعظمک
طقوزنجی کونی تاریخیله سو تسع شهر صفر ودر بولان امر عالی ایله
مزحاله واینه بختی سنجاقلری اینه بختی قلعه‌سی محافظه‌سی شرطیله
وزیر مشار الیهه بر وجه ارپه‌لق توجیه اولنوب بیک یوز
اون یدی شهر رجبنه دکین متصرف اولدقدنصکره رخصت
هیشی اینه بختی ده بختی نعشه سعادتله وعموم متنعمه‌یه الامیر
اولان سفر مقرر ده زایل اولمشدر حالت ولدر * وبر بنه محافظه
مرقومه‌یه ماه مزبورک سکزنجی کونی سابقا اولونیه سنجاغی
متصرفی احمد پاشا تعیین اولندی بیت چیبنی سنت دسته سنجی
سهاد * یکی می شده دیکر آید بجا جا ذکر انجام حال قره فاطمه

مصطفی آغا مذکور قره قاش مصطفی صحایف گذشته ده شکیب
مداد قلم واسطی نژاد وسمه طراز ابروان سطور اولدوغی وجه
اوزره قره حصار شرقیدن برفقیر الحال کمسنه نک اوغلی اولوب
دفتردار رفیعسنده باقی قوللرندن ایکن محسن زاده محمد پاشانک
دفترداراغی ایامنده باقی قوللغی خدمتندن سیلنی دورباشن اولیله
طرد وابعاد اولنمشیدی • برکون دفتردار موی الیه رئیس
الکتاب رامی محمد پاشا ایله تسبب لو مباسطه ایدوب • اثنای
مفاکهه لرنده مزبور قره قاش محلده ضروب جرم گذشته سنی استعفو
برله عرض حال ورئیس افندی دخی استشفاع ایتمکله استدعاسی نوف
المأمول مرتبه قبول اولوب • دفتردار امثالی زمره سنه الحاق
وتجدید خدمتی استخدام اولندی • تحوّل ثنای تجمع جمهور ده درنه ده
اناطولی طرفنده بعض امور مهمه ایله مأمور اولوب اسکدار کچرکمه
اشتغالده مرزده افق ظهوردا وکلازمیه اشقاق برتو برتی آفاق اولمغه
یوز طوتمشیدی • درحال مقتضای شقاوت جبلیتی غناکیر عربی
اولمغین دوتوب جمعیت جمهوره ملحق • وادرنه یه سپاه اوجاقی
ایله گلوب • بعده یکیچری اوجاغنه داخل اولمشیدی • سنه
مزبوره رجبنک اوا سطنده درگاه عالی چوقچی باشیلغی رتبه سیله
ترفیع شان بیوریلوب بهر سنه طرف همایون خلافت پناهیدن ایمن
کلدکلرنده شرفها الله تعالی الی یوم القیمة حضرتلرینه پوست سمور
موروث البهجة دوخته تشریف تقریر شرافت برله نامه همایون
ارسالی مقنا واولمغین • سوی الیه قره قاش مصطفی آغا

علی

تعهد تعیین زاده اسمعیل مسافت دووآط
دجله کنارنده برقصبه در که
قلم آنده حاصل اولور
٥
دورباش جواق
مقابلنده در ته

تبلیغی خدمتیله مأمور • وطریق مصر قاهره ایله صوب کمندکرتد
ابعاث قلندیغا وشعبانک اوایلنده مصره وصول • وعهدۀ محافظ مصر
قاهره ایله صوب کمند کرته سیله ابعاث قلندی • ماه شعبانک
اوایلنده مصره وصول • ومحافظ مصر وزیر مکرم عموجه زاده
کتخداسی محمد پاشانک حضور آصفانه لرینه شرف مثول ایله
مستسعد اولدقده قانون دفاعرنده مصر ایه وزرات مأمور اولدیغی
خدمت جلیله نک حلول میقاتی • وتکمیل لوازم ومهمات ایچون
چند روزه انا خه اجال اقامت ایتمشیدی که • وزیر مشار الیه
قره قاش مصطفی نک ایام غوا وهنگام اعتداسنده تعدیات
غصب ونهب • وجلب وسلب ایلدوکی نقود واشیانی نهایتنه
سنوالی حاوی صاحبا اولان امر عالی المعوف لمنافه ذرانه • بر ناماد
سکنتا زایل وار داولدی • ووزیر مشار الیه دخی قره قاش مصطفی
حسب فرمان جهان مطاع کتخدالری حافظ کتخدانک قوناغنه
گوندروب • امرای مصر وبدها وجاق ضابطلری • ودیوان
نامجی محضرلرنده استنطاق • وتقریری مصرنده ایله معرفت شرعله
تحریر اولنوب نامه دی عجالة الوقت در دولته اعاده • وقره
قاش داخل صرای مصر عرقانه تسمیه اولنان زندان حجیم نشانه
حبسه گوندرلدی • لکن حاضر المجلس اولان اصحاب آرانک
رأیی سدیدلری ایله مزبورک عرقانه ده حبسی بعض محذور منتنه
استصوابا اولنامغین • ودذیلوب علی طریق الامانه مستحفظان
کتخداسی قره اسمعیل آغایه تسلیم • وموی الیهک معزولیله ایچ

قلعه‌نڭ محبس مخصوصی اولوب بمونه‌ماهی صرح ماهانی اولان
قلعه رصین الارکان دونشین اولندی ‧ فانظر کیف کان
عاقبة المفسدین ‧ نه‌که قاتلهٔ مشکین ابروان شام ایدنشابه
نابنده قدرانانڭ حجله‌گاه عداوده مواصلتا تنی عنبری که
دوازده روزدن عبارتدر ‧ قلعهٔ قلعه‌بند قالوب ‧ اوڭ
ایکنجی کونکه هنوز چوگان اشعهٔ خورشید تابان عنبرین طوب
ظلامی سربند خوابانه کبی غلطان ایتدوکی وقتا ایدی ‧ سابقا
سلحدار اغاسی قپوجی باشی محمد اغا قره خاش سوء فعلیله
مجازات اولنمق بابنده وبرلان فتوای شریف موجبنجه ما
لشوالڭ اواسطی تاریخیله مورّخ باخط همایون نصرت مقرون
بولان فرمان عالی ایله وارد اولدی ‧ پس وزیر مشار الیه
الی بعض محذور ضمننده جلبهٔ دیسه‌ده بو یوزدن اطلاقی نام
کفت رقلدیر که مجید رقره خاش مصطفی اغادن تکرار ار
سنه الی حاوی فرمان عالی صادر اولمش ‧ حسب الرجها
مطاع اقتضا ایدیکه دیوان مصرده جمله مواجهه سنده بر دحی
الستنطاق ‧ وتقریرینی درج دفتر اولندقدن بو دفعه مفصله
تحریر ایدرلم دیو غزتوردی یکچری باشی چاوشی معرفتی ایله
قلعه‌دن اخراج ‧ وسرایه کتوروب کمرا وکنه کتوروب مغصوب
طوتوفوعرفن آنده زندانته ادخال ‧ ودرحال تکمیل لباس
تلبیس اولانه سرنکیسی کوشنه تیغ برآن ایله کبربنا حسیم
شقاوت وسینده‌ن حسن وخاتمه باشنی وجیا تخلیصه سزدباکی

ویرنه

قولنده واقع بتك طاشی اوزرنده موضوع تکلیع اراذنت واثبات قلندی
بیت کس نتواند گرفت دامن دولت بزور ‧ کوشش بیفایده است
وسمه برابروی کور ‧ وفرمان مزبور ایله شریف مکه مکرمه حضرتلرینه
منبعث اولان خلعت باهر البهجه دوخته کورک سمور توامانه
همایون ایله منشور موهبت نشور دیوان عالیده کاتبلر ایله قلمه الیه
اولوب ‧ وزیر مشار الیهک دیوان مصرده تذکره جیلکی
خدمتنده اولان ناد علی احمد افندی ایله ایصال اولندی ‧ مزبورڭ
جعلنده صادر اولان امر شریفك مضمون منیفده ‧ اسکداردن
شام ومصره ومکه مکرمه‌یه وارنجه یول اوزرنده واقع اولان
وزرا ومیرمیرانه ‧ وامرا وقاضیلر وکتخدا یرلری ‧ ویکچری سردار
واعیان ولایت ‧ وایشلارینه حکم که ‧ ودرگاه معلام قپوجی
باشیلرندن اولوب ‧ بوندن اقدم مصر قاهره ‧ ومکه مکرمه طرفنه
مأمورا متوجه اولان قره خاش مصطفی نڭ قتلنی اقتضا ایدر
افعال شنیعه‌سی ظهور ایتمکله وبرلان فتوای شریف ‧ وصادر
اولان خط همایون شوکتمقرون موجبنجه خصوص مزبور ایچون ‧ سابقا
سلحدار اغاسی اولان درگاه معلام قپوجی باشیلرندن محمد
دام مجده مباشر تعیین اولنمغله یدی مرقوم حمزه خاش مصطفی
هر قنغکز تحت قضاسنده بولنوب وار ایسه مباشر مومی الیه
اغالت ویر بوخصوصده بهانه فتوای شریف وخط همایونم موجبنجه
بلا ترد وقتل اولندقدنصکره یانده موجود اولان نقود واسبابی
بریسنه ضایع وتلف اولماسی اوزره کرکی کبی تفتید واهتمام

حيدوب معروف سرحله بكيره دوفره و باشنه ر دعاسندن اولوب
باشنه قارشو قمردن معبر كم بولنوز ايسه • و خارج نقرابه اخذ و قلعه بند
اولوب • مباشر موسى اليه واقع حالى ودرده لتقدار له عرض
و اعلام ايلكله باشنه فرمان عاليشان و تنبيع صادر اولمشدر
في اواسط شوال المكرم سنه خمس عشر ومائة والف • ذكر انعام
جمال غارت باباه صالح اغا مذكور صالح اغانك قبلا
اردوده اضافت و اعتزاسی خبا بانه سطور صحايف كذشته ده
توجيه ايله اجمال ايله ذكر ان رد ادبيان قلمنشيدي • كون
بكون اعضاء الحوادي تجمتر وا بهراز تا در برابر ايله باكوت
ك زسفاهت ناويد و زرف عزم اندبشه نافرجامى بر شر
ريشه فضاحت ناشنيده برلمزى ادبكى ترقى بولوب تا ويبى
خلد وجوه ملكه رتبه فرشته رسيدا ولمغين سنه مرقومه ده
ماه رجبك اون سكزنجى كونى پايه مير ميرانى ايله بر وجه
اربه لق اينه بختى سنجاغى توجيه اولنوب درگاه عالى
قپوجى باشيلرندن محمد اغا مباشرتيله امراء دريادن استغه لى
حسن پاشانك چكدريه سوار و ملى جزيره سى قلعه سنده
قلعه بند اولندى • بعده سنه مرقومه رجب شريفنك اواسطنده
شرف يافته صدور اولان فرمان همايون ايله جزيره مرقومه ده
جزاسى ترتيب اولنوب • و سپاه عبيدا غالبى جايزه زاده
احمد بكه عنايت واحسان بيورلدى • امر شريف صدورندن
ملى قلعه سى درون دارينه و كتخداسنه حكم كه • تا بغاسنا

اغاسى

اغاسى ايكن اينه بختى سنجاغى توجيه • و بو مدت قدوم شقى
نظام سنده قلعه بند اولناسى فرمان اولان صالح پاشا نام شقى
خروج على السلطانه تجرى و عدوان حادثه منكره سى اولوب
باغى الفساد اولمغين شر فتنانى لازم كلمكله خصوص مزبور
ايچون درگاه معلى قپوجى باشيلرندن رجب دام مجده
مباشر تعيين اولنمشدر • ابتدا امر شريف وارد بغى كچى
قپوجى باشى موسى اليه مباشرتيله مذكور صالحك بالالمان
باشنى كسوب سر مقطوعنى درد و لتقدار منه ارسال ايلكله
باشنه فرمان عاليشان صادر اولمشدر • في اواخر شهر رجب
سنه خمس عشر ومائة والف • ومن العجائب انا مذكور صالح
اغا چالى احمد پاشانك اثناى عزل و ابعادنده مملكت محروسه
پادشاهيده عامه رعيتا بالفرصت جبنلرنده خمر و عرق بيع
و شراسنه مسالح شرعى اولمغين مرخص ايكن شناعتيله
اوقاف سلاطين عظامدن اولان عقبه قلطه رعاياسنه
متعلق ايچون نفعيدن برى • و بو تقريب ايله بيوده لغز اموزينه
مداخله برله مال وقفه قدر كليدن خالى دكل ايدى • كه خاطه سى
بر طرف اولاز دو متنكرانه اظهار بث شتا بدو كى جهاتكه
خنده فرمان نخلال بر امرعجب ايدر منور صدر آنه كس سعادت نصيبلى
ير و بر تو نورد انش نتافت • زبانش نه بويد طريق صواب
نكو بد بحر حرمت و ناصواب • ذكر اعدام كوچك على جوقه
باجى محمد طائفه جبه جيانندن دلا آهنيندى بر بوده معنيا طليس

خسته اولان دوباشان شقاوت بنیاد کن باشی کوچک علی و
قره باجی محمد که تحریر صفت خباثتلری اقتضا قدرنه علم واسطی
اتلاف ایدادن استنکاف ایتمند رجب درعقبنده ازیلکه کر
بالاتر اند. مصرعه در آیینه عکس یکدیگرند. مزبور کوچک علی
روم طائفه‌سی جنسی آخرنک تغییر اولنان نزدلرنه عقد لدی
برعقل زنیم اولوب. اشتباهدن تخلیص ایچون معروف شهرتنه
اصطلاح سوقنده اورته مناقو ویقلانه میوه فروش بلدیه برشخص
ملوم وهرجوره. قره باجی ابه مزبورک فضاله چین دکابه
احتمال جبه‌لی جیجده. برعنان فجور ابدی. تبلیغ حقیقت جبه جی
جبه خانه‌ده بولنوب عقبنده شیرازه‌نه یه اعرضنه عارض اولان
عفو واختلاف آمانشنا ایجاب ویلدک وبولمدیغنی باشی حاضر
بالجمع اولان اشقیا جمیع لوای شقاوت الناعمنه جمع وطریق بغی
وطغیانه جیشوا اتحاد ایلدکلری صحایف کذشته‌ده تسطیر
بیت: کربه مسکین اکر پر داشتی | تخم گنجشک از جهان برداشتی
کندیکه حضو طغیانی ترقی بولوب عجزه وزیر دستانه تعدیسی حدی
تجاوز ایتدی. لاجرم ازاله‌سی شرعا لازم. با خصوص
استیصالی اشقیای سائره‌نک اضمحلالنی مستلزم ایدوکی
امضا کرده اصحاب یقین والمعین. مقدما جبه جی وجابی
باشی کتخداسی اولوب. واقعه‌ده جبه جی باشی بولنان مصره امینی
بوشناق ابراهیم آغانک رغمندن جبه جی باشی اولان زغفانه
آغا ابرکون برولیه ترتیب ایدوب. مزبور کوچک علی ایله یاقداشی

استنکاف تنگ داشتن

185

قره باجی وعمت ... تکات مراسم صیانت ترتیب بولدقده عسکره ابلاغ
فرمان آصفی ایله ایکیسی دخی غدوا اعدامه مامور اولان
شوکلانه سیاست ... وورحال آخور قپوسی سرنده
عدم آباده نقال وجود اصحاب ضلالی نقل ایچون آماده
طورانلری حلادری سفینه‌لک برینه ایصال. وحجره الطف
کانونه شقاوت اولان وجود خباثتنماده ولری طوفانه
لقمه نهنک خرد ابله منطقی قلندی. هوا دارلری اولان
اشقیانک دخی اکثری اخذ اولنوب جزالری ترتیب. بعضیسی
ایسه ... معذبیح. محو اسمیه کلی خیبت وخذلان
ایله بعضری بر ویات پراکنده وپریشان اولوب ... نام و
اولهلر منقطع. فقطع دابر القوم الذین ظلموا والحمد لله رب
العالمین ذکر تبدلات در زمان صدر محمد و حسن پاشا
سنه خمس عشرة ومائة والف اثنای جلوس همایونت
آستانه سعادتده صدارت عظمی ووکالت کبرا قائم مقاملغی
رتبه‌سی ... سرا حراز ایدن قره دمی حسن پاشا به
سنه مزبوره رجب شریفنک اون اوچنجی کونی. عواطف علیه
خسروانه ایلدن پاشا وعزوارلق عنایت واحسان بیورلدقده
وسلفی مکتوبجی الحاج محمد افندی به ... اول توجیه بیورلدی
ومقدما ذکری سبقت ایلدوکی وجه اوزره بعض تنظیم
وتنسیقی مهم مهام ایچون سلحدار علی پاشانک ادرنه ده
مکثی فرمان بیورلمشیدی. سنه مزبوره‌نک اون ... انجی

کوکی آستانهٔ سعادت قبول • و الطاف عالمشمول شهنشاهی
قبه نشین وزرای عالیمقام سلکنه دخول برله مدایح
عز و اجلاله اعتلا بولدی • و روم ایلی قاضیعسکری
توقیعی زاده محمد افندی فهرس صنیعه ده زبانزد قلم بدایع
نگار اولدوغی وجه اوزره پیر و علیل اولوب • مسند
صدارت روم منادوله ایله یاد ... روزکار نافرجام ایله ایام
شیخوخته دستبوس تقلیدی اولمغین • کما وجب علیه
استنشاق فضای معتضا ایله ترطیب دماغه دماغی اولمدوغی
جهتدن تحصیل فراغ ایچون شهر مزبورک اون بشنجی کونی
مطرح آزادکی غوله آدامیت قلنوب • یرینه اناطولی قاضیعسکری
عبد الرحیم زاده یحیی افندی نقل • و صدر اناطولی لعلی زاده
شیخ محمد افندی یه عنایت اولندی • و بنده صحایف کذشته ده
زبانزد رطیب کلک مکتوب التسبیب ایله کذارش قلنان بیانه
اوزره ادرنه ده طغرای غرای خداوندکاری خدمتنه ...
آستانهٔ سعادت ده صدارت عظمی قائم مقاملغی تقلید
اولنان وزیر مکرم کوپریلی زاده عبد الله پاشایه دخی شهر
مزبورک یکرمی اوچنجی کونی عواطف علیهٔ خسروانیدن
بر وجه اربه لق جانبه ... عنایت • و جانبه ...
محافظه سنه مأمور • و امرای دریادن الجی ابراهیم پاشا زاده
جگدربیله تسییر قلندی • بقیهٔ بعض وقایع سنهٔ مزبوره
طوطی بنان الفت قلم شیرین لحان شکرستان سطور ...

ناطقه پرواز بیان اولدوغی وجه اوزره سابقا وزیر اعظم
اولان داماد پاشا لبلیه حصه‌ده بحسب الاقتضا مشکین
... وجهیه زاویه کزینی انزوا اولدقلری انسان العین کبی
سراوق نشین خفا اولمشیدی • بیت • ازان بدامن عزلت
کشیده‌ام قدم • که عالمی شود آسوده از ملامت ما • نثر • تا که
وجه محرر اوزره جنبلر سایه غبرا عارض اولان غبار
عوارض ... الربانی مصقلهٔ شمشیر مضا تأثیر عدل ...
برله زدوده اولدقده یعنی ساحهٔ کلکشت امید روزکار
جبوب نسیم فاخرج منها ایله خس و خاشاک سریع الانفعال
تنقیه بولدقده • حضرت عالیقدر حضرتلرینک رأی جلیله
و یمن سنیه‌لری ایله جلوه کر منصهٔ ظهور اولوب
... ایدرلر اولان خانه‌سنده ساکن اولمغی اوزره
اوزر همایون شرف حصوله مقرون اولدی • مثل • رالیه
دخی • نعم الکون بعد الموت ... کتابه • بیت • بستر و بالین
من از سایهٔ مرغ هماست • تا سر خود را کشیده‌ام ز پر
بال خویشتن • نثر • بحرابنه دعای دوام عمر و دولت شهنشاهی
ختم و فاتی اعلی الدرجات جنبشیدی • اما صدر اعظم
حضرتلرینک وزیر شهر ایله کمال حسن توجهلری اولمغین
سفارتی مفارق خاطرخواهلری اولمادقدن ناشی عاظم امور
جلیل منیف المنشات به مساعی اولوب • مقربان مجلس عالیلرندن
... تحریراتنه ده وسیله اولسونلر ایچون ... کتاب همایون قائم مقاملغی

انسان العین کوزبکی معناسنه در [illegible]

ایله پاشا دفتردارلق جبهسنه یکیر • وبو بورونق بر رنج سفر بوش
طبیعتی فی التغییر ایتدیلر که طرز نکمهدن طرف رضا ایله بو ایکی
رتبه سامیهنك بر بیسی ملحوظ لحاظه قبول اولنمودر • حضرتنیسی
اختیار اولنورسه پایه سهر ایلابه عرض و تلخیص ایده لم
والی آلتبین • وعلیك التعیین • کلامیله ختام جریده تردیدی
مشکین طرازیده • راقم پاشا جوابنده جناب صدارت مآبلرینك
کشیده سلك تردید بیوردقلری کوهر عالم جاجی ارادهلری
پیرایه کردن افتخار ایدر جانمه نت • اما فقیر آصغاهلری
مقتضاسنجه احد مهابی قبول چونکه وابسته مرسله رضا
واختیار ایدر • پس بالاختیار قبول ایدرم نکو ایلمك معذرتی
رأی عالیلرینه وحی سنجیده میزان قبولدرکه • تبلیغ خطابه
روزکارده عشیقهٔ بیچاکم وش ریشه وواندن اولان خس
وخاشاك شفاهك قبل ایغیه اردرمهلری • اند خضرای
دمن بهجت افروز نطاق اصحاب نفاق ایکن • قیل ان الآله
ذو ولد • قیل ان الرسول قد کنا • ما نجا الله والرسول معا •
من لسان الوری فکیف انا • محراسجه خار زبانم ورادن تخلیص
دامن فیر منصور در • مصریدکوپی بد سکال عیب جولق تمازندیر
معصو ولولورغیه • دائما باد بیاپی بوادنی محال اولوب
بزشاید نکارقی خلاصی رخ ره نمای مرآت وفاق ایتکه
انگرکشیده غبار شقاق اولمغله پوشیده ایلکه خاك بیز
نفاق اولملری متعذردر • بو خاطرهٔ خطرناکدن بو صاف سیرهٔ

معمور

187

محاکی ساعتلی معتده

مضمون آت صه بیورلمق صورتنا طرو وشعیدی محاکی بیرسه
ایالتنك تقلیدی فضاسی مراد وقضای خواه ادبیلر
وفق خاطر خواهی اوزره سنه ١١١٥ کونی ایالت فرمان
مشار الیهه توجیه • وپوست سمور دوخته خلعت • با مغفر الیهه
الباس • وصداری احمد پاشازاده ابوبکر بیکك سفینه سنه
تشییر اولندی میراخور اول شندن محمد خلیفه • غایت زدار
السعاده الشریفه حضرتلرینك کتابتلری خدمتنه اولان
یازیجی افندیلرك خلفاسندن محمد خلیفه لطف کردار ولطافت
گفتار ایله ممتاز • وخلفای سائره دیزه جوهلیه اعزاز ایلدی
مطلع صبح سحاب اولان غرهٔ جبین کیاستدن نور ساطع
الظهور حوزستید ایالت وکفاءت کوزتمکون بر نکودن
اولوب • وتبدم مرآت حقایق بین نظر شهریاری یه تاب
افکن اولمغله موجب الهیك حقنده آفتاب عالمتاب عطوفت
خسروانی لمعان • وسحایب ذخایر موهبت جهانبانی فیضان
ایدوب • ماه مزبورك اوتز طقوزنجی کونی بیوك میراخورلق
رتبه سنیه مظهر التفات همایون اولدی • وفات خداوندکار
سابق جنت قرار علیه رحمة ربه الغفار • ماه مزبورك
یکرمی ایکنجی کونی خداوندکار سابق سلطان مصطفی
حضرتلری دار الملك روح پرفتوح حدی اولان اقلیم جنته مقر
سرشتلرین تسخیر سلطنت عالم بهشت ایچون برجیه الاه
تعلق ایدوب ساحهٔ رحمت رحمانیه تدطناب خیام احتشام

وعروق ابندیده روح الله روحه وزادی فی اعلی الدرجات
فتوحه بیت تا جهان بود چنین خواهد بود . صد را عاقبت
کار همین خواهد بود . بالجمله مومی الیه جنت مرحوم سلطان محمد خانک
بنا ایلدیکی جامع شریفک تربهٔ لطیفنده و الوا جدلری جنت
مکان مرحوم سلطان محمد خان حضرتلرینک جنبنده تخت نشین
تخت ضریح قلندی نظم خل الدنیا و ما فیها جمیعا . سوی الملک
بزول مع النهار . فکم من اصحاب السرایا . و ارباب
الصوافن والعشار . کان لم یخلقوا او لم یکونوا . فکل
فی نقصان من البوار نثر مرحوم و مغفور له حضرتلرینک بیک یوز
التمش سکز جمادی الآخرسنک یکرمی یکنجی احد کونی تخت عالی
بخته جلوس همایونلری واقع اولوب . بیک التمش بش سنه سی
ربیع الآخرینک سکزنجی خمیس کونی تونه نهر ساحلنده شکین
بداس طی کرده و اوچی قرطاس اولدیغی هیچ اوزره جار یا
نشین نشیمن آسایش ولغه رغبت بیوردلر . مدت
سلطنتلری ظفرسنه اوج آی اولوب . زمان سعادت اقترانلرنده
نمودار اولان آثار جزیله و بدیع که لطافت آب و هوا و نظافت
ریاض نزهت فزایله نادرهٔ ساعهٔ جهان اولان ساقز جزیره سی
فی المثل آغوش رضیعهٔ بحر سفیده پرورده بر جزیره بینی
روا حسن و بها در . و بدیک کدره ملک ربقه و بین اسرا
تخلیص اولنوب . اول سنه مبارکه ده دونمای ضلالت
انتماسی متعاقباً ایکی دفعه منهزم و مکسور . و بر دخی معلی

ممدد مات علو فالنجیز انهزام و الکه رده بیانه خلاصه شهر لمه
شامس بولمدی . فلله الحمد و المنه . حضرتاسی مجروح اولر
فتح جلیل . و جهاد جزیله . موجود اولامز مجاهدین و مبین
المسلمه بولنمشدر . غوایب اتفاقیاتدندر که هر و عالی
تکالیف مشهوره عدالتک رد و قبول جلوس همایونلرینه
وقوع بولمغله . بوقریه جهت قرحتیه امر یار و ی فال حضرت
آل عزانه تعویذنامه فتح و ظفر اولوب کهنایش پذیر
موصله شیطره و قفیره و کل جلادت برله بر تعقیب جهت معهود حاصل
اولدی . مرحوم مشارالیه سعدر سلطنت عالیه ذات معقف
مدار لرینه ذات بهجه و فرا اولد و هی اوله نتیجه غزالی اولانه
تحمیل و تحمل انواع تحامل و تحافظ ایله و بدنک و کده معقو
و ساترا عادی دیندر بدی غزالی بلکه تمالک محروسه ده
اهل ذمت رعایادن نتیجه ضالی تسویلات شیطانیه ایله
اغوا و اضلال و استفراغ و استغراق متغففه الکلمة الکفیة
الیه من الاین . مفهوم منیف بیشی تها و تغافل ظلام العیال
کبی تجمع علی الضلال ایدوب طرف طرف سرحدلرده سر دارلر
انفصال تحاللدر خالی و کلار ایدی . بنا برین اعنه اجله عنایت
جادهٔ جهاده معطوف . و جلائل همت والا نهمت ذات
بالذات غزا ایشکه مصروف بیوردیلر . غزوهٔ اولی لرلر
جابسار ضلالت شعارلک و ترانه نام سردار دوزخ قرارلک
بیک ظابور بدرکه . بعون الله الملک العلام . آول جموع

ضربت حسام دستبرد غزات اسلام ایله بی سپر و بوادی
انهزام اولوب . سرآمد احزاب اولوب شیاطین حزبیندن
یقینی و افزون کافران . باقیسی طعمهٔ شمشیر حمیّه اولوب
بالجمله طوب و جبه خانه و ساز آلات و ادوات و باروت خانه سی اغتنام
اولنمشدر . و قرقه تابعه لری بجمع عسکرلریندن سیقصونیه
حصرلکی نعمتی فراز و تحمل شهرها تمام اولانه سک بذباکت
انهزام ایدرکه کندلک طوب و جبه خانه و اغورلغنی براغوب
گریوه و دشوار جنگلستانه او بار ایله قیغای خذلانه گرفتار
اولدی . بو غزوه نامدارکه مهر نشینه معرکه سی در . اگرچه بالا
اولنده اختلاف آرای وکلا ایله فلک شعبده باز فرجه بولوب
ورای پرده خفادن بانک غزوه سوخته اعدا پر صورت ملایم
اظهار ایتدی . اما طابور مقهور دین کمری بکیدن متجاوز جنگ
آورشتنات و اغفال عسکرده مهارتی اولانلر یکسان رقم
نامشهور بجه قلات نوغته صمصام انتقام غزات اولدوغیندن
با اعدا اشتغالدر اولانلر تسغو ولکن عسکرلری دخی حصلهات
سروران ظفر مداره تاب آور اوله میوب روگردان . سیما
وندیک دونمامسی اول سنه ابر پرشکست سنین سابقه
قیاس ایله دوبالا بلکه دخی آشنده و آزنده ایدی . لاجرم جابجا
خدیعت شعارک مهر بوریدن قوت بازوی تحاتله و محاذ عسکر
ضعف و فتور طاری اولوب . سنه آتیه یی تعقب ایله عافیت اندیشه
سالک . و دولت علیه ایله بوندن تودیمی دستندن الساتی جزالقری

توسیط ایله مواد صلحیه مباحثه اولوب . رغبت تام ایله جنابا
راغب و طالب اولمغین . قاعده لوکچه تام مجلده مکالمه اولنوب
جمله ایله صلح و صلاح منعقد اولمشدر . بو خجسته طرفینک
مرخصی وکیللری اولان اجلیدن صدر مجلس مکالمه ده
لسانه کلامی تبییض برله قلمه کتوزلمک خدمتنه مستخدم ایدیم
مرحوم مشار الیه کنه وزیر اعظملردن و مفتی محمد پاشانک
سریر سلطنت جهانبانیه جلوس همایونلری ایله شنک بخت دی
اوزنکه سبقت اولدیغی اثناده ابتکه بیرای آصفی و فر دانشی
باب تولیه شبدیر . توزیر حضرتلری ایله بالذات غزوه چاووش
جوار کرد و رأی اصابت مقرون اولدقلری تجه مقدمات
تعذیبیله . صمیم صفا صنیدی ملوکانه لرینه انها ایتک ده چین
دوشوب . چاک نخاکسار دار البوارندن مرکز دائره قرار
ایکین . بو سر و ارمرداره مقابله یجک رکاب مستطاب
شاهانی قانون ناموس سلطنت فاطره ایدیکی باهر . بلکه
بنجلا مشتغلری اولانلر قراللا ایله سنخنه کندوسی خبرنسکر چاره
اجرا اینه بیله . پادشاه ممالک پناه وزرای عظام قوللری
علودرکن . بالذات قهر و تدمیرلرینه . رفع رایات ظفر آیات
بیوریلدی سنجیه سینه انبه داخی رزین اولدقلری . قدیم رتجانی
حضرت العالم بذیر ملوکانه لرینه کوز کبی قیا حصردن . مثللو مغایر
انادوه خداوندگاری . آوازک کلام ایله قدح زناد اجزارده
سنا الغه گوستر کین . آتش نار غضب شهنشاهی و دماسندن

حرمت وجودی [illegible] ایلدی • بیت • کوکب شهوار عزم و اب یکدانه
کردونت • این بیت [illegible] خاطراتی صدف واریم [illegible]
وزیر مرت [illegible] برینه مرحوم و مغفور له عمر [illegible] مکانلری
سلطان احمد خان حضرتلرینک زمان سعادتلرنده اندرون
همایوندن طغرای غرا خدمتیله دارج مدارج رتبه والای
وزارت اولوب • حامل لوای شهدا معرکه سنه اولان
محمد پاشا وزیر اعظم اولدی • مشار الیه ایکی سنه ملازم
رکاب شوکت آب • غزوه نصرت مقابلده • فائز مثوبات جهاد
اولدقدنصکره اوچنجی سنه معرکه سنده ده شربت صهبای
شهادت اولیجق • خیر الخلفدر اول اثناده دار الجهاد بغداد محافظی
بولنان قوجه حسن اغا زاده حسین پاشادرکه عنکبوت
عناصرین تارومار [illegible] بالاده [illegible] مراعه [illegible] منیع اوزرت
دولت علیه ایله [illegible] سعادتله [illegible] سلطانی اتفاق ایدن
[illegible] منتقلدری [illegible] راعب و طلب ایله جمله
ایله نقض عهد و صلح و صلاح • [illegible] صدد [illegible] وقوع بولنتدر
درت سنه مقداری وزارت ایتدکدنصکره علیل و اختیار
اولمغله • باالاختیار تقاعد اختیار اولنوب • سلیوری
قصبه سی [illegible] اولاد جفتلکنده نفس مطمئنه سی که بانو
سرای جسم [illegible] کنایه در • ارجعی الی ربک امرینه امتثال
ایدوب • آستانه [illegible] ایلدیکی دار الحدیث
تربه سنده دفن اولنوب • مرحوم مشار الیهک خلفی سابقا

قپوجی

قپوجی باشیلقدن جبه جی باشی بعده کتخدای صدر عالی • و [illegible]
طرفنه سردار اولوب • و [illegible] ایالت [illegible] سندن صکره
بغداد دار السلام والیسی اولان مصطفی پاشادر •
ایکی مشار الیه امور عظیمه وزارته مقتضای اجتهاد قدرلرنی
[illegible] برله [illegible] ارزام جد و اهتمام ایلدیلر آخر خلیله
فائز مدارج معلاسی احراز [illegible] بمجله حسن تاریخ طبع همایون
مطبوع اولمغین زمان قلیله [illegible] ایلدیلر [illegible] تاریخ
[illegible] ایتدر • بیت • تیغ اول [illegible]
[illegible] • وزیر مشار الیهک یرینه
مقدما رئیس الکتاب اولوب قبه نشین اولان وزرای عظامدن
راغب محمد پاشا حائز رتبه سامیه صدارت عظمی اولدی •
اما مفتی انام [illegible] ابتدا امام محمد افندی اولوب • ایکنجیسی خواجه
فضائل ارشادلری سید فیض الله افندی • اوچنجیسی واحدی
حسین افندیدر • ومن حسناته السنیه • ایام سلطنت
علیه لرنده فضل حق ایله • تمت